

KASÎDELER

1
BİSMİLLAHİ'R-RÂHMÂNİ'R-RÂHÎM

1. Mihr ü meh kim âlemi pür-nûr eder her rûz u şeb
Encüm ü şebnemle hoş tesbîh ederler rûz u şeb

2. Küfr ü îmân hem celâliyle cemâlin bendesi
Mihr ü meh mengûş-ı gûşî iki çâker rûz u şeb

3. Mihr ü mehdir şemse-i cildi kitâb-ı hamdinin
Kudretinden muhtasâr bir hoşça defter rûz u şeb

4. Mâh sakkâyı-yı safâdır çeşme-i mihre varıp
Gülşen-i dehri eder irvâ-yı Kevser rûz u şeb

5. Mihr keştî mâh sandâl âsumân bahr-ı kerem
Nakl ederler nimet-i Yezdânı yekser rûz u şeb

6. Mihr ü meh gâhî ufûl ü geh gurûb ile geçip
Dâimâ buhrân-ı "innî"ye verir fer rûz u şeb

7. Mâh sevdâ-yı ubûdiyyetde mihr âteş-feşân
Nûr-ı şevkiyle cihân pür-zîb ü zîver rûz u şeb

8. Mihr şeker-rîz –i midhat mâh şîrîn kam-ı şükr
Birbiriyle oldular çün şir ü şekker rûz u şeb

9. Mihr ü mehden sanmâ ey bîgâne-i tavr-ı edeb
Gencefe-bâzî eder çarh-ı sitemger rûz u şeb

10. Belki mihr ü mâhı etmişdir zebân ile dehân
Pîr-i çârh âyât-ı lutfun eyler ezber rûz u şeb

11. Mihr ü meh sanma felekde kûçegerd-i herze-tâz
Hıdmet üzre iki tıfl-ı hâne perver rûz u şeb

12. Mihr ü meh pervâne-i şem-i tecellî-i Hudâ
Anun için devr eder kişver-be-kişver rûz u şeb

13. Mâh mizâb oldu dolâb-ı sipihre mihr delv
Nûr ifâza eyler âfâka serâser rûz u şeb

14. Mihr ü mehden feyz alıp pes bu giyâh ile zemîn
Bîn zebân ile Hudâyâ hamd ederler rûz u şeb

15. Müstefid-i mihr olsun mâh ber kavl-i hakîm
Mihri kim işrâk ile kıldı münevver rûz u şeb

16. Mihr ü mâhı eyledi emri çü urcûn-ı kadîm
Oldular fermân-ı Mevlâyâ musahhar rûz u şeb

17. Çarha sordum mîhr ü meh nâmı iki ulvî güher
Nakş-ı kudret şânın etmiş neyle ber-ter rûz u şeb

18. Mihr ü meh gülmîh-i süllemdir dedi mirâcına
Ol Resûlün kim cihâna bahş eder fer rûz u şeb

19. Hâzret-i sultân mihr ü meh gulâm ü arş ü ferş
Kim per-i Cibrîli eyler bâliş-i per rûz u şeb

20. Nûr-ı mihr-i subh-ı mâ evhâ meh-i esrâ ki ol
Olmâsa aşkı kef-i efsûs ederler rûz u şeb

21. Pehlevân-ı Kâbe kavseyn mâh çevgân mihr gûy
Ol ki râhşı sidrede cevlân eyler rûz u şeb

22. Mihr ü meh nâleyn Arş-ârâmgeh ü Kürsî-vekâr
Böyle der huddâmına kerrubîyân her rûz u şeb

23. Mu'cizâtı vasfıdır çarhûn medâr-ı gerdişi
Mihr Hayber meh gazâ-yı Bedri söyler rûz u şeb

24. Mihr ü meh dâim tehâlüf üzre eylerken güzer
Hıtta-i adlinde seyr eyler berâber rûz u şeb

25. Hey ne hayret-bahş mihr ü meh mübârek unsuru
Kıldı ebri dest-i kudret sâye-perver rûz u şeb

26. Hâne-i zeyndir sipihr ü mihr ü meh ebrû vü ser
Zeyn-pûş olmış Burâkına serâser rûz u şeb

27. Mihr burc-ı "Ved-duhâ" vü mâh" Vel-leyl"-i münîf
Es-sala eyler cenâbına melekler rûz u şeb

28. Mihr ü meh olsa sadef deryâ-yı nûr olsa cihân
Olamazdı gevher gevher-i aşkına masdar rûz u şeb

29. Lik mâhz-ı dâd-ı Hakdır kalbî mihr ü çeşm-i mâh
Oldular envâr-ı ihsânına Mâhzar rûz u şeb

30. Sâlikân-ı râhına mihr ile mâh berk-i sefer
Pa-bürehne Hızr u İlyâs oldu rehber rûz u şeb

31. Mâh u mihri dü gül-i rûy-ı sefîdi neylesin
Hâk-ı pâyına eder ihdâ felekler rûz u şeb

32. Mih ü meh encüm felek hurşîd-i çarh-ı himmeti
Oldu esfîd ü siyâh-ı nûri yekser rûz u şeb

33. Pâye-i sıdk u safâda mihr ü meh Bûbekr Ömer
Dahı Zinnûreyn lutfiyle mübeşşer rûz u şeb

34. Pençe-i şîr-i Hudâdır mihr ü mehdir Zülfikâr
Çeşm-i hussada bu mana günden ezhar rûz u şeb

35. Mihr ü meh leşker şehenşâhâ şefâat-perverâ
Ey ki zâtın mâni-i Levlâke mâzhar rûz u şeb

36. Mâh-ı sadrında" elem neşrâh " ıyân çün mihr-i aşk
Kalb-i pâkın Li mâ Allâh ile hôş-ter rûz u şeb

37. Mihr hüsnün mâh-ı imân-ı kâbûlîdir garaz
Âlem-i lâhûtdan bu arz-ı muhzır rûz u şeb

38. Âfitâba mihr ü mâhı ile teber berdûş olup
Nüh felek seyyâh-ı aşkındır gezerler rûz u şeb

39. Saldı pertev mihr-i zâtın kurs-ı mihr ü mâha çün
Sâyedir kim düşdü rûy-ı hâke yer yer rûz u şeb

40. Mihr olur aşkınla sergerdân mehdir sîne-çâk
Âdem ü âlem tufeylindir serâser rûz u şeb

41. Top mihr ü tîg mehdir dest-i âteş destdir
Leşkerin olmâz mı a'dâyâ muzaffer rûz u şeb

42. Mihr-i re'yin mâh-ı akl-ı evvele vermezse feyz
Gird-i hayretde kalır bî-nûr bî-fer rûz u şeb

43. Mihr ü mehdir bu sipihrin nûr-ı aynı neyleyim
Bilirem vallâh olmâz sana mefhar rûz u şeb

44. Mihr ü mehdir bâl ü per ankâ-yı beyt-i na'tına
Lîk evc-i aczdan pervâz ederler rûz u şeb

45. Mihr i manî vü meh-i mazmûn olmâzdı bedîd
Tâb'a vasfınçün tulû eyler serâser rûz u şeb

46. Mihr ü meh-veş çâker-i şehzâdegânın add olup
Es'ad olsun Gâlib ey Şâh-ı Peyember rûz u şeb

47. Mâh-ı tâb'ım Mâhzar olsun nûr-ı mihr-i mihrine
Tâ olam kevneynde mes'ûd ü bîhter rûz u şeb

48. Mihr ü mehden sâfterdir sıdk u ihlâsım velî
Oldum isyân-ı peyâpeyle mükedder rûz u şeb

49. Mihr ü meh-veş gark-ı nûr olsa nola dest-i du'âm
Çün usâta lutf u ihsânın mukarrer rûz u şeb

50. Aczın ikrâr eyle ey dil mihr ü mâh oldu tamâm
Dahı âgâz-ı medîhinde suhan-ver rûz u şeb

51. Kûs-ı mihr ü meh çalındıkça bu nevbethânede
Geh ma'âş u geh libâs olup mükerrer rûz u şeb

52. Şevk u şâdîlerle dâim çarha mihr ü mâhına
Bendegânını bahş kılsın hil'at efser rûz u şeb

53. Mâh sâî-i selâm ü mihr olup peyk-i dürûd
Kâm-yâb olsun kâbûliyle bu kemter rûz u şeb

2
DER-VASFI- ŞERÎF-İ HAZRET-İ EBUBEKR İS-SIDDÎK RAZIYÂLLAHU TEÂLÂ ANHÜ

1. Sıdk ile mâ sadak-ı safâdır Sıddîk
Sîne-i sâf ile sadrü'l-hülefâdır Sıddîk

2. Sânî isneyn Muhammed dedi Hallâk-ı azîm
İz hümâ kavlini seyr et ne hümâdır Sıddîk

3. Bakdı tecrîdîne sükkân-ı semâ giydi hasîr
Ol kadar müntesib-i Âl-i Âbâdır Sıddîk

4. Bir velidir ki" Velâ tahzen" ana oldu hitâb
Nass-ı Kur'ân ile mâkbûl-i Hudâdır Sıddîk

5. Zevki irfânı ile kıldı resûl-i tasdîk
Şüphesiz matla'-ı envâr-ı vefâdır Sıddîk

6. Yevm-i bedr aldı arîş üzre cenâb-ı Ahmed
Reşk-i şems ü kamer ü arş ü semâdır Sıddîk

7. İsm-i bâtından alıp feyz-ı zuhûru imdâd
Samt ile mürşid-i erbâb-ı Hudâdır Sıddîk

8. Sözü hemseng-i güher olduğuna şâhiddir
Sadef-i leblerin âheste küşâdır Sıddîk

9. Ehl-i red ile olan harbî delîl-i vâzıh
Hubb-ı Hakk hilât-i hassına sezâdır Sıddîk

10. Feth-i ebvâb-ı kerâmetidir el-yevm neser
Âşinâ-yı harem-i hass-ı vilâdır Sıddîk

11. "Ekrizullâhda" sermâyesinin etdi î'sâr
Sûreti-i müntehâb-ı fakr ü fenâdır Sıddîk

12. Me-arefnâ ki bak el-aczü anil idrâke
Bir niyâm içre meger tîg-i dü-tâdır Sıddîk

13. Etmeden mû'cize bürhânı taleb kıldı kabûl
Öyle bir müsteîd-i terk-i sivâdır Sıddîk

14. Pîşvâ bîlmeyen ol zâtı Müselmân olmâz
Lafz-ı tevhîde meger sûret-i Lâ'dır Sıddîk

15. Çâr-yâr ile olur beyt-i Hudâ çar- erkân
Ümredir anda Ömer ayn-ı Safâdır Sıddîk

16. Lafz-ı müminde odur mâ-sadaka-ı pîş-i zuhûr
Şeyh manâsına en akdem edâdır Sıddîk

17. Cedd-i a'lâsıdır ol Hâzret-i Mevlânânın
Mazhar ü müzhir-i esrâr-ı safâdır Sıddîk

18. Andan al himmet-i seyr-i melekûtu Gâlib
Sırr-ı mi'râc-ı resûl-i dü-serâdır Sıddîk

3
DER-VASF-I ŞERÎF-İ CENÂB-I HAZRET-İ MEVLÂNÂ KUDDİSE SIRRÂHU'L-ÂLÎ

1. Mâhzar-ı aşk-ı Hudâ Hâzret-i Mevlânâdır
Menba'-ı sıdk u safâ Hâzret-i Mevlânâdır

2. Serteser hükm eden iklim-i Fenâ Fillâha
Şâh-ı evreng-i bekâ Hâzret-i Mevlânadır

3. Nûr-ı irfâna dil-i pâki sipihr-i bâlâ
Meşrik-i şems-i Hüdâ Hâzret-i Mevlânâdır

4. Şeref-i zât ile mâşuk-ı gürûh-ı ervâh
Gevher-i bahr-i vefâ Hâzret-i Mevlânâdır

5. Vâris-i ekmel-i sultân-ı rusül şâh-ı kerem
Hâtem-i tavr-ı sehâ Hâzret-i Mevlânâdır

6. Zâhid ü rinde füyûzât-ı kemâl-i sârî
Mültecâ-yı zu'afâ Hâzret-i Mevlânâdır

7. Hâk-i dergâhına rûh sûdedir efrâd-ı ricâl
Mürşid-i her dü-serâ Hâzret-i Mevlânâdır

8. Ağniyâ vü fukarâ bende-i dergâhıdır
Şâh-ı derviş-edâ Hâzret-i Mevlânâdır.

9. Enbîyâ sırrına mîras ile mâlikdir ol
Mazharül-ulemâ Hâzretil Mevlânâdır

10. Râhmet -i mahz-ı ilâhîden edip istimdâd
Mâye-i lutfu ata Hazret-i Mevlânâdır

11. Hâk-i pâyından alır kuhl ü cilâ ehl-i nâzar
Âleme nûr u ziyâ Hâzret-i Mevlânâdır

12. Âsitânından erer cânlara te'sîr-i hayât
Haste-i aşka şifâ Hâzret-i Mevlânâdır

13. Mesnevîdir nefes-i pür-meded-i rûhullâh
Dil-i bîmâra devâ Hâzret-i Mevlânâdır

14. Her iki mısra'ının mâ-hasalıdır dü-cihân
Kam-bahş-ı dü-serâ Hzaret-i Mevlânâdır

15. Cevher-i zâtı müberrâ-yı gubâr-ı teşrîk
Ma'ni-i Nef-yi sivâ Hazeret-i Mevlânâdır

16. Nâyına şû'le-i âvâzına tût gûş-ı kabûl
Tûr u Mûsa vü asâ Hâzret-i Mevlânâdır

17. Halka feyz-i ezeli bendelerinden erişir
Mebde-i cûd u recâ Hâzret-i Mevlânâdır

18. Hâk-i pâyından eder Gâlib ümid-i ihsân
Kân-ı İksîr-i duâ Hâzret-i Mevlânâdır

4
DER-VASF-I CENÂB-I ŞERİF HAZRET-İ PÎR-İ DEST-GÎR KADDESALLÂHU SIRREHUL AZÎZ

1. Görünse her ne târafdan cemâl-i Mevlânâ
Gelir zebânlara ism-i celâl-i Mevlânâ

2. Celâl-i dîn olur Allâh hakkı celle celâl
Göründü kudret-i Mevlâ misâl-i Mevlânâ

3. Makâm-ı fakra şeh ü taht-ı saltanatda fakîr
Tamâm-ı cem'-i şüûndur hısâl-i Mevlânâ

4. Hezâr secde avâlim semâ'ına hayrân
Ne devr-i mazharîdir vecd ül hâl-i Mevlânâ

5. Yüzünde zâhir ânun nûr-i pâk-i şemsül-aşk
Gözünde Hâzret-i Şemsin hayâl-i Mevlânâ

6. Hülûl ü vahdet ü mahv u fenâ bekâ sanmâ
   Visâlden ötedir ittisâl-i Mevlânâ

7. Hezâr bendesi var dâ'vi-i Enel Hak da
   Sened elindeki bâzı makâl-i Mevlânâ

8. Semâ edip giremez çarha âfitâb dahi
   Seher-geh eylemese rûy-mâl-i Mevlânâ

9. Bu şehre müjde-i feth-i cedîddir Gâlib
   Yenikapuda görünmek kemâl-i Mevlânâ

5
MEDHİYE-İ ŞERÎF-İ DÎGER Ü NİYÂZ NÂME BERÂY-I CENÂB-I PÎR ÂRİF-İ RÛM KUDDİSE SIRRÛHU

1. Düşdüm yine kaldır beni yâ Hâzret-i Monlâ-yı Rûm
   Bakmâz deyü bildim seni yâ Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

2. İhsânına mağrûr olup cürm eyledim ma'zûr olup
   Geldim sana mecbûr olup yâ Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

3. Hünkâr-ı ehlullâhsın bir âlî şahenşâhsın
   Her hâlime âgâhsın ya Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

4. Lutfunla mesrûr et hemân avf eylemezsen iş yâmân
   Cürmün bilip geldim emân yâ Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

5. Oldum kef-i nefse esîr isyânımâ Mevlâ habîr
   Râhm eyle sen ol dest-gîr Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

6. El-hak hatâ etdim hatâ bîn şerm ile geldim sana
   Sormâ günâhımdan bana ya Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

7. Sen Gâlib'in mevlâsısın sermâye-i ihyâsısın
   Lutfu kerem deryâsısın ya Hâzret-i Monlâ-yı Rûm

6
DER-MEHD-İ HAZRET-İ PÎR KADDESÂLLAHU SIRRÂHU

1. Aşk kim sûret-i Mevlânâdır
   Mâni-i hilkat-i Mevlânâdır

2. Cünbîş-i dâire-i kevn-ü mekân
Eser-i himmet-i Mevlânâdır

3. Bâis-i rif'at-i dervişânın
Şeref-i hidmet-i Mevlânâdır

4. Dest-efşân olıcak zıll-i hümâ
Sâye-i devlet-i Mevlânâdır

5. İttifâk ile gürûh-ı efrâd
Âşık-ı nisbet-i Mevlânâdır

6. İftihâr eylese Gâlib ne aceb
Bende-i Hâzret-i Mevlânâdır

7
DER-VASF-I ŞERÎF-İ MATBAH-I LATÎF-İ TÂRÎKAT-I MEVLEVİYYE KADDESELLÂHU ESRÂREHÜM

1. Muallâ dûd-mân-ı evliyâdır matbah-ı Monlâ
Dil ü câne ocağ-ı kimyâdır mâtbâh-ı Monlâ

2. Çerâğ-ı pür-ziyâsı sırr-ı Âteş-Bâzdan yanmış
Bütün pervânegân-ı aşka câdır matbah-ı Monlâ

3. Anâ rûh-sûdedir âteş-perestân-ı mâhâbbet hep
Semender-hâne-i mihr-ü vefâdır matbah-ı Monlâ

4. Çekilmişdir simât-ı nî'met-i elvân-ı âfâka
Halîl-i aşka gülzâr-ı safâdır matbah-ı Monlâ

5. Semâ'-ı dest-efşânı sanırsın nev-niyâzanın
Matâr-ı tâirân-ı kibriyâdır matbah-ı Monlâ

6. Yeter fakr ehline yüzler karası mâye-i râhmet
Makâm-ı hıdmet-i Âl-i Âbâdır matbah-ı Monlâ

7. Alır ehl-i velâyet kısmetin bir bir o dergehden
Kerâmet kânıdır kenz-i Hudâdır matbah-ı Monlâ

8. Nihâyet ibtidâya ric'at olmuş seyyidül kavme
Bakılsa zîr-i hatt-ı istivâdır matbah-ı Monlâ

9. Havâlanmâ sakın âvâre gezme aşiyân-gir ol
Kebûter-hâne-i sıdk u safâdır matbah-ı Monlâ

10. Giren müştâkdır ol dûd-mâne girmeyen müştâk

Misâl-i Kâ'be bir hayret-fezâdır matbah-ı Monlâ

11. Tecerrüd-pîşe derd-endişe lâzımdır taleb-kârî
Aceb germ-âbe-i ibret–nümâdır matbah-ı Monlâ

12. Yâraşmışdır gürûh-ı Mevleviyye tavr-ı istiğnâ
Kanâ'atden yapılmış bir bînâdır matbah-ı Monlâ

13. Nefes-bend-hâmûşi bî-nevâyı üzre mebnîdir
Fenâ Fillâhdır ayn-ı bekâdır matbah-ı Monlâ

14. Tasârrufdan te'ârrüfden hezerân pâye ber-terdir
Bîlir ehli ne vâlâ mültecâdır matbah-ı Monlâ

15. Ubûdiyyet ibâdet sırf ubûdetdir o menzîlde
Sipihr-i bendegîye irtikâdır matbah-ı Monlâ

16. Dür ü gevherde mevcudâtda hişt ü seng i mermerde
Mükemmel bir serâ-ı dil-küşâdır matbah-ı Monlâ

17. Anun her dâne nârı bir enâr ü hârı bir güldür
Cefâ resminde bir bâg-ı safâdır matbah-ı Monlâ

18. Olup âdem safâsın sürmedim Gâlib o firdevsin
Dahı hâlâ gözümde tûtiyadır matbah-ı Monlâ

8
DER-VASF-I HAZRET-İ SULTÂN VELED EFÂZÂNALLÂHU Bİ-FÜYÛZÂTİHİ

1. Ma'den-i lutf u kerem Hâzret-i Sultân Veled
Nev-bahâr-ı heme-dem Hâzret-i Sultân Veled

2. Pertev-i terbîyet-i nûr-ı ziyâyâ Mâhzar
Mâh-ı hurşîd-i âlem Hâzret-i Sultân Veled

3. Oldu perverde-i âgûş-ı cenâb-ı Hünkâr
Basdı eflâke kâdem Hâzret-i Sultân Veled

4. Oldu gevhâresi esrâr-ı perdeden sîrâb
Nûş edip şîr-i hikem Hâzret-i Sultân Veled

5. Nakl eder ehl-i dile tir ü rübâbın sırrın
Ârif-i levh ü kâlem Hâzret-i Sultân Veled

6. Davî-i fazlını te'kîd için eylerse sezâ
Be-ebî ile kasem Hâzret-i Sultân Veled

7. Eyledi himmet ile devr-i sipihri tanzîm
Şâh-ı pervâne-haşem Hâzret-i Sultân Veled

8. Sıhhat-i kavline Sıddîk ü Âlidir şâhid
İftihâr etdiği dem Hâzret-i Sultân Veled

9. Bendelik saltanâtı Gâlib'i kılsın ihyâ
Bahş edip feyz-i himem Hâzret-i Sultân Veled

9

DER-VASF-I ŞERÎF-İ ŞÂRİH-İ MESNEVÎ CENÂB-I İSMÂİL RUSÛHÎ EL ANKARAVÎ KUDDİSE SIRRUHÛ

1. Ey kâşif-i esrâr-ı nihân Hâzret-i Şârih
Rû-pûş-ı tecelli-i iyân Hâzret-i Şârih

2. Bâ-nûr-ı yâkîn sâlik-i etvâr-ı hakîikat
Sâhib-kâdem-i keşf ü beyân Hâzret-i Şârih

3. Olmuş lakâbın ilm -i ledûnnîde Rusûhî
İrfân ile memdûh-ı cihân Hâzret-i Şârih

4. Var şerhine hem mesnevî-i pîrde îmâ
Hem her sühenin mâhrem-i cân Hâzret-i Şârih

5. Hem nâm-ı zebîh olduğınu eyledi icrâ
Zemzem gibi bu nutk-ı revân Hâzret-i Şârih

6. Vasfın bu vilâyet de velâyetle degil mi
Ser-menkıbe-i Mevlevîyân Hâzret-i Şârih

7. Var ise senin cevher ü tahkîklerindir
Reşk-âver –i yemm gıbta-i kân Hâzret-i Şârih

8. Te'vîline tevfîkine hayrân olur âdem
Pür- fazl u hüner nâdiredân Hâzret-i Şârih

9. Hakka ki şerîatda târîkatda meseldir
Etmek ile def'-i halecân Hâzret-i Şârih

10. Her beyt birer mihr ü ânın pertevi şerhin
Eyler nice dilde leme'ân Hâzret-i Şârih

11. Müşkil komayıp mesnevî-i pîrde hakka
Helâl eyledi bî-reyb gümân Hâzret-i Şârih

12. Başdan başa yâkût u zümrrüdle komuşdur
Cân kâ'besine seng-i nişân Hâzret-i Şârih

13. Geçdi nice devrân dahı el'ân yine sensin
Ser-kâfile-i nükte-verân Hâzret-i Şârih

14. Tafsîl eden icmâlini tafsîl eder el-hâk
Anlar bunu rindân-ı zemân Hâzret-i Şârih

15. Sultân-ı Semâ'înin edip dergehin ihyâ
Tâ arşda etdi deverân Hâzret-i Şârih

16. İskender ü Hızr âb-ı hayât isteyen âşık
Gel bundadır etme cevelân Hâzret-i Şârih

17. Gâlib sanâ bir bende-i nâçîzdir el-hâkk
İrşâdına olmuş nigerân Hâzret-i Şârih

18. Lutfeyle o mahcubu bırakmâ nâzarından
Ey kâşif-i esrâr-ı nihân Hâzret-i Şârih

10
DER-MEDH-İ EVSÂF-I ŞERÎFE-İ GAVVÂS-I BAHR-İ MÂNEVİ CENÂB-I ŞÂRİH-İ MESNEVÎ İSMÂİL ANKARAVİ KUDDİSE SIRRUHÛ

1. Merhâbâ ey muktedâ-yı âşıkan-ı Mevlevî
Şeyh İsmâil-i şârih kâhramân-ı manevî

2. Meşrebîndir çeşme-i irfân feyzin mâksimi
Kalb-i pâkin vâris-i mîrâs-ı genc-i Mesnevî

3. Mâhzar-ı Hızr-ı hayât oldur gel istersen delîl
Olduğudur tekye-i İskenderîde münzevî

4. Mahber-i faslından etsin bâde-i tahkîki nûş
Zanneden efsâne-i câm-ı bî-nefâd-ı Hüsrevî

5. Der gören mecmuâ-i esrârını budur hemân
"Tâmmetül-Kübrâ" da cem olan kibâr-ı kübrevî

6. Mesnevînin yek-be-yek şerh eyleyen ebyâtını
Arş-ı alâsında olmuş çarh-ı aşkın müstevî

7. Ayrı düşmez zerresi metnin sevâd-ı şerhine
Sâye salmış guyiyâ ol âftâbın pertevi

8. Süllem-i ebyâtı tatbîk eyleyip ayâta hep
Her sözü olmuş delîl-i tâm u burhân-ı kavî

9. Himmetin Hızr eyleyip ey rehnümâ-yı sâlikan
Koymâ bî-kes Gâlib-i gümgeşte-râh-ı keç-revi

11
KASÎDE-İ MEHTÂBİYYE DER-VASF-I ŞERÎF-İ SULTÂN SELÎM HÂN-I SÂLİS Ü ŞEHÎD NEVERALLÂHÜ MERKADEHÛ

1. O şeb ki leşker-i zulmetle cenk eder mehtâb
Zemîn-i Gülşen-i nakş-ı pelenk eder mehtâb

2. Gelirse cünbiş-i pervâze bâz eder eşheb-veş
Sufûf-ı ebri katâr-ı külenk eder mehtâb

3. Şemîm-i gül getirir bâga kârbân-ı bahâr
Sadâ-yı ra'dı derâ-yı peşenk eder mehtâb

4. Edip safâyile neşr-i füyûz-ı günâgûn
Hevâ-yı Gülşen-i tâvûs-reng eder mehtâb

5. Verip beyâz-ı arak-veş gül-i piyâleye tâb
Misâl-i lâle-i ebri dû-reng eder mehtâb

6. Eder hezâr hayâlât-ı bül-aceb ızhâr
Surâhî-i meyi kalyon-ı benk eder mehtâb

7. Soyup safâyile sâkiyi eyleyip âbdâl
Piyâlesin necefî pâlehenk eder mehtâb

8. Sipâh-ı encümi cem eyleyip şeb-i hûna
Geceyle gâret-i iklîm-i zeng eder mehtâb

9. Sipihr-i zulmet-i şeb eylese gubâr-âlûd
Silip o âyîneyi ref'-i zeng eder mehtâb

10. Durur ser-i reh-i encümde kâhramân-asâ
Nâzar güdâzî-i ceyş-i Hûşenk eder mehtâb

11. Kudûm-i Hâzret-i Sultân Selîme deryâda
Hezâr şevk ile sûr-ı fişenk eder mehtâb

12. Ederse veziş-i perhâş o şâh-ı dûr endâz
Sebûyı mâhi nişân-ı tüfenk eder mehtâb

13. Şikâr-ı murg-ı safâyâ olursa hâhişger
Hilâli kavs-ü şihâb-ı hadenk eder mehtâb

14. Revâk-ı kasrına lâzım gelirse hilkârı
Elinde kurs-ı mehi deste-seng eder mehtâb

15. Yoluyla etmek için ol hidîve pây-endâz
Kumâş-ı pertevini reng reng eder mehtâb

16. Ziyâ-ı tîğine nisbetle mâhv olur hurşîd
Fürûğ-ı meş'aleye râhı teng eder mehtâb

17. Güneş dahı giremez kâh-ı sâye-perverine
Münakkaş ebr-i şafakdan kepeng eder mehtâb

18. Geh-i hilâl ü geh-i bedr olup huzûrunda
Terâne senci-i kânûn u ceng eder mehtâb

19. Safâ-yı meşrebi bir bahr-ı bî kerândır anın
O bahr içinde şinâh-ı neheng eder mehtâb

20. Nigâh-ı hışm ile eflâke olsa zehr-efşân
Uyûn-ı ahteri bâg-ı şereng eder mehtâb

21. Eger düşerse zemîne nigâh-ı merhameti
Şerengi kelle-i kand-i frenk eder mehtâb

22. Görünce şa'şa'a-i âftâb-ı ikbâlin
Safâda etdiği da'vâya neng eder mehtâb

23. Önünde meş'ale-keşdir edînce geşt ü güzâr
Direng ederse berâber direng eder mehtâb

24. İzâbe-i zer-ü sîm etmege mesârifine
Muhît-i târh-ı şeb-i mürde-seng eder mehtâb

25. Çıkar hûzuruna der-bef-kef ol felek-câhın
Târâbda Zühreyi rakkâs-ı seng eder mehtâb

26. Edeble hûşe-i pervîni târem-i tâke
Riyâz-ı mekrûmetinde hevenk eder mehtâb

27. Kümeyt-i berk-i şitâb ile olamâz himmetin
Bahâne-i kelef ü özrlenk eder mehtâb

28. Muzaffer askerinin zer-ger-i mukanninidir
Döküp eşi'' âsını zer çeleng eder mehtâb

29. Olursa humbara-endâz o kulzüm-i şu'le
Hurûş-i mevc-i tereng-a-tereng eder mehtâb

30. Fürûg-ı re'yine hayran olursa hayl-i melek

Aceb mi ehl-i dili lâl-ü deng eder mehtâb

31. Eyâ şehenşeh-i hurşîd-bahş-i nûr-i nevâl
Seninle bu çemeni reng reng eder mehtâb

32. Sen etmezsen nâzâr-ı iltifât ehl-i dile
Şu'â'u nûrınu tır ü hadeng eder mehtâb

33. Beyâz-ı çarha yer eylerdi Gâlib evsâfın
Ne çâre kafiye-i nâzmı teng eder mehtâb

34. O başka şâ'ir-i rûşendir eyleyen tahsîn
Hilâl-i târf-ı külâha çeleng eder mehtâb

35. O dâverin kılıcın keskin ede Hak her dem
Ki tîğ-i tîzini bî-gerd ü zeng eder mehtâb

36. Muzaffer ola adûsına şevk u nusretle
Hemîşe tâ ki sipâh ile ceng eder mehtâb

12
DİĞER KASÎDE-İ MEHTÂBİYYE BER-EVSÂF-I ŞÂH-I ŞEHÎD SULTÂN SELÎM HAN-I SÂLİS RÂHMETULLÂHİ ALEYH

1. Bir ferve-i semûr giyib dûşe mâhtâb
Hidmetdedir o zülf ü bîna-gûşe mâhtâb

2. Deryâ-yı feyz-i âlem-i envâr olur iyân
Sahn-ı çemende başlayıcak cûşe mâhtâb

3. Bir bahr-ı şu'le-zâre düşüp sevk-i hüsn ile
Girmiş tamâm tavr-ı sivâyûşe mâhtâb

4. Yekreng-i îş edip şeb ü rûzûn bulur safâ
İmdâd ederse rind-i kadeh nûşe mâhtâb

5. Derviş-i Mevlevi gibi çarh-ı tehî midir
Devr etse feyz-i Şems ile bî-tûşe mâhtâb

6. Da'vâ-yı aşk-ı yârda noksânını bilip
Turmuş bu hankâhda deycûşe mâhtâb

7. Gördüm bu tâb u revnakı bildim ki bendedir
Âlemde bir hidiv-i güher-pûşe mâhtâb

8. Dârâ-yı mihr-i kevkebe Sultân Selîm kim
Hırmen-geh-i mevâline bir hûşe mâhtâb

9. Etdikde neşr-i nûr o şeyh-i hâver-i kerem
Çevgân olur önündeki çâvûşa mâhtâb

10. İtlâf-i nakd-i encüm eder bendegâhına
Yüzler sürünce giydiyi pâ-pûşe mâhtâb

11. Ayîne-i zamîr-i tecelli-fürûzunun
Benzer yanında hâb-ı feramûşa mâhtâb

12. Adliyle zulm-i sâbıkı mâhv etse çok mudır
Razı olur mu hükmü karâkûşa mâhtâb

13. Şebnem gedâ-yı gülşenîdir ol keremverin
Almış hevesle dâmenin âgûşa mâhtâb

14. Şemşîrinin ziyâsını vermek muhâldir
Sâgar-keşân-ı bezm-i halâlûşa mâhtâb

15. Tedbîr-i safî-veş veremez haşr-ı intizâm
Gark etse dehri penbe-i menfûşe mâhtâb

16. Lutfu sipihre oldugu dem zer-ferşân-ı cûd
Kapmış biraz kurâze-i mâgşûşe mâhtâb

17. Endîşe-i-nâk olup derecât-ı atâsına
Başlar hafî suhâyile ser-gûşe mâhtâb

18. Ehl-i hüner müsâdif-i re'y-i münîridir
Gösterdi şem'i bülbül-i hâmûşe mâhtâb

19. Gâlib duâ-yı devetin eyler o dâverin
Verdikçe neş'e âşık-ı bî-hûşe mâhtâb

20. Tevfîke re'yi râstgele geldiği gibi
Dâim şeb-i Berât-ı perendûşe mâhtâb

13
KASÎDE VÜ MEDHİYYE BE-RİKÂB-I ŞÂH-I DEVRÂN-I ESBAK ŞEHÎD SULTÂN SELÎM HÂN-I SÂLİS RÂHMETULLÂHİ ALEYH

1. Meydân-ı nâzma çıkdı kâlem kâhramân gibi

Aldı cihânı kâbzayâ sâhip-kırân gibi

2. Bir neş'e var ki şehid-i makâlimde nutkumun
Sermest olur gürûh-ı melek bülbülan gibi

3. Bir feyz var ki şakk-ı zebânında hâmemün
Zemzem tereşşüh etmede zer-nâvdân gibi

4. Bir şûr var ki bahr-ı safâsında tâb'ımın
Âfâka nûr-ı aşk verir hâverân gibi

5. Uryân gelir zamîrime meh-i ervâh-ı şâ'irân
Beyt-i Hudâyı tâif olan hâciyân gibi

6. Hüsn-i edâyı benden alır kârbân-ı nâz
Çıkdı gazellerim hat-ı anber-ferşân gibi

7. Rûşen nikâtı etmede endîşem âşikâr
Pür-gevher-i kevâkib olan âsumân

8. Efsûnu bîkr-i fikrimin âhir edip eser
Açdım tılsım-ı manâyı genc-i nihân gibi

9. Elfâzım oldu nûr-ı cilâ çeşm-i mâ'niye
Ken'âna pîrehen götüren kârbân gibi

10. Her iki mısraımdan açıp bâl ü per sühân
Eyler urûc-ı arş-ı berin kudsiyân gibi

11. Etmekdeyim cevâhire müstagrak âlemi
Cûş eyledikçe nâzm ile deryâ vü kân gibi

12. Oldukça sûmenât-ı hayâlim süver-nümâ
Ebkâr-ı manâ secde eyler muğan gibi

13. Sûku's süver midir bilemem kûçe-i kâlem
Sad-renk eder mezâmini hûr-ı cinân gibi

14. Aldım tamâm kişver-i mâzmunu söz budur
Verdim nizâm-ı hükmünü dil hâh-ı cân gibi

15. Ebyâtım oldu şaf-keş-i dîvân-ı mârifet
Nev askeri müretebb-i şâh-ı cihân gibi

16. Ol padişah ki etmede cemi cünûd-ı gayb
Gencûr-ı vâridâtı bulan ârifân gibi

17. Ol pâdişah ki tâbi'-îdir leşker-i sürûş
Pîş-i rikâb-ı mehde yürür ahterân gibi

18. Ol padişeh ki verdi mühimmâtı devlete
Hüsn-i nizâm-ı Mehdî-i sâhib-zamân gibi

19. Gerdûne erdi debdeb-i kûs-ı şevketi
Âvâz-ı kürre nây-ı mülûk-ı keyân gibi

20. Behrâm işitdi çarhda sıyt-i hadengini
Bâz etdi çeşm-i zırhını gûş-ı kemân gibi

21. Nâzm-ı umûru âlem-i bâlâda zikr olur
Ikdü'l-leâl subha-i kerrûbîyân gibi

22. Bir hulk-ı var ki mecmâ-i ahlâk-ı âliye
Lutf-ı tıb'â-ı hazreti peygamberân gibi

23. Bir ihtimâmı var ki umûr- ı cihâdda
Ashâb-ı pür-salâbet-i adl-âveren gibi

24. Vermiş mi kimse mülke bu rütbe hayât-ı nev
Sultân Selîm-i sâlis-i Osmâniyân gibi

25. Hiç bir mi hıfz-ı sıhhat ile def'-i mühlikât
Pan-zehr-i re'yi geldi bize tâze cân gibi

26. Esbâb-ı ihtişâmının olmâz beyânı kim
Sekbânı var derinde Kızıl Arslan gibi

27. Bilmek dilersen âkl-ı rasîn-i mehâbetin
Yapdırdığı binâları gör âsumân gibi

28. Her biri bir gurûha mahaldir cüyûşdan
Âsûde-bîşezârda şîr-i jiyân gibi

29. Tab'-ı bülend,i öyle latîf öyle dil-pezîr
Kim yâdı hâlet-âver olur gülsitân gibi

30. Vasf-ı cemîli öyle müferrih ki söylesem
Te'sîr eder dimâğa mey-i erguvân gibi

31. Ez-cümle geldi şevk-i senâsiyla bu gazel
Kalb-i hazîne müjde-i devlet-resân gibi

32. Alsam lebîn dehânıma rûh-ı revân gibi
Tutsam o zülfü kâfiye-i râygân gibi

33. Bir kâfirin kemendine düşmek kolay mıdır
Zâhid seninle söyleşeyim Müslümân gibi

34. Fehm eyle tîg-i gamzesinin bî-emânlıgın
Ditrer hemîşe kâkülü berg-i hazân gibi

35. Temyîz-i nîk ü bedde değildir o tıfl-ı nâz
Bîlmez fesâne-i gamı dînler yalan gibi

36. Perhâş- ı aşkı eglenecek dâsitân sanır
Ben söyledikçe şevk ile Şehnâme han gibi

37. Jülîde-mû başımda semender yuvâsıdır
Zannetme Kays'a sâye salan âşiyân gibi

38. Kim başladıysa gamze-i gûyâsı vasfına
Oldu hamûş Gâlib-i mu'ciz-beyân gibi

39. Bed' edelim du'âya ki olmuş du'âyı hayr
Söz âhirinde âdet-i nâzm-âverân gibi

40. Olsun hemîşe çetr-i muallâyı devleti
Bâlâ-yı çarh-ı himmetine sâyebân gibi

41. Memdûd edip cenâb-ı Hudâ zıllı adlini
Salsın fürûgunu şeh-i hâversitân gibi

14
KASÎDE VÜ MEDHİYYE BER-EVSÂF-I ŞERÎF-İ HUDÂVENDİGÂR-I ESBAK ŞEHÎD SULTÂN SELÎM HÂN-I SÂLİS

1. Aşk kim eyledi hurşîd-i dırâhşânı çerâg
Nâzar-ı feyzi eder seng-i Bedâhşânı çerâg

2. Pertev-i sûzişi gör şu'le-i âh-ı bülbül
Bir şerâreyle eder gonca-i handânı çerâg

3. Lutf-ı te'sîr-i mâhâbbetle dil-i sengînin
Bezmi tahkika olur gevher-i îmânı çerâg

4. Meşreb-i cûduna bak sâkî-i âteş-destin
Etdi bir şu'le ile sâgar-ı gerdânı çerâg

5. Bezme humlarla gelip bâde kadehler gitsin

Kirm-i şeb-tâb edemez halka-i rindân-ı çerâg

6. Âl fânus ile rez duhterin etsin teşrîf
Eylesin Pîr-i mugân sâkî-i mestâni çerâg

7. Bende-perveligi yokdur diyemem hançerinin
Etdi her sînede bin zahm-ı nümâyânı çerâg

8. Bir tecellîde eder hüsn-ü cihânı memnûn
Gark-ı nûr etmededir cümle-i mihmânı çerâg

9. Zîr-i hattındaki hâl etdi ruhun tâb-âver
Bunda pervâne eder şem'i şebistânı çerâg

10. Pâk-dil olsa da lagzîde soyundan düşmez
Tıynet-i pâkî eder gevher-i galtân-ı çerâg

11. Nakz-ı kâbil edemez nakz-ı kemâl-i ihsân
Mâhtâb eylemese aybımı kettânı çerâg

12. İmtiyâz-ı hüner ancak kerem-i Bârîdir
Gâhî bir lâle eder bezm-i çerâgânı çerâg

13. Haldir muteber etmezdi duhûl-i meclis
Tâb-dâr etmese zerrîn şem'dânı çerâg

14. Fikr-i rûşenle degil feth-i tılsım-ı ma'nâ
Zâhir eyler mi bu gencîne-i pinhânı çerâg

15. Germî-i gayret-i elde fetîl-i hâmem
Etdi bir beyt ile bin defter-i dîvân-ı çerâg

16. Öyle bir beyt ki yâdıyla şeh-i devrânın
Kıldı endîşe-i yârân-ı suhendânı çerâg

17. Han Selîm ol şeh-i tâbende güher kim kıldı
Hâtır-ı enveri âyîne-i devrânı çerâg

18. Hânedân-ı keremi tâb'ı edip nev-ihyâ
Himmeti kıldı nice bî-ser ü sâmânı çerâg

19. O şehenşeh ki şeref verdi vücûd-ı mülke
Bedr edip eyledi gûyâ meh-i tâbânı çerâg

20. Re'y-i derrâkine hurşîd disem olmâz mı
Etdi yerden göge dek âlem-i imkânı çerâg

21. Kişver-i cûduna gerdûn disem olmâz mı
Eyledi Müşterî vü Zühre vü Keyvânı çerâg

22. Külhan-ı mürdeye dönmüşdü ocag-ı eyyâm

Etmeseydi eger ol cem’-i perîşânı çerâg

23. Teng kalmışdı bu meydan-ı mahabbet târîk
Kılmasaydı o şehin lem’a-i irfânı çerâg

24. Meş’al-i mâh ile bulmâzdı sâbâhı giceler
Etmese bârika-i cûdu bu eyvânı çerâg

25. Ziver-i dâire-i çarh vücûdudur anın
Ki eder dâne-i elmâs-ı nigîn-dânı çerâg

26. Devşirip vakt-ı atâsında nisâr-ı destin
Etdi gerdûn bu kadar ahter i tâbânı çerâg

27. Eger eylerse cihân-dârlıgı arz-ı cemâl
Eder ednâ kulu sadr-ı çeh-i vü hakanı çerâg

28. Râhş-ı iklim-i neverdîn ger ederse puyân
Şerer-i na’li eder efser-i şâhânı çerâg

29. Kışlâlar kal’âlar ecnâd ü silâh ü edevât
Hâsılı etmededir himmet-i merdânı çerâg

30. Kulle-i çarhı yıkar velvele-i top u tüfenk
Geldi nevbet ede tîg-i dırâhşânı çerâg

31. Gösterir dîde-i â’dâya şu’â-ı re’yin
Edicek nâ’ire-i harb ile meydânı çerâg

32. Dâverâ dâd-gerâ husrev-i encüm-sipehâ
Nefesin etmede Îsâ gibi sâd cânı çerâg

33. Subh-ı ikbâle suâl eyledim etdi tasdîk
Senden öğrenmiş eder mihr-i firûzânı çerâg

34. Serteser nûr-ı du’â sırr-ı Hudâsın hakkâ
Eyledîn taht-ı felek mesned-i Osmânı çerâg

35. Oldu reşk-âver-i kandil-i firûzende-i arş
Sen edip hâtem-i egüşt-i Süleymânı çerâg

36. Mâkdemin verdi bu gülzâra o denlü revnak
Nev-bahâr etdi san üşkûfe-i rûmmânı çerâg

37. Göz kıpıp encüme târz etmege başlardı hâbâb
Şeb-çerâg-ı keremin eylese ümmânı çerâg

38. Vasf-ı ahlâkını endîşe ederdi mahsûr
Zîr-i dâmânına alsaydı gülistânı çerâg

39. Kâsırım şükrünü îfâde efendim kat kat

Eyledin Gâlib-i sergeşte vü hayrânı çerâg

40. Kul eden kapuna çâsârları Hazret-i Hakk
Edesin mülkleri ile niçe gılmânı çerâg

15
GALATA MEVLEVÎ-HÂNESİ TAMÎR OLUNMAK İÇİN HUDÂVENDİGÂR-I ESBAK ŞEHÎD SULTÂN SELÎM HÂN HAZRETLERİ HUZÛRLARINA TAKDÎM OLUNAN KASÎDE-İ RÂ'NÂLARIDIR

1. Gönül bir beyt-i mâ'mûr u safâdır aşk mi'mârı
Yâtır ammâ ki şimdi başka bâmı başka dîvârı

2. Şikest olmuş kederden öyle bir âyîne-i esrâr
Ederken gıbta-keş sûret gerân-ı Çin ü Ferhârı

3. Rasâdgâh-ı Aristodan nümûdâr olmuş ol hâne
Ki yanî seyr eder sükkânı seyr-i çarh-ı devvârı

4. Bulunmâz zîr-i sakf-ı âsmânda böyle vîrâne
Serâser Müşteridir Zühredir gülmîh ü mismârı

5. O rütbe hurdekâr oymuş ki kirmân tahta-i ferşin
Eder pür-neng ü noksân dest-i Fahri-i makaskârı

6. Ne vîrân dîde-i ehl-i basîretdir ana revzen
Aceb mi ankebûtî perdelerden olsa âstârı

7. Hâbâb-asâ giderdi seyl ile deryâya bî-şübhe
Eger sûrâhlarından olmâsaydı menfez-i cârî

8. Edip te'sîr hakkâ sohbeti uşşâk-ı bî-nâmın
Tamâm ermiş fenayâ kalmâmış hestinin âsârı

9. Olur nây u kudûmün nağmesinden ditreyip raksân
Velî ifşâ-yı esrârından eyler hiştendârî

10. Telâşım şimdi dâim kesret-i bârândandır hep
Meger vîrân binâya bâr olmuş râhmet-i Bârî

11. Serâser yâycı dükkânına dönmüş zîr ü bâlâsı
Egilmiş bir târafdan kalmâmış bir cây-ı hem vârı

12. Gelip mevt-i irâdî "İhn-i menfûş"etmiş eczâsın
Hüveydâ her yanında" Tâmettül-Kübrâ"nın âsârı

13. Çürük kettâne dönmüş tahtalar bir rütbe kim gâhî
Verir seylâba râhtın mâhtâbın tâb-ı envârı

14. Kolaylanmış kâbûl-i hüsn-i ta'mîr etmege zîrâ
Delikler var ki muhtâc eylemez girbâle neccârı

15. Ser-i engüşt ile mânend-i peşşe hedmi mümkindir
Bıraksın çîre dest üstâdlar tîşeyle minşârı

16. Nukûş-ı hendesînden müstakîmin gayri hep mevcûd
Mu'avvecler mukavveslerle memlû tâk u dîvârı

17. Dedim âyâ nedendir böyle vîrâne kaldığı çokdan
Olurken mânzar-ı ayn-ı hidîvân-ı keremkârı

18. Dedi peyk-i beşâret sâhibîn gözlerdi olma mâ'bed
Açıp revzenleri dest-i du'âyı çeşm-i bîdârı

19. Rükû'ı dâimînden sonra etmek idi maksûdu
Du'â-yı devlet-i şâhenşehîde böyle ezkârı

20. Cenâb-ı Han Selîm-i mâ'delet-güster ki devrinde
Olur tanzîm dehrin çok bîna-yı na-behencârı

21. O şâh-ı mürtezâ-heybet ki birden müstezâd eyler
Kemâl-ı lutf-ı tâb'ı nice beyt-i sâ'b u düşvârı

22. O hurşîd- i celâlet ki tülu'u verdi âfâka
Peyâm-ı kâhramânı dâsitân-ı zûr-ı Kerrârı

23. Bu sıdk u niyyet ü ikbâl ü himmet anda kim vardır
Eder elbette munzam mülk-i Rûmâ Rûs u Bulgârı

24. Gönülden etmiş idim tali'-i vâlâsın istihrâc
Ben asla söylemem kavl-i nücûmu remz-i ceffârı

25. Neler yapsa gerek seyr eyle Allâh ömrler versin
Muradı dîne davet eylemekdir çarh-ı gaddârı

26. Şehenşâha peygamber-mesnedâ sensin o server kim
Gelir her yüzde bir İslâma etmekçün meded-kârı

27. Gubâr-ı sümmi rahşından çekerler kuhl-ı mâksudu
Sipihr-i izz ü şânın sâbîtânı heft-seyyârı

28. Cihânda hâb u râhat kalmamışdı belki rü'yâda
Görenler zıll-ı memdûdunda gördü baht-ı didârı

29. Şeb-i hecr âhir oldu gün yüzün gördük bihamdillâh

Sâbâh-ı vuslatın oldu nümâyân neşr-i envârı

30. Süleymân-ı zamân oldugun izhâr etdîn âfâka
Edip rû-pûş kâbr-i pîri yani Monlâ Hünkârı

31. Biraz fahriye etsin sonra hatm edip duâ kılsın
Eger me’zûn edersen Gâlib-i bî-tâb u nâ-çârı

32. Muhâl add eylemişlerken gazelde şâirân-ı Rûm
Ben îcâd edeyim ol şevketâne târz-ı eş’ârı

33. Kasîde semtin ihyâ etmedir sâyende maksûdu
Ferâmuş etdirem şâirlere Urfî-i sehhârı

34. Pey-â-pey tehniyetler nice târîhi meserretler
Edem inşa ki etsin gıbta-keş yâran sitemkârı

35. Selâset tavrını bir rütbe icrâ eylesin hâmem
Ki kalsun âb-ı Hızrın ezberinde hüsn-i reftârı

36. Hemân Allâh efendim ömrün efzûn eylesin efzûn
Olur bir gün nümâyân edilen dâvâtın âsârı

16
BAHÂRİYYE DER-VASF-I ŞERÎF HUDÂVENDİGÂR-I ESBAK SULTÂN SELÎM HÂN-I SÂLİS ALEYHİR-RÂHMETİ VEL-GUFRÂN

1. Ales sâbâh ki âheng-i nâğme etdi hezâr
Açıldı feyz-i mâhâbbetle hâtır-ı gülzâr

2. Çemen çemen gül ü nergisle zeyn olup âlem
Açıldı gönlü gözü gülşenin erişdi bahâr

3. Düşüp bu keyf ile sünbül çözüldü dügmeleri
Edip tekellüfü târh oldu şâhid-i bâzâr

4. Cihânı tutdu bu keyfiyyet-i aşk bîcân-veş
Yeşerdi neşve-i Nevrûz ile der ü dîvâr

5. Yayıldı şu’le-i âvâz-ı berk gülzâra
Edip hevâ rek-i ebr-i matîri rişte-i târ

6. Fuyûz-ı nâme-i rengîn-i aşk ile oldu
Elinde murtıb-ı dehrin bu şeş-cihet şeştâr

7. Çemende zevrak-ı lâleyle seyr eder jâle
Zemîne öyle hücûm etdi mevce-i ezhâr

8. Kan ağladıp cigerin deldi gonce-i âlin
Misâl-i hançer olup şâh-ı erguvân hûn-bâr

9. Neşât u şevk ile âlem o rütbe sergerdân
Seçilmez oldu gülistânda mest ile hüşyâr

10. Bu zûr-ı neşve ile doğru gitme kâbil mi
Aceb mi cûlar eger keç meç etseler reftâr

11. Seherde sâgar alıp deste eylemiş hurşîd
Sâbuh-ı subh ile reng-i şafakla def'-i humâr

12. Tamâm mest olup olmuş şuküfte mağz-ı cünûn
Başına su yerine mey döker yine emtâr

13. Sirâyet eylemiş ol rütbe feyz sahrâya
Olur sadef gibi her berg-i huşk gevher-dâr

14. Ne berk-i huşk cihân sebz-i hurrem oldu tamâm
Enâr hâsıl eder şimdi sînesinde çenâr

15. O rütbe neşv ü nemâ var ki bülbül eylese âh
Şerârı terbiyet-i ebr ile olur gülnâr

16. Letâfet öyle ki her bir hâbâbdan görünür
Nücûm-i zâhiresiyle bu künbed-i devvâr

17. Sipihri atlası sandım ki olmuş âb-zede
Kenâr-ı havza düşüp bir sahîfe-i hâlkâr

18. Karanfül işve nâz ile kırkmâ kâkül ile
Nesîme revzen-i gülbünden arz eder dîdâr

19. Olup bütün çemen etfâli sarmâşık dolaşık
Biribirine fısıldıyâ aşk eder ızhâr

20. Budur ümîd ki cûşân olur bu demlerde
Misâl-i gevher-i yâkût o seng-dil dildâr

21. Degil âbes bu kadar cûşiş-i safâ vü sürûr
Miyân-ı bâgda zîrâ ki başka hâlet var

22. Çâdır çiçekleri zeyn etdi kûh u sahrâ-yı
Dagıldı daglara yek-pâre asker-i ezhâr

23. Nigâh-ı ehl-i suverden nihân temâşâsı
Göründü dîde-i Hak-bînime niçe esrâr

24. Çemende cem olup ecnâd-ı âlem-i melekût
Yeşil libâsla saf saf durur katâr katâr

25. Gürûh-ı Hâzret-i ervâh sebz-pûş olmuş
Dem-i bülend ile gül-bânklar olur tekrâr

26. Neger kudûmunu teşyî' imiş bu cem'iyyet
Sıtanbul azmini etmiş o mâh-ı pür-envâr

27. Keşîde-i kâmet-i tûbâ hırâm-ı âlem-i gayb
Güzîde sancak-ı zî-şân-ı Seyyidül-ebrâr

28. Kef-i kifâyet-i Sultân Selîme'dir kasdı
Odur emânet-i kübrâ budur emânetkâr

29. Zuhûr o server-i sâhib-zuhûra şimdi olur
Hünerverâna bu hasretle geçdi leyl ü nehâr

30. Bu taht- ı devlete üç dâne Şeh Selîm erdi
Biri gazûb u birisi halîm bî-zinhâr

31. Budur o şâhların sâlisi Selîm ü kerîm
Ergerçi hilm ü gazâbdan da mâyesi bisyâr

32. O padişâh ki dünyâyâ zâtı cân gibidir
Duâ-yı devletin eyler şeb ü seher tekrâr

33. O padişâh ki hulk-i kerîmi vermişdir
Cihâna revnak-ı enfâs-ı evliyâ-yı kibâr

34. Hidîv-i mâdelet-ârâ dilîr-i Rüstem-gîr
Ki bâz-ı himmeti sî-murgu saymâz elde şikâr

35. Adâlet etdi zamânında âlemi sîrâb
Bahâr mevsimi gûyâ ki ebr-i gevher-bâr

36. Kimin liyakâti var şimdi zulme zerre kadar
Ederken âlemi rûşen o mihr-i lem'a-nisâr

37. Sebüktîgin-i sebüksenge eylemem teşbîh
O gâh münkalibu'l-kalb idi bu kûh-ı vakâr

38. Meseldir etdigi va'd-i dürûg Tûsîye
Bu etdi va'desiz ihsân-i bî-hisâb şümâr

39. Sühan-şinâs ü sühan-perver ü kerem- güster
Nâzîrini meger âyînede göre enzâr

40. Eyâ şehenşeh–ı sâhib-zamân-ü Dârâ fer
Senin inâyetin oldu bu güft ü gûya medâr

41. Zamânlar oldu ki kadr-i hüner güm olmuş idi
Gelip kemâl-i keremle sen eyledîn ızhâr

42. Bu bâga laklaka-i laklak eylemişdi hucüm
Kalıp kafesde nihân tût-î şeker-güftâr

43. Ne günler etdi güzer kim sükûtumuzla bile
Ederdik ilm ü hüner nisbet olsa istiğfâr

44. Açıldı gonce-i âmâlimiz bîhamdillâh
Hudâyâ şükr-i firâvân ola hezâr hezâr

45. O bir hikâye-i dûr u dirâzdır Gâlib
Duâyâ başla yâkışmâz duâcılar miksâr

46. Ne dem ki feyz-i bahâr ile şâd ola gülşen
Ne dem ki hâk ede bûy-ı nesîmi müşg-nisâr

47. Küşâde hurrem ola gül gibi müsellem ola
Hemân vücûd bula hâtırına her ne ki var

17
HUDÂVENDİGÂR-I ESBAK SULTÂN SELÎM HAN MERHÛM SÂHİB-İ DÎVÂN ŞEYH GÂLİB DEDE EFENDİ HAZRETLERİNE CEVRÎ HATTIYLA BİR MESNEVİ-İ ŞERÎF TEBERRÜK BUYURDUKLARINA TEŞEKKÜRÜ HÂVİ OLAN KASÎDEDİR

1. Bana Sultân Selîm-i kâmver kâm-ı cihân verdi
Bütün dünyâ deger bir genci has u raygân verdi

2. Ne genc ammâ ki her bir cildi gerdûn-i pür-envâr
Bu hâk-i bî-karâra nüh-tıbâk-ı âsümân verdi

3. Nice eyyâm idi hasretdim ol gencine-i gaybâ
Keremler kıldı el-hak kerâmetden nişân verdi

4. Hudâ alîmdir ancak şüphesiz keşf-i zamîr etdi
Hilâfet hükmün ol zıll-ı ilâhî bî-gümân verdi

5. Aceb bir mesnevî-i pür-bahâ kim Cevrî hattıyla
Dil-i uşşâk-ı zâra cevr-i gerdûndan emân verdi

6. Müşa'şa' şemse-i cild-i mutallâ-yı zer-endûdu
Nigâh-ı rağbete envâr-ı mihr-i zer-feşân verdi

7. Edip nutk-ı hümâyûn hem okunsun deyü uşşâka
Ne hoş manâda himmet eyledi sûretde şân verdi

8. Sezâdır gülgül etsem ma'nîi-i rengîni vasfında
Hezâr-ı tâb-ı bî-samanâ solmâz gülistan verdi

9. Erüşdirsem revâdır kuvvet-i pervâzı lâhûta
Hümâ-yı himmeti hem besledi hem âşiyân verdi

10. Beni irşâd edip gösterdi hakka meslek-i Hakkı
Ulûm-ı keşfi söyler bir kitâb-ı hoş beyân verdi

11. Hüseyn- Baykara bahş etmemişdi Monlâ Câmiye
Bana ol kâmı kim bu hüsrev-i sâhib-kırân verdi

12. Ne hüsrev mehdî-i sâhib-zamân kim adli âfâka
Safâ-yı meşrebînden revnâk-ı Nüşirevân verdi

13. Nesîm-i itidâl-i adli Hızr-ı rûzgâr oldu
Riyâz-ı devlete ahkâmı feyz-i câvidân verdi

14. Cihânda kalmadı bir olmadık memnûn-ı ihsânı
Civânâne temekkün tâb'-ı pîrâne tüvân verdi

15. Yoluyla tutdu tanzîm-i umûr-ı dîn ü dünyâyı
Sırât-ı müstakîme re'y-i hâs-ı pâsbân verdi

16. Bu tertîb üzere âgâz eyleyip tecdîd-i erkâna
Esâs-ı dîne istihkâm-ı gülzâr-ı cinân verdi

17. Husûsa cânib-i Monlâyı Rûm a gûş edip meylin
Sadâ-yı âferini zümre-i kerrubîyân verdi

18. Egerçi hubb-ı Monlâ şîve-i adl-âverândır hep
Velî hakk-ı edâsın bu hidiv-i nüktedân verdi

19. Hilâl olmuşdu Mâhı şems işrâkiyle bedr etdi
Gürûh-ı Mevleviye mâkdemiyle tâze cân verdi,

20. Bu manâ rûh-ı Mevlânâdan ilhâm oldu bî-şüphe
Bîze râh-ı hidâyet gösterir hükm-i iyân verdi

21. Ne yapsın Gâlib-i bî-tâb evsâfına kâsırdır
Edip tatvîl nâzmı korkum oldur ki usan verdi

22. Safâsın ömrün efzûn ede Mevlâ mâksadın hâsıl
Ki zîrâ da'î-i dîrîneye baht-ı cüvân verdi

23. Duâm oldur Hudâ-yı lem-yezel her mâtlâbın versin
Bana her mâtlâbım zîrâ o şâh-ı kâmrân verdi

18
KASÎDE-İ IDİYYE DER-VASF-I ŞERÎF-İ HUDÂVENDİGÂR-I ESBAK SULTÂN SELÎM HÂN-I SÂLİS-İ MÂĞFÛR

1. Sâbâhül-îd gördüm şâh-ı hurşîd-i gül-endâmı
Giyinmiş dûşuna bir câme-i gülgûn-ı bayrâmı

2. Şafakdan germsûd-i al kaplanmış serâser hem
Siyâh semmûr edip reng-i şeb-i Kadr-i siyâh-fâm-ı

3. Oturmuş tahtgâh-ı subha pür-şevket mehâbbetle
Dizilmiş karşısında Zühre vü Bercîs ü Behrâmı

4. Benekli bir kâbâ-yı âsmân-gûnu olup lâbis
Kevâkibden aceb uşkûfe-zâr olmuşdu endâmı

5. Bu şân-ı kevkebeyle yerde gördüm hâke yüz sürdü
Meger takbîle gelmiş dâmen-i Sultân-ı İslâmı

6. Şeh-i şâhânı âlem Hân Selîm-i mâ'delet-bünyâd
Ki olur öğreten bahr ü sehâba tavr-ı in'âmı

7. Hidiv-i Cem-haşemdir pür-himemdir reşk-i hâtemdir
Nesak sâz-ı keremdir böyledir elkâbı i'lâmı

8. Bahâr-ı saltanat taht-ı cüvân-ı dîn ü devlettir
Rasad-bînânı seyre muntazırdır devr-i eyyâmı

9. Cihâna bir tanîn-i şevk erdi kim zuhûrunda
Sipihrin hâne-i tanbûr imiş gûyâ der ü bâmı

10. Salındırmak hümâ-yı mâksadı çengâle âsândır
Dahı bâzı celâli açmadı şehbâl-i ikdâmı

11. Odur meczûmumuz kim devrine reşk eyleye eslâf
Edip ihyâ yeniden resm-i şâhân-ı nîgû-nâmı

12. O hayr-endîşedir ahvâl ise niyyâta râcidir
Aceb mi hayra tebdîl olsa her bir kârın encâmı

13. Nümâyândır bu kim devrinde mâ'mûr oldu ehl-i dil
Gönüldür zabt eden hakkâ zimâm-ı çarh-ı hodkâmı

14. Bu güne lutfu kim ben gördüm asla görmemişlerdi
Kızıl Arslan u Sultân Baykara'dan Gencevi Câmî

15. Nihâyetsizdir evsâf-ı bülendi ol şehenşâhın

Duâyâ başla Gâlib sonra kalmâz tâb'ın ârâmı

16. Hemîşe tâ ki mâh-ı rûzenin îd ola pâyânı
Hilâlin bedr-i tâbân gecenin subh ola ahşamı

17. Makarr-ı mâtla'ından gün gibi âfâka fer versin
Şeb-i Mi'râc ü Kadr ü îd ü nevrûz ola hengâmı

19
SULTÂN SELÎM HAN-I SÂLİS Ü ŞEHÎD RÂHMETULLÂHİ ALEYH HAZRETLERİNİN TOPKAPI SARÂY-I HÜMÂYÛNUNDA MÜCEDDEDEN İNŞÂD BÛYURDUKLARI BÂĞ-I İREM NÂM MÂHAL İÇİN KASÎDELERİDİR

1. Teşrîf-i hayr-ı 'id-i fıtr oldu bahâr ile himem
Gülzara verdi bûy-ı ıtr ârâyiş-i ebr-i kerem

2. Tavr-ı acebde rûzigâr 'îd oldu fasl-ı nevbahâr
Nergisde asâr-ı humâr ammâ kadeh destinde hem

3. Her lâle bir peymânedir her kuşe bir kâşânedir
Güyâ çemen meyâhanedir bülbülleri mest-i nagam

4. Zeyn oldu sahn-ı gülsitân sünbül şakâyık zamîrân
Bir tâze sûretdir cihân ez cümle bu bâg-ı irem

5. Bâg-ı İrem geh lâ-nazîr hem dil-nişîn hem dil-pezîr
Reşk-âver-i çarh-ı esîr cümle enmûzec-i Huld-i ni'âm

6. Sûsen karanfil saf-be-saf eşküfte tûfân-ı tuhaf
Mevc-âver olmuş her târaf gûyâ ki envâr-ı hikem

7. Gülgonca Meryemdir meger kim nefh-ı rûh etmiş eser
Bülbüller açmış bâl ü per çün Cebreîl-i zinde-dem

8. Gülzâr olup âteş–nevâ kıldı ser-âgâz-ı safâ
Etdikçe mızrâb-ı safâ tahrîk–i târ-ı zîr ü bâm

9. Envâ-ı elhân-ı târâb bu devre âheng oldu hep
Encâm-ı yâ leyl-i Arâb âgâz-ı nevrûz-ı Acem

10. Cûşân olup rûh-ı nebât verdi cihâna-hayât
Oldu gülistân sümenât her bir sanevber bir sanem

11. Bir gûne kim reng-i safâ tasdîk eder ehl-i nühâ
Yâkût-u lâl-i pür-bahâ eylerdi gülnâre kasem

12. Olmuşlar eftal-i çemen ridâne meşreb şûh u şen
Bir elde şâh-ı yâsemen bir elde mînâ-yı bakam

13. İm'ân ile gülzâra bak nîsân-ı gevher-bâre bak
Âyîne-i âsâra bak yapılmış envâr-ı kadem

14. Zîr ü zeber mest-i safâ peymânedir dest-i safâ
Cân câna peyvest-i safâ şebmen benefşe fem-be-fem

15. Mutrib yeter nâz eyleme taksimîni az eyleme
Âheng-i nâsâz eyleme bî-dillere verme elem

16. Meysiz felek peymânedir mihr ü meh yeksânedir
Devrâne mey peymânedir dönmem sözümden lâ-cerem

17. Sâkî tamâm etdin beni mest-i müdâm etdin beni
Âşüfte-kâm etdin beni mâ'zûr tut her ne dersem

18. Olmaz mı hâtırlar küşâd ülfet târâvet ber-ziyâd
Tanzîm-i dehr eyler murad ol dâver-i gerdûn-himem

19. Sâhib-rüsûm-ı mülk-i Rûm kânûn-tırâz-ı nev-rüsûm
Leşker-keş-i deryâ-hücûm Sultân Selîm-i pür-kerem

20. İskender-i haydar-sıfat pîrâye-bahş-ı ma'delet
Evreng-i zib ü saltanat hâkân-ı kerrûbî-şiyem

21. Sahib-kırânlar serveri dâdârlar dâd-âveri
Dehrin hidiv-i sâfderi hurşîd-i nûrâni âlem

22. Keyhusrev ü nusret-pejûh asker-nevâz-ı Cem şükûh
Vehhâb-ı nakd-i kûh kûh behşende-i genc-i derem

23. Bak ihtimâm-ı azmine azminde re'y-i cezmine
Tertîb-i rezm-i bezminde sâbâş okur seyf ü kalem

24. Teşrîf edip taht-ı Ceme rûh oldu zâtı âleme
Bed' etdi kâr-ı elzeme ber-vech i takdîm-i ehemm

25. Nev nev sipâh îcâd eder âheng-i adl ü dâd eder
Rûh-ı resûli şâd eder hakka budur re'y-i ehemm

26. Şâh-ı suhan-perdâzdır tîr ü tüfenk-endâzdır
Her fende bî-enbâzdır ol Hâtem-i Rüstem-haşem

27. Ol gûne nutk-ı müntehâb kim görse reşk eylerdi hep
Nesrinde Sahbân-ı Arâb nâzmında Selmân-ı Acem

28. Gösterdi kadr ü şânını aldı kerem meydanını
İhsân-ı bî-pâyânını gûş eyledi Cezr-i Asam

29. Çenge edince ihtimâm oldu adûlar bî-nizâm
Rûbâh eder azm-i künâm âgah ise şîr-i sitem

30. Devrinde halk âsûdedir cevr ü cefâ nâ-bûdedir
Hûbân-ı kâfir hûdadır var ise âsâr-ı sitem

31. Ey dâver-i dâd-âferîn ey padişâh-ı pür-yakîn
İkbâlinde eyler yemîn feth ü zafersin çekme gam

32. Bakdın cihân tedbîrine lutf eyledin her birine
Sür düşmeni ta'mîrine boş kalmasın mülk-i adem

33. Izhâr edip nasr-ı cedîd olsun fütûhâtın bedîd
Bahtın kavî ömrün mezîd Gâlib kulun seyr et o dem

34. Gör tehniyet dibâcesin ögrensin âlem hâcesin
Zenler giyip ferrâcesin etsinler âheng-i harem

35. Kimdir sühan dava eden geh şükr ü geh şekvâ eden
Gelsin beri gavga eden işte devât işte kâlem

36. Ta'n eyleyen gelsin berü olsun benimle rû-be-rû
Nef'îye etmem ser-fürû ger himmetin olursa zam

37. Sensin beni meşhûr eden endişemi pür-zûr eden
Hussâdımı mevfûr eden malûmdur ammâ demem

38. Besdir sana ey hâme bes pür-gûluga etme heves
Tafsîlden ümmîdi kes zîrâ vefâ etmez rakam

39. Başla duâyı devlete arz-ı niyâz et hazrete
Ol şâh-ı sâfî niyyete imdâd ede Râbbül-hikem

40. Hak ömrünü müzdâd ede dâim zamîrîn şâd ede
Dünyâyı hep âbâd ede olsun berâyâ muğtenem

20
KASÎDE-İ ÎDİYYE DER VASF-I ŞERÎF-İ HUDÂVENDİGÂR-I ESBEK SULTAN SELÎ M HÂN-I SÂLİS-İ MAĞFÛR

1. Ales-sâbâh ki sultân-ı hâver etdi zuhûr
Elinde tîg-i cihân tâbı dehre salmâda nûr

2. Ne tîg-i berk-i bahârı riyâz-ı saltanatın
Ne tîg pençe-i hurşîd bâmdâd-ı kusûr

3. Ne tîg hâme-i elmâs-ı huccet-i kat'ı
Ki cevherinde vücûb-ı mutâvaat mestûr

4. Ne tîg al kanadlı kebûter-i peygâm
Nüşvite zîr-i perinde helâk-i düşmen-i ûr

5. Kılıçla feth eden âfâk-ı dâver-i meşrık
Kılıçdır âyet-i iclâl-i râyet-i mânsûr

6. Elinde olmasa şemşîr-i gurre-i garrâ
Tahakküm edemez eyyâmâ zâbîtan-ı şühûr

7. Kan almâ lâzım olur gâhî tâb-ı devrâna
Tehavül eylemez ol demde hâzikân-ı umûr

8. Sevâd-ı eyyedekellâh'dır hatt-ı mevci
Beyâz-ı nassarekellâh beyn-i sutûr

9. Zalâm-ı zulmi ziyâ-yı süyûfdur dâfi
Odur bu zahm-i siyâh üzre merhem-i kâfûr

10. Zemîn-i hırmeni harb içre devşürür bir bir
Edip rüûs-ı edânîyi dâne-i asfûr

11. Olunca nâire-i harb şule-ver yâraşır
Sadâ-yı tob u tüfenk anda hem-çü tâbl-ı sürûr

12. Gürültüler kopar eflâki cenk içre gehî
Varur tezelzüle nezdîkden ziyâdece dûr

13. Bu velvleyle olur emr-i şehriyâr bülend
Bu şîvedir eden insanı bende-i mecbûr

14. Ne kanlar akdı urûk-ı cihân-ı fânîden
Verince pâdişâhân-ı selef nizâm-ı umûr

15. Tugat-ı asra kesinkes cevâb lâzımdır
Bu re'yi böylece kesmiş halef selef cumhûr

16. Meger bu himmeti Sultân Selîm'e saklarmış
Kader dedikleri bî-havfe hakîm-i mestûr

17. O şehriyâr ile cân buldu Mülk-i Osmâni
O dâverin güher-i tîgi verdi âleme nûr

18. Makâm-ı saltanatın hükmün eyledi itâ
Huzûru terkedip el-hak cihâna verdi huzûr

19. Düşünmede gice gündüz nizâm-ı memeketin
Liva-yı re'yini teyid edip Hudâ-yı gayûr

20. O şehriyâr-ı bülend-iktidâra şayândır
Alırsa seb'a-i seyyâre devr için destûr

21. O pâdişâhdan etsin ederse dehr-i harâb
Bir iki günlük esâs-ı bînâsını mamûr

22. O verdi revnâk-ı Cemşîdi Mülk-i İslâma
O kıldı devr-i devâm-ı itâatla mecbûr

23. Anın sahîfe-i devrinde bir bir oldu bedîd
Meâl-i mülk-i Süleymân ü matlâb-ı dil-i nûr

24. Bilinmedik nesi var kârhâne-i dehrin
Kef-i kifâyet-i re'yinde cümlesi mestûr

25. Vukûf böyle gerek hükm-i tâm böyle gerek
Şiâr-ı şâhid-i tevfîkdir bu gûne şuûr

26. Sevâd-ı şâm gibi rey-i rûşeniyle anın
Olur zamîme-i mülkü sâbâhı Nişâbûr

27. Hezâr mülkü çok iklîmi feth eder giderek
Göründü debdebesinden mukaddemât-ı zuhûr

28. Nice zamân idi kim kâr-gâh-ı devletde
Bu ihtimâm idi erbâb-ı dikkate manzûr

29. Hezâr şükr hezârân sipâs Mevlayâ
Anın senâsına vakıf oldu Gâlib-i mehcûr

30. Bülend-mertebe şâhâ hidiv-i Cem sipehâ
Eyâ şehenşeh-i sâhib-dil-ü kader menşûr

31. Senin menâkıb-ı evsâfınâ yâzarsa yazar
Benim gibi suhen-îcâd şâir- i pür-zûr

32. Egerçi zerreden efzûndur zamânında
Edâ-yı mâtlâba kâdir suhanver-i meşhûr

33. Velîk nutk-ı hakîmâne devr-i digerdir
Olur mu her mütekellim Kelîm-i vâdî-i Tûr

34. Uzâtmâ kâmet-i davâyı kıl duâya şurû'
Bîlür mekâdir-i nâsı o padişâh-ı gayûr

35. Hemîşe ta ki ola bu cihân-ı köhne esâs
Gehî biraz vakit âsûde vü gehî pür-şûr

36. Şuâı tîgı ile fitneler olup sûzân
Ola memâliki pür-nûr hâtırı mesrûr

21
KASÎDE-İ NÂ-ŞİNÎDE BERÂY-I VASF-I SEBÎL-İ HÂHER-İ ŞÂH-I CİHÂN BEYHÂN SULTÂN TAVVEL-ALLÂHÜ ÖMREHÜMÂ BİL-LUTFİ VEL-İHSÂN

1. Memzûc edip zülâle-i mehtâbı selsebîl
Gösterdi mevc-i kadim kâkum-ı sincâbî selsebîl

2. Bu havz-ı pür-safâyâ olup girye hîz-i reşk
Fevvâre etdi dîde-i pür-âbı selsebîl

3. Ol sevr kaddi kollamâga rû-be-râh olup
Dökdü ayâğına dûr-ı şâdâbı selsebîl

4. Gülşenden aks-i şebnem-i lâ'lini ahz edip
Dil-teşne kıldı gonce-i sîrâbı selsebîl

5. Her lülesi zebân-ı hôş-âmed-nisâr olup
Andırdı eşk-i şâdî-i ahbâbı selsebîl

6. Hayrân olup bu kasra bu havz-ı murassa'a
Âyîne kıldı katre-i sîmâbı selsebîl

7. Vermez neşât ü neşve-i jengâr-ı nakşını
Keşmîrin olsa sebze vü sîrâbı selsebîl

8. Rü'yâda görmez idi bu feyz-i küşâyişi
Ebr-i bahârın olsa şeker hâbı sebîl

9. Olmâzdı âbşâri demâdem gıdâ-yı rûh
Âb-ı hayâtın olmâsa gark-âbı sebîl

10. Çün görmemiş bu cây-ı sürûru yolundadır
Etfâli aşk ederse de seylâbı selsebîl

11. Âyîne-i ruhâmda görsün bu gülşeni
Vermez diyen safâ-yı mey-i nâbı selsebîl

12. Etrâf-ı bâga neşr edip envâ-ı feyzini
Verdi fürûg-ı mihr-i cihân-tâbı selsebîl

13. Kesmekle ark-ı gussayı etdi arak nisâr

Ebrû-yı nâz-ı tîg-i siyeh-tâbı selsebîl

14. Bu gülbün-i letâfete bakdıkça çok mudur
Yâkût ederse reşk ile hûnâbı selsebîl

15. Mebhût ederdi görse eger hüsn-i savt ile
Üstâd-ı nağme-perver-i Fârâbî selsebîl

16. Bir menba'-ı mekârimi tavsîfidir garaz
Etmekle böyle mevce-i itnâbı selsebîl

17. Hem-vâre mevc-i nâğmesi medh ü senâsıdır
Tanbûr edince lûle-i mızrâbı selsebîl

18. Sultân lafzı Hâzret-i Beyhâna yâraşır
Kim ceyb-i lutfu kıldı zer-i nâbı selsebîl

19. Çekmez harîmi minnet-i mehtâbı kim ana
Etmişler âb-ı gevher-i şebtâbı selsebîl

20. Sad-bâr iltifat ile eşk-i sürûrdan
Etdi dü-çeşm-i Gâlib-i bî-tâbı selsebîl

21. Gülbânk-i girye-hîz duâmız aceb midir
Eylerse nakş-ı kûze-i mihrâbı selsebîl

22. Bâg-ı suhende kârı mı her pâk-meşrebîn
Etmek bu gûne gevher-i nâ-yâbı selsebîl

23. Ol bahr-ı cûda câriye olmâk murâd edip
Mengûş edîndi halka-i girdâbı selsebîl

22
BİR KASR-I ÂLÎ BİNÂ OLUNDUKDA SULTÂN-I MÜŞÂRÜNİLEYHAYÂ TAKDÎM OLUNAN KASÎDEDİR

1. Zihî kâşâne-i şâhâne kim reşk-i bahârândır
Zamân-ı ömr-i câvidân zemîni hâveristândır

2. O rütbe revnâk-efzâdır ki zerrîn tâk-ı vâlâsı
Meh ü mihr ile bu çarh-ı kebûd ol sakfa hayrândır

3. Hakîkat neş'esidir nakşının bûy-ı gülistânı
Meger esdâf-ı rengi sâgar-ı ser-şâr-ı irfândır

4. Nice pür-şîve olmâz nergîs ol bâg-ı tasvîrin
Elinde hâmesi Bihzâdının müjgânı hûbândır

5. Müzeyyen lâciverd ü lâ'l ile bir tâze kişverdir
Felek gûyâ ki ol kişverde bir kûh-ı Bedahşândır

6. Cevâhîr genci bir altun kafesdir zer-ger-i subha
Müzerkeş şemsesi müstağnî-i şems-i dırahşândır

7. Görenler mevc-i reng-â-reng tasvîrin bîlirler kim
Per-i tâvûs-ı cennet hâkrubî olsa şayândır

8. Yagar bârân-ı zer ol künbed-i fîrûzeden gûyâ
Der ü dîvârı her su selsebîl-i dürr ü mercândır

9. Bu âlî kasra keştî keştî gevheri nakl ederdi hep
Seped ber-dûş be-remz-i dûrîde deryâ-yı ummândır

10. Gül-i tasvîr-i bâgı öyle bir şehîd-i halâvet kim
Ana nisbetle müşgû-hâne-i zenbûr-ı nâlândır

11. Kumâş-ı ferş-i pâkî bâl-i simurg-ı ma'ârifdir
Harîm-i hâsına saff-ı sürûşan bâl-i murgândır

12. Tamâm ezhâr ü envâr ile bir bâg-ı mekârimdir
Veren bu bâga revnâk himmet-i Beyhân sultândır

13. Hezârân âferîn bu himmete bu revnaka ammâ
Anun da matlabı şevketle teşrîf-i Selîm Handır

14. Şebîstân eylese şevk ile şâyândır çerâgânı
Meh-ı ikbâle pertev veren ol mihr-i dırahşândır

15. Ne sultân hâher-i sa'd-ahteri hâkân-ı devrânın
Sipihr-i cûda bir-keffül hadîb-i cûd u ihsândır

16. O hâkân kim müceddid-sâz olup iklîm-i ikbâli
Cihân-ı köhneye ahd-i şebâb-ı feyz-i Yezdândır

17. O sultân kim zamân-ı nev-i bahâr-ı adl-i şâhîde
Yine deryâya râci' bir musaffâ nehr-i cûşândır

18. O hâkân kim gubâr-ı âsitânı ehl-i tahkîka
Misâl-i sürme-i vakt-ı ziyâ-yı nûr-ı îmândır

19. O nûrûn pertev-i âsârı Gâlib ber-devâm olsun
Muhakkak bu duâ her rûz u şeb vird-i Çerâgândır

23
SALİHSARÂY-I ÇERÂGÂNDA İSMETLÜ BEYHÂN SULTÂN ALEYHÂ'Ş-ŞÂN HAZRETLERİNİN ŞEVKETLÜ SULTÂN SELÎM HÂN HAZRETLERİYÇÜN MÜCEDDEDEN İNŞÂ OLUNAN KASR-I HÜMÂYÛN HAKKINDA KASÎDEDİR

1. Bâreke'llâh burc-ı hurşîd-i münevverdir bu kâh
Hâlet-âver âlem-i rûh-ı musavverdir bu kâh

2. Sarf olunmuş nakşına şems ü kamer halkerdesi
Âfitâb-ı san'at-ı iksîre hâverdir bu kâh

3. Bir çerâgan-ı güher farz et bu sâhil-hâneyi
Ol çerâgan içre bir deryâ-yı ahterdir bu kâh

4. Bir donanma-yı meserretdir yâhud bu nev-sarây
Ol donanma içre fânûs-ı mücevherdir bu kâh

5. Nev-bahâr-ı îyşden her günki bir gündür velî
Başına sultân nevrûzun zer-efserdir bu kâh

6. Böyle lâzımdır tulû-ı subh-ı ikbâli cedîd
Köhne takvîm-i bahâra hande-âverdir bu kâh

7. Seyredip her kasrına sordum bu devlet- hânenin
Cümlenizden yâ niçin sad-gûne berterdir bu kâh

8. Dediler kim âsumâna nâz ederse eylesin
Kim makâm-ı pâdişâh-ı heft kişverdür bu kâh

9. Cennet-i rûhsâr-ı cânan gibi olsun handenâk
Mâkdemi Sultân Selîm ile mübeşşerdir bu kâh

10. Sâyesinde ol şeh-i gerdûn-vekârın çok mudur
Ben desem ki Arş-ı A'lâya berâberdir bu kâh

11. Ol şehenşeh kim nigâr-ı lutfu şevkiyle anın
Feyz-i bî-pâyân alıp pür zîb ü zîverdir bu kâh

12. Ol şehenşeh kim kemâl-i bahşîşinden hâliyâ
Hâheri Beyhân Sultâna müyesserdir bu kâh

13. Öyle sultân kim bilip kadr-i atasın ol şehin
Etdiği îsâr-ı emvâle senâverdir bu kâh

14. Öyle sultân kim safâ-yı tâb'-ı pür idrâkine
Nûr-ı subh-âsâ güvâh-ı sıdk perverdir bu kâh

15. Öyle sultân kim kenârında bihâr-ı lutfunun

Gonca-i nevreste-i deryâ-yı ahdardır bu kâh

16. Silk-i manâyâ duâ-yı devletin nâzm etmege
Tâb'-ı Gâlib-veş meger ummân-ı gevherdir bu kâh

17. Şevket ü ikbâle olsun izzile ârâmgâh
Mâkdem-i şâhaneye mâdâm hevesgerdir bu kâh

24
MAKDEM-İ TERTÎB Ü TANZÎM Ü TEZHÎB Ü TETMÎM OLUNAN DÎVÂNIN İTMÂMINDA BEYHÂN SULTÂN ALEYHİ'Ş-ŞÂN HAZRETLERİNİN VASIFLARINDA SÖYLENEN KASÎDE-İ LATÎFELERİDİR Kİ BEYÂN OLUNÛR

1. Bârekallâh hâme-i hâtıf
Fenn-i tezhîbi kıldı nev-îcâd

2. Dûdesi çeşm-i şûh-ı Mânîdir
Safhayâ eyledikde nakş-ı sevâd

3. Etse târ-ı nigâhı hâme-i mû
Çekemez hatt-ı cedvelin Bihzâd

4. Etdi subh-ı bahârı hokka-i lâ'l
Gonca-i nakşı öyle etdi küşâd

5. Noktayı çarh çarhı nokta eder
Cem ü tafsîle olsa ger mu'tâd

6. Nagmeyi resm edip ayân eyler
Etse âheng-i arz-ı isti'dâd

7. Görünür tavr-ı hâs-ı nâz u niyâz
Korsa nakş-ı mâhâbbete bünyâd

8. Âteş ü âbı bir şukûfe edip
Gösterir sun'-ı ülfet-i ezdâd

9. İstese mevce-i hayâlâtı
Sâbit eyler çü cevher-i fulâd

10. Olamaz dest-seng-i elvânı
Nakş-ı Şîrîn ü tîşe-i Ferhâd

11. Büt-perest-i cemâl-i san'atıdır

Büt tırâşân Halluh u Nevşâd

12. Sadef-i reng-i zevrak-ı meydir
Görünür anda cümle nakş-ı murâd

13. Esb-i gülgûnu eylerse tasvîr
Bâl açar hem -çü aşkar-ı div-zâd

14. Böyle san'atla eyler ise sezâ
Sarf edip cehdin öyle bir üstâd

15. Kasd-ı tezhîb-i hat ise Nazîf
Ki odur şimdi caygir-i imâd

16. Kalemi hurdekâr-ı fikretdir
Harfi manâdan etmez istimdâd

17. Yazdığı şiiri bir hayâl eyler
Olsa farzâ ki sâde vü âzâd

18. Böyle kâtib de yazsa lâyıkdır
Nâzm-ı rengin-i Gâlib-i nakkâd

19. Nâzm-ı Gâlib'de olsa ammâ kim
Medh-i Sultân Selîm-i şir-nihâd

20. Öyle dîvân bulunmaz âlemde
Böyle tuhfeyle kimse olmâdı şâd

21. Yine Sultân Selîm'e şâyândır
Ede ihdâ rikâbına hem-zâd

22. Hâzret-i hâher-i cihândârî
Yanî Beyhân Sultân o hûr-nijâd

23. Ede Hak şehriyârı da anı da
Tul-ı ömr ile sâyeban-ı ibâd

24. Ola devrânlarında ehl-i hüner
Cümleten nâil-i merâm-ı fuâd

25
ŞEYHÜL-İSLÂM ES'AD-ZÂDE ŞERÎF EFENDİNİN MAHDÛMLARI VASFINDA OLAN RAMÂZANİYYE

KASÎDESİDİR

1. Allâh mâh-ı rûze ne sâhib-nisâb olur
   Kim sâyesinde jâle-i ter âfitâb olur

2. Leb-teşnegâne âyet-i râhmet değil midir
   Kim râh-ı Hakda pîşrevi mâhtâb olur

3. Bî-aşk olan harâret-i germâ kıyâs eder
   Bu mevsime erince cigerler kebâb olur

4. Sûz-ı derûn-ı sâ'im-i şûrîde-hâlden
   Bî-reybdir ki bahr-ı ma'âsî sehâb olur

5. Bûy-ı hulûfu terbîyet-i âfitâb ile
   Gîsû-yı hûr-ı îne sezâ müşg-i nâb olur

6. Budur şebîh âteş-i fâkayla yanmaga
   Halk-ı revîye işte bu yüzden âzâb olur

7. İtfâ-yı nâr-ı dûzah eder âh-ı serd ile
   Ol kim telâş-ı savm ile pür-pîç ü tâb olur

8. Tesbîh eder günâhı için dâne-i arak
   Anun ki desti rûy-ı hicâba nikâb olur

9. Nûşin-lebân figân edicek sûz u tâbdan
   Buzlanma belki lazîme-i lâ'l-i nâb olur

10. Mihr-i sıyâm gevher eder hûn-ı hasreti
    Gûyâ tılısm-ı dahme-i Efrasiyâb olur

11. Her geh bu mâh-pâre ki germ-i tâb ola
    Âteş duhana lerze-dîh i ıztırâb olur

12. Silker biraz günâhını ol şûh-ı işvenin
    Sûretde gerçi âfet-i tebden harâb olur

13. Geldi o şûh-ı yâd edicek akla bu gazel
    Kim her suhende ol tarâfa feth-i bâb olur

14. Rûyûn ki tâb'-ı rûze ile şû'le tâb olur
    Mazlûm-ı aşka müjde-i rûz-ı hisâb olur

15. Keffâre-i zünûb ola ey mâh-ı savm-ı aşk
    İftâr-ı vasla muntazır ol kim savâb olur

16. Reng-i rûhu gözümde uçar ol perî-veşin
    Kim tâb'-ı rûzeden yıkılıp mest-i hâb olur

17. Savm-ı firâkın îd-i viasâli yakındır

Bir gün olur duâlarımız müstecâb olur

18. Farz et bu nâzmı hûşe-i rûy-ı nigârdır
Bir berk-i sebz Gâlib-i şîrîn-cevâb olur

19. Çıkdı saded ne fâide savb-ı merâmdan
Çok söz kişiye bâis-i neng ü hicâb olur

20. Mâhdûm-ı kâmkârı senâ idi maksadım
Ta söyleyem ki zâtı ne âlî-cenâb olur

21. Nahl-ı şerif-i Hâzret-i müftî-i dîndir
Kim vasf-ı hulk u hilkatı yüz bin kitâb olur

22. Yâd eylesem letâfetine tâb'-ı sâfının
Bahr-ı sefîd dîde-i teng-i hâbâb olur

23. Kılsam şumâr mertebe-i fikr-i rûşenin
Hurşîd ü mâh nokta-i sıfr-ı hisâb olur

24. Feyz-i riyâz-ı mekremetin eylesem hisâb
Dürr-i hoş-âb girye-i reşk-i sehâb olur

25. Ömrün tavîl devletin efzûn ede Hudâ
Tâ kim fuzûl-ı rûze ile hisse-yâb olur

26
DEFTERDÂR ŞIKK-I EVVEL ŞERÎF EFENDİ HAZRETLERİNİN VASIFLARINDA OLAN KASÎDEDİR

1. Dehre sebâb-ı cûd ki neşv ü nemâ verir
Cem'iyyet ol sehâba nesîm-i duâ verir

2. Bu müdde'â güneş gibi rûşen degil midir
Her hâl ile safâ bulur ol kim safâ verir

3. Her kim huzur-ı kalb araya kalbi gözlesin
Esbâb-ı ayşi sanmâ ki kâh ü serâ verir

4. Rûy-ı küşâdesine teveccühdedir vücûh
Âyîne-i zamîrine ol kim cilâ verir

5. Râh-ı nefesde nây gibi müstakîm olan
Elbette berg vermez ise bir nevâ verir

6. Mânend-i sübha dâir olan yek-medârda
Her kâre ibtidâsı gibi intihâ verir

7. Pür hüsn-i iltifatı ile nâm alır el'an
Her bî-kesin murâdını ancak Hudâ verir

8. Halka veliyy-i nimet olur bir kelâm ile
Allâh o kâmkâra ki lutf-ı edâ verir

9. Derdim cihâna ben bunu çokdan ki rûzgâr
Teslim olur merâmıma bir gün rızâ verir

10. Elbet gelir zamân ile dünyâyâ bir hakîm
Kânûn-ı hikmet üzre bu sadra şifâ verir

11. Hep geldi çıkdı söyledigim şimdi zâhire
Seyr et hoş netîce-i râhat-fezâ verir

12. Nevbet o kâmbahşa erişdi ki hâmemiz
Hakkında böyle revnak-ı medh ü senâ verir

13. Gelmez Şerîf Efendi gibi sadr-ı defterî
Kim müstahakka matlabını bî-recâ verir

14. Bir hûy-ı hande-rûy ile bîn ukde feth eder
Hulk-ı latîfi gülşene feyz-i sabâ verir

15. Her demde sıdkı derpeyi va'd eyler âleme
Mânend-i subh-dem nefes-i âşinâ verir

16. Dâd ü sitede âdet o devletlüye budur
Murg-ı dili alıp ana karşu humâ verir

17. Monlâ-yı Rûmâ hidmeti bu hadde erdi kim
Gülbâng-i âferîn ile gerdûn sadâ verir

18. Tevfîk-i Hakka mahzar ola her umûrda
Gâlib bu berg-i sebzi ana bî-riyâ verir

27
KÂTİB-İ ESRÂR-I ŞEHENŞÂHÎ AHMED EFENDİ HAZRET-LERİNİN VASIFLARINDA OLAN KASÎDEDİR

1. Sûre-i feth oldu hatt-levh-ı ruh-ı zîbâsına
Medd-i ebrû medd-i Bismillâhdır bâlâsına

2. Hat degil davâların isbât edip erbâb-ı aşk

Sûret-i fetvâ çıkarmış bûsenîn yagmasına

3. Âyet-i mensûha ilhâk eyleyip kilk-i kazâ
Zülfeler çekmiş berât-ı hüsnünün tuğrâsına

4. Nefy-i uşşâk eyleyen bir nûn yok yanî dehen
Dikkat etdim mû-be-mû ol nâmenin imlâsına

5. Hat değil bir ruk'adır malûmu imâ eylemiş
Vaz edip mîm-i dehânın mevki-i imzâsına

6. Zîr-i fesden meger dest-i niyâzıdır anın
Şimdi düşmüş perçemi sayd-ı derûn sevdâsına

7. Dil hat-âver sevse isnâd-ı hata kılmaz bilen
Benzedir zîrâ o âlî-himmetin inşâsına

8. Kitâbü's-sırr-ı şeh-i devrân-Aristo-re'y kim
Ukdeler vâbestedir ebrûyla îmâsına

9. Nâm-daş-ı Ahmed-i mürsel-i kârdan
Kim tefekkür teşnedir idrâk-i bî-pervâsına

10. Çârh-ı atlasdan tırâz etsem resâ düşmez yine
Câme-i evsâf düşmüş himmet-i vâlâsına

11. Gevheri galtânlarından add olup mihr-i münîr
Düşse bir gün füshat-ı irfânının deryâsına

12. Saffı mûrândan şümâr olan gazâlân-ı Huten
Gelse bir yol vüs'at-i ahlâkının sahrasına

13. Aks eder aynı kazâyâdan netâyic fikrine
Sarf-ı tevcîh etmeden sugrâsına kübrâsına

14. İlm-i ihfâ keşf olur evvel nâzar idrâkine
Sürme-i dikkat çekince dîde-i bînâsına

15. Tûde-i müşk-i behişti çeşm-i hûrândan sürüp
Mâye etmişler melâik tînet-i ra'nâsına

16. Haddeden çeksin hayâlin sonra sarsın re'yine
Kim vusûl isterse lafz-ı dikkatin ma'nasına

17. Öyle sâf-endîşe kim bir semte aksa hâtırı
Cem' olurlar kudsiyân Kevser sanıp mecrâsına

18. Âyet-ı sıdk u safâdan cismini pür-nûr eder
Mushaf-âsâ nâzra-i imân eden sîmâsına

19. Böyle bir nahl-i kerem gars-ı yemînidir anın

Barekallâh şâh-ı devrânın yed-i beyzâsına

20. Feyz-i isti'dâdın efzûn etmiş ol hurşîd-i cûd
Eyleyip mazhar nigâh-ı lutfunun kimyâsına

21. Nîk-hâh-ı dîn ü devlet olduğun tasdik eder
Sorsan ol âlî-pesendîn var ise a'dâsına

22. Şâirim ammâ hoş-âmedden berîdir meşrebin
Ben mutî'im tâb'ımın sultân-ı istiğnâsına

23. Bendeyim her hal ile Gâlib tekellüf ber-târaf
Ehl-i dil kadrin bilen ehl-i dilin ednâsına

24. Bâ husus ola harîdârım o makbûl-i cihân
Kim nigâh-ı gevher-efşândır sühân kal' âsına

25. Bulmağı içün dâimâ hüsn-i kâbûlünden revâc
Dağ ber-dildir kumâş-ı ma'rifet tamgâsına

26. Farz-ı evveldir duâ-yı devleti munsiflerin
Lafz-ı bismillah ile tev'em leb-i gûyâsına

27. Hayra sevk etmekde müzdâd eyleyip ikdâmını
Bahş ede Mevlâ şehinşâh-ı cihân ârâsına

28
BERÂY-I AZMÂYİŞ DER-SİTÂYİŞ-İ MERHÛM HÂCE NEŞ'ET EFENDİ KUDDİSE SIRRRUHÛ

1. Söz bir güher-i ulvî lâhût mekânıdır
Mebde'le me'âd ol gühere gûş-ü zebândır

2. Ol meh-veş-i kudsî ki suhandır heme âfâk
Bil-cümle anın hüsn-i bedî'ini beyândır

3. İlhâmda hâmûş iken gamze-i câdû
Efsûnda reşk-âver-i peri menişândır

4. Girdikde harîm-i harem-i gülşen-i fikre
Âteş-zen-i havrâ-yı gülistân-ı cinândır

5. Mısra'lar iki şâtırı şâhenşeh-i manâ
Ârâyiş-i elfâz ile pîşinde devândır

6. Her beyt ki halvet-geh ola man'î-i pâke
Ol kûşe-i mihrâb-ı dil-i nükte-verândır

7. Şâyeste tavâf surûşan-ı mezâmîn
Beytüş-şeref-i kişver-i ma'mûre-i cândır

8. Şâbâş o nâzm-âver-i rengin edâyâ
Çeşmi gehî dür-pâş u gehî hûn-feşândır

9. Dürdî-keş-i tahkîka verir mestî-i câvid
Her mısra'-ı sengîni birer rıtl-ı girândır

10. Çok gerçi suhan-gû vü suhan-fehm ü sühan-senc
Kim her birisi sözde Kelîm-i Hemedândır

11. Ammâ yine bu neş'enin îcâdına kâdir
Var ise fakat Neş'et-i üstâd-ı cihândır

12. Ol kim eser-i hâmesine nâvek-i müjgân
Saf-ber-saf ü hayran-şüde vü gıbta-keşândır

13. Her matla'-ı sadr-ı sühan-ı gayb şikârı
Şâhin-i hayâle per ü bâl-i tayerândır

14. Ger kuvvet-i kudsiyyesi tayy etse zemîni
Mefhûm-ı kirâmîsi zamân içre zamândır

15. Geh hâmil-i sırr-ı dü-cihân Refref-i tâb'-ı
Perhâşına geh-i manada gehî şîr-jiyândır

16. Tefsîr edip i'câzını Keşşâf-ı hıred der
Gûya dem-i cân-bahşı Mesîhâ-yı zamândır

17. Gör rûşen-i tâb'-ı sevâd-ı sühanında
Hurşîd-i sabâh şeb-i îd-i Ramazândır

18. Kilk-i hünerinden dökülen pîçiş-i elfâz
Revnak-şiken turra-i müşgin-i bütândır

19. Ta'biri arûs-ı tutuk-ârâ-yı mezâmîn
Takrîr-i yed-i nâtıkaya tîg-i zebândır

20. Hep kan tamardı idi reg-i yâkût kalemden
Ger manî-i rengini disem lâl-i bütândır

21. Etse nâzar-ı mihri eser sîm-berâna
Ayîne-i idrâkine meh âyîne-dândır

22. Hep halka-be-gûş-ı güher-i nutkudur âlem
Hey bu ne aceb debebe vü şöhret ü şândır

23. Sındırdı verây-ı felek-i ahzarı sîti
Erbâb-ı hased hiss edemez gûş-ı girândır

24. Her gâh şâhâ senin ol gayret-i âşkın
Fahriyyede esb-i kalemi cilve-künândır

25. Gülgûne-i râhş oldum o şîrîn süvâra
Hünâbe-i zahm-ı ciger-i hasm-ı cebândır

26. Sâdât-ı makâlindeki ebyât-ı şerîfi
Hadrâ çemen hazretine serv -i çemândır

27. Ey kıble-i ehl-i hüner ey ârif-i billâh
Hâk-i derin erbâb-ı dile cây-ı emândır

28. Bin cân ile fermân-ber-i hüsn-i beyânın
Endîşene sultân-ı dil-i âlemiyândır

29. Gerçi bilirim nükte-i serbeste-i nazmın
Tâ'bîr edemem hâsılı bir sırr-ı nihândır

30. Sıdk-ı nefesin sırr-ı füyûzât-ı ilâhi
Vallâh bu ne lâf ü güzâf ü ne yalandır

31. Gülzâr-ı zamîrinde senin bülbü-i Şirâz
Sad reşk ile destân-zen-i feryâd ü figândır

32. Olsa ne aceb râhnever-i sedd-i Sikender
Eş'âr-ı metinin ki senin âb-ı revândır

33. Hâşâ ki kazâ gösteremez rûy-ı tehâlüf
Tâ'bîr-i kazâ himmetine sehv-i lisândır

34. Sen tâb'ımı tahsîn ile kıldın beni ihyâ
Bana bu şeref mâye-i ârâmiş-i cândır

35. Bu bâr-ı suhanla degilim zîre be-kirmân
Küstahî-i tavrım bilirim aynı ziyândır

36. Ammâ ki yine afv-ı kerîmâne-i hulkun
Ma'zûr bûyurmakda hüveydâ vü ıyândır

37. Hemgâm-ı dua geldi hâmûş ol yeter Es'ad
Tatvîl-i suhan râst-reh-i bî-edebândır

38. Kim nezd-i sa'âdetde senâ- hâni-i tâb'ın
Malûm ü müstagnî-i takrîr ü beyândır

39. Âzürde-i renc etmeye gülberk-i vücûdun
Ol şeh ki şifâ-bahş-i dil-i haste-dilândır

40. Pür cûş ede Hak âb-ı hayât-i yem-i fazlın

Zîrâ hüner erbâbına hep feyz resândır

29
TAKRÎZ-İ MECMÛA-İ PERTEV EFENDİ

1. Hôşâ cerîde-i nev cildi âsümân misâl
Ki nakş-ı zerkeşi hep Zühre mâh u mihr-i cemâl

2. Degil cerîde-i eş'âr sanki cilve eder
Nigârhâne-i Erjeng içinde bikr-i hayâl

3. Yâhud ki cedvel-i sîmîn-i sahn-ı Sa'dâbâd
Kenâr-ı sâde ruhân ile sâfi mâl-â-mâl

4. Yâ eylemiş ola bir dil-rubâ-yı sîm-endâm
Bu hacle-gehdedir âgûş-ı şâhid-i âmâl

5. Yâ cûy-ı şîrde aks eylemiş leb-i şîrîn
Veyâ bu levhâ-i sîmînde nakş-ı goca-i al

6. Hevâ-yı seyre düşüp gülsitân-ı eş'ârı
Sipihr-i ma'nâda tâvûs-ı cennet açmış bâl

7. Gârib hâl ki giymiş libâs-ı sîmurgu
Diyâr-ı sûrete düşmüş hümâ-yı ferrûh-fâl

8. Fakat bu söz yetişir vasfı yazmış âsârın
Cenâb-ı pertev-i mu'ciz-dem ü huceste-makâl

9. Ola inâyet-i Hakla hemişe ey Gâlib
Kitâb-ı matlâbı şîrâze-bend-i hüsn-i kemâl

30
TEZKİRE-İ SÂNİ-İ ESBAK ÂRİF EFENDİNİN DEST-İ HATTIYLA OLAN TUĞRÂ-YI PÂDİŞÂHİ VASFIDIR

1. Zehî tuğrâ-yı nâm-ı hazret-i Sultan Selîm Han kim
Cihânı pençe-i fermânda teshîre işâretdir

2. Bahâr-ı ma'deletden gül gül olmuş zir ü bâlâsı
Beyâz-ı beyzâsı san beyza-i tâvûs-i Cennetdir

3. Cihângîrâne yalman gösterüp çıkmış niyâmından
O keskin zülfeler kim Zül-fekâr-ı Hayderiyyetdir

4. Sevâd-ı turrası âşûb-gâh-ı gamze-i hûbân
Kirişme-şîve hançer hançere söyler ne hâletdir

5. Kalem gûyâ ki tahrîrinde bakmış levh-i Mahfûza
Nukûş-ı Arş-ı Kürsîsinde göstermiş kerâmetdir

6. Erişmiş Müntehâ-yı Sidreye fart-ı metânetden
Sütûnlar kim sütûn-ı âsümân-ı dîn ü devletdir

7. O müşgîn halkalar kim reşk-i sünbül dâg-ı kâküldür
Şikâr-ı bûy-ı ma'naya kemend-endâz-ı gayretdir

8. O rütbe menba'-ı mâül-hayât-ı feyzdir hakkâ
Hurûfûn kâsesinden âb-ı Tesnîm içmek âdetdir

9. Bu tuğrâ bir hat-âver şûhdur ki medd-i ebrûsu
Hümâ-yı lâ-mekân-ı hüsne şehperr-i sa'âdetdir

10. Asılmışdır hezârân dîde her târ-ı şu'âından
Togar bin yılda bir bir necm-i giysû-dar-ı vuslatdır

11. Sezâ Cibrîl-veş kerrûbiyâna olsa pîş-âheng
Ki unvân-ı nişân-ı zer-feşân-ı şân u şevketdir

12. Meger kim kilk-i Behzâd ile konmuş Kâf-ı ikbâle
Hezârân reng ile bir bâl-i sîmurg-ı letâfetdir

13. Cenâb-ı ârif-i pür-mâyenin bir meşk-i kilkidir
Ma'ârifden mürekkeb bir aceb vefk-ı mahâbbetdir

14. Vücûdu nüsha-i kübrâ-yı irfan bir hünerverdir
Müsellem nükte-gûdur münşî-i Sahban-ı belâgatdir

15. O nîk-ahlâk kim mânend-i servî cümle eczâsı
Âbir ü ıtr u ûd u müşk ü anberden ibâretdir

16. Kusûr u hûr enhâr anda dîdâr anda yâr anda
Serâpâ zât-ı vâlâsı behişt-i âdemiyyetdir

17. Cihânı gülsitân-der-gülsitân eyler küşâyişden
Gül-i her dem bahâr-ı ârzû nahl-ı himmetdir

18. O nahlin berg u bâr-ı bâğbânı ber-devâm olsun
Hele her hâl ile ey Gâlib Allâh'a emânetdir

31
KETHUDÂ-YI DEVLET ŞERÎF EFENDİ HAZRETLERİNİN VASIFLARINDA OLUNAN KASÎDEDİR

1. Ser-germ olup o gonce-i ruhsare âftâb
   Ferş eylemekte rûyunu gülzâre âftâb

2. Olmuş o rütbe mest-i sabûh-ı sabâh kim
   Seyredemez yapışmasa dîvâre âftâb

3. Nazzârelerde Yusuf-ı mizh-ı nâz olup
   Çıkmış tamâm-ı hüsn ile pâzâra âftâb

4. Olmagla hâk-meşreb ü hôş-dil küşâdedir
   Eyler şinâh kulzüm-i envâra âftâb

5. Eşcâr içinde râz-ı nihân gibi berk urur
   Girdikçe zîr-i ebr-i güher-bâre âftâb

6. Yokdur ilâc-ı haste-dilân kim tebâh olur
   El ursa nabz-ı şebnem-i bîmâre âftâb

7. Olmazdı böyle hayret ile ser-be-ceyb-işeb
   Tâkat getirse şule-i didâra âftâb

8. Manend-i tıfl nice demdir ki bestedir
   Surh-ı sefîd-i cübbe vü destâra âftâb

9. Malûm olurdu arız-ı dildare nisbeti
   Tîr-i şuaın atmâsa enzara âftâb

10. Hakdır kelâmı pertevi gün gün ziyâdedir
    Mansûr-veş çıkarsa dahı dâra âftâb

11. Terk-i zalâm-ı gaflet eden ser-bülend olur
    Mirat-ı razdır dil-i bî-dâra âftâb

12. Bulmâz ulüvv-i rütbeyi ârâm-hâh olan
    Bir gün yatar mı bâliş-i zer-kâra âftâb

13. Saf-ı dilâna dâd-ı Hudâdır kemâl-i zât
    Olmâz birikse seba-i seyyâre âftâb

14. Fehm eyledin mi sırrını ey dil ki rûz u şeb
    Devr eylemekde âlemi hem-vâre âftâb

15. Tezhîb edip bir meydâyihini kerem-verin
    Zer hal çeker bu safha-i jengâre âftâb

16. Zât-ı şerîf ü devlete şâyeste ket Hudâ
Kim sâyesinde gark olur envâre âftâb

17. Âlî-himem bülend-kerem Bermekî-şiyem
Peyrevdir ol hidîv-i nigu-kâra öyle kim

18. Rey-i münîri ravza-i ikbâle öyle kim
Hengâm-ı nev-bahârda ezhâra âftâb

19. Germî-i mihri bî-semerâne o güne kim
Vakt-ı şitada munkatı eşcâre âftâb

20. Genc-i dili ihâta-i eşyâda âsmân
Rûşen hayâli lâzım mı ızhâra âftâb

21. İmhâ eder vücûdunu hem seyyiâtını
Lutfu olup hasûd-ı siyeh-kâre âftâb

22. Rüşd ü sadâdı âlem-i tahkîka arş ü ferş
Sıdk-ı nihâdı subh-ı safâ-bâre âftâb

23. Adâsı dahl ederse eder hüsn-i hulkuna
Bakmaz huffaşın etdiği inkâra âftâb

24. Setr et kemâl-i kevlebe-i iştihârını
Benzer mi hiç o mekrûmet-âsâre âftâb

25. Dest-i güher ferşân ile pertev gedâsıdır
Eyler ümîd-i cûdunu bîçâre âftâb

26. Ger hıfzı olsa gülşen-i nüzhetde sâyebân
Kılmaz eser tarâvet-i dildâre âftâb

27. Zülf-i hatâya olsa kef-i afvi şânedir
Vermez halel nizâm-ı şeb-i târe âftâb

28. Eyler rehinde seyre edicek hüsn-i talatın
Şermedelikle rûyunu dildâre âftâb

29. Ermez ulüvv-i kadrine târ-ı külâlesi
Cem etse evc ü mevcini yek-pâre âftâb

30. Ednâ şerârı dehre yeter şem-i fikrinin
Gam çekme girse sûret-i tekrâre âftâb

31. Âyîne zâr-ı reyinin olmâz nâziresi
Bir kerre girse sûret-i tekrâre âftâb

32. Pervânegân-ı şemse olan iltifâtını
Yâk eylemekde çarhda hem-vâre âftâb

33. Gâlib menem ki eylemişem ol kerem-verin
Havzüs-safâyı vasfına fevvâre âftâb

34. Ammâ ne sûde hakk-ı edâ başkadır yine
Vermez teselli aşık-ı dildâre âftâb

35. İhyâ-yı iltifâtıyız oö zât-ı erkemin
Reşk etdi mâhzar oldugu âsâra âftâb

36. Yâ râb müdâm mâsdar-ı âsâr-ı hayr ola
Verdikce zîb subh-ı pür-envâra âftâb

32
KETHUDÂYI DEVLET ŞERÎF EFENDİ'NİN SAHİL HÂNELERİ VASFINDA OLAN KASÎDE-İ ZİBÂDIR

1. Bahâr erişdi rutûbet cihân eyledi sır
Ki bahr-ı ahzar-ı mevvâce döndi mevc-i hasîr

2. Rutûbet öyle fevvâre-i gülâb gibi
Temevvüc eyledi minkâr-ı bülbülânda safîr

3. Rutûbet öyle ki neşvü nemâ bulup oldu
Reg-i giyâh-ı çemen târ-u pud-i ebr-i matîr

4. Zemînden göge çıkdı sehâb tû-ber-tû
Hümâya nâz eder oldu cemi mürg-ı hakîr

5. Hevâ o rütbe latîf ü o rütbe cân-perver
Per-i hümâ bîtirir üstühân-ı nevkte tîr

6. Zemîn-i bâgda cûş etdi çeşme-i yâkût
Egerçi âb-ı zümürrüd-ferşândır ebr-i matîr

7. Rutûbet öyle ki döndü hamîr-i ten-furûş
Vücûd-ı nerm-i dildârâya hâk-i dâmen gîr

8. Açıldı şûle-i minkârı şule-i şemin
Havadan oldu mecâlis o rütbe feyz-pezîr

9. Safâ o rütbede sâri ki gonca-i lâle
Misâl-i şule-i şem etdi meclisi tenvîr

10. O gûne feyz-i firâvân ki eyleyip sîrâb
Hacil eder gül-i tasvîri sâgar-ı tasvîr

11. Takallüb eyledi nişân dâmla zümrüdler
Hacil eder gül-i tasvîri sagar-ı tesîr

12. Karışdı gevher ü şebnem barışdı ebr-i çemen
Dolaşdı penbe-i mehtâba târ-ı subh-ı harîr

13. Bu itidâlına âb u havânın olmâz adîl
Bir olsa meydeki tesîr ü meydeki teşvîr

14. Siyâh mest-i bahâr oldu ol kadar mehtâb
Ki ebr içinde meger afitâb ede şeb gîr

15. Gehîce dâma düşer gâh şeşt-i mâhîye
Safâ-yı mevc-i sabâhdan akup gelen nahcîr

16. Bu seyl-i neşeye pây-mâl olan gubârı keder
Yeter bîna-yı harâbatı etmege tamîr

17. Gelir terâne-i kulkul nevâ-yı bülbülden
Be-şart-ı farz-ı muhal etse sâkâyân tehîr

18. Müsevvedât-ı sehâbı edip bahâr beyâz
Vücûb-ı âlem-i âb oldu sû-be-sû tahrîr

19. Bu demde cûşa gelip âb-ı tîşe-i Ferhâd
Safâdan oldu her seng-i râhı kâse-i nûr

20. Çemen ki pâ-zâde-i mevc-i savt-i bülbüldür
Geçer şitâb ile gül dâmenin edip teşmir

21. Çemen ki tûde-i müşk-i behişt-i irfândır
Eder mi âdem o hâki abîr ile tabîr

22. Misâl-i şems nümâyândır ebr ü gülşenden
Sübût-ı sanat-ı takdîr ü sıhhât-i iksîr

23. Elinde suha-i mercânı erguvân çıkmış
Kadeh duâsın okur yârı etmekle teshîr

24. Gelir katâr-ı küleng-i bahâr-ı rengârenk
Hicâza ugrayârak sanki beste-i zincîr

25. Kuvâ-yı nâmiye bir hadde oldu kim cûşân
Oldu nûr-ı basîretle halka-i zincir

26. Hayât-ı tâze bulur Pîrler bu dem ne aceb
Olursa baht-ı civân reşk-saz bâde-i pîr

27. Eger kırılsa bu vakt-i nümâde şîşe-i çarh
Eder nesîm habâb-ı piyâleden tamîr

28. Eder temevvüc-i neşeyle hande-i Mecnûn
Nigâh edip gül-i bâdemde halka-i zencîr

29. Şükûfeden per-i tâvûsa döndü sahn-ı çemen
Dilerse uçmâga gülşen degil bu demde asîr

30. Girân gelir dile barân rûz-ı îd gibi
Bu demde sohbet-i ârâm-bahşı-ı bâde-i pîr

31. Zamân geşt-i çemen mevsim-i tenezzühdür
Safâ-yı hatırı ârâm eder bu dem takdîr

32. Misâl-i gonce açıldı meâni-i rengîn
Nesîm o rütbe küşâyide eyledi tebzîr

33. Bahâra verme bu lutfu küşâyîşi ancak
Yürüttü feyzini âfâka bir küşâde-zâmir

34. Şerif Efendi'miz ol kethudâ-yı devlet kim
Ârûs-ı reyînedir meyl-i şâhid-i takdîr

35. O rütbe vakf-ı esrâr-ı şer ü kânûn kim
Gören sanır ki budur şehriyâr-ı akla vezîr

36. Eder Utâride Mirrîh katl-ı kilkle kıyâm
Edâ-yı hâmesine seyf-i kasd edip tevkîr

37. Çerâg-ı gülde eder imtizâc âteş ü âb
Zekâsı ülfet-i ezdâda eylese tedbür

38. O rütbe halk-ı kerem zâtın etmiş istiâb
Keremle eyler eger etse bir kulun tazîr

39. Olunca rey-i zerrin vaz-ı pôte-i hikmet
Anın kelâmı olur ol sebîkiyle iksîr

40. Sehâ-yı meşrebî ol gûnedir ki indînde
Temeyyüz eyleyemez rütbe-i kalîl ü kesîr

41. Hemân tecessüm eder hûb u zişti maslahatın
Edînce mâşita-i nutku vâkı ı tasvîr

42. Yâ bûse-i leb-i dilber yâ âb-ı Kevser
Meger o hüsn-i ibâret o sâfi-i takdîr

43. Hezâr davî-i bâriki bir söz ile keser
Nühüfte rey-i dakîkinde cevher-i şemşîr

44. Medâr-ı mehdîndedir devr-i âdem ü âlem
O rütbe lutfunda dil-bestedir sâgir ü kebîr

45. Sadâ-yı zişt simâh-ı sipihre kâr etmez
O rütbe debdebe-i hiss-i şîyti âlem-gîr

46. Beyâz-ı emri verir nûr-ı subh-ı adle safâ
Sutur-i hükmü eder şam-ı zülmü der zincir

47. Edînce-i şûle-i inşirâh-ı sadrını yâd
Nisâr-ı encüm eder fark-ı bâga bedr-i münîr

48. Melekler eylemiş eczâ-yı cism ü rûhına sarf
Bütün mekârim-i ahlâkı eyleyip tahmîr

49. Kenâr-ı suffe-i sâhilsarây-ı devletine
Sezâdır atlas-ı çarh olsa nakş-bend-i hasîr

50. O burc-ı devlet o sâhilserâ ki hasr edemez
Muhassenât-ı bedîin beyân eden tahrîr

51. Kerem-penâh hıdîva müşîr-i pü-hünerâ
Eyâ devâir-i elfât-ı rûzgâra müdîr

52. Rehîn-i dagdaga-i şâd-mergdir Gâlib
Ne var teşekkür-i lutfunda acz ederse fakîr

53. Benim şâr-i rengin edâ-yı vasf-ı bahâr
Safîr-i bülbül olur kilk-i dilkeşimde sarîr

54. Gelir hayâlimi cerre Kelîm-i Kâşânî
Elinde ruka-i deryûze midhat-i Keşmîr

55. Kusûra bakmâ efendim edâ-yı mehdînde
Duâ-yı devletin etmekde eyleyem taksîr

56. Hemîşe sâye-i cûdûnda kâm-kâr olsun
Cemi-i müntesibânın bî-lutf-ı Rabbî-i Kadîr

TÂRİHLER

1
TÂRÎH-İ KUBBE-İ HAZRÂ RAVZA-GÂH-I HAZRET-İ PÎR

1. Münevver merkad-i kâşî binâ-yı Hazret-i Monlâ
Ki oldur pertev-endâzı revâk-ı Künbed-i Hazra

2. Ne merkad cilve-gâh-ı kudsîyân-ârâyiş-i ekvân
Çerâg-ı türbetinden nûr alur mihr-i cihân-ârâ

3. Ne merkad bir zümürrüd devha-i ilm-i ledünnîdir
Bahâr-ı dîni kılmış sebzi-hurrem eyleyip ihyâ

4. Harîm-i hâsına ferş eyleyip şehbâlini Cibrîl
Görülmüş nakş-ı meclâ-yı mücellâsına Mâ evhâ

5. Matâf-ı evliyâdır kıble-i mevc-i sürûşândır
Bulur etdikçe rif'at sâkinân-ı âlem-i bâlâ

6. Bu sultân vâris-i esrâr-ı Sultân-ı Risâletdir
Olur bu sırra vâkıf mesnevîsinden dil-i dânâ

7. Tılısm-ı hâl-i âlem dahme-i kutb-ı zamândır bu
Bunun ta'mîridir tâmîr-i dîn ü devlet ü dünyâ

8. Acebdir çok zamândan vehn-i küllî târi olmuşken
Muvaffak olmadı tecdîde illâ şâh-ı bi-hemtâ

9. Selîm Hân-ı melek-hû pâdişâh-ı karhamân-nîrû
Hidiv-i şir bazu şehriyar-ı ma'delet-pîrâ

10. Cihânın nev-bahârı mülk-i dînin ebr-i dür-bârı
Mülûkun sâhib esrârı cihân-dâr-ı melek-simâ

11. Esâsından tutup tecdîd-i tanzîm mülk-i Osmânî
Ser-â-ser zâhir ü bâtında kıldı himmetin icrâ

12. Olur her kârı elbet vefk-ı dil-hâh üzre sûret-yâb
Ki sûret buldu eyyâmında böyle bir güzel manâ

13. Nice âsârı var çok kârı var kim hep kerâmetdir
Kerâmet ma'denin ez-cümle şimdi eyledi ihyâ

14. Zamanında vucûda gelmedik bir maslahat kalmaz
Ne kâra kılsa rağbet rehberi tevfîkdir zîra

15. Terâvih-i selef mazbûtımızdur belki bil-cümle
Dahı bir böyle himmet görmedik gûş etmedik aslâ

16. Cihânı hüsn ü tedbîr ile tarz-ı hâse uydurmak

Çevirmekdir sipihri devre-i me’lûfdan gûyâ

17. Hafiyyât-ı umûrunda celîdir cilve-i tevfik
Nizâm-ı mülk için halk eylemiş bu dâveri Mevlâ

18. Ne cânibden zuhûr eylerse a’dâsı olup pâ-mâl
Ne yüzden çıksa huffâş edemez hurşîd ile da’vâ

19. Kerem bir gevher-i nâ-yâbdır deryâsıdır desti
Atâ bir cûybar-ı mekremetdir ceybidir sahrâ

20. Bütün hulk-ı azîmi ma’nî-i Kur’ân u Sünnetdir
Bu zıllulâha lâyıkdır denirse sâye-i tûbâ

21. Eger âsâr-ı lütfundan hâberdâr olsa bir zerre
Açar dest-i tetâvül pençe-i hurşîde bi-pervâ

22. Eger bir zerre kâhrı olsa ayn-ı mihre zahm-efken
Zevâli âftâbın çeşmine târik olur dünyâ

23. Isâbetde sihâm-ı re’yine aslâ nâzîr olmaz
Eger müjgânı sehmü’l-gayb kılsa gamze-i havrâ

24. Ukûlûn mâ-verâsı münkeşifdir zihn-i pâkinde
Nâzar-gâhıdır anın levh-i mahfûza kadar hâlâ

25. Sevâd-ı milketidir keştî-i Nûh-ı Neciyyullâh
Necât ümmîd edenler işte Bismillâh-ı mecrâhâ

26. Olur hem münhesif hem râci’-i mahv-ı mahâk elbet
Medâr-ı ta’atından çıksa bedr-i âsumân farzâ

27. Adâlet zâtına bir lâzım-ı gayr-i müfârikdir
Kerem melzûmudur ol cevherin bu nûr-ı müstesnâ

28. Cemî’-i nâsa şefkat merhamet ihsân-ı bî-minnet
Hâmir-i fıtrat-ı vâlâsının eczâsıdır hakkâ

29. Hidîvâ dâverâ vü meh-penâha şâh-ı Cem-câhâ
Felek müsteğrak-ı lutfundur ez-cümle dil-i şeydâ

30. Keremler kim senin devrinde gördü Gâlib-i nâçâr
Hüseyn-i Baykara’dan görmedi Câmî gibi yektâ

31. Senin sayende dergâh-ı felek mânend-i Monlâda
Bu âbd-i kemterînin nâmı oldu şi’r ile ibkâ

32. Kasâid resmini ögrendi hâmem vasf-ı pâkinde
Mücânibdir yine fahriyyeden tavr-ı edeb ammâ

33. Maârif kadrin anlar ârif-i sâhib-kerâmetsin
Duâyı terk edip şimdi ne lâzım eylemek davâ

34. Bülend oldukça her dem nâmı yâ Râb yâ Râb-ı uşşâk
Çekip gülbang-i şevkî sâkinân-ı târem-i a’lâ

35. Hudâ mencûk-i nasrın vâsıl-ı arş-ı mecîd etsin
Zîyâ-ı seyfi kılsın dehri pür-nûr âftâb-âsâ

36. Kalem târîhini levh-i ezelde yazdı kim Gâlib
Binâ-yı Han Selîm bu kubbe-i mînû-yi Mevlânâ

2
TÂRÎH-İ MAHALL-İ DÎVÂN-I BÜLEND-ERKÂN-I ŞEHRÎYÂRÎ

1. Selîm han-ı kerem-ver kâm-yâb etdikde devrânı
Cihânın intizâma tutdu yüz hâl-i perîşânı

2. Güvâhımdır ki erbâb-ı sühan ben cümleden evvel
Demişdim şimdi buldu revnak-ı evreng-i hâkâni

3. Müceddid olduğu dünyâ vü dîne günden azherdır
Odur sâhib- kırân nev-zuhûr-ı nesl-i Osmanî

4. Cihânı yaptırıp ma’mûre-i emn ü emân eyler
Yıkar a’dâ-yı dînîn başına dünyâ-yı vîrânı

5. Nizâm-ı nev verip tecdîd eder bünyân-ı ikbâli
Bunu ilhâh eder dâim ana ber-vefk-i Yezdânî

6. Keremde pehlevândır hamlesinde şîr-i garrândır
Sözünde kâhrâmandır vasf olunmaz şevket ü şânı

7. Mühimmât-ı umûr âyîne-i tâb’ında rûşendir
Nümâyândır ana hurd u büzürgün kadr-i şâyânı

8. Bilir tertîb-i devlet resmini baht-ı hümâyûnu
Mülûk-ı sâlife san bundan örgenmiş cihân-bânı

9. Kılup tayîn-i hidmet fark ü temyîz eyledi bir bir
Gürûh-ı askeri vü zümre-i ayân u erkânı

10. Bu dîvân gâh-ı âlîyi bu resme eylemek tevsî’
Meger lâzım degil miydi açarsan çeşm-i im’ânı

11. Koyup şâhân-i mâzî guyîyâ bir hisse-i gâib
Anunçün saklamışlar bu tılısm-ı genc-i unvânı

12. Aceb târz-ı bülende koydu el-hak eyleyip tekmîl
Nîzâm-ı dîni resm-i devlet-i nâmus-ı şâhânı

13. Muallâ kubbe-i eflâki gûyâ indirip hâke
Harîminde nümûndâr eyledi saf saf sürûşânı

14. Sipihr-i atlas-ı ferş eyleyip zîr-i zemîninde
Gül-i hurşîdi kıldı himmeti gülmîh-i râhşâni

15. O rütbe gark-ı zîb olmuş ki heybetden gören insan
Sanur bir yerde cem olmuş nücûm-ı çarh-ı gerdâni

16. Bu Cennetdir amma düşmeni Duzâh-nişîn eyler
Bakıp hasretle andıkça sarây-ı huld-i rıdvânı

17. Temâşâsına mahşer-gâh-ı dehşet aks eder câna
Der ü dîvârı nuzzâra olup mir'ât-ı hayrânı

18. Mesîhâ zann ederler gâhice bâlâya bakdıkca
Gören erbâb-ı dîvân ol şehenşâh-ı suhandânı

19. Huzûra yüz süren erbâb-ı devlet çarh-ı rif'atdan
En evvel seyr ederler hâk-bûs-ı mihr-i tâbânı

20. Bu resm-i nev-zuhûr emmûzec olsun çeşm-i a'dâya
Cihâd esbâbını hem böyle tertîb eyler irfânı

21. Ol bir şâh-ı cihân-ı rüşd ü himmetidir ki el-hâsıl
Bulunmaz lâciverdî kubbenîn altında akrânı

22. Çıkıp kânûn-ı devlet perdeden olmuşdu bî-âhenk
Şifâ-sâz oldu ihyâ eyledi Sultân Süleymânı

23. Karışdırmak diler ahterle mîh-i yây-ı esbânın
Tehî cem eylemez bu leşker-i bî-hadd ü pâyânı

24. Hırâsan ol hurûş-ı gayret ü tûfan hışmından
Eger hâmuş görürsen gâfil olma bahr-ı ummânı

25. Sükun-ı pür-temekkündür alâmet hamle-i şîre
Bu ârâm etdirir a'da-yı dîne teng meydânı

26. Tesettür kılsa topun sinesinde gülle aldanmâ
Eger gürlerse gürler ra'd ü berk-ı kahr-ı sübhânî

27. Yâhûd şemşîr-der-kef azm ederse saff-ı heycâya

Bölüp iki vezîre bahş eden Îrân u Tûrânı

28. Muhakkak sâyesinde şâd-kâmız kâm-rânız hep
Du'âsı farzdır evvel bana âlemlere sânî

29. Hemîşe zâtına ikbâl şevketle murâdınca
Mübârek ede Mevlâ yapdığı âsâr-ı umrânı

30. Edip te'yîd re'yîn mucizât-ı Seyyidül-Kevneyn
Kerâmât-ı bülend-i evliyâ olsun nigehbânı

31. Füyuz-ı sırr-ı ilhâmıyla Gâlib geldi bir târîh
Selîm Han yapdı hem tâk-ı felek bu cây-ı dîvânı

3
TÂİFE-İ HUMBARACIYÂNA ŞEH SELÎM HÂNIN MÜCEDDEDEN İNŞÂ BÛYURDUKLARI KIŞLANIN TÂRÎHİDİR

1. Kâr-bend-i adl ü dâd oldukda Feyyâz-ı ezel
Eylemiş tanzîm hâl-i merbût-ı düvel

2. Mülk-i mâliye re'âyâ asker asker şâh ile
Böyle devr eyler demişler kâr-bînân-ı üvel

3. Olmasa bir asker el-hâsıl muti'-i şehriyâr
Şehr olur vîrân gelir hâl-i re'âyâya halel

4. Askere lâzım itâ'atdır hıdîv-i dehre cûd
İttifâk üzre bunu teslîm eder cümle milel

5. Mülkü bir âlî himem şâh ile eyler-kâm-yâb
Çünkü te'yîdin murâd ede Hudâ-yı lem-yezel

6. Öyle şeh kim vâkf-ı sırr-ı nihân olur müdâm
Bir sebeble cümle-i ikdâmına gelmez kesel

7. Şeh Selîm Han İbn-i Sultân Mustafâ Handır o kim
Eyledi tanzîm umûr-ı askeri vefkul-mahall

8. Yapdı bu bu kışlagı etdi cünûd-ı gaybını
Etdi ızhâr-ı kerâmetle bu dem cism-i cedel

9. Humbarayla top ile a'dâ edermiş iftihâr
İşte bir himmetle gösterdi dü sad bâlâ-bedel

10. Bahş-edip emvâl-i bî-pâyân o şâh-ı kâm-bâhş

Öyle ihyâ etdi kim olmaz dahı bundan güzel

11. Humbarayla lagmdır ancak medâr-ı emr-i harb
Fil-hakîka şimdi farz oldu bu kâr ile amel

12. Darb-ı tîg ü topdur hakkâ cevâbı düşmenin
Söz budur lâzım degil ol bâbda darb-ı mesel

13. Şah-ı Cem-câhâ eger Mehdi desem olmaz âbes
Hak hidâyet eyledi bu devlete azze ve cell

14. Âlemi tâ'mîre sarf eyler kemâl-i himmetin
Kalmamışken menzil-i râhatdan âsâr-ı talel

15. Öyle bir büksiste târ idi cihân geldikde al
Kim bilinmezdi harâbiyyetden özge her mahal

16. Re'y-i müstahsenle icrâ etdi bir kânûn-ı nev
Devlete gûyâ yeniden eyledi vaz'-ı temel

17. Münderis olmuşdu bil-külliyye kânûn-ı kadîm
Bozmadan yapmaga hiçbir kimseye degmezdi el

18. İktizâ etmiş meger kim hikmet-i Hayy ü Kerîm
Ol şeh-i zî-şâne merhûn idi bu kâr-ı ecell

19. Bir resânet var ki aklında o şâh-ı ekremin
Vaz'ının tagyîri şer'-âsâ degildir muhtemel

20. Yapdıgı âsârı sad lutf u atâdan mâ-adâ
Nef'-i dîn ü devlete âiddür elbet lâ-akall

21. Gelmemişdir taht-ı Osmâniye dersem mislini
Himmeti âsârını seyr eyleyip insâfâ gel

22. Yapdı hem yapdırdı Allâh eylesin ömrün füzûn
Kalb-i nâs-ı mülk-i dünyâyı edip cem'-i şemel

23. Düşmeni kör ola dâim askeri mansûr ola
Devleti mamûr ola vech-i kerîmi bî-hacel

24. Yapdı Gâlib hame-i târîh âlem-efrâzını
Dâver-i mülk asker-i mansûruna yapdı mahall

4
TÂİFE-İ TOPCİYÂNIN TERTÎBÂT-I CEDÎDİ VE KIŞLÂLARININ MÜCEDDEDEN BİNÂSINA TÂRÎHDİR

1. O şâheşeh ki kasd eyler gazâya fî-sebîlillâh
Olur nasr-ı ilâhî leşker-i mansûruna hem-râh

2. Tedâbirinde erbâb-ı dirâyet hîç kusur etmez
Egerçi mercî-i tedbîr hem tevfîkdir her gâh

3. Tecellî-i irâdî gibidir tedbir-i tevfîka
Bunu tahkik ederler arifân-ı pîr-i kâr-âgâh

4. Murâdâtında bir emrin husûlun hazret-i Bârî
Eder tedbîr-i şâyân etmegi iş sahibin dil-hâh

5. Bu cevlân etmesi şâh-ı cihânın kalb-i pâkinde
Olur zâhir ki tanzîm-i cihân olmuş murâdullâh

6. Ezelde hazret-i Sultan Selîme eylemiş teslîm
Nizâm-ı kâinât-ı eyleyen ibdâ’ sâl ü mâh

7. Gürûh-ı askerinin elzemiyken topcuyân el-hak
Aceb tehîr olunmuş hikmeti var hâh tâ nâ-hâh

8. Meger ol pâdışâh-ı Cem-haşemmiş sâhibi kârın
Erişdi devletin imdâdına bir feyz ile nâgâh

9. O rütbe adle âheng etdi kim kânun-ı eltâfı
İşitmez oldu kimse bestelerden gayri yerde âh

10. Cihân mâ’mûre-i emn ü emân oldu zamânında
Nizâm-ı nev verip re’y-i münîri açdı bir şeh-râh

11. Mühimmat-ı cihâda etdigi ikdâmı gördükce
Olur bir top atılsa sîne-kûb-ı düşmen-i gümrâh

12. Edînce ihtimâmı böylece bir hüsrev-i fâzıl
Eder mi hamle-i şîre tahammül hîle-i rûbâh

13. Hele ben bildigim hep ser-keşânı rub’-ı meskûnun
Gûbâr-ı âsistânın eylesinler cümle mâliş-gâh

14. Gören pîşân-i ikbâlini idrâk eder hakkâ
Kiminçün vaz’ olunmuş mâ-takaddem lafz-ı şâhenşâh

15. Cihân-ı sâyesinde cennet-âsâ şevk mümkündür
Eger mihr olmasa bahş etmese dünyâya pertev mâh

16. Eser ammâ ki farz-ı ayn olmuş aklen ü şer’ân
Olan bir zerre îmânı tecâhülden eder ikrâh

17. Ocâğı topcuyânın böyle rûşen olma lâzımdı
Çerâğ etdi tamâmen bendegânın ol şeh-i âgâh

18. Yapıp bir kışla gûyâ cenneti nakden ayân etdi

Bulanlar tâze cân cân vermeden eyler mi istikrâh

19. Ne kışla nev-bahâr-ı bâg-ı Firdevs-i berîn-âsâ
Hezerân şevk ile pîrâmeninden devr eyderdi mâh

20. Ne kışla bîşe-i şîrân-ı garrân-ı vegâ-pîşe
Makarr-ı eşhebân-ı tîg çengâl-i hezâr-eşbâh

21. Bu zûr-ı vefret-i âlât-ı harbin görse meydânın
Olur bin havf ile Behrâm-ı çarhın câyı ka'r-ı çâh

22. Eğer her bir dehen bir âftâb-ı şu'le-bâr olsa
Yine evsâfının bir zerresin şerh ede mi efvâh

23. Hudâ şâhenşeh-i devrâna versin ömr-i bî-pâyân
Anın ihyâsıdır başdan başa âlem suhan kütâh

24. Erişdi müjde-i târîhi Gâlib çarh-ı çârümden
Mecedded kışla yapdı topciyâna şâh-ı gerdûn-çâh

5
MÜCEDDEDEN BİNÂ VE İNŞÂ OLUNAN TOP ARABACILARININ KIŞLASININ TÂRİHİDİR

1. Şâbaş ki lutf etdi Hudevend-i yegâne
Sultân Selîm ile karîr ayn-ı zamâne

2. Envâr-ı tulû'uyla sipihr oldu münevver
Âsâr-ı atası sereyân etdi cihâna

3. Doldu yer ü gök debdebe-i sûr-ı târâbdan
Bir şevk verip kevkebesi kevn ü mekâna

4. Açıldı bütün kâkül-i pîçîde-i eşkâl
Ser pençe-i hurşîd verip destine şâne

5. Bir feyz edip ol pertev-i dîdârdan işrâk
Hep âyet-i Nûr oldu gelen târf-ı lisâna

6. İcmâ' ile erbâb-ı nücûm eyledi tahkîk
Bâis bu imiş âlem-i ulvîde kırâna

7. Bir hikmet-i kudretle zuhûr eyledi kim ol
Hayret verir ahkâm-ı Felâtûn-ı zemanâ

8. İlhâma sorup başladı tanzîmi umûra
Tertîb ederek asker-i bî-hadd ü kerâna

9. Bu tavr anâ te'yîd- i ilâhi mi degildir
Kim vâkıf idi söyle bu esrâr-ı nihâna

10. Bil-cümle ferâmûş idi cengin ser-i kârı
Ahvâl-i vegâdan yoğ idi nâm u nişâne

11. İkdâm ile akdâma var idi adâvet
İstemez idi emr-i hüner-men de bahâne

12. Ol pâdişehin sa'y ile gevher-i İslâm
Hurşîd gibi başladı şimdi leme'âna

13. Az vaktde ikdâmı ile oldu zafer-yâb
Bir leşker-i sahib-zafer-i şu'le-feşâna

14. Bir nutku ile başladı olmaga tedârik
Enva'-ı mühimmât ile top u cebehâne

15. Top arâbacı zümresine dahı edip cûd
Bu kışlayı yapdırdı edip bahşı şehâne

16. Hakkâ ki bu üslûbdur üslûb-ı hıdîvân
Kim kullarına eyleye îsâr-ı hizâne

17. Tahsîl-i mesûbât-ı gazâyı ederler kâr
Dîn uğruna hîç bakmayanlar baş ile câna

18. Sad hamd ola dünyâ yeniden buldu nizâmın
Bu hâli görüp düşmede düşmen helecâna

19. Allâh şeh-i âlem-i mesrûr ede dâ'im
Tevfîk ede envâ-ı tedâbîr-i hesâne

20. Nasâ dedi târîhini tebşîr ile Gâlib
Bu kışla yapıldı yeni gerdûne keşâna

6
TEBRÎK-İ SÂL-I CEDÎD İÇÜN SÖYLENEN TÂRÎH-İ ZÎBÂDIR

1. Bir subh-ı dem ki deste alıp câm-ı lâ'l fâm
Sürdüm sevâd-ı maşrık u mağribde hükm-i tâm

2. Dizdim cem ü sebû vü sürâhî vü sâgarı
Verdim cihâna iki piyâleyle intizâm

3. Bir neş'e erdi başıma feyz-i şarâbdan
Etdim semend-i himmetimi âteşin-hırâm

4. Andım safâ-yı bezm-i Cemi rezm-i Rüstemi
Ol neş'eler sirâyetini etdim iltizâm

5. Kurdum anı ki olsa n'olur neşr-i inşirâh
Feyz-i neşât-ı âlemi hep kılsa şâd-kâm

6. Cem etse lutf u kâhra mahalliyle devr edip
Tîr ü kemân ü nây ü kemân olsa hem-makâm

7. Dünyâda zerre kalmasa gerd-i melâlden
Mir'ât-ı kâinâtın olup safvet-irtisâm

8. Tevfîk rehber olsa bu meskekde dâimâ
Olsa husûl-ı kâma felekden de ihtimâm

9. Bu fikretin neticesi nâ-yâb iken dahı
Gördüm anı ki sem'ine kat' etdi bir peyâm

10. Bahş-ı nizâm-ı âlem eden Han Selîmdir
Tevfîka mazhar oldu o şâh-ı felek-gulâm

11. Her kâre kim şürû' eder elbet eder tamâm
Eyler zamân o dâver-i devrâna ihtirâm

12. Ez-cümle sâl-ı nev ki sa'âdetle geldi bak
Târîhidir nîzâm-ı kavânîn-i lafzı tam

13. Olmakdadır umûruna teshîl-i Hak karîn
Devrân o şâhı âsra tevafukdadır müdâm

14. Bir padîşehdir ol ki kemâlinde ferddir
Şerh-i hurûf-i cûduna kâfî degil kelâm

15. Tertîb-i emr-i devlete masrûf himmeti
Hâkka budur mukaddem-i esbâb-ı ihtişâm

16. Dest-i cihânda sebt-i tevârihdir bütün
Şâhân-ı pür-himem ne ile oldular be-nâm

17. Sâhib-kırân denir o hidiv-i müeyyede
Kim ede Mehdî-veş kadem-i adlile kıyâm

18. Olsun hemîşe baht ü sa'âdetle hem-rikâb
Eslâf-ı kâmkârına Gâlib budur duâm

7
DÖKÜM-HÂNENİN TAMÎR Ü TECDÎDİNE TÂRÎH-İ ZÎBÂ VÜ RA'NÂDIR

1. Adâlet-pîşe hâkân-ı felek-mesned Selîm Han kim
   Olur re'y-i münîri mihre râcih girse mîzâna

2. Hidiv-i kâr-fermâ dâver-i tedbir-Pîrâ kim
   Eder tâlîm-i hikmet fikri Eflâtûn-ı Yûnâna

3. Şecâ'atda kerâmetda kemâl ü akl u gayretde
   Nâzîri gelmemişdir mülke belki mülk-i imkâna

4. Kaçardı safha-i Şehnâmeden hacletle tasvîri
   Nümâyân olsa zâr-ı himmeti Sâm u Nerîmanâ

5. Kalırdı bûy-ı gül-berk-i hazân-veş hâk-ı zilletde
   Edeydi arz-ı tâl'at lutf-ı enfâsı gülistâna

6. Cihânı öyle revnak-yâb-ı tecdîd etdi kim devri
   Göründü resm-i nev bu köhne tâk-ı çâr-erkâna

7. Ocâğı rûşen oldu sâyesinde pîr-i gerdûnun
   Felek toptan imâret buldu bak ez-cümle Tophâne
8. Fakat bu dökmehâne vaktine tehîr olunmuşdu
   Konup mânende-i takvîm köhne tak-ı nisyâna

9. Derûnun âteş-i reşk-i emâsîl eyleyip sûzân
   Erişdi hasret-i yârândan âhi evc-i keyvânâ

10. Mükemmel yapmaga emr eyledi şâhenşeh-i zî-şân
    Bu cünbîş-i bâis-i cûş oldu derya-yı ummanâ

11. Edip târh-ı nev üzre resmini mimârlar tasvîr
    Esâsı zîr-i hâke erdi tâkı ta gerezmâna

12. Husûsa himmeti çâker-nevâz-ı şehriyârîden
    Âgâ-yı Topcîyâne yapdılar bir kasr-ı şâhâne

13. Ne kasr ammâ ki bir çarh-ı refi'-i âlem tedbîr
    Rasad-gâh-ı nigâh-ı hüsn-i dikkat hâl-i merdâne

14. Der ü bâmında nakş-ı fil-hâcer a'lâ'yı emrullâh
    Derûnu tesliyetden toptolu erbâb-ı imanâ

15. Gazânın kânıdır lâyık degil mi eylesen insâf
    Ocag-ı has-ı nusret dense bu cây-ı pür-ünvâna

16. Nücûm-ı âsümân-ı harbe matla’dır desem şâyân
Bu menba’dan zuhûr eyler beher dem niçe bin dâne

17. Hudâ ömrün füzun ikbâlin etsin dem-be-dem âlî
Edip zıll-ı livâsın bahterden hâveristâne

18. Dedim bu mısra-ı târîh-i Gâlib eyleyip tahsîn
Döküldü kalıb-ı makbûl u matlûba dökümhâne

8
SA’ÎD Ü ŞEHÎD SULTÂN SELÎM HAN RÂHMETÜLLÂHİ ALEYH HAZRETLERİNİN TÎR-ENDÂZÎDE KEMÂLİNE TÂRİHDİR

1. Pâdışâh-ı bahr ü berr Sultân Selîm-i kâmkâr
Kâbza-i fermânının münkâdıdır sebü’n şidâd

2. Sa’d-ı râmih nîrû-yı ikbâlinin ter-keş-keşi
Cünbiş-i ebrûsuna Behrâm râm-ı inkiyâd

3. Tâli’inde olması bî-şüphe sehmü’l-gayb anın
Olduğudur re’y-i pâkinde isâbet itiyâd

4. İşte ez-cümle bu bâb-ı açdı Okmeydânına
Yani erbâb-ı hüner bu bâba etsin istinâd

5. Dergehînden cânib-i sa’de yol açmakdır garaz
Sa’d-ı Vakkâsın edip rûh-ı şerîfin gâhî şâd

6. Hâsılı sehmüs-se’ âdetdir sarây-ı tâli’i
Etmede âsâr-ı hayrı bir birine ıttırâd

7. Rezm ü bezm ü şi’r ü inşâda müsellemdür tamâm
Her kemâlinde aşagı koşusudır Keykûbâd

8. Nükte-pîra vü tüfenk-endâz ü hem şîrîn-süvâr
Ermemişdi Hak bu kim bu menzîle Sultân Murâd

9. Eylese hurşîd-i lâyıkdır eger kandil-i tîr
Fikret-i rûşenle etdikçe nişângâhın reşâd

10. Bir kebâze kuvvet-i bâzûsına kavs-ı kuzah
Belki şehperr-i hadenk-i zûru Cebrâil-nijâd

11. Himmeti ednâ şikâra saymaz ol şâhîn yine
Olsa kurbânı gazâl-i mihr eger her bâmdâd

12. Kuvvet-i zâl ü Nerîmânın kodu taş başına
Ayagına tozuna ermez Rüstem-i rûyîn-nihâd

13. Altı şâhiddir tamâm emn ü amanâ şeş-cihet
Râyegâne devr-i lutfunda o rütbe adl ü dâd

14. Nâvenk-i müjgân ebrû-veş yaraşmış ülfete
Eyleyip birbirine pîr ü civân hubb ü vedâd

15. Bu sözü gûş eyledim bir dem leb-i sûfârdan
Mûcib-i rif'at degil mi dogrusu ya ittihâd

16. İrtifâ etmek ne mümkindir hevâ-yı vasfına
Kâr-sâz-ı dehrdir olsun hemân ömrü ziyâd

17. Atmadın yâbâna lutf etdîn âbd-i bî-kesi
Bir duâ-gûyende-i dîrîneyim hem-bende-zâd

18. Söyledim Gâlib murassa mısrâ-i târîhini
Oldu ya Hak bâb-ı zîbâ cây-ı şastına küşâd

9
OK MEYDÂNI TEKYESİ TA'MÎRİNDE ZÂT-I PÂK-I ŞÂHÂNE İÇÜN MÜCEDDEDEN BİNÂ OLUNAN KASR-I HÜMÂYÛN VASFINDA TÂRÎH-İ RA'NÂ VE KASÎDE-İ BEDEL Ü ZÎBÂLARIDIR

1. Şehenşâh-ı cihân Sultân Selîm-i ma'delet-mutâd
Ki oldur eyleyen cümle ib'âdı gussadan âzâd

2. Mürûr-ı dehr ile pek indirâsa mâil olmuşdu
Esâs-ı devlete şimdi yeniden kurdu nev-bünyâd

3. Nizâm-ı evvellin buldurmadır dünyaya maksûdu
Cihângîr-i zamândır şübhesiz Allâh ede imdâd

4. Nâzar kim eylese bir cânibe ma'mûr olur fil-hâl
Hemân ednâ nigâhiyle yapar bî-zahmet-i üstâd

5. Husûsa işte bu kasr-ı muallâ tâk-ı ra'nâyı
Edip ızhâr-ı kudret bir nefesle eyledi âbâd

6. Ne kasr ammâ ki hayret-bahş-ı nuzzâr-ı hayâl-endîş
Eger reng-i bahâr-ı sorsa tasvîr edemez Bihzâd

7. Ne kasr ammâ ki Heft-evreng-i Husrev nakş-ı dîvâr-ı
Nizâm ü intizâ mı dâsitân-ı huldu eyler yâd

8. Ne kasr ammâ ki düşse sâyesinden terbiyet kâna
Olur cây-ı zuhûr-ı murg-ı ankâ beyza-i fûlâd

9. Safâ-yı sahnını seyr eylese mir’ât rü’yâda
Şaşırmış kûy-ı Şîrin-cûy-ı şîri terk eder Ferhâd

10. Edip burc-ı hamelden mihr-i âlem hüsnünü tahsîn
Gelip yüz sürmege derbândan eyler dâim istimdâd

11. İçinde cilve-ger kutb-ı zamân o şâh-ı devrândır
Sezâdır çâr rüknün dense ber-dûş eylemiş evtâd

12. Bu manâ fehm olur meydân-ı tîre nâzır olmakdan
Ki dâim kavs-i kudret zûr-ı bâzûsun eder müzdâd

13. Nişângâh eyleyip hıdmetde kâim ehl-i manâ-yı
Eder ihsâna dâir mısra-ı bercesteler inşâd

14. Bihamdillâh ki etdi yek nigâhın kadrimiz terfi
Duâ-yı devletindir her dem ezkâr-ı dil-i nâşâd

15. Kusûrum avf kıl şevketli hünkârım sürûrumdan
Unutdum medh ü tavsîfi hulûsum eyledim îrâd

16. Söz olmaz pâdişâh-ı kadr-dansın neylesin şâir
Yazıp evsâfın etsin kankı bir ihsânını ta’dâd

17. Hemîşe böyle kasr-ı bî-müdânîde safâlarla
Ede Allâh ömr ü devletin reşk-âver-i ecdâd

18. Dedim târîhin Okmeydânını hülya ile Gâlib
Mübârek pâdışâh-ı âleme bu kasr-ı nev-îcâd

10
TÂRAF-I BÂHİRÜŞ ŞEREF-İ MÜLUKÂNEDEN GALATA MEVLEVÎHÂNESİ MECEDDEDEN TA’MÎR OLUNUP HITÂMINDA DENİLEN TÂRÎHDİR Kİ DERGÂH KAPUSU BÂLÂSINA VAZ’ OLUNMUŞTUR

1. Mihr-i âlem-tâb-ı evc-i saltanat
Dâver-i devr-i zamân Sultân Selîm

2. Kâhrâman-ı dîv-bend-i rûzgâr
Cem-haşem İskender-i Dârâ-kecîm

3. Kim anın zât-ı bülendidir henûz
Merkez-i per gâr-ı çârh-ı müstâkîm

4. Rükn-i re’yidir esâs-ı ma’delet
Fikr-i nev icâdıdır arş-ı kavîm

5. Muntazırdı ehl-i dil teşrîfine
Geldi dîn ü devlete hemçün nesîm

6. Hak budur bulmuşdu erkân-ı halel
Eyledi tanzîmine sa’y-ı azîm

7. Hâbbezâ ervâh-ı ehlullâhdan
Oldu te’yîd-i ilâhî müstedîm

8. Başlayıp tecdîd-i adl ü re’fete
Koydu re’y-i hâs-ı bünyâd-ı mukîm

9. Hazret-i Monlâ-yı Rûma hürmeten
Kıldı dervîşâna ihsân-ı amîm

10. Gördü kim bu hankâh olmuş harâb
Müste’îd ihyâya çün azm-ı remîm

11. Lutf edip bir yapdı kim yapsın anûn
Kâh-ı âmâlin hudâvend-i alîm

12. Bâg-ı firdevs-i berîn veş-i bî kusûr
Oldu hakkâ sakfı zafer dîvârı sîm

13. Bir nâzarda etdi kân-ı kerem
Seng-i gevher toprağı anber-şemîm

14. Gösterip gûya kerâmet âleme
Kudret izhâr etdi ol şâh-ı kerem

15. Andan alsın feyz-i erbâb-ı sülûk
Kalmasın nâkısların etvâr-ı nîm

16. Zâhir ü bâtında şâh oldur hemân
Ber-devâm etsin anı Râbbür-râhim

17. Ma’nen ü lafzen dedi târîhini
Şeyh Gâlib abd-ı dâ’i-i kadîm

18. Yapdı bu dergâhı pâk ü hem cedîd
Bin ikiyüz altıda Sultân Selîm

11
GALATA MEVLEVÎ-HÂNESİNİN SEMÂ’HÂNESİYÇÜN SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Hân Selîm-i ma’delet-perver hidîv-i dâd-ger
Zâhiren sultân-ı âlem mazhar-ı sultân-ı âşk

2. Pâdışâh-ı heft-kişver âftâb-ı nûr-bahş
Kim ziyâsıyla münevverdir ânın eyvân-ı aşk

3. Yapdırıp bu hânkâhı resm-i nev-bünyâd ile
Kurdu ervâh-ı ricâlullâha bir dîvân-ı aşk

4. Ferşini arş-ı berîn-veş eyleyip pür-nûr-ı şevk
Oldu hoşnûd-ı kemâl-i himmet-i pîrân-ı aşk

5. Bir nâzarla eyledi ma’mûre-i sûr u sürûr
Olmuş iken dest-bürd-ı vecd ile virân-ı aşk

6. Hazret-i Monlâya hürmet âlem-i tamîrdir
Feyzi zîrâ andan almışdır bütün merdân-ı aşk

7. Zühre bu dergehden eyler ahz-i âheng-i neşât
Çünki olmuşdur semâ’ ile safa erkân-ı aşk

8. Cezbe-i nûr-ı mahâbbetdir medâr-ı kâinât
Anlamaz bu sırrı bir şeb olmayan mihmân-ı aşk

9. Geldi bir mısra’la Gâlib ana târîh-i bülend
Ayn-ı resm-i âsümân-ı bî-bedel meydân-ı aşk

12
GALATA MEVLEVÎ-HÂNESİ SEMÂ-HÂNE DERÛNUNDA MAHFEL-İ HÜMÂYUN TÂRÎHİDİR YAZILMIŞDIR

1. Muallâ mahfel-i pâk-ı hümâyûn
Cenâb-ı Hân Selîmin taht-gâhı

2. İnâyet burcudur sakf-ı bülendi
Sezâdır şemse etse mihr ü mâhı

3. Kitâb-ı heft-cild-i âsümanâ
Münevver levhâ-i zerdir kemâhi

4. Zemîn bu kâhı gördükçe mahâldir
Olursa hâne-i subha mübâhî

5. O şâhenşâh-ı Ekrem kıldı ihyâ
Mücededed yapdırıp bu hankâhı

6. O hâkân kim şu’a-ı âftâbın
Olur zerrîn-tınâb-ı bârgâhı

7. Umûrûnda muvaffak olmasında
Cihânın kalmamışdır iştibâhı

8. Muhakkak mazhar-ı sıdk u safâdır
Safâ eshâbının oldu penâhı

9. Gürûh-ı aşkından Mevlevîyi
Çerağ etdi bu lutf-ı pâdişâhı

10. Bu rûşen şeh-nişîni kıldı pür-nûr
Serây-ı dîde-asâ yek-nigâhi

11. Binâ oldukda Gâlib dedi târîh
Müsellem şeh-nişîn-i pâdîşâhi

13
DERÛN-I DERGÂHINDA OLAN ŞÂDIRVÂNIN TÂRÎHİDİR Kİ YAZILMIŞTIR

1. Kerâmet menba’ı Sultân Selîm-i ma’delet-perver
Cihân-ı etdi sırâb ol şeh-i zî-şâna aşk olsun

2. Keremler kıldı hakkâ rûh-ı Mevlânâyı şâd etdi
Dedi erbâb-ı dil bu meşreb-i irfâna aşk olsun

3. Bu şâdırvânı icâd eyleyip deryayı feyzinden
Velâyetden nîşan gösterdi dervîşâna aşk olsun

4. Henüz ol Hızr-ı vaktın himmetiyle rûh-ı İskender
Bulup âb-ı hayat-ı içdi bir peymâne aşk olsun

5. Olup Râşid Efendi bendesi tanzîmine me’mûr
Hakîkat hidmet etdi dâver-i devrâna aşk olsun

6. Verip yol harçlığın davetçiler gönderdi sahrâya
Getirdi sayesinde âb-ı şâdırvâna aşk olsun

7. Bu ummân-ı ata bu cûşiş-i ihsana eyvellâh
Muvaffak oldu dünya böyle bir sultâna aşk olsun

8. Dedim târîhini bu şive-i âbdal ile Gâlib

Bu âb-ı pâk ü zîbâyı içen atşâna aşk olsun

14
VÂLİDE SULTÂN KÂSIM PAŞA MEVLEVÎ-HÂNESİNİ TECDÎD ETDİKDE SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Cenâb-ı vâlide Sultân-ı mâh-efser mihir-şâhın
Sâbâhu'l-hayrdır envâr-ı ihsânı nüh-eyvâna

2. O tâc-ı mekrûmet-iklîl-i ismet şems-i devlet kim
Nigâh-ı lutfu revnak verdi bu gülzâr-ı devrâna

3. Hemîşe celb-i da'vât etmedir hayrât ile kasdı
Cenâb-ı pâdışâh-ı kâm-ver-i Sultâm Selîm Hâna

4. Selîm Han ki kudûmu mahz-ı tevfik-i Hudâ geldi
Nizâm-ı mülke nasr-ı dîne şân-ı âl-ı Osmân'a

5. Selîm Han ki cihâna rûh-ı nevdir pertev-i re'yi
Husûsa tâze candır kâlıb-i evreng-i hâkâna

6. Ne himmetler kılıp bak ol hidivin medh-i ulyâsı
Mücedded yapdı bu dergâhı döndürdü gülistâna

7. Ne dergâh öyle bir âlî binâ kim cây-ı dîvândır
Sürûşân-ı semâya zümre-i ervâh-ı pîrâna

8. Kerem kadrin bilir erbâb-ı isti'dâde aşk olsun
Keremdendir bu revnak şimdi âyin ü erkâna

9. Gürûh-ı Mevlevînin uydu bir himmetle devrânı
Dönerler zerre-i nâçîz iken mihr-i dırâhşâna

10. Safâ-yı meşrebi âb-ı hayât-ı bâg-ı dehr oldu
Bu rûşendir ki feyz-i cûdu râcih ebr-i nîsâna

11. Nice câmi imâret çeşme-sâr ihya edip hâlâ
Eserler gösterip reng-i kerâmet verdi ihsana

12. O rütbe kıldı ta'mîr-i kulûba bezl-i himmet kim
Hümâlar reşk ederler âşiyân-ı bûm-ı virâna

13. Gedâler sâye-i lutfunda öyle kâm-rândır kim
Felek hasretle kaldı şimdi bu dervîş-i uryâna

14. Bu rûh efzâ makâm-ı dil-küşâyı eylesin seyrân
Seyahat ister ise nev-niyâzân kişver-i câna

15. Bu dergâh-ı bülendi hem-çü gülşenzâr gördükçe
Gelen hep inzivâdır hâtır-ı bî-kayd-ı yârâna

16. Meger ma'nâyı nûr-ı Mesnevî sûret pezîr olmuş
Hilâli şevk ü hâlin vasıl oldu bedr-i tâbâna

17. Târâbdan kâse-i tambûra döndü hücreler yer yer
Ser-âheng-i safâdan oldu her bir kûşe kâşâne

18. Bunun şems-i nücûm-ı Zühredir yek-pâre şâdîdir
Mukâbildir egerçi çarh-ı bâlâya semâ-hâne

19. Harâb olmuş makâm-ı evliyâyı eylemek âbâd
Cihân-ı yapmadır fehm eyleyen erbâb-ı irfâna

20. Duâ-gûyân-ı devletdir kadîmî çünki dervîşân
Sezâ ihsân ederse öyle bir cem'-i perîşâna

21. Ne rütbe etse vîrân aşk ma'mûr eyler encâmın
Ferâh-bahş oldugu vecd ü semâ'ın çıkdı meydana

22. Nevâzişlerle dervîşân ihyâ kıldı ma'nîde
Olur râcih serâser rûh-ı Mevlânâ-yı zî-şâna

23. Duâm oldur ki sırr-ı Hazret-i Monlâ-yı Rûmî'nin
Ede himmet şeh-i devrâna ol devletlü sultâna

24. Semâ' etdikçe bu hurşîd ü mâh-ı âsümân dâim
Ola peyveste gülbânk-i duâsı arş-ı rahmâna
25. Bu târîhiyle Gâlib nagme-bahş oldu ney-i hâmem
Yapıldı devr-i Mevlânâ'yâ bu dem Mevlevî-hâne

15
BERÂY-I MÜSÂLAHA SÖYLENEN TÂRÎH-İ RA'NÂLARDIR Kİ TAKDÎM OLUNDU

1. Pâdişâhım bu sulh ü emn ü emân
Şübhe yokdur ki lutf-ı bârîdir

2. Etdim âfakı gussadan âzâd
Keremün kâinâta sârîdir

3. Etmek için mîzâc-ı kevni sâhîh

Güyîyâ şerbet-i bâhârîdir

4. Hak budur kim tamâm vakte göre
Fenn-i adlın bu hurde-kârıdir

5. Çıkdı esrâr-ı re'y-i kâblel-harb
Leşkerin re'y-i bî-gubâridir

6. Devletinde bu sûret-i ârâm
Perr ü bâl-i zafer şi'ârîdır

7. Sensin ol kim sipihri ikbâlin
Tâli'ün akl-ı müsteşâridir

8. Kim ki Sultân Selîm'i yâd eyler
Çarh ana âbd-i ıztırârîdir

9. Öyle bir şâh-ı kâm verdir kim
Cem ü Dârâ cenîbe - dârîdir

10. Gecenin mâh-ı gündüzün mihri
Âlemin fasl-ı nev-bahârîdir

11. Sorsan İskender ile farkın eger
O pîyâdeydi bu süvârîdir

12. Şehriyârâ cihâna ihsânın
Âlem-i gayb yâdîgâridir

13. Şark u garbın teveccühü sanâdır
Bu husûsun da bahtıyârîdir

14. Gâlibin şimdilik bu güfte-i hâm
Bir iki berg-i ber-güzârîdir

15. Müştegildir duâ-yı devletine
Hak bilir kim riyâdan ârîdir

16. Mosko vu Nemçe sulhına târîh
Feyz-i şâhî nîzâm-ı cârîdir

16
HUMBARA-HÂNE DERÛNUNDA OLAN KASR-I HÜMÂYUNUN TÂRÎHİDİR

1. Cenâb-ı Han selîm-i ma'delet-pîrâ ki devrinde
Yeniden başladı bu dîn ü devlet olmaga âbâd

2. Edip ilhâm-ı Râbbânî dil-i derrâkini tenvîr
Nizâm-ı mülke dâir tâze mazmûnlar eder inşâd

3. Serâser cehd ü fikri intizâm-ı hâl-i âlemdir
Cihâd esbâbın eyler hem-çü tesbîh-i Hudâ tadâd

4. Edip tertîb-i asker zâbt-ı defter bezl-i sîm ü zer
Olup tevfîka mazhar çok eserler eyledi bünyâd

5. Husûsa kışla yaptı humbara-endâz ocağına
Eder seyr eyleyenler burc-ı bârû-yı sipihri yâd

6. Rasad-gâh eyleyip ol askere bu kasr-ı zer-tâkı
Edip teşrîf gâhî âftâb-âsâ olur rassâd

7. Niçe kasr âlem-i pür-nûr-ı manâ gülşen-i bâlâ
Kumâş-ı nev-edâ dünyâ deger bir bâg-ı nev-îcâd

8. Zemîninden zemân-ı revnâk-ı İslâm olur zâhir
Görür revzenlerinden feth ü nusret hâtır-ı nakkâd

9. Serîr-i saltanatda dâim olsun zât-ı vâlâsı
Neler yapsa gerek avn-ı ilâhî eyleyip imdâd

10. Dedim târîh-i tâm itmâmına Gâlib duâlarla
Bu kasr-ı pâk şâh-i dîn-i İslâma mübârek bâd

17
BERÂY-I TEBRÎK-İ CEDÎD SÖYLENEN TÂRÎH-İ ZÎBÂDIR

1. Hazret-i Han Selîm'in eyyâmı
Âleme ma'delet-nisâr oldu

2. Dehr-i sîrâb-ı aşk u şevk etdi
Güyîyâ ebr-i nev-bahâr oldu

3. Hamdülillâh nevâ-i şâhîden
Hüner erbâbı hisse-dâr oldu

4. Rûh-ı Monlâ-yı Rûm'ı şâd etdi
Matla-ı şems-i tâb-dâr oldu

5. Yerini tutdu Han Süleymân'ın
Târzın ihyaya hâstkâr oldu

6. Andan a'lâ şürû' edip ammâ
Kat-bekat fazlı âşikâr oldu

7. Şübhe yokdur ki ol şehenşâha
Vârisül-Hak bu şehr-i yâr oldu

8. Lutfu bu ta'nı câhiliyyetden
Ehl-i irfâna bir hisâr oldu

9. Himmet-i evliyâ olup zâhir
Feyz-i Tevfîk âşîkâr oldu

10. Her kes eltâf-ı bî-dirîginden
Kâm-yâb oldu kâm-kâr oldu

11. Î'de erdik zamân-ı adlinde
Şeb-i hicrânımız bahâr oldu

12. Âciz olduk edâ-yı şükründe
Bize ihsânı bî-şümâr oldu

13. Bendelerden duâcı kayd olduk
Bir iken kadrimiz hezâr oldu

14. Sâl-i tebrîkin eyledikde hisâb
Böyle bir nutku âbdâr oldu

15. Dâldır baht-ı devlete Gâlib
Sene târîhi bahtîyâr oldu

18
HUMBARA-HÂNE İÇÜN TÂRÎH-İ ÂHARDİR Kİ TAKDÎM-İ HÂK-İ PÂY-I ŞÂHÂNE OLUNDU

1. Gevher-i ma'deleti Hazret-i Hallâk-ı kerîm
Eylemiş re'yinde Sultân Selîm'im teslîm

2. O hudâvend-i felek-kevkebe kim olmuşdur
Zât-ı vâlâsı fürûzende-i taht ü dîhîm

3. O ülüvvü'l- himemin etmededir Arş üzre
Akl-ı derrâkine ecnâd-ı melâik tazîm

4. Ocağın rûşen edip humbara-endâzânın
Kıldı mânend-i şerer bezl-i nücûm-ı zer ü sîm

5. Yapdı bu kışlayı hem eyledi cem'-i eştât
Toplayıp askerini etdi umûrun tanzîm

6. Kışla zann etme ki çarh-ı şihâb-efşândır
Dâğ urur düşmene manend-i şeytân-ı râcîm

7. Eylemişler bunu mamûre-i imkâna bedel
Rub'-ı meskûnu edip hendese-kârân taksîm

8. Yek-zebândır melekür-ra'd ile her humbarası
Sûre-i Nasrı eder leşker-i gayba teslîm

9. Per açıp evc-i fütûhâtda şehbâz-âsâ
Eder imdâd-ı sürûşân ile şikâr iklîm

10. Vere her matlâbını Allâh o şâhenşâhın
Eyleye nâr-ı hased zümre-i adây-ı dü-nîm

11. Etdi feyz-i nefes-i Hazret-i Mevlânâdan
Sâde bir beyt ile târîhini Gâlib tetmîm

12. Burc-ı bârû-yı felekle mütekâbil tâkı
Oldu bu humbara-hâne eser-i Şâh Selîm

19
TOP ARÂBACILAR KIŞLASIYÇİN TÂRÎH-İ ÂHARDİR Kİ TAKDÎM-İ HÂK-İ PÂY OLUNDU

1. Bârekallâh eser-i himmet-i Sultân Selîm
Ki odur tâze tırâzende-i kânûn-ı kadîm

2. Kıldı mîmârî-i adliyle sipihr-i mülkün
Devr ile zâhir olan pest ü bülendin tanzîm

3. Olmuş ihmâl ile çün gördü medâr-ı devlet
Şöyle efsürde ki mânende-i Urcûn-ı kadîm

4. Verdi hurşîd gibi pertev-i irfânından
Ufk-ı saltanata revnâk-ı ikbâl-i azîm

5. Etdi tâdîl-i erkân-ı cihâd-ı tertîb
Eyleyip râtıbesin bây u gerdânın tetmîm

6. Yapdırıp her sınıf-ı askere bir başkâ makâm
Etdi her sınıfı bir emre makâmından mukîm

7. İşte bu kışlada gerdûne-keşân-ı topa

Oldu bir menzili bî-himmet-i âsûde harîm

8. Kışla ammâ ki hizebrân-ı vegâya bîşe
Dil-i erbâb-ı himem-veş zafere rukn-i hasîm

9. Cünd-i İslâma bu ârâyişi kim vermişdir
Hüsn ü tanzîmini düşmen dahı eyler teslîm

10. O hudâvend-i kerem-perver ü adl-endîşe
Her umûrunda muvâffak ede Allâh-ı kerîm

11. Sâde vü cevherî târîh olarak bu beyti
Eyledi dergeh-i vâlâsına Gâlib takdîm

12. Çevirip tıbk-ı salâh üzre tıbâk-ı felegi
Yapdı gerdûne-keşân kşlası Sultân Selîm

20
TOPHÂNEDE TOPCULAR KIŞLASI KARŞISINDA BİNÂ OLUNAN TALÎM-HÂNE İÇÜN TÂRÎHDİR

1. Hüda ömr-i ebed versin şehenşâh-ı cihân-bânâ
Ki yanî Şeh Şelîm Han İbn-i Sultân Mustafâ hâna

2. O şâhenşâh-ı himmet-pîşe adl-endîşe kim re'y-i
Sâbâhül-hayr-ı ikbâl oldu Hakkâ çâr-erkâna

3. Nizâm-ı devletîn söylemişdir tevfîk ile kârı
Mühimmât-ı umûrûn arz eder ilhâm-ı sübhâna

4. Gürûh-ı topcîyânın eyleyip meydânın tevsî'
Yetişdirdi nişân-ı matlâbın ser-hadd-i imkâna

5. Ocâgın rûşen etdi ol cünûd-ı kâdir-endâzın
Aceb bir şem' uyardı dûdmân-ı ehl-i îmâna

6. Bütün müstegrak-ı deryâ-yı ihsân etdi ol ceyşi
Bu alay ile harf-endâz olurlar mevc-i ummanâ

7. Libâs ü tavr ü tertîbini âlemler pesend etdi

Gelen gülbânk-ı tahsîndir leb-i erbâb-ı îkâna

8. Süleymân gibi tertîb eyledi kudretle bir asker
Dayanmaz düşmeni mûr olsa tavr etdi merdâna

9. Müdâm atdıkça top-ı subh-ı enver gülle-i şemsi
Doga nûr-ı zaferle mehçe-i nusret bu meydâna

10. Dedim târîhini üçlerden istimdâd edip Gâlib
Müheyyâ oldu toldu topçılar meydân-ı Tophâna

21
BERÂY-I TEBRÎK-İ SÂL-İ CEDÎD RÎKÂB-I KAMER-TÂB-I HUSREVÂNİYE TAKDÎM OLUNAN TÂRÎHLERİDİR

1. Mübârek bâd nev-sâl-i ferâh-bahş-ı hümâyûn kim
Erişdi âleme hem-çün nesîmi hâdî-i nusret

2. Çekip menşûr-i çarhın kilk-i kudret gurresin tugra
Verildi dest-i ikbâle hat-âzâdi-i nusret

3. Çıkan ayyûka hep âvâze-i tekbîrdir şimdi
Gelen kilk-i zebâna hep mübârek bâdi-i nusret

4. Katâr-ı mâh ü sâli böyle gördüm eyleyip der-pîş
Çeker gülbâng-i tekbîr ile dâim hâdî-i nusret

5. Nizâm-ı nevle bu tertîbi tahsîn eyleyip gûyâ
Getirdi menzil-i maksûda togrı hâdî-i nusret

6. Felek memlû idi zevk ü sefâdan gerçi kim ammâ
Dahı meçhûl iken sırr-ı surûr-ı şâdî-i nusret

7. Netayîcten zuhûr etmiş mukaddem bir hâberdir bu
Değildir bu meserret mahz-ı resm ü adî-i nusret

8. Göründü nâgehân çeşm-i cihâna ferv- i devletle
Muharrem nâmına bir mâhtâb-ı vâdî-i nusret

9. Süâl etdikde Gâlib mısra-ı târîhin ol mehden
Dedi sâl-ı nevi Sultân Selîme bâdî-i nusret

22
BÂRÛT-HÂNE MÜCEDDEDEN BİNÂ VÜ İNŞÂ OLUNUP HİTÂMINDA SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Han Selîm-i madelet-pîrâ o rûşen-re'yi kim
Hâk-i pâyi olsa lâyık sürme-i çeşm-i hakîm

2. İhtîmâm-ı tamla yapdı bu bârût-hâneyi
Eyleyip tânzîm ü tecdîdîne ihsân-ı amîm

3. Mâyelendirmek hep-pertev-i ikbâlini
Çok mu teshîr-i cihân eylese bu şâh-ı kerîm

4. Dikkat olsa bu tedârik-i hâven-i endîşede
Eylemekdir üstühân-ı düşmeni azm-i remîm

5. Bârekallâh menzil-i aksâsına idrâkinin
Kim medâr-ı fikrine peyvestedir çarh-ı kavîm

6. Top-ı şehr-âşûbına ol şâh-ı alî-himmetin
Kulle-i kâf üzre dökmüşler nişân Allâh alîm

7. Sarf-ı cehd etmekdir çün kim cihâd esbâbına
Böyle lâzımdır makâm-ı emr-i ikdâma mukîm

8. Tâli-i bâlâ-ter olsun atdıgın unsurun müdâm
Ömr-i bî-pâyân olup eyyâmı olsun müstedîm

9. Mısra-ı târîhini gevher gibi Gâlib dedim
Yapdı genç-âsâ bu bârût-hâneyi Sultân Selîm

23
BÂRÛT-HÂNE HAKKINDA SÖYLENEN TÂRÎH-İ DÎGERDİR Kİ TAKDÎM İ HÂK-I PÂY OLUNDU

1. Bârekallâh himmet-i şâheşeh-i gerdûn-penâh
Zinde-sâz-ı mülk ü millet Hân Selîm-i Cem-sipâh

2. Gevher-i deryâ-yı re'y ü kulzüm-i zahhar-ı cûd
Subh-ı remze âftâb ü şâm-ı bezme nûr-ı mâh

3. Azm edip azminde cezm edip nizâm-ı devlete
Etdi tertîb-i mühimmâtında fart-ı iktinâh

4. Çarhı döndürdü mûrâdı üzre feyyâz-ı ezel
Akdı suy-ı ârzûya cûy-ı tevfîk-i ilâh

5. Kurdu ez-cümle bu bârût-hâneye bünyâd-ı nev
Kim muâdildir desem gerdûna yokdur iştibâh

6. Hırmen-i eflâke her tolâbı devrân gösterip
Bahş eder bir gecede bir âsumân-ı nûr sipâh

7. Sît-i devri ilm-i edvâr-ı cihâd eyler sürûd
Farzdır bu nagme mânend-i namaz-ı penc-gâh

8. Fî-sebîlillâh sarf edip nice nakd-i revân
Bir gazâ-yı manevî kıldı cenâb-ı pâdışâh

9. Açdı her topdan fütûhât-ı celîle bir târîk
Oldu ammâ kim bu bünyâd-ı muazzam şâh-râh

10. Hak bu kim bârûta iksîr-i zafer dersem sezâ
İşte dâru'l-darb-ı hâlis yapdı Bârîdir güvâh

11. Kalb-i pâk-i sâf olup adâsı olsun pür-gubâr
Savletin gördükçe kör olsun adû-yı bed-nigâh

12. Söyledim Gâlib bu bârut-hâneye târîh-i tâm
Oldu ihyâ kimyâ-yı nusretle nev kâr-gâh

24
BÂRÛT-HÂNENİN DERÛNUNDA MÜCEDDEDEN BİNÂ OLÛNAN KASR-I HÜMÂYÛNA TÂRÎHDİR

1. Hidîv-i kâr-fermâ Han Selîm-i dâd-güster kim
Dem-i subh-ı bahârandır dem-i cân-bahş-ı eyyâma

2. Bu kâh-ı dil-pesendi reşk-i çarh-ı çârümin etdi
Meger muhtac imiş ihyâsı ancak nim-ibhâma

3. O rütbe neş'e vü şevk ü safâdan oldu mâl-a-mâl
Leb-i bâmı sezâdır harf atârsa tâlib-i câma

4. Ulüvv-i şân ile bir pâye-i alâya çıkmış kim
Bırakdırmış gurûr u itilâyı çarh-ı hôd-kâma

5. Dükeldir püşteler etrâfını dâim tavâf eyler
Sipihrin beyt-i mamûru bürünmüş sebz-i ihrâma

6. Harîr-i reng-i güldür câme-i ra'nâsı gûyâ kim
Nukûş-ı lâl gûnden döndü bir mâh-ı gül- endâma

7. Şebîstânındaki zevk âlem-i bâlâya aks etmiş
Temâşâ etmek için bedr-i tâbân kalmış ahşama

8. Gözü ardında kalmışdır nigâh-endâz-ı hayretdir
Gurûbunda dikildi pertev-i mihrin leb-i bâma

9. Yerin Bihzâd-ı fikret gülçemen nakş etmiş ammâ kim
Karışdırmış bâhâr- huld-veş âgâzi encâma

10. Hucûm-u nâzra-i hasretlerinden hôş-nigâhânın
Der ü bâmı döner eşkûfe vermiş nahl-ı bâdâma

11. Gubâr-ı senginin bir kâbzesin vermem bedahşâna
Degişmem revzeninden bir bilûrun mülket-i câma

12. Önünden çağlayan cûbâra benzetmek resâ düşmez
Elinde şâirin îcrâ-yı tensîm eylese hâme

13. Bu cûbâr-ı safâ âb-ı hayât-ı rûşenâsıdır
Ne benzer zinde-rûd-ı İsfahân-veş siyeh-nâme

14. Bu kâsr-ı pâke cennet dahı arz-i iştiyâk eyler
Sutûr-ı mevc ile tâ Havz-ı Kevserden gelir nâme

15. Sezâdır çıkmaga ayyûka dek mancûk-ı evsâfı
Selîm Han-ı zamândan mazhar oldu lutf u ikrâma

16. Sinîn-i ömrü sad ikbâlle zîb-i duhûr olsun
Bu kâh-ı zînet-efzâ yâdigâr oldukca avâna

17. Ferâhlarla cihânı eylesin Mevlâ sürûr-âbâd
Safâdan gayri bir söz gelmesin devrinde aklâma

18. Dedim bu mısra-ı bercesteyi târîh için Gâlib
Mübârek bâd bu kasr-ı bülend-i şâh-ı İslâma

LEVENT ÇİFTLİGİ-NÂM MEVKİDE ASÂKİR-İ CEDÎD İÇÜN BİNÂ OLUNAN MAHALLERE SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Cenâb-ı Han Selîm-i kâr-fermâ-yı kerem-mu'tâd
Ki oldur himmet–adli yeniden eyleyen îcâd

2. Müeyyed pâdişehdir devletin sâhip-zuhûrudur
Süleymân mülküne feyz-i kerâmetle kodı bünyâd

3. Bâhar-ı saltanatdır subh-ı dindir şemsi dünyâdır
Bilir mehdî-i devrân oldugun erbâb-ı isti'dâd

4. Esâsından tutup her bir umûrı eyledi tânzîm
Metânet verdi efkâr-ı bülendîn eyleyip evtâd

5. Kurup çarh-ı felekler encüm-şûmârîden
Gazâ kasdıyla bu talîm-i-gâhı eyledi i'dâd

6. Meger farz oldugun ilim-i cihâdı halk unutmuşdu
Anı hem ögredip hem eyledi esbâbına irşâd

7. Hemîşe mülkü ma'mûr ola cünd-i himmeti Mansûr
Dil-i pâk-i olup mesrûr Hak ömrün ede müzdâd

8. Tamâm oldukda ol âlî eser Gâlib dedim târîh
Bu dârül-askeri Sultân Selîmdir eyleyen âbâd

26
HUMBARA-HÂNE DERÛNUNDA OLAN KASR-I HÜMÂYÛNA DİGER SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Şeh Selîm Han ki dehri kılmışdır
Mevsim-i nev-bahâr-veş handân

2. Hızr erişdi bu devlete feyzi
Sebz olup sâyesinde bâg-ı cihân

3. Asker-i zümresin edip ihyâ
Yapdı çok kışlâlar edip ihsân

4. İşte ez-cümle bu mahalli dahı
Eyledi reşk-i ravza-i rıdvân

5. Böyle bir kâhla edip mümtâz
Nâzar-ı itibârın etdi ayân

6. Oldu bâlâ-nişîn re'y-i rezîn
Etmege hâl-i asker-i seyrân

7. Kudret ü himmetine söz yokdur
Vere Allâh ömr-i bî-pâyân

8. Geldi Gâlib be-feyz-i Hak târîh
Kasr-ı nev-târh-ı Şeh Selîm-i zamân

27
PÂDŞÂH-I BAHR Ü BERR SULTÂN SELÎM HÂN HAZRETLERİNİN OK MEYDÂNINA NİŞÂN DİKDİKDE SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Pâdışâhlar kâhrâmânı Hazret-i Sultân Selîm
Her hünerde ana reşk eyler mülûk-ı evvelîn

2. Tîg-zenlik nükte-perverlik tüfenk-endâzlık
Cümlesinde nâm alıp taş dikdi ol şâh-ı Güzîn

3. Bir ayak açdı ki baş egdi kemân-keşler bütün
Bir dahı nâz etmesin Behrâmînâ çarh-ı güzîn

4. Tîrinin bâl ü perindedir meger bâl ü peri
Çok mu kûh-ı Kâfa pervâz etse çün Ankâ-yı çîn

5. Nâ-resâ bir mısrâ-ı bercestedir gûyâ o tîr
Kavs-ı ebrûdan çıkarmış manasın fikr-i metîn

6. Âsümân durdukça dursun atdıgın vursun müdâm
Ol şehinşâhın ola her kârına Mevlâ muîn

7. Çıkdı evc-i arşa târîhiyle Gâlib bu sadâ
Zûr-ı bâzû-yı şeh-i devrâne bin kez âferîn

28
VÂLİDE-İ HAZRET-İ ŞÂH-I CİHÂN İSMETLÜ MİHR ŞÂH SULTÂN HAZRETLERİNİN CÂMİ-İ ŞERİFLERİNE TÂRÎHDİR

1. Cenâb-ı Vâlide Sultân Mihr şâh-i felek-mesned
Ki oldur mâder-i Sultân Selîm ma'delet-mevfûr

2. Hemîşe kasd-ı hayrât eyleyip ol maden-i ismet
Cihâna etmede bezl-i nevâl ü berr-i nâ-mahsûr

3. Nümâyândır bu kim endîşesi lutf u keremdir hep
Mübârek kalbi dâim lutf u ihsân etmege mecbûr

4. Aceb tevfîka kıldı anı Hazret-i Mevlâ
Nice âsârla halk-ı cihân eyledi mesrûr

5. Dilîrân-ı gazâya yapdırıp bir câmi-i dil-keş
Kemâl-i sıdk ile dünyâ vü râhmet menba-ı ma'mûr

6. Ne câmi mehbit-i envâ-ı râhmet menba-ı nusret
İbâdet-gâh-ı bî-minnet matâf-ı asker-i Mansûr

7. Mücâhid zümresine sanki bir kasr-ı behiştidir
İşâretdir bu kim eyler Hüda gâzîleri me'cûr

8. Der ü bâmında âsâr-ı icâbet zâhir ü bâhir
Derûnunda nice âyât-ı tevfîk-i kerem mestûr

9. O rütbe rûşen olmuş ki harîmi seyr eden insân
Sanur hurşîd ü mâhı etdiler bünyâdına müzd-ver

10. Beşârât-ı kâbûle revzen ü bâmı kef-i da'vet
Füyûzât-ı duâya mahfil ü mihrâbıdır gencûr

11. Taâlâllâh müsellem mevkiinde bir eserdir bu
Olanlar böyle olsun işte yâd-ı hayr ile mezkûr

12. Hûda hem kendîni hem nûr-ı ayni şâh-ı İslâmı
Nigehbânî-i hıfzıyla ede etrâfına manzûr

13. Gelip bir feyz ile târîhi Gâlib eyledim tahsîn
Binâ-yı Vâlide Sultân ne ra'nâ câmi-i pür-nûr

29
VÂLİDE SULTÂN ALİYYETÜŞ-ŞÂN HAZRETLERİNİN SÜDLÜCEDE VÂKİ' ÇEŞMESİNE TÂRÎHDİR

1. Hazret-i Sultân Selîm'in mâder-i mihr-esferi
Başladı ey teşne-i cûbâr-ı cûd ihsânâ gel

2. Eyledi icrâ behişt-i lutfunun enhârını
Bundan âb-ı Kevser-i nûş eyle kana kana gel

3. Menbâ-ı âb-ı hayât-ı eyleme Hızra süâl
Cân katâr her katresi bu mâ-i sâfin câna gel

4. Dâimâ bahş-i vuzû' söyler dehân-ı lülesi
El salar gûyâ ki dest-i kefçesi atşâna gel

5. Âbdest al câmi-i vâlâsına eyle kıyâm
Âb-rû peydâ edip dîvân-ı âlîşâna gel

6. Vâye-gîr ol âb-ı râhmetden sahâb-âsâ müdâm
Vâdî-i isyâna gitme cânib-i gufrâna gel

7. Dest-efşân olarak gâlib dedim târîhini
Çeşme-i şîrîn meâb-ı Vâlide Sultâna gel

30
HAZRET-İ HÂLİD CİVÂRINDA MÜŞÂRÜNİLEYHÂNIN MÜCEDDEN BİNÂ EYLEDİĞİ SEBÎLİN TÂRÎHİDİR

1. Matlâ-ı hurşîd-i pür-envâr-ı evc-i saltanat
Vâlide Sultân mihri şeh güzin-i kâm-yâb

2. Hazret-i Sultân Selîm'e celb-i davet etmege
Bahş eder hayrat-ı bî-pâyân ü mâl-ı bî-hîsâb

3. Zâtıdır mecmû'â-i envâ-i birr ü mahmidet
Pertev-i idrâkidir nûr-ı duâ-yı müstecâb

4. Nev imâretle edip âfâka it'âm-ı taâm
Mîzbân-ı Seyyidül-Kevneyn aldı intisâb

5. Hayr-ı cârîsinden oldu cümle âlem müstefiz
Bir de ez-cümle makâm-ı hazret-i Halîd'de âb

6. Zümre-i ashâb-ı pâkîn rûhına olmuş sebîl
Selsebil-i ayn-ı rıdvan oldugu bî-irtiyâb

7. Gâlib-i dâi dedim târîh-i itmâmın tamâm
Selsebil-i mihr-i şâhi subh-ı envâr-ı sahâb

31
MÜŞÂRUNİLEYHÂ HAZRETLERİNİN LEVEND ÇİFTLİGİ-NÂM MAHALDE DİGER

ÇEŞMELERİNE TÂRÎHDİR

1. Hazret-i Vâlide sultân-ı mihr-şâh-ı benâm
Yapdı bu çeşm-i pâkîzeyi gâziler için

2. Dehen lûlesi şeker gibi eyler takrîr
Bir numûne sorana çâşnî-i Kevser için

3. Ömrü mevfûr ola hem hâsıl-ı ömrü mesrûr
Bezl-i mâl eyledi hoşnudi-i peygamber için

4. Çâr-ı yâr avnî ile söyledi Gâlib târîh
Çeşme-i Vâlide Sultân yeni leşker için

32
MÜŞÂRÜNİLEYHÂNIN CÂMİ-İ ŞERÎFİ İÇÜN SÖYLENEN TÂRÎH-İ RA'NÂLARIDIR

1. Hazret-i Vâlide Sultân-ı Mihr-i şâh âlem
Yapdı çün lutf ile bir câmi-i gerdûn-girdâr

2. Okusun levhde târîhini Gâlib urefâ
Câmi-i Vâlide Sultân ne muallâ âsâr

33
HAZRET-İ BEYHÂN SULTÂN ALEYYETÜŞ-ŞÂNIN BİNÂ EYLEDİGİ SÂLİHSÂRÂY-I ÇERÂGÂNIN TÂRÎHİDİR

1. Zihî sahîl-sarây-ı dil-kûşâ iklîm-i nev-bünyâd
Mukâbildir kusûr-ı bi-kusûru mülk-i imkâna

2. Müzerkeş tâkını fark edemez nûr-i mücessemden
Bakıp seyr eyleyen âyîne-i hurşîd-i râhşâna

3. Hezârân gülşen ü kâşâne var kim nakş-ı rengînin
Degişmez ehl-i dikkat kişver-i Keşmîr ü Kâşâna

4. Kevâkib birbirine gösterir şem'-i şebistânın
Bilir âvîzedir mehtâb o bâlâ tâk u eyvâna

5. Cevâhirden nücûm-ı bî aded tahsîn eder enzâr
Müşa'şa âsitânından çıkınca çarh-ı keyvâna

6. Kef-i efsûs olur revzenlerinden dest-i gül-efşân
Eger teşbîh edersem sehv ile subh-ı bahârâna

7. Akar sular gibi giryân olur zerhall-i etrâfı
Eger mevc-i güherden benzedürsem mevc-i ummanâ

8. Alınmışdır Horâsânîsi derdim kasr-ı müşgûdan
Eger Ferhad bulsa dest-res kûh-ı bedahşâna

9. Keç-i dîvârını kâfûr-ı cennetden demek mümkin
Sefîd-âba eger mess etse hâcet bedr-i tâbâna

10. Nûkuş-ı gonce kim zîb-i şükûfistân sakfıdır
Gül-endâzân istihzâ olurlar rûy-ı hûbâna

11. Olur şâyeste tâk-ı pür-nigârı dûş-ı hurşîde
Eger bir hil'at-i zer-dûz lâzım gelse şâhâna

12. Münakkaş ferşi hep nâdîdedir kim gelmemişdir hîç
Kumaş-ı hâhişi şehbender huylâ-yı insâna

13. Nice müstagrak olmaz hayretle seyr eden ol ferşi
Düşer bir sîm ü zerden kulzüm-i bî-hadd ü pâyâna

14. Furûg-ı devleti müzdad ola Beyhân Sultânın
Nigâh-ı lutfu ancak nûr ü fer verdi Çerâgâna

15. O sultân kim cenâb-ı hâher-i Sultân Selîm Hândır
Vücûd-ı bî-nâzîri müftehirdir Âl-i Osmanâ

16. Kermden halk olunmuş bir güherdir zât-ı vâlâsı
Kerâmetden nişân gösterdigi çokdur kerîmâne

17. Sadâ-yı lâmisâsı kâ'r eder eflâke Kârûnun
Eger ihsân için destin tutârsa kîse-i kâna

18. Kalır zir-i gubâr ahterleri meydân-ı gerdûnun
Eger nevbet gelirse cünbiş-i keff-i zer-efşâna

19. Eder bir demde bahr-i lutfu ıftâ dûzah-ı hırsı
O rütbe müsta'iddir meşrebi cûd-ı firâvâna

20. O rütbe halkı halk eder ki elbet zâbt ederdi ol
Eger râbt olmasaydı dîn ü devlet adl ü ihsâna

21. Münevver kalbi halkullâha mecbûr-ı terâhhümdür
Ne müşkildi terâhhüm zıdd olaydı nûr-ı irfâna

22. İnâyetler ki gördüm gâibâne hulk-ı pâkinden
Degil güncîde aslâ keffe-i mizân-ı nisyâne

23. Kemâl-ı vüs'atiyle lâne-i güncişkdir farzâ
Bu bünyâd olsa nisbetb yaptığı kalb-i zâifâne

24. Eder peyveste çarh-ı çârüme nakkâre-i cûdûn
Ne revnak buldu seyr et sâyesinde Mevlevî-hâne

25. Şeb-i târîk-i gamda vâdi-i hayretde kalmışken
Nigâh-ı Hızr erişdi Gâlib-i bî-sâbr ü sâmanâ

26. Hudâ ömrün ziyâd esbâb-ı zevkin bî-nefâd etsin
Erişsün pây-ı lutfu kûşe-i dâmân-ı devrâna

27. Duâ-yı hayrın evrâd eyleyip târîhin etdim yâd
Bu sâhil-gâh ola levh-i safâ Beyhân Sultâna

34
İSMETLÜ BEYHÂN SULTÂN ALİYYETÜŞ-ŞÂN HAZRETLERİNİN BİNÂ BÛYURDUKLARI KASRA TÂRÎHDİR

1. Levhaşallâh hôşâ kasr-ı muallâdır bu
Kâh-ı zer tâk-ı felekden dahı bâlâdır bu

2. Zer ü gevher o kadar var ki der ü bâmında
Masraf-ı ma'den ü yemm hâsıl-ı dünyâdır bu

3. Olmasa rütbede gerdûnundan a'lâ der idim
Havza aks etdi meger târem-i mînâdır bu

4. Bilmeyen kadri Süleymân ile kadr-ı mûru
Arş-ı Belkîs ile zann etdi ki hem-pâdır

5. Her ruhâmı şeker-i Mısr-ı melâhatdandır
Yûsufistân-ı safâ reşk-i Zelîhâdır bu

6. Ahterân olmaga gülmih-i hârîmi yaraşır
Çeşm-i tahsîn ile mazûr-ı Mesîhadır bu

7. Çarh-ı pîr aynın mihr ü mehi almış gözüne
Seyrine sîr olamaz özge temâşâdır bu

8. Sa'y eder tavfına sükkân-ı hârîm-i Ceberût
Cünd-i envâra meger hayme-i Hazradır bu

9. Seng-i mermerleri kâfûr-ı behişt olsa sezâ
Rûz u şeb reşk ile efsâne-i hâvrâdır bu

10. Pîşgâhında çakıl taşları encümdendir
Gıbta-endâz-ı Çerâgân-ı felek-sâdır bu

11. Bunâ benzer mi yâ müşgû-yi latîf-i Şîrîn
Dâmen-i kûhdur ol âlem-i bâladır bu

12. Görmemiş mislini hiç çeşm-i sefîd-i asdâf
Bihterin gevher-i nâzm-ı leb-i deryâdır bu

13. Çarha vakt-i seher ü gülşene eyyâm-ı bahâr
Âşıka bezm-i târâb mürdeye ihyâdır bu

14. Üsrüb-i bâm-ı siyeh perçem-i mahbûbândır
Zıll-i şeh-perr-i hümâ s'aye-i tûbâdır bu

15. Nakş-ı ebrûyile der-gâhı hilâlistândır
Secde-fermâ-yı nigârân-ı hod-ârâdır bu

16. Bu kadar kevkebeyi hazret-i mâh-ı Ken'ân
Zann eder görse eger âlem-i rü'yâdır bu

17. Tûtiyân-ı çemen ol kasra sürûşândır hep
Mülk-i Keşmîr degil kişver-i ma'nâdır bu

18. Diyemem ki eser-i fikri Sînimmârîdir
Misli yokdur var ise sanât-ı sîmyâydır bu

19. Târh ede resmi çün Hazret-i Beyhân Sultân
Ne kadar medh ü senâ eylesem ahrâdır bu

20. Hâher-i şâh-ı cihân zübde-i Âl-i Osmân
Âleme mahz-ı atâ bahşiş-i Mevlâdır bu

21. Zâtı mecmûa-i eltâf-ı Hudâdır der isem
Âllemellâh ki bî-rayb ü müdârâdır bu

22. Dâima hayr-ı duâsıyle degil mi meşgûl
Cünd-i eflâk bilir Gâlib-i şeydâdır bu

23. Nâsa târîhini bu vechile etdim takrîr
Bârekallâh zehî kasr-ı ferâh-zâdır bu

35
İSMETLÜ HADÎCE SULTÂN ALEYYETÜŞ-ŞÂN HAZRETLERİNİN SÂHİL-SERÂYLARINA TÂRÎHDİR

1. Hôşâ kasr-ı müzerkeş tâk-ı bî-mânend-i müstesnâ
Ki eyler ser-fürû eyvânına bu künbed-i mînâ

2. Meger bu kasr-ı rengârenk bir simûrg-ı manâdır
İki şehperridir gûyâ iki bâg-ı behişt-âsâ

3. Sebükrûhâna bu ârâyiş anda başka hâletdir
Hümâlar sâyesidir üsrüb-i bâm bilir dünya

4. O mehtâbiyye ol havz-ı münevver pîşgâhında
Bilir âyine-i subh u safâya eyler istignâ

5. Ne havz ammâ ki bir deryâ-yı emvâc-ı letâfetdir
Eder deryûze feyz-i ebr-i nisân-ı güher-bahşâ

6. Aceb bir nev-zemîn târh eylemişler kim gülistânın
Nukûşında hezârân tâze mazmûnlar olur peydâ

7. Dehânı pâkini gevherle memnû eylemiş gerdûn
Müşerref oldugiyçün hâk bûsiyle leb-i deryâ

8. O rütbe zîb ü ziver sîm ü zer sarf eylemişler kim
Gören girdâb-ı gevher zann eder mevc urmada gûyâ

9. Nazîri girmemişdir hâsılı bahrın kulagına
Budur lafz-ı Neşât-âbâda ancak kasr olan ma'nâ

10. Niçe şâyeste olmaz çıkmaga ta arşa evsâfı
Anı ber âsümân-ı şân-ı âlî eyledi a'lâ

11. Selîm Hân-ı kerîmin hâheri sultân-ı pür unvân
Cenâb-ı nâm-dâş-ı hazret-i mevsûfetül-Kübrâ

12. O Sultân vücûdu mahz-ı ihsândan mürekkebdir
Der-i lutfundan ister feyz-i rif'at târem-i alâ

13. Kerim-i kâmrân deryâ-yı ummân lutfu bi-pâyân
Atâ-bahş-ı cihân ferman dih-i iklim-i istignâ

14. O nîk-endîşe ki tebdil olur bûy-ı gül-i Adne
Güzâr etse dilinden bir kelâm-ı âteşîn farzâ

15. O himmet-pîşe ki tekmîl eder mimâr-ı re'yiyle
Eger nâkıs kalırsa nûr-ı bedr-i âlem-i bâlâ

16. O âlî-câh ki deryûze eyler âsitânından
Meh-i nev vaz'-ı ebrû eyleyip bir rütbe-i ednâ

17. Hudâ ikbâlin efzûn ede ömrün mâye-i gerdûn
Cihân durdukca dursun ol kerem-kâr-ı cihân-pîrâ

18. Duâ-yı hayr ile Gâlib dedim târîh-i itmâmın
Neşâta ola bâdî bu Neşât âbâd-ı nev-inşâ

36
İSMETLÜ BEYHÂN SULTÂN ALİYYETÜŞ-ŞÂN HAZRETLERİNİN MÜCEDDEDEN İNBÂ OLUNAN KASIRLARINA TÂRÎHDİR

1. Bârekallâh bi-bedel kasr-ı bülend-i dil-nişîn
   Var mı misli işte Îsâ işte çarh-ı çârümîn

2. Nakşı dîvârında yer yer gülistânlar rû-nümâ
   Gösterir erbâbına her kûşesi huld-ı berîn

3. Ol kadar zeyn etmiş etrâfın nukûş-ı bül-aceb
   Safha-i erjeng gelsin bundan alsın hurde-çîn

4. Bu sarây-ı dil-küşâ bir hâtem-i zerdir meger
   Anda bu kasr-ı müşa'şa' gûyiya lâl-i nigîn

5. Âlem-i envârdır gûyâ o havz-ı cân-fezâ
   Âb-ı gevher-nâb-ı Cennetden çıkan mâ'-i maîn

6. Mevc urur nûr-i nigeh-mânend ol âb-ı latîf
   Kim beyâz-ı dîdeden kılmış ruhâmın hûr-ı în

7. Seng ü hıştı nev-bahârı îşden gelmüş bütün
   Pîşgâhı sanma mermerdir döşenmiş yâsemin

8. Havzı bir gevherdir ammâ kim bu havz-ı devletin
   Sâyesi olmuş o deryâya sevâd-ı anberîn

9. Sâza hâcet yok sadâ-yı âbdan eyler bu kâh
   Her târaf sandûka sâat gibi mevzûn tanîn

10. Havzına olmuş şu'â-ı âftâb âb-ı hayât
    Sedd-i İskenderle tanzîr edemez fikr-i metîn

11. Hâsılı bir sözle mümkindir her evsâfın edâ
    Sâhibi Beyhân Sultândır ne lâzım ân u în

12. Hâher-i sa'd-ahter-i Sultân Selîm-i kâm-kâr
    Mültecâ-yı ehl-i irfân hayr-hâh-i mülk-i dîn

13. Dâimâ bu kasr-ı âlîde safâ-yı vakt ile
    Zevk ü şâdilerle olsun kâm-yâb u kâm-bîn

14. Devleti iz'âf-ı ez'âf ola işi bî-hisâb
    Şâd hezâr i'zâz ile olsun hatâlardan emîn

15. Mısra-ı târîhini Gâlib bilâ-pervâ dedim
Burc-ı mihr-i evc-i ma'nâ kasr-ı pâk ü nâzenin

37
REÎS-İ ESBAK RÂŞİD EFENDİ MERHÛMUN MAHDÛMI HASAN İFFET BEGİN VELÂDETİ TÂRİHİDİR

1. Kılup deryâ-yı irfân mevc-i mevzûn
Dogar mânend-i gevher tıfl-ı mazmûn

1. Sehâb-ı harf içinde mihr-i manâ
Eder çarh-ı dili fânûs-ı gülgûn

3. Müselseldir kanâdil-i mahabbet
Biri birini eyler nûra meşhûn

4. Cihâna gelmeden maksûd ancak
Vücûdu eylemekdir rûha makrûn

5. Tutup kudsîleri dâm-ı tıbâ'a
Ma'ârifle ede pervâz-ı gerdûn

6. Degildir her kesin kârı bu himmet
Olur mu hümâ zib-i hümâyûn

7. Gönül lâzım ki âgâh ede gönlü
Ferah versin mi bezme kalb-i mahzûn

8. Olur erbâbına âsân bu manâ
Muhakkakdır musaddak sanma mahzûn

9. Ki yanî beslemek bir mâhtâbı
Degildir hayta-i gerdûna bîrûn

10. Bir efkâriyle almışken tahayyür
Göründü kalbe bir hâl-i dîger-gûn

11. Sanırsın zîr ü bâlâ oldu pür-nûr
Gül ü sûsenle doldu deşt ü hâmûn

12. Süâl etdim bu şarkın bâ'isinden
Erişdi bir sadâ ber-vefk-i kânûn

13. Ki etdi feyz-i nisân ile ızhâr
Muhît-i ma'rifet bir dürr-i meknûn

14. Olup bir tıfl-ı nev-tâli'le hurrem
Cihâna kıldı çün hurşîd şebhûn

15. Cenâb-ı hazret-i Râşid Efendi
Ki andan halk râzî baht memnûn

16. Reîsüd-devle ferd-i bî-müdânî
Ki nûr-ı fikridir sâf-ı Felâtûn

17. Riyâz-ı kişver-i endîşesinde
Muhalled bendesidir İbn-i Haldûn

18. Yanında hall ü akd-ı nazm-ı devlet
Hemân bir cünbiş-i ebrûya merhûn

19. Küşâyiş râyegândır meclisinde
Fakat gül goncedir var ise dil hûn

20. Mesertelerle sıhhat âfiyetle
Hemîşe devletinde dâim olsun

21. Dedi Gâlib bu mısra birle târîh
Hasan İffet Bey ola ömrün efzûn

38

YENİKAPU DERGÂH-I ŞERÎFİ AŞÇIBAŞISI BULUNAN ŞERÎF AHMED DEDENİN MAHDÛMU MUHAMMED KUDRETULLÂH EFENDİNİN VELÂDETLERİNE TÂRÎHDİR. ANCAK TÂRÎH-İMEZ-KÛRUN EBYÂTINDAN BİR BEYTİN MANÂ-YI MAZMÛNU POST-NİŞÎN-İ İRŞÂD OLMALARINA İŞÂRET BUYURMUŞLARDIR. KEMÂL-İ KERÂMETLERİNDEN OLDUĞUNA ŞÜBHE YOKDUR. BEŞİNCİ BEYTE NAZAR OLUNA HEM TÛL-I ÖMR İLE MUAMMER OLMALARINA DELÂLET VE HEM POST NÎŞİN-İ RÂH-I İRŞÂD OLMALARINA İŞÂRETDİR. KADDESALLÂHU SIRRAHUL AZÎZ

1. Şerîf Ahmed Dede merd-i tarîkat
Yüzünden dogdu bir mihr-i münevver

2. Çerâg-ı hânedân-ı âl-i Yakûb
Riyâz-ı Mevlevîde gonce-i ter

3. Aceb masûm-ı pâk-i nesl-i tâhir
Kerâmet bahrine zîbende gevher

4. Nişândır şübhe yok sâhib-zamândan
Bu kudret oldu zîra günden ezher

5. Eder çok münkiri ikrâra davet
Hemân olsun bu âlemde muammer

6. Nice âsâr olur andan hüveydâ
Muînidir anın Şeppir ü Şepper

7. Dedim târîh-i mîlâdını Gâlib
Muhammed Kudretullâh lutf-ı Haydar

39
TARÎKAT-I ÂLİYYE-İ MEVLEVİYYEDEN HÜSEYN EFENDİ- NÂM ZÂTIN MAHDÛMU VELÂDETİNE TÂRÎHDİR

1. Mesned-nişîn-i matbâh-ı Monlâ-yı Rûm olan
Yanî Hüseyn Efendi o pür-kadr ü itibâr

2. Olmuş meger ki kendi kûçek-zâde-i nesîb
Etse revâdır öyle saâdetle iftihâr

3. Anı o zât için nefes evlâdı eylemiş
Buldu bu gûne hidmet-i vâlâya iktidâr

4. Bir nahli geldi âlem-i dünyâya lâ-cerem
Kıldı nesîb Yûsuf ile evvelde nâm-dâr

5. Olsun o tıfl ömr-i azîziyle kâm-yâb
Kıldı nigâh-ı himmet-i pîr-i kerem-şi'âr

6. Her kim bu hanedâna düşerse bülend olur
Nâz eylese sipihre anın bendesi ne var

7. Târîh dedi Esad-ı Gâlib bu mısraı
Sırrı Nesîbin ola bu Yûsufdan âşikâr

40
HUMBARA-HÂNE DERÛNINDAN MÜCEDDEDEN İNŞÂ BUYURULAN HENDESEHÂNENİN TÂRÎHİDİR

1. Cenâb-ı Hân Selîm-i madelet-kâr
Ki oldur merkez-i per-gâr-ı dünyâ

2. Edip takdîm-i ıslâh-ı masâlîh
Cihânı kıldı mamûruz-zevâyâ

3. Geçip tedkîk-i Öklidîsi re'yi
Hikemde oldu Eflâtûn-ı alâ

4. Sezâdır olsa pây-endâz-ı râhı
Kumâş-ı atlas-ı gerdûn-ı hazrâ

5. Mühimât-ı umûr-ı ceng-i yekser
Aristo gibi tedbîr etdi hakkâ

6. Edip ez-cümle ihyâ fenn-i harbi
Mühedishâne bünyâd etdi hâlâ

7. O suretde musanna kim görenler
Olur hayretle çün nakş-ı heyûlâ

8. Kılup tesîs eşkâl-i mahâret
Binâsı oldu kıstâs-ı temâşâ

9. Bu mısra geldi ber -târîh Gâlib
Mühendis-hâne-i nev-resm-i vâlâ

41
NÂŞİD İBRÂHİM BEG MÜCEDDEDEN BİNÂ EYLEDİKLERİ KONAGA SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Bermekiyyü'l-hisâl Nâşid Beg
Kim odur ced-beced kerîmün-nâs

2. İktizâ-yı ulüvv-i tab'ında
Yapdı bu beyti âsümân-cinâs

3. Sanki bu hâneye bu kâşâne
Ceyb-i cânânda dürc-i pür-elmâs

4. Şâh-beyt-i kasîde-i vahdet
Kesret âmîz ü şâirâne libâs

5. Ma'rifet hâne-i felek-ferheng
Kalb-i ârif-veş ülfet-istinâs

6. Münderic anda magz-ı fazl u hüner
Beyt-i ma'mûrdur serâ-yı havâs

7. Ehl-i manâ derûnudur gûyâ

Kim anın vüs'ati bîrûn-kıyâs

8. Hem çü sandûk-ı sâ'a pâk-edevât
Bit-tab'i ferş ü sadrı kadr-şinâs

9. Kasr-ı vâlâ-yı huld-ı irfândır
Ana benzer mi çarh-ı köhne hirâs

10. Lâne-i tâ'ir-i hümâ-yı himem
Matla-ı subh-ı sâdık-ı enfâs

11. Sâhibi her nefes çü subh-ı tarab
Ola handân edip Hudâya sipâs

12. Gâlib inşâdına dedim târîh
Encümengâh-ı feyz-i pâk-esâs

42
MEVÂLÎDEN ŞEMSEDDİN EFENDİNİN MEKKE-İ MÜKRREME PÂYESİ İÇİN SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Âferîn ey kevkeb-i ikbâl ey baht-ı civân
Matla'ından eyledin envâr-ı lutfun râyegân

2. Neyyir-i burc-ı saâdetden edip işrâk-ı nûr
Oldu hakkâ âleme mihr-i kerem pertev-feşân

3. Yanî Şemseddîn Efendi hâil-i tevfîk olup
Pâye-i Mekkeyle oldu kâmkâr ü kâmrân

4. Öyle bir fazl-ı bahâr-ı mekremetdir zâtı kim
Bûy-ı hulkundan muattardır dimâğ-ı gül-sitân

5. Öyle bir hurşîd-i himmetdir ki kalb-i enveri
Tâbiş-i işrâkını almaz fezâ-yı âsümân

6. Zâhir oldu kendüye arz-ı mukaddesden bu feyz
Eylese câiz kerâmet gösterip tayy-ı zamân

7. Mansıb-ı Şâm içre dâirken misâl-i mâhtâb
Subh-ı devlet-veş zuhûr etdi bu fazl-ı müsteân

8. Dem-be-dem olsun ilâhî vâsıl-ı evc-i alâ
Ahter-i kadr-i hazîzinden emîn olup amân

9. Bir mübeşşir geldi Gâlib söyledi târîhini
Pâye-i Ka'beyle Şemseddîn Efendi buldu şân

43
ŞEMSEDDÎN EFENDİ BİLÂD-I ERBA'ADAN ŞÂM MONLÂSI OLDUKDA SÖYLENEN TÂRÎHDİR

1. Hazret-i Şemsî Efendi kim odur âfâkda
Matla-ı mihr-i fezâil mehbit-ı nûr-ı felâh

2. Şarkdan tâ garba dek ol âftâb-ı iffetin
Var ise gelsin nazîri işte hayyalas-salâh

3. Pertev-i re'y-i münîriyle safâ-yı sînesi
Hem vişâhüs-sadrdır ikbâle hem sadrül-vişâh

4. Nûr-ı manâ oldu çün rûşen sevâd-ı harfden
Şâmdan etse aceb mi subh-ı devlet iftitâh

5. Râbiayla çıkdıgı târîhini Gâlib dedim
Vâdî-i şam oldu Şemseddîn Efendiden sabâh

44
TÂRÎH-İ VEFÂT-I SÂKIB DEDE EFENDİ

1. Şeyh Sâkıp Mustafâ hazretleri ol pîr-i pâk
Râh-ı Mevlânâda Şems-i zâtın olmuş pertevi

2. Hazret-i sultân Ergûn dergehin âbâd edip
Eyledi çil sâldan efzûn ders-i Mesnevî

3. Zeyl edip Eflâkî-i sâhib-menâkıb tuhfesin
Kıldı ervâh-ı selefden niçe nakl-ı mânevî

4. Eyledi gûyâ ki tashîh-i kavânin-i tarîk
Kıssa zımnında olup âdâb-ı fakrı muhtevî

5. Fazl u irfân u kemâlâtı ayân-ender-ayân
Kavli burhân nisbet-i keşf ü kerâmâtı kavî

6. Bâg-ı inşâsına berg-i huşki magz-ı Nergisî
Mahzen-i nazmında bir derbâni tab'-ı Gencevî

7. Menba'-ı esrâr-ı Mevlânâdır ol zât-ı güzîn
Hak bu kim eslâfın olmuşdu tamâmen peyrevi

8. Mâtemin gûş eyleyip Gâlib gürûh-ı âşıkân
Dediler târîh-i fevtin hây hatm-i Mevlevî

45

HÂLİS AHMED DEDE HAZRETLERİNİN DÂR-I CEMÂLE TEŞRÎFLERİNE TÂRÎHDİR

1. Hâlis Ahmed Dede ol kâmil-i Sâkıb-zâde
Kıldı bu mesnedi çil sâldan efzûn me'men

2. Pûte-i aşkda kâl eyledi cism-i sâfın
Pederlerinden olup iksîr-i nazar tâb-efken

3. Şâh-ı nev sikk-i iklîm-i mahabbet oldu
Mesnevî nûrı edip nakş-ı revânın rûşen

4. Nükre-i kalbi alâyikla degildi magşûş
Kân-ı ihsân idi irfân idi ma'den ma'den

5. Kîmyâ gibi adîm idi cihânda misli
Yanî hem fâzıl u hem şâir-i sencîde-suhen

6. Surh-ı rûyı mihek-i tecrübe-i mevt oldu
Tam mı'yâr idi pür-kadr idi hem nâdire-fen

7. Şeş cihetden gelir âvâz-ı teessüf Gâlib
Nakd-i hâlis gibi Ahmed Dede çıkdı elden

46

TÂRÎH-İ VEFÂT-I ŞEYH EBÛBEKİR ÇELEBİ EFENDİ

1. Kerâmet menbaı Monlâ-yı Rûmun nesl-i pâkinden
Cenâb-ı şeyh es-seyyid Ebû Bekr ol şeh-i ma'nâ

2. Olup çil sâl zîb-i mesned-i ecdâd-ı zî-şânı
Zihî hayrul-halef kim eyledi erkânını icrâ

3. Kerâmâtiyle takvâsıyla zâtıyla zamânıyla
Ulûm-ı zâhir ü bâtında bulmuşdu yedi tûlâ

4. Müberhendir ki gavs-ı azam-ı devrân idi zirâ
Niçe ehl-i velâyet hâk-i pâyın kıldılar mevâ

5. Diyâr-ı Konyanın hirz-i emânıydı o server kim

Edince nakl-i Ukbâ kopdu ol dem "Tâmmetül-Kübrâ"

6. Esâsıdır cihânın hânedân-ı evliyâ el-hak
Husûsa nesl-i Mevlânâdır ol tavsîfe evlâ

7. Hüdâ her demde müzdâd ede nesl-i pâk-i Monlâyı
Felek durdukça dursun ol gürûh-ı pâk-i müstagnâ

8. O şâhın böyle yazdı rıhlet-i târîhini Gâlib
Ebû Bekr ibn-i Monlâ etdi azm-i âlem-i alâ

47
TÂRÎH-İ VEFÂT-I ÂRİF EFENDİ İBN-İ EBÛBEKİR ÇELEBİ EFENDİ

1. Fahr-ı esnâf-ı sanâdîd-i fuhûm
Hânedân-ı hazret-i Monlâ-yı Rûm

2. Evlayânın cümle oldu serveri
Başkadır kurb-ı ilâhîde yeri

3. "Sümme vechullâh"la burhân-ı yakîn
Ka'be-i kûyı matâf-ı ârifîn

4. Himmet ol dergâhdan maksûmdur
İzz ü şânı âleme malûmdur

5. Hâliyâ mesned-nişîn-i kâm kâr
Şeyh Ebûbekr o azîz-i nâm-dâr

6. Sâlikân-ı râh-ı Hakka reh-nümâ
Kutb-ı âlem merkez-i mecd ü alâ

7. Âsümân-ı rif'atinde ber-karâr
Olmuş idi bir meh-i alî-tebâr

8. Merd-i sâhib-hâl-i Ârif-nâm idi
Kadr ü şânı şöhre-i eyyâm idi

9. Ey hôşâ necl-i şerîf alî-peder
Sanki subh-ı nûr-ı mihri tâbver

10. Lîk âdetdir sipihr-i bî-direng
Her gün eyler bir gülü efsürde-reng

11. Böyledir her dem medâr-ı gerdişi
Dâimâ efsûn u hayretdir işi

12. Düşdü hâke âhir ol zât-ı güzîn
Hemçünân ki sâye-i arş-ı berîn

13. Subha erdi şem-i ömr-i devleti
Mahv-ı nûr oldu vücûd-ı izzeti

14. Vâlid-i pâkine Rabb-ı zül-celâl
Bir dahı göstermeye böyle melâl

15. Cây-ı gül her çend kim gülzârdır
Bülbülânın kârı âh ü zârdır

16. Bendesi Es'ad tahayyül eyledim
Nutk-ı Monlâdan tefe''ül eyledim

17. Mesnevîden geldi bu beyt-i şerîf
Nokta sıgmaz tâm târîh-i latîf

48

ŞEYH HÜSEYN EFENDİ KUDDİSE SIRRUHÛ HAZRETLERİNİN İNTİKÂLLERİNE TÂRÎHDİR

1. Cenâb-ı Şeyh Hüseyn aşçıbaşı-ı dergâh
Ki eylemişdi nice sâl hıdmet-i merdân

2. Edip ayân semâ-ı safâyı uşşâka
Ederdi tavr-ı latîfi cihânı ser-gerdân

3. Bu hânkâhda şeyh oldu âhir ömründe
Kalenderâne o âdem geçirdi ol sultân

4. Egerçi vâkıf-ı esrâr pîr-i fânî idi
Erişdi gûşına hem "küllü men aleyhâ fân"

5. Füyûz-ı mülhim-i gayb-ı ile geldi bir târîh
Hüseyn Efendiye enseb behişte cevlân

49

TARÎKÂT-İ HALVETİYYEDEN PÎR-İ FÂNÎ MOREVÎ ŞEYH MUHAMMED EFENDİ'NİN FEVTİNE TÂRÎHDİR

1. Morevî eş-şeyh Muhammed hazreti kim niçe sâl
Eylemişdi âsitân-ı pîrde ikrâm-ı zayf

2. Öyle me’lûf olmuş idi çille-i merdâneye
Kim egilmişdi ten-i pür-cevheri mânend-i seyf

3. Has idi feyz-i küşâyiş şîve-i etvârına
Gül gülistân idi bezm-i vaslı çün eyyâm-ı sayf

4. Neş’e-i tevhîde gûyâ dürc-i pür-envâr idi
Mahremân-ı ülfetin eylerdi hep pür-şevk-i keyf

5. Gevher-i eşkiyle Gâlib yazdılar târîhini
Şeyh Muhammed çekdi cismin çilleye medfende hayf

50
TARÎKAT-İ KÂDİRİYYEDEN PÎR-İ FÂNÎ GÜMÜŞ DEDENİN FEVTİNE TÂRÎHDİR

1. Pîr-i tarîk-i fakr u fenâ Şeyh-i Kâdiri
Ol kim cihân Gümüş Dede bilmişdi zâtını

2. Bir merd-i sâf-meşreb-i kâmil-iyâr idi
Mahv eylemiş sebîke vahdet sıfâtını

3. Verdi fenâya sikke vü tâc ü ridâyı hep
Kesdi bu dâr-ı darba olan iltifâtını

4. Uçdu ukâb-ı himmeti şems-i hakîkata
Kîmyâ-yı aşka verdi sipihrin sebâtını

5. Târîh-i rihletini mevâlîd okur ayân
Kâl eyledi Gümüş Dede nakd-i hayâtını

51
YEİKAPI DERGÂH-I ŞERÎFİ ŞEYHİ SEYYİD ALÎ EFENDİ’NİN MAHDÛMI FEVTİNE TÂRÎHDİR

1. Seyyid İskender Dede ol tıfl-ı sâhib-sırr-ı pîr
Nahl-i pâk-i şeyhes-seyyid Alîyy-i Mevlevî

2. Tıfl-ı nevzâd idi gerçi hurd idi enzârda

Mazhar-i tevhîd idi mânend-i beyt-i Mesnevî

3. Etmeyip bu tekye-gâh-ı âlem-i kevne nazar
Zâhir oldu kendide şevk-i likâ-yı uhrevî

4. Tıfl-ı endek-sâlinin sırr-ı kemâl edip zuhûr
Âkıbet bu tekye-i vâlâda oldu münzevî

5. Vâsıl-ı kurb olıcak Gâlib dedi târîhini
Buldu İskender Dede budur hayât-ı manevî

52
HÂCEGÂN-I NEKŞİBENDİYYEDEN EYYÛBİ ŞEYHİ ÎSÂ EFENDİNİN FEVTİNE TÂRÎHDİR

1. Hâcegân-ı Nakşıbend içre bu âlî-himmeti
Mazhar-ı esrâr etmişdi Bahâeddin Şâh

2. Hak bu kim aynı kitâb ü sünnet idi mesleki
Nisbet-i bâlâ-yı pîrânından yokdur iştibâh

3. Etdi bu mesnede çok eyyâm irşâd-ı en'âm
Şeyh Abdullâh Efendi'den görüp âdâb ü râh

4. Hûş- derdemle ederken dembedem hıfz-ı nefes
Bâz kerd oldukda mercîi kurb-ı ilâh

5. Halvet-i hâs eyleyip bu encümende nâgehân
Bâb-ı huld-i mânevîyi kıldı rızvân-veş penâh

6. Râbıtayla girsin âşıklar deyü dergâhına
Âsitân-ı şeyhi etmişdir edeble cilve-gâh

7. Medd-i âhiyle sebak-hânân ders-i sohbet-i
Dediler târîh-i fevtin hâce Îsâ gitdi âh

53
ZİKRÎ DEDE-NÂM BİR ÂRİF Ü ÂGÂHIN FEVTİ TÂRÎHİDİR

1. Pîr-i fânî-i cihân Zikrî Dede
Sohbet etmiş nice ehlüllâh ile

2. Almış idi neş’e-i irfân-ı Hak
Cem olup çok ârif-i âgâh ile

3. Hâk-i pâyında Fasîhîn defn olup
Oldu hem-sâye o âlî-câh ile

4. Fevtinin Gâlib dedim târîhini
Göçdü yâ hû Zikrî ismullâh ile

54
HÂCI ÖMER BABA-NÂM BİR MUHİBB-İ ÂL-İ ABÂNIN FEVTİ TÂRÎHİDİR

1. Hâcî Ömer Baba ki bu gülşende niçe sâl
Olmuşdu feyz-i pîrle hem-hâlet-i sabâ

2. İhyâ edip Yarımca Babayı tamâm-ı ömr
Râh-ı rızâda bir nefes etmedi hebâ

3. Geçdi şeb-i Berâtda sıdk u safâyile
Âl-i Muhammed aşkına dâim giyip abâ

4. Lâ-büd gelir bu mısra-ı târîh fevtine
Kıldı diyâr-ı câne seyâhat Ömer Baba

55
RÂTIB PAŞA-ZÂDE ABDURRAHMÂN BEGİN VEFÂTINA TÂRÎHDİR Kİ BEYÂN-ŞÛD

1. Abd-ı Rahmân Beg ol melek-haslet
Rûhının ola âşiyânı behişt

2. İbn-i Râtıb vezîr-i Âsaf-câh
Her birinin ola mekânı behişt

3. Sâbıkâ Şehr emânetiyle be-kâm
Şimdi mevâ-yı pür-emânı behişt

4. Dânesi çekdi bu diyâra anı
Kabrinin ola çevre yanı behişt

5. Kurb-ı şâhîde kâmrân idi hayf
Zâtının ol kâmrânı Behişt

6. Öyle bir mîr idi ki âdem-i hâs
Hem lisânı vü hem cinânı Behişt

7. Çıkdı bir mısraıyla târîhi
Ola yâ Rab makâm-ı cânı behişt

56
TÂRÎH-İ VEFÂT-I MUSÂHİB SEYYİD AHMED AĞA

1. Musâhib Seyyid Ahmed ol hüner-mend
Ki olmuşdu bu devre pîr-i Fârâb

2. Dirîgâ eyleyip âheng-i rıhlet
Sadâ-yı "ircii"den oldu bî-tâb

3. Karâr etdi makâm-ı Mevlevîde
Ola ayîn-i rahmetden safâ-yâb

4. Olur târîh-i sâl-i fevti Gâlib
Muşâhib oldu hâmûşâna ahbâb

57
HÂCEGÂN-I DÎVÂN-I HÜMÂYÛNDAN SULTÂN SELÎM VAKFI KÂTİBİ MUSTAFÂ EFENDİ'NİN FEVTİ TÂRÎHDİR

1. Sultân Selîm kâtibi sertâc-ı hâcegân
Sarıkçıbaşı sâbık sâhib-fünûn-ı câh

2. Dergâh-ı evliyâ-yı makâm etdi cismine
Memnûn-ı kurb-ı vasl-ı ede ruhunu ilâh

3. Târîh-i sâl-i fevtidir ol merd-i kâmilin
Hak Mustafa Efendi'ye huldu ede penâh

58

YENİKAPU DERGÂH-I ŞERÎFİ POST-NİŞÎNİ ŞEYH SEYYİD ALÎ EFENDİ'NİN LİHYESİ TÂRÎHİDİR

1. Sâkin-i hânkâh Bâb-ı Cedîd
   Mevlevî-şeyh Alîyy-i dil âgâh

2. Yanî Bûbekr Efendinin veledi
   Vâris-i sırrı ana peyrev-i râh

3. Etdi isbât hatt ile nesebin
   Şecere oldu sanki hatt-ı siyâh

4. Nev-civân merd-i pîr-meşrebdir
   Pîrdendir ana bu luıtf-ı nigâh

5. Çıkdı târîh deyü nezr etdim
   Geldim bu iki mısrâ işte güvâh

6. Safhâ-i rûy-ı Âl-i Bûbekre
   Nûr-ı sebz-i Alî veliyyullâh

59
MUSTAFÂ EFENDİ-NÂM BİR ZÂTIN LİHYESİ TÂRÎHİDİR

1. Hak Mustafâ Efendinin ömrün füzûn ede
   Ser-levha-i mahabbet o zâtın senâsıdır

2. Tavr-ı sütûde seyyid-i vâlâ-neseb kânın
   Bil-cümle halk vâlih-i hulku edâsıdır

3. Hattın mübârek eyleye Allâhü zül-celâl
   Hakkında hayr ü menfa'atin ibtidâsıdır

4. Ber-vefk-ı ârzû ânın eşkâl-i matlabı
   Lihyân gelirse tâlinin müktezâsıdır

5. Makbûl buyurulur ise bir yerde kayd olur
   Bu Gâlibin sözü ki hulûs iktizâsıdır

6. Ruhsâr-ı sâde-levh bu târîhe reşk eder
   İrsâl-i lihye Seyyid-i Mürsel rızâsıdır

60
ABDÜLHALİM DEDE'NİN İRSÂL-İ LİHYE TARİHİDİR

1. Nûr-ı ayn-ı marifet Abdul-halîm-i pâk-zât
Kim odur hurşîd-i manâya nazâr-gâh-ı safâ

2. Gösterüp mihr-i cemâli nûrdan fey’iz-zevâl
Hattının târîhi Gâlib çıkdı hatt-ı istivâ

61
SAHHÂF ZÂDENİN İRSÂL-İ LİHYE TARİHİDİR

1. Abdülazîz o meh-veş-i Sahhâf-zâdenin
Yazıldı levh-i ârızına Mushaf-ı cemâl

2. Târîhi hattı müşterîye dedi bedr-i tâm
Öp beslemeye nusha-i hüsnü azîzim al

62
SULTÂN MUSTÂFA İBN-İ SULTÂN ABDULHAMÎD HANIN VELÂDET-İ HÜMÂYUNUNA TÂRÎHDİR

1. Sulb-i şâh Abdülhamîd Hândan yine
Geldi bir şeh-zâde-i vâlâ-mekân

2. Hâtif-i gayba suâl etdim anın
Tâm târîhin çi târîh ü çi tâm

3. Çün ezân-ı aşk erdi gûşıma
Bu nidâ el-Mustafâ hayrül-enâm

63
TÂRÎH-İ VELÂDET-İ ÂHAR

1. Meh-i burc-ı şeref mîr Abdurrahmân
Çün oldu mazhâr-ı hurşîd-i devlet

2. Derûna geldi bir târîh Gâlib
Kırân-ı mâh izz ü mihr-i izzet

64
TÂRÎH-İ MÂ-İ CÂRÎ DER- BEŞİKTAŞ

1. Derdim târîhini fass-ı nıgîn-âsâ anın Gâlib
   Bu âb ile Beşiktaş oldu el-hak kıta-ı elmâs

65
SÂHİB-İ DÎVÂN GÂLİB EFENDİMİZ HAZRETLERİNİN VÂLİDELERİ FEVTİNE TÂRÎHDİR

1. Vâlidem kim Emîne Hâtûndur
   Rûhu olsun nâim-i emne elîf

2. Geldi târîh-i rıhleti Gâlib
   Ola yâ Rab makamı huld-ı latîf

66
TARÎKAT-İ ALİYE-İ MEVLEVİYYEDEN MANASTIRLI HÂFÎZIN İNTİKÂLİ TÂRÎHİDİR

1. Mevlevî Hâfız Ebûbekr Dede
   Oldu seyyâh-ı gülistân-ı şühûd

2. Eyledi hânkâh-ı âlemde
   Aşk ile şevk ile ifnâ-yı vücûd

3. Yazdı târîh-i vefâtın Gâlib
   Okuya hâfızı me’vâya Vedûd

67
TÂRÎH-İ VEFÂT-I SEYYİD ÖMER İBNÜŞ-ŞEYH AHMEDÜ’S-SA’Dİ

1. Devha-i hazret-i Sadeddînden

Bir hezâr uçdu behişte vâ-hayf

2. Oglu Şeyh Ahmed-i sâhib-hâlin
Gitdi bir koçdu behişte vâ-hayf

3. Vâlidi söyledi târîhin anın
Ömerim göçdü behişte vâ-hayf

68
SÂHİB-İDÎVÂN EFENDİMİZ HAZRETLERİNİN YÂRI- VEFÂDÂRI ENÎS Ü CELÎS Ü GAM-GÜSÂRLARI OLUP DA ÂZÎM-İ DÂR-I CEMÂL OLAN DERVÎŞ ESRÂR DEDE'NİN HAKKINDA GÛYÂ OLDUKLARI SÛZ-NÂK MERSİYELERİ VE TÂRÎHLERİDİR KADDESALLÂHÜ RUHEHÛ

1. Esrâr Dede çileyi hatm etdigi dem
Sırr oldu serin-hırka-ı tâbûta çekip

2. Gâlib dedi târîhini efsûs efsûs
Hem-demleri hayrân kodu Esrâr göçüp

69
TÂRÎH-İ KASR-I SULTÂN-I MÜŞÂRUNİLEYHÂ

1. Hâzret-i Beyhân Sultân-ı kerâmet-veyâ kim
Kenz-i gayb-âsâ eder dünyâ-yı memnûn-ı sehâ

2. Kıble-i ikbâl ü devlet burc-ı ismet kim mahal
Ferş-i hâk olsa harim-i hasına bâl ü hümâ

3. Sâyesinde müstetir ehl-i behişt-i ma'rifet
Mâyesinde münderic envâ-ı eltâf-ı Hudâ

4. Kılsalar âyîne-i evsâf-ı sıdk u safveti
Bir nefes îfâ-yı takrîr edemez subh-ı safâ

5. Âsmân-ı kadri gevher-pâş-ı dest-i mekrûmet
Âftâb-ı cûdu revnak-bahş-ı iklim-i recâ

6. Efser-i irfâna nûr-ı fikret-i dürr-i şeref
Hâver-i ikbâle feyz-i himmeti şems-i duhâ

7. Cûdu bir sûretde kim gûş etmemiş harf-i taleb
Lutfu bir gayetde kim olamaz recâya âşinâ

8. Himmetin ızhâr edip kıldı o sultân-ı güzîn
Safî seng-i şeb-çerâg ile çerâgânı binâ

9. Birbirine göz kırpıp eyler işâret her gece
Görmemişdir çeşm-i ahter böyle bir sâhil-serâ

10. Mevsim-i evvel bahârın vakt-i cûşâcûşuna
Etseler teşbîh o sâhil-hâneyi el-hâk sezâ

11. Anda ez-cümle bu kasr-ı bî-bedel kim yaraşır
Olsa her gülmîh-i bir şem'-i şebistân-ı semâ

12. Gülistân-ı âlemi ta'tîr için şâm u seher
Hâk-i dergâhından iştimâm-ı lutf eyler sâbâ

13. Kubbesinden örneğin alsın bu kasr-ı zer-keşin
Lâzım olsa nev-bâharın dûşuna zerrîn kâbâ

14. Kâr ü nakş âvâzesi eyler nukûşunda zuhûr
Şöyle dil-keş öyle hâlet-bahş o rütbe can-fezâ

15. Mâye-i ihyâsıdır ezhârı bâg-ı cennetin
Pîş-gâhın cilve-gâh eden nesîm-i dil-küşâ

16. Böyle kasr olmaz bu resm-i nev yapılmaz hâsılı
Görmeden târh etmesin fikrinde mimâri-zekâ

17. Böyle bir sâhil-serâ bir böyle kâh-ı dil-nişîn
İşte dünyâ işte mâ-fi-hâ dahı varsa salâ

18. Reng ü bûyu gülşen-i endîşeden gelmiş meger
Nakşının her berki bir mana ile eyler nevâ

19. Âlem-i endişenin bir genc-i nev-peydâsıdır
Lâl olur vasfında Hakkâ hâme-i muciz-nümâ

20. Şâd-kâm olsun duâm oldur bu kasrın sâhibi
Sâyesinde Hazret-i Sultân Selîm'in dâimâ

21. Oldu Gâlib mısra-ı târîhini gûyâ dü-leb
Nev-be-nev cây-ı surûr olsun bu kasr-ı nev-edâ

70
TÂRÎH-İ BERÂY-I SEBÎL-İ HAZRET-İ VÂLİDE SULTÂN DER-CİVÂR-I EBÂ EYYÛBİL-ENSÂRÎ RÂZIYALLÂHÜ ANHÜMEL-BÂRÎ

1. Mihr-i cenâb-ı saltanat iklîl-i tâc-ı mekrûmet

Mamûre-saz-ı memleket subh-ı sipihr-i izz ü câh

2. Gûş eyle kadr-i gevherin evsâf-ı zât-ı bihterîn
Hurşîddir ol hâverin Sultân Selîm-i Cem-sipâh

3. Bahş etdi mâl-ı bî-hisâb dünyâyı etdi feyz-yâb
Kurb-ı Ebî Eyyûba âb icrâsına kıldı nigâh

4. Bir nev-sebîl etdi binâ hem hoş-edâ hem cân-fezâ
Nezdîk-i eshâb-ı safâ rıvân-ı hulde şâh-râh

5. Gûyâ ki bir kâşânedir revzenleri şâhânedir
Cennet midir âyâ nedir olmuş mahal-i iştibâh

6. Oldu bu yerde rû-nümâ mazmûn-ı tercî tahtehâ
Kıldı kerametle binâ ol dâver-i devlet-penâh

7. İt'âm için âfâkı hep yapdı imâret müntehâb
Ensârdan eyler taleb nasr-ı livâ-yı pâdişâh

8. Yek-pâre ihsandır işi cûd u firâvândır işi
İrvâ-yı atâsandır işi her tavr-ı tevfîk-i ilâh

9. Esrâr-ı suhbun mazharı envâ-ı hayrın masdarı
Seyr et bu âb-ı Kevseri nûr içre istersen şinâh

10. Gâlib kalemden akdı târîhi hem-çün selsebîl
Ashâba Zemzem hem sebîl ayn-ı safây-ı Mihr-i şâh

71
TÂRİH-İ GÜLŞEN ÂRÂ DER-SİTÂYİŞ-İ MAHBÛBİYYE-İ GAM-FERSÂ

1. Sanekallâh aceb kasr-ı hümâyûn evtâd
Ki olur nakşı neşât-âver-i üstâd

2. Nice kasr âyîne-i sûret-i râz-ı âlem
Cilve-ger sahn-ı harîminde temâsîl –i murâd

3. Reng-i divâr ü deri reng-i hicâb-ı levnî
Rize-seng-i harîmi hurde-nigâh-ı Bîhzâd

4. Harem-i dil-keşi bir bâg-ı Behişt-âsâ kim
Alamâz havza-i endîşeye gülzâr-ı fuâd

5. Havzlar kim sadef-i kulzüm-i hikmetdir hep
Eder ol ravzada her katresi bir dür îcâd

6. Kameriyye felek ü kevkebi verd-i sad-berg
Şeb-i mehtâbda encüm-veş olunmaz tadâd

7. Kameriyye deme şevkus-suver-i Cennetdir
Sûret-i gonce-i neşkûftesi esrâr-ı meâd

8. Zîb-i dîvâr ola şeftâlü vü sîb ü gülnâr
Görmemiş öyle bahâr olâlı âlemde küşâd

9. Nahl-i gülnârın olur mîveleri âb-ı hayât
Gerçi her dânesi bir şule-i yâkût-nijâd

10. Bir târâvetde ki şeftâlüları Leylâ-veş
Nâzar-ı Kaysı eder bir nazara isrtirdâd

11. Ne ararsân bulunur cümleyi var eyle kıyâs
Bitmiş ol bahçede mihr-i vefâ hubb ü vedâd

12. Nahl-i emrûd ki destîleri almış eline
Etmege kasd eder etfâli bahârı dilşâd

13. Nev-nihâlânına bak mîve-i rengârenge
Olmuş ârâste mânend-i dükkân-ı kannâd

14. Kâse-i bâde sifâlân-ı karanfildir hep
Âdemin neşesin etmez mi nigâhı müzdâd

15. Hat-ı dildâr dedim berk-i gürîzânına ben
İctinâbından o nâzük-tenün oldum irşâd

16. Rûhu sakız gülüdür zülfi buhûr-ı Meryem
Hıdmet-i bâgı gören mugbeçe-i hûn-nijâd

17. Ömr i câviddir ol bâga gelen âb-ı safâ
Cûy-ı feyzinden eder âb-ı hayât istimdâd

18. Lâle târhında çakıl taşları lâl ü yâkût
Şeb-çerâg olsa çerâgân kim eder istib'âd

19. Pîş-gâhındaki deryâ-yı safâ ol kasrın
Neşr eder mevc-i pey-ender-pey ile ıtr-ı ziyâd

20. Öyle bir rûh- fezâ öyle letâfetde havâ
Ki bulur bâliş-i perden tayerân murg-ı rukâd

21. Beden üzre meger ol kasr-ı felek kıldı binâ
Beden etsin deyü Sultân-ı kevâkib-ecnâd

22. Bahr ü ber padişehi Hâzret-i Sultân Selîm
Ki odur cân-ı cihân ayn-ı zamân rûh-ı bilâd

23. Dâd-fermâ-yı mekârim ki dem-i adlinde
Akl-ı kül mürşid-i nutkundan eder istimdâd

24. Kâr-pîrâ-yı şecâat ki zamanında anın
Buldu envâ-ı mehâsinle nizâm emr-i cihâd

25. Hûn-ı düşmeden olur rûy-ı şafak rengârenk
Etse a'dâsına mırrîhi kazârâ cellâd

26. Şihne-i hıfzı eger eyleyse batında zuhûr
Mekr-i şeytândan olur reste kulûb-ı zühhâd

27. İctihadından eger olsa gönüller âgâh
Varta-i sehv ü hatâdan olur âsûde ibâd

28. Zulm pâ-mâldır ol mertebe kim devrinde
Halka-i dâm eder âhûya pelengi sayyâd

29. Pur-revâc olmada her mârifetin alâsı
Cehlden gayri metâ olmadı vaktinde kesâd

30. Kurdugu asker-i tertîb-i umûr-ı mülkü
Görmedi hâbda İskender-i Yunânî zâd

31. Etmem ol zâtı Keyânîlere aslâ teşbîh
Neye lâzım ki şumâr ola bir iki kubâd

32. Tîgden geçdi bütün fitne-i hattı dildâr
Öyle Mâhv olmâdadır gün-be-gün erbâb-ı fesâd

33. Söyleyim padişehim emrin olursa târih
Sonra da'vât-ı bülendîn edeyim bir bir yâd

34. Vezn olur manada gevherle bu mısra Gâlib
Kasr-ı şevk-âveri nev-târh-ı Selîm Hân

35. Yâpmamışdır dahı mimâr-ı suhan manâda
Bir benim fikr-i metînim gibi muhkem bünyâd

36. Etmemişdir bu kumâş ile Edâ-yı maksûd
Ne Nizâmî-i sühan-senc ne Firdevsî-zâd

37. Doğmâmış rûh-ı kelâmım gibi bir tâze nefes
Meryem-i manaya endîşe olâldân dâmâd

38. Sana her re'y-i savâbında budur matlabımız
Eylesin avn-i Hudâ rûh-ı peygâmber imdâd

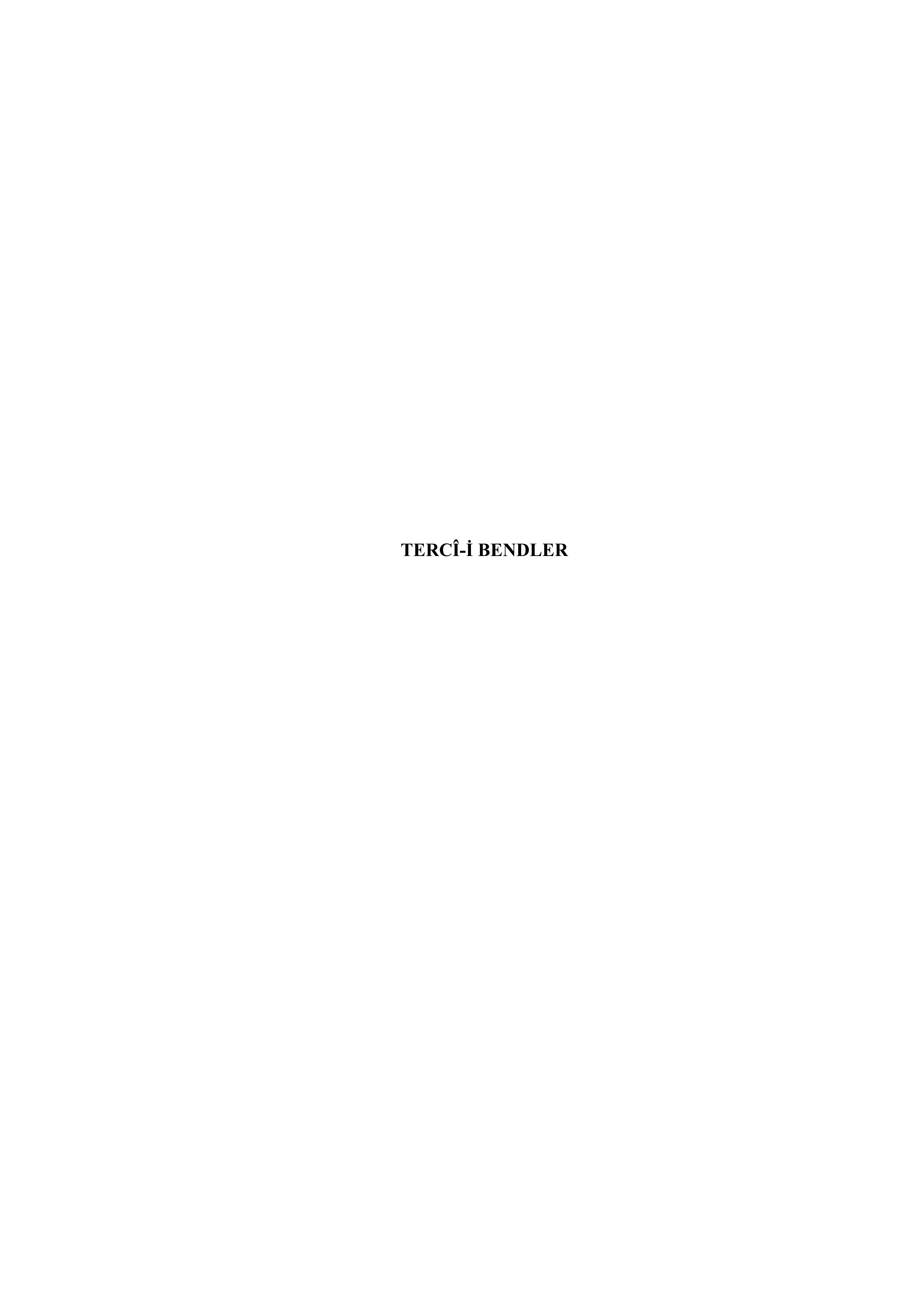
72
TÂRÎH-İ DÎGER BÂRÛTHÂNE

1. Bârekallâh hazret-i Sultân Selîm-i dâd-ger
Eyledi himmetle inşâ böyle bünyâd-ı latîf

2. Oldu gevher-pâş Gâlib âsümân târîhine
Çarh-ı Bârût-ı felek-pîrâye îcâd-ı latîf

73
TÂRÎH-İ DÎGER SEBÎL

1. Kâsesinden mısra-ı târîhi Gâlib kıl hisâb
Ömr-i cuy-ı ol Vâlide Sultân için şîrin âb

TERCÎ-İ BENDLER

1
TERCÎ-İ BEND-İ BEYT-İ ŞERÎF-İ MEŞHÛR
Lİ-CENÂB-I HAZRET-İ PÎR

1. Ey rûh-ı pâkinde ıyân nûr-ı zât
   Sînesi âyîne-i vech-i sıfât

2. Pertev-i hüsnünde nümâyân tamâm
   Sırr-ı Hudâ mâ-hasal-ı kâinat

3. Sen urıcak vakt-ı semâ içre çarh
   Şem'ine pervâne olur şeş-cihât

4. Şevk ile cân tâzelenir ben desem
   Nutk-ı safâ-bahşına rûhul-hayât

5. Pertev-i envâr-ı cemâlin senin
   Aşk ile verdi dü-cihâna sebât

6. Doldu tecelli-i Hudâdan sivâ
   Şems-i mahâbbet edicek iltifat

7. Yandı o âteşle dil ü cânımız
   Etdi cemâlin velî keşf-i simât

8. Âh minel-aşk ve hâlâtihî
   Ahraka kalbî bi-harârâtihî

9. Görmegi istersen eger mahşeri
   Çarhda seyr eyle o meh-peykeri

10. Aşk ile galtîde olup mihr-veş
    Salmada âlemlere nûr u feri

11. Etmede nüh-kubbeyi envârâ gark
    Düpdüz edip bahter ü hâveri

12. Gûy-sıfat pey-rev olup sen dahı
    Düş yola fark eyleme pâ vü seri

13. Def ü celâcille semâ et hemân
    Alma kola bu felek-i çenberi

14. Tutma kulak devrine ahkâmına
    Serserîdir serserîdir serserî

15. Ben hele gayb eylemişken kendimi
    Âteş-i sevdâya düşelden beri

16. Âh minel-aşk ve hâlâtihî

Ahraka kalbî bî-harârâtihî

17. Âşıka ne sevr ne server gerek
Başına bûyruklara efser gerek

18. Devr-i felekden nola pervâneye
Şem'i tavâf etmege bir per gerek

19. Yanması hâzır yolu malûm anın
Haccına ne zâd ü ne reh-ber gerek

20. Bu sözü ammâ ki kolay sanma sen
Aşk gibi sinede gevher gerek

21. Kuvvet-i bâzû bu kapıda durur
Rüstem işi ânlama Hayder gerek

22. Terk-i hevâ etmesi âsân degil
Avn-ı Hudâ feyz-i Peygâmber gerk

23. Başına gavgâ-yı kıyâmet kopup
Sînede bir mihr-i münevver gerek

24. Âh minel-aşk ve hâlâtihî
Ahraka kalbî bî-harârâtihî

25. Aşk gelip mülk-i dile oldu şâh
Der ü gam ü mihnet-i kıldı sipâh

26. Etdi o vîrâneyi mâ'mûre zâr
Leşker-i endûha kılıp cilve-gâh

27. Meş'aleler yandı derûn u bîrûn
Nûr-ı tecellî tolup ol hânkâh

28. Arsa-i mahşer gibi oldu ıyân
Gûşe-be gûşe nice bin dâd-hâh

29. Sûr mu mâtem mi bilinmez yakîn
Nây u kudüm ile gelir âh âh

30. Hayret alıp aklımı oldum hâmuş
Dehşetim idrâk ederim gâh gâh

31. Sâbr ü sükûn gitdi elimden tamâm
Anlamadın aslını Bârî güvâh

32. Nûr-ı mücessem midir âteş midir
Yakışını söyleyemem âh âh

33. Âh minel-aşk ve hâlâtihî
Ahraka kalbî bî-harârâtihî

34. Bak o mehîn zülf-i siyeh-târına
Cân geçinür dârına-ber-dârına

35. Gonca yeter şu’lesi pervâneye
Hak yetire bülbülü gülzârına

36. Çeşmi okur hışm ile ism-i Celâl
Bakışı Yâhû çeker envârına

37. Sırrı keşf etmek için hayretin
Kıl nâzar âyine-i rûhsârına

38. Bir nefes olduysa eger rû-nümâ
Cennet-i ver müjde-i didârına

39. Bilse eger yâr ne Cennet nedir
Kimse değişmez bugünü yarına

40. Tûr gibi nûr-ı tecellî-i Râb
Sardı bu cismin der ü dîvârına

41. Âh minel-aşk ve hâlâtihî
Ahraka kalbî bî-harârâtihî

42. Çeşmi ela gamzesi mestânedir
Yâ da biliş âşıka bîgânedir

43. Bâz-ı nigeh sayddan etmez ferâğ
Cân evi halâ ki ana lânedir

44. Her ne kadar nâza çekerse sezâ
Bahtı yüce meşrebi şâhânedir

45. Söz tükenir kim diye Monlâ Celâl
Şems dahı şem’ine pervânedir

46. Hak bu ki memnûnuyum ihsânının
Âlemin ikrârı o sultânadır

47. Sâye-i lutfundan neler gördügüm
Ben bilirem ellere efsânedir

48. Gâlib eger eylese davâ-yı aşk
Kim inanır kavline dîvânedir

49. Âh minel-aşk ve hâlâtihî
Ahraka kalbî bî-harârâtihî

2
TERCÎ-İ BEND-İ MISRÂ-I GARRÂ-YI MEŞHÛR
RÂMİZ BEĞ

Gürûh-ı evliyânın ekmelidir Şems ü Mevlânâ
Misâl-i mihr ü subh-ı mücelîdir Şems ü Mevlânâ
Şeh-i aşkun iki kudret elidir Şems ü Mevlânâ
Sıfat zâta burhân-ı celîlidir Şems ü Mevlânâ

Hemân ayn-ı Muhammedle Alîdir Şems ü Mevlânâ

Rûh-ı aşka iki mihrâb-ı ebrûy-ı ibâdettir
Görünmüş birbirinden rû-be-rû mirâs-ı hayretdir
Biri nûr-ı hakîkat biri erkân-ı târîkatdir
Cihân-ı gayba mihr ü mâh-ı gerdûn-ı celâletdir

Hemân ayn-ı Muhammedle Alîdir Şems ü Mevlânâ

Dil-i erbâb-ı dilde sırrıdır İslâm ü îmânın
Muhakkak sûret-i îdeyndir belki cedîdânın
İki ser-çeşme-i âb-ı hayâtıdır dil ü cânın
Meâl-i matlabıdir güft ü gûy-ı Hızr u Mûsânın

Hemân ayn-ı Muhammedle Alîdir Şems ü Mevlânâ

İki sultân-ı manâ birbiriyle ittifâk etmiş
Dönüp bir Zülfikâre tâkat-ı şemşîri tâk etmiş
Mükerrer çün ezân fermânları şirke yasak etmiş
Birisi küfrü sürmüş ol biri nefy-i nifâk etmiş

Hemân ayn-ı Muhammedle Âlîdür Şems ü Mevlânâ

Mecâz ammâ ki tahkîka yakîn tâbirdir bu söz
Cemâl ile Celâlin Mushaf-ı tefsirdir bu söz
Bırak isbât ü nefyi vehdet-i takrîrdir bu söz
Gônülden kat'-ı inkâra dedim şemşîrdir bu söz

Hemân ayn-ı Muhammedle Alîdir Şems ü Mevlânâ

Revânı şâd ola Râmiz Begin Gâlib bu mısradan
Füzûn terdir hakîkat etme bin hüsn-i matla'dan
Olur tevhîd-i rûşen bu muammâ-yı mülemmâdan
Cüdâlık hîç seçilmez ol iki nûr-ı müşa'şâ'dan

Hemân ayn-ı Muhammedle Alîdir Şems ü Mevlânâ

3
TERCÎİ-BEND DER-VASF-I ŞERÎF-İ KUTBU'R-RABBÂNÎ
CENÂB-I HAZRET-İ SULTÂN SELÎM DÎVÂNI
KUDDİSE SIRRUHÛ

Vücûd iklîmini yagmaya verdi cünd-i şeytânî
Gördü her tarafdan leşker-i bî-hadd ü pâyanî
Birikdi fevc fevc âmîne çıkdı eşk-i tıflânî
Emân u el-emândır herbirinin âh ü efgânı
Girip zâbt ediyor emmâre yekser kişver-i cânı
Külâh-ı seyf-i imdâd-ı gâybın geldi devrânı

Yetiş ey seyf-i meslûl-i tarîkat şîr-i yezdânî
Erenler pîşvâsı Hazret-i Sultân Dîvânî

Nîyâm-ı bâtınından Zülfikârın âşikâr eyle
Doğup hurşîd-veş deycûr-ı küfrü târü-mâr eyle
Yine Haydarlıgın isbât edip bir kârzâr eyle
Bozulmuş çâresiz askerlere lutfûn hisâr eyle
Bizi pür-zahm eden nefs-i habîsi zahm-dâr eyle
İnâyet vaktidir bir tesliyet himmet nisâr eyle

Yetiş ey seyf-i meslûl-i tarîkat şîr-i yezdânî
Erenler pîşvâsı Hazret-i Sultân Dîvânî

Cihâna leşker-i Ye'cûc-veş doldu münâfıklar
Safâda ehl-i gaflet dâima giryân uyanıklar
Tahammül kalmadı sâbr etmege hep yandı âşıklar
Yalan dünyâyı terk etmek hevâsın tutdu sâdıklar
Bu zulmun ref için eyledikçe bâgrı yanıklar
Bakıp merdâniyânın her biri bir bir gûne sayıklar

Yetiş ey seyf-i meslûl-i tarîkat şîr-i yezdânî
Erenler pîşvâsı Hazret-i Sultân Dîvânî

Bu zu'ma düşdü münkirler ki himmet kalmamış aslâ
Cihânda merd-i ma'nâ şir-i savlet kalmamış aslâ
Gürûh-ı evliyâda zerre kudret kalmamış aslâ
Sanırlar hâşe lillâh hiç kerâmet kalmamış aslâ
Budur sohbetleri kim hayderiyyet kalmamış aslâ
Geçen pîrânın ervâhında kuvvet kalmamış aslâ

Yetiş ey seyf-i meslûl-i tarîkat şîr-i yezdânî
Erenler pîşvâsı Hazret-i Sultân Dîvânî

Celâled-dîn-i Rûmun aynısın billâhi kendisin
Gürûh-ı evliyânun pâdışâhı bir efendisin
Hâkikat bâgının âzâde serv-i ser-büülendisin
Tarîk-i Mevlevînin mehdî-i hâtır-pesendîsin
O devr eshâbının sen kahramân-ı dîvbendisin

Bu beyti oku Gâlib rahm edersen derd-mendisin

Yetiş ey seyf-i meslûl-i tarîkat şîr-i yezdânî
Erenler pîşvâsı Hazret-i Sultân Dîvânî

4
TERCÎÎ-BEND DER-VASF-I ŞERÎF PÛŞÎDE-İ TÜRBE-İ LATÎF-İ HAZRET-İ MEVLÂNÂ-YI RÛM KADDESALLLÂHÜ SIRREHÛ

Zihî pûşîde-i zerdûz-ı pür-zer zühre-pîrâye
Ki kat-ber-kat mücerrâh köhne tâk-ı çarh-ı bâlâya
Zemîni belki fâyik atlas-ı gerdûn-ı hadrâya
Resâdır perde perde vâsıl etmek arş-ı alâya
Ki misli girmemişdir çeşm-i mihr-i âlem-ârâya
Münevver bir şafakdır gûyıyâ subh-ı tecellâya

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâyâ
Nümâyandır bu nev-pûşîdesinden kâbr-i Monlâya

Selîm Han İbn-i Sultân Mustafâ kim dâd-perverdir
Süleymân tahtına hem zâtı hem âsârı zîverdir
Sipihri çok zamândan ârzûsu bir dilâverdir
Vücûd-ı pâk-i pür-cûdu bu yüz başına efserdir
Hele bulsun biraz işler karâr emr-i mukarrerdir
Cihân ser-te-ser feth edecek şâh-ı serverdir

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâya
Nümâyandır bunev pûşîdesinden kâbr-ı Manlâya

Degil pûşîde gûyâ safha-i âyât-ı Kurânî
Safâdan sadrı olmuş Levh-i Mafûzun sebak-hâni
Müşâ'şa hâme-i nûr ile yazmışdır kalem âni
Per-i Cibrîl olup ser-lehâ-i satr-ı zer-efşâni
Nigâhı âşnâ-yı rûh eder erbâb-ı irfânı
Nukûşundan çıkar kim tutdığu cây-i Süleymânî

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâya
Nümâyândır bu nev-pûşîdesinden kâbr-i Monlâyâ

Selîm-i Evvele olmışdu zâhir sırr-ı Muhyeddîn
Bu sultân-ı celâlet-pîşeye feyz-i Celâleddîn
Edip hem türbesin tamîr hem pûşîdesin tezyîn
Bu tâkrîb ile oldu âlem-i manâda şehr-âyîn
Ki yanî şimdi buldu sâhibin bu devlet ü bu dîn
Olur bir mükemmel hep nîzâm-ı ekmel-i pîşîn

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâya
Nümâyândır bu nev-pûşîdesinden kâbr-i Monlâyâ

O Monlâ kim veliler hâline medhûş-ı hayretdir
Makâmı derk olunmaz Allâh Allâh bu ne hâletdir
Kîtâb-ı Mesnevîsi âyet âyet ders-i hikmetdir
Tokuşmuş mevc mevce kulzüm-i aşk u muhâbbetdir
Serâser nutk-ı pâki hep keremdir hep kerâmetdir
Cenâb-ı şehrîyâra şübhe yok tevfîk-i hazretdir

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâya
Nümâyândır bu nev-pûşîdesinden kâbr-i Monlâyâ

Müzerkeş târ-ı mihi eyleyip bâfide üstâdân
Zümürrüd safha üzre eylemişler nakş-ı Câvîdân
Behiştin nev-bahârın eylemişler câ-becâ rîzân
Kamer halkerdesinden bir su çekmişler ki cân hayrân
Görüp bu âb ü tâbı cevher-i aklım olup nâlân
Bu beyti okudum yâdımda kaldı su gibi el-ân

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâya
Nümâyândır bu nev-pûşîdesinden kâbr-i Monlâyâ

Hudâ'yâ nâil-i maksûd edip şevketlü hünkâri
Hemîşe ede tedbirine tevfîkine meded-kârî

Olup her kârı âsân kalmasın bir emr-i düşvârı
Gelip eyyâm-ı adli ağlasın adâ-yı bed-kâri
Kasâidlerle kılsın Gâlib-i bî-dil senâ-kârî
Bu beyti olsun ammâ sâkinân-ı arşın ezkârı

Mücedid olduğu Sultân Selîm'in dîn ü dünyâ
Nümâyândır bu nev-pûşîsinden kâbr-i Monlâyâ

5

TERCÎ-İ BEND DER-VÂSF-I ŞERÎF-İ CENÂB-I HAZRET-İ YÛSUF SÎNE-ÇÂK KUDDİSE SIRRUHU'L-AZÎZ

Burc-ı hüsnün mâhi gerdûn-ı celâlin pey-revî
Şems-i aşkın nûru hurşîd-i safânın pertevî

Bi-muhâbâ kişver-i fakr u fenânın hüsrevî
Cûy-ı Nîl-i marifet ummân-ı feyz-i Mesnevî

Seyf-i meslûl-i celâlet şâh-ı taht-ı manevî
Yûsuf-ı mısr-ı hakîkat Sîne-çâk-ı Mevlevî

Sîne-çâk ammâ ki subh-ı nev-bahâr marifet
Rüstem-i Hayder neberd-i kârzâr-ı marifet
Şehriyâr-ı gayb u sultân-ı diyâr-ı marifet
Destine olmuş müsellem zülfikâr-ı marifet

Seyf-i meslûl-i celâlet şâh-ı taht-ı manevî
Yûsuf-ı mısr-ı hakîkat Sîne-çâk-ı Mevlevî

Malik olmuş Mesnevînin genc-i lâ-yefnâsına
Reh-ber olmuş sâlikân-ı râh-ı müstesnâsına
Mahv ü sahv etmiş Cezîre gösterip deryâsına
Âferin-sad-âferîn burhânına davasına

Seyf-i meslûl-i celâlet şâh-ı taht-ı manevî
Yûsuf-ı mısr-ı hakîkat Sîne-çâk-ı Mevlevî

Gelmiş iklim-i bekâdan eyleyip mehv-i rüsûm
Sükker-i sekr ile şîrîn olmuş ol bahr-i ulûm
Hall-i tahkikâtda Cevrî eder sebt-i rukûm
Bes degil mi ana dervîşim demiş Monlâ-yu Rûm

Seyf-i meslûl-i celâlet şâh-ı taht-ı manevî
Yûsuf-ı mısr-ı hakîkat Sîne-çâk-ı Mevlevî

Gerçi ol genc-i hakîkat perde-i ahfâdadır
Güft ü gû vü hüsn-i seyri târem-i alâdadır
Nûr-ı mutlakdır ki kayd-ı lafzdan âzâdedir
Feyz-i dâim zümre-i âbdâla vü evtâdadır

Seyf-i meslûl-i celâlet şâh-ı taht-ı manevî
Yûsuf-ı mısr-ı hakîkat Sîne-çâk-ı Mevlevî

Hamdülillâh hâk-rûbı himmeti oldu nasîb
Mîhmân-ı lutfuyum der-gâhına düşdüm gârîb
Âşıkım Gâlib-i cemâlinden ne mümkündir şekîb
Eylemez mahrûm-ı râhm eyler o sultân-ı mehîb

Seyf-i meslûl-i celâlet şâh-ı taht-ı manevî
Yûsuf-ı mısr-ı hakîkat Sîne-çâk-ı Mevlevî

6
TERCÎ-İ BEND DER-VASF-I İSMETLÜ BEYHÂN SULTÂN ALİYYETÜŞ-ŞÂN DÂMET-İKBÂLÜHÂ

Bârekallâh şeref -dûde-i âl-i Osmân
Ne güherlerle pür etmiş felegi ol ummân
Kimi hurşîd ü kimi meh kimi bahr ü kimi kân
Her biri nâdire-i devr-i zamân kutb-ı cihân
Lutf u hayrât u müberrâtları bî-pâyân
Midhat-i mahmidete cümlesi gerçi şâyân

Mâh-ı burc-ı azamet hâmil-i ehl-i irfân
Mihr-i gerdûn-ı himem Hazret-i Beyhân Sultân

Bir sühanla dil-i vîrânımı mamûr etdi
Ede mesrûr anı Hak gönlümü mesrûr etdi
Şafak-ı şefkati kâşânemi pür-nûr etdi
Hâtırımdan sitem-i dehr-i bütün dûr etdi
Dîde-i hâsid ü câhid var ise kûr etdi
Dâsitân-ı hünerim âleme meşhûr etdi

Mâh-ı burc-ı azamet hâmil-i ehl-i irfân
Mihr-i gerdûn-ı himem Hazret-i Beyhân Sultân

Fukara zümresini lutf ile etdi dil-şâd
Bir dahı eylemeziz çarhın elinden feryâd

Verdi hakkâ ki kerâmetle tesellî-i fuâd
Bizi âbâd-ı hayât eyledi olsun âbâd
Bir nefesle gül-i âmâlimizi kıldı küşâd
Biz de yerden göğe dek eyleriz ihsânın yâd

Mâh-ı burc-ı azamet hâmil-i ehl-i irfân
Mihr-i gerdûn-ı himem Hazret-i Beyhân Sultân

Hâher-i pâdışeh-i rûy-ı zemîn Han Selîm
Ced-be-ced revnak-ı menşûru kerîm ibn-i kerîm
Süddesi kıble-i ikbâle olup rükn-i Hatîm
Hâk dergâhına etmekde melekler tazîm
İsmet ol derden olur hûr-ı behişte talîm
Harem-i hâssına envâr-ı şeref ferşi harîm

Mâh-ı burc-ı azamet hâmil-i ehl-i irfân
Mihr-i gerdûn-ı himem Hazret-i Beyhân Sultân

Ol kadar bezl eder âfâka nevâl-i keremi
Ki feleklerde pesend oldu kemâl-ı keremi
Binde bir vasf ola mümkin mi hisâl-i keremi
Bahr ü kân olmağa lâyık mı misâl-i keremi
Hâverân olsa sezâ saff-ı niâl-ı keremi
Şark u garba erişir nûr-ı zilâl-i keremi

Mâh-ı burc-ı azamet hâmil-i ehl-i irfân
Mihr-i gerdûn-ı himem Hazret-i Beyhân Sultân

Ehl-i perverdir o hakkâ ki kerem-pîrâdır
Şünhesiz müntesib-i Fâtıma-i Zehrâdır
Merhamet kalbine Gâlib kerem-i Mevlâdır
Mazhar-ı sırr-ı dil-i Hazret-i Mevlânâdır

Lutf-u tehrîr ile vasf eylemeden alâdır
Rûz u şeb midhatini söylemege ahrâdır

Mâh-ı burc-ı azamet hâmil-i ehl-i irfân
Mihr-i gerdûn-ı himem Hazret-i Beyhân Sultân

7
TERKÎB-İ BEND DER-SİTÂYİŞ-İ REÎSÜL-KÜTTÂB-I ESBAK RÂŞİD EFENDİ RÂHMETULLÂHİ ALEYH

Sad bârekallâh ey şeref-âmûz-ı dâverî
Etdin tamam şâdırevân-ı peyâmberi
Aşr-i Muharrem içre revân edip âb-ı sâf
Muhkemledin mahâbbet-i şeppir ü şepperi
Bu hastelik mîzâcına gûyâ hediyyedir
Makbûle geçdi sevdigin evlâd-ı Hayderî
İhyâ edip vilâyetimiz tekyemizle hep
Sîrâb-ı cûdun oldu cihân teşne-lebleri

Şimdi garaz nasîh-i mîzâc-ı latîfdir
Zîrâ bu rûha dâir ilâc-ı latîfdir

Tevfîk-i hazret olmadı her kâmkâre bu
Olmuşdu gerçi hâhiş-i dil sad-hezâre bu
Sıdk-ı hulûs böyle gerek kâmverlere
Olsun nümûne cümle gürûh-ı kibâre bu
Hakka ki hayr-hâh-i devlet budur tamâm
Eyler sirâyet âleme dâr u diyâra bu
Dünyâ vü ahiretde yetişmez mi âdeme
Bâis değil mi ed'iye-i bî-şümâre bu

Hak Hazret-i alîmdir ey kâm-bahş-ı dil

Olduk duâ-yı hayra dil ü cânla müştegil

Lutfunla bî-nevâları şâd eyledin tamâm
Leb-tenegâna bahş-ı murâd eyledin tâmam
Nakdîne-i şirişk yetizmez vefâsına
İhsânını birûn-i idâd eyledin tamâm
Pîrâna intisâbına rûşen degildir
İsbât-ı müddeâ-yı vedâd eyledin tama
Memerde kazdı ismini nakkâş-ı rûzgâr
Mülk-i cihânda bir eyü âd eyledin tamam

Subh u mesâda şimdi budur vird-i şeyh u şâb
Biz kâm-yâb-ı lutfunuz ol sen de kâm-yâb

Ey dil bilir misin kimedir bu kelâm hep
Bir dâver-i keremver içindir tamam hep
Mevkûf-ı rey-i hâsıdur ol zât-ı erkemin
Vermek umûr-ı müşkile birden nizâm he
Yani murâd Hazret-i Râşid Efendidir
Aga dese efendi dese hâss ü âm hep
Bâk kâinata bir nâzar-ı itibâr ile
Meftûn-ı hüsn-i tavrı degil mi hep

Mevlâ muammer eyleye zât-ı şerîfini
Âfâtdan masûn ede tâb'-ı latîfini

Hem kâm-kâr-ı dehrdir ol hem kerîmdir
Akrânı içre hak bu ki misli adîmdi
Bir nahl-i sâye-perver-i inâm-ı şâhdır
Gars-ı yemîn-i Hazret-i Sultân Selîmdir
Ol nev-bahâra böyle gerek gülbün-i vefâ
Hûy-ı şehân sirâyeti resm-i kadîmdir
Kâr-âgehân-ı asrına mu'tâd hayr ola
Allâhdan ibâdına lutf-ı amîmdir

Edip umûra himmet-i merdân müsâade
Avn-ı Hudâyı herkes ederler müşâhede

Gâlib medîha-gûy olup ol zât-ı erkreme
Bir dâstân-ı tâze erer dest-i âleme
İsrâf nakd-ı dikkat idiğin bildirir bütün
Şâirlerin kâsîdeleri ma'n ü hâteme
Zîrâ cihanda hayr ile yâd olmadan garaz
İhsân-ı âm bir eser-i nûrdur âdeme
Bî-şübhedir ki himmet-i Monlâ-yı Rûm ile
Mevlâ mukadder etdi bu zî-şân-ı efhama

Olsun hemîşe baht-saâdetle kâm-kâr
Bî-ayb u şeyn mesned-i devletde ber-karâr

8
TERCÎ-İ BEND-İ ÂHAR

Kâbul eyler mi yâ Râb zahm-i pür-nâsûrumuz bih-bûd
Kalır mı yoksa bu âteşle dâğ-ı dil gibi pür-dûd
Alırsa pençeye yazık beni bu baht-ı nâ-mes'ûd
Kıyâmet kopsa gevher tutsa âlem olmayam hoşnûd
Ferâh nâmın dâhı yâdedemez bu cân-ı zehr-âlûd
Rızâdır çâresi her ne dilerse Hazret-i Mâbûd

Belâ mevc-âver-i girdâb-ı hayret nâhudâ nâ-bûd
Adem sâhillerinin tutdu diriğâ bang-ı nâ-mevcûd

Gözüm bir nesne görmez dîde-i giryândan gayri
Erişmez gûş-ı câne sohbet-i hicrândan gayri
Yazanlar levh-i dilde sûrete hırmândan gayri
Bulunmaz sînede bir sûziş-i pinhândan gayri
Ümîdim yok hemân bi hâhiş-i ihsândan gayri
Serâ-pâ-yı tenimde kalmadı efgândan gayri

Belâ mevc-âver-i girdâb-ı hayret nâhudâ nâ-bûd
Adem sâhillerinin tutdu diriğâ bang-ı nâ-mevcûd

Düşüp dâm-ı hevâya hasret-i gülzâr kaldım ben
Gidip nefh-i Mesîha-veş sâbâ bîmâr kaldım ben
Gül-i ümmîd soldu mübtelâ-yı hâr kaldım ben
Bu gülşen külhan oldu çeşmime nâçâr kaldım ben
Şarâb-ı ye'se düşdüm teşne-i didâr kaldım ben
Başımdan aşdı seylâb-ı keder bîzâr kaldım ben

Belâ mevc-âver-i girdâb-ı hayret nâhudâ nâ-bûd
Adem sâhillerinin tutdu diriğâ bang-ı nâ-mevcûd

Aceb ey Hızr-ı manâ bi- nevâya himmet olmaz mı
Şefâat yoksa da bir tesliyet-gûn sohbet olmaz mı
Demem hâşâ bu nâ-kâma ümid-i vuslat olmaz mı
Sezâvâr-ı hitâb olmak gibi bir rûhsat olmaz mı
Yâ ehliyyet mi lâzım bahşiş-i ehliyyet olmaz mı
Esîr-i derd -i firkât lâ-cerem ye's ülfet olmaz mı

Belâ mevc-âver-i girdâb-ı hayret nâhudâ nâ-bûd
Adem sâhillerinin tutdu diriğâ bang-ı nâ-mevcûd

Eger küstâh isem de çâre bîçârelikdendir
Hezârân kayd ü bende düşdüm âvârelikdendir

Gönül cemiyyeti sevmezse de sâd-pârelikdendir
Devâdan şekvemiz var ise de bir pârelikdendir
Sirişkim bî-sebebdir mennba-i gam-hârelikdendir
Mahaldir gark-ı eşk olsa gözüm hûnbârelikdendir

Belâ mevc-âver-i girdâb-ı hayret nâhudâ nâ-bûd
Adem sâhillerinin tutdu diriğâ bang-ı nâ-mevcûd

Belâ bu kim dahı sûret miyim manâ mıyım bilmem
Sezâvâr-ı mekes yâ lokma-i ankâ mıyım bilmem
Esîr-i pîç-tâb-ı zülf-i müşk-efzâ mıyım bilmem
Perîşânî-i gam menşûrına tugra mıyım bilmem
Gam-ı Yûsuf'la tolmuş Mısr-ı istignâ mıyım bilmem
Garik-i Nîl-i hasret gâlib-i rüsvâ mıyım bilmem

Belâ mevc-âver-i girdâb-ı hayret nâhudâ nâ-bûd
Adem sâhillerinin tutdu diriğâ bang-ı nâ-mevcûd

9
TERCÎ-İ BEND-İ DÎGER

Ey dil ey dil niye bu rütbede pür-gamsın sen
Gerçi vîrâne isen genc-i mutalsamsın sen
Secde-fermâ-yı melek zât-ı mükerremsin sen
Bildiğin gibi değil cümleden akdemsin sen
Rûhsun nefha-i Cibrîl ile tev'emsin sen
Sırr-ı Haksın mesel-i îsi-i Meryemsin sen

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

Merteben ayn-ı müsemmâdadır esmâ sanma
Merciin Hâlik-i eşyâdadır eşyâ sanma
Gördüğün emr-i muhakkakları rü'yâ sanma
Başkasın kendini sûretle heyûlâ sanma
Keşf ile sâbit olan maniyi dava sanma
Hakkına söylenen evsâfı müdârâ sanma

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

İnleyip sırrını fâş eyleme ağyâra sakın
Düşme bilmezlikle varta-i inkâra sakın
Değmesin âhların kâkül-i dildâra sakın

Sonra Mansûr gibi çıkman olur dâra sakın
Arz-ı acz etmeyesin yâreden ol yâra sakın
Bulduğun gevher-i âlîleri bîçâre sakın

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

Sendedir mahzen-i esrâr-ımahâbbet sende
Sendedir ma'den-i envâr-ı fütüvvet sende
Gizli gizli dahı vardır nice hâlet sende
Marifet sende hüner sende hakîkat sende
Nâzar etsen yer ü gök dûzah u cennet sende
Arş u kürsiyy ü melek sendedir elbet sende

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

Hayfdır şâh iken âlem gedâ olmayasın
Kader-âlûde-i ümmid ü recâ olmayasın
Vâdi-i ye'se düşüp hîç ü hebâ olmayasın
Yânılıp reh-rev-i sahra-yı belâ olmayasın
Âdeme muttasıl ol tâ ki cüdâ olmayasın
Secdeler eyle ki merdûd-ı Hudâ olmayasın

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

Berk-i hâtıf gibi bu kayd-ı sivâdan güzer et
Erişen hâr u hasa âteş-i aşkı siper et
Sâf kıl âyîneni kâbil-i aks-i suver et
Hele bir cem-i havâs eyle de Gâlib nâzar et

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

10
TERKÎB-İ BEND-İ ÂHAR

Âh kim düşdü gönül bir şeh-i âlî-câha
Kim hayâliyle gelir lerze-i dehşet mâha
Reh-nümâ her keremi bin elem-i cân-gâha
Hâr hâr-ı gam ile kaldı işim Allâh'a
Söylenilmez bu ne hemrâza yahûd hem-râha
Fursatım yok ki diyem sûz-ı dilim ol şâha

Derd-i hasretle neler çekdigimi ben bilirim
Yâreme şimdi ne zehr ekdiğimi ben bilirim

Anlamaz mı bilemem yohsa tegâfül mü eder
Cigerip pâreleyip katle te'emmül mü eder
Cân halâş olmağı bir dahı tahayyül mü eder
Deme zahm ursa nolur gamze tekâsül mü eder
Öyle şehbâz bu vîrâna tenezzül mü eder
Hep anun cevrine uşşâk tahammül mü eder

Tâ ki öldürmeye biz terk-i niyâz eylemeyiz
Öyle bî-hûde yere sûz ü güdâz eylemeyiz

Senden ey şûh ben ümmîd-i visâl eylemedim
Tâb'ıma hadşe verip fikr-i muhâl eylemedim
Rûz-ı aşkı şeb-i târîk-i hayâl eylemedim
Zülf-i kâfir gibi inkâr-ı cemâl eylemedim
Kakülün âh ile bir hemzede hâl eylemedim
Havf edip gamzene bir harf sual eylemedim

Kalmadı sabra mecâlim bilemem isyânım
Dahı yetmez mi tegâfülse garaz sultânım

Beni ağlatma meded gamze-i hûn-hârın içün
Sana kendim öleyim dîde-i bîmarın içün
Bu kadar dökme sirişkim leb-i dür-bârın içün
Sakla ol kanları gülgûne-i rûhsârın içün
Ben belâlar çekeyim turre-i tarrârın içün
Sen de bir gün ola âh eyleyesin yârın içün

Derd-i hicrâna devâ etmeğe hasret çekesin
İltifat eylemedim deyü nedâmet çekesin

Kalmadı sûziş-i hasretle mecâl-i efgân
Hayretimden edemem hasretimi dahı beyân
Ne kadar saklasam elbetde olur keşf ü ayân
Kalamaz penbe-i dâg içre bu âteş pinhân
Niçin etsin bu kadar bir sözü dil ketm ü nihân
Dahı bir şey yok efendim buna vallâh inan

Garazım bu ki biraz sûz ü güdâz eyleyeyim
Suhan-ı aşk eger küfr ise de söyleyeyim

Leb-i lâ'linde bulur Hızr-ı suhân âb-ı hayât
Âşık-ı dil-şüde hasret ile olur mu heyhât
Kâtilimdir der isem ben sana yevm-i Arasât
Kanlı gömlekle eder pîrâhen-i ten isbât
Âkıbet-i gamze-i cellâdînı eyler iskât

Râhm kıl rahmına ey şûh-ı pesendîde-sıfat

Gâlib ölmekle senin çeşmine sıhhat gelmez
Bana bu derdden ölsem de ferâgât gelmez

11
TERCÎ-İ BEND-İ MATLA-I HAYÂLÎ

Kalb bir gencedir cismin anın vîrânesi
Feyz bir bahr-ı kerâmetdir sözüm dür-dânesi
Nutk bir tût-i hôş-gûdur derûnum lânesi
Eşk bir sahbâ-yı âteşdir gözüm peymânesi
Ye'sbir mihmâh-ı gamdır hâtırım kâşânesi
Dâğ bir mürg-ı semenderdir ten âteş-hânesi

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın dîvânesi

Âh bir kez fursat olmaz cevr-i gerdûndan bâna
Bir nefes düşmez şikâyet tab'-ı mahzûndan bana
San gülâb-efşân olur dil çeşm-i pür-hûndan bana
Kesb-i zevk etmek ne mümkün câm-ı gülgûndan bana
Feyz yokdur hikmet-i akl-ı Felâtundan bana
Keşf olur âdâb-ı sûziş rûh-ı Mecnûndan bana

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın dîvânesi

Gâh hakikât cilve-gâh eyler derûnum geh mecâz
Geh safâ-yı lutf-ı hayret geh şikest-i imtiyâz
Gâh sulh ü gâh ceng ü gâh nâz u geh niyâz
Bin belâ teskîn eder ol gamze-i hâtır-nevâz
Iztırârîdir efendim bende bu sûz ü güdâz
Mahv olup bir gün bu cism-i zâr olur ifşâ bu râz

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın dîvânesi

Eylemiş zülfün perîşân rûy-ı âteş-tâbda
Hâb-ı mahmûrâne-i çeşmin gören mehtâbda
Ol siyeh mest-i nigeh mey nûş eder mihrâbda
Ben hayâl-i kâkül ile böyle pîç ü tâbda
Söylenir bu güft ü gûlar meclis-i ahbâbda
Aşkı ol efsâne zann eyler hayâl-i hâbda

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın dîvânesi

Böyledir hâl-i dilim vallâhi inkâr eylemem
Mürg-ı dînim beste-i tesbîh-i zünnâr eylemem
Bülbül-âsâ her dem efgânı gül ü hâr eylemem
Mâcerâ-yı girye-i hicrânı tekrâr eylemem
Ben zebân-ı şu'le-i âh-ı şerer-bâr eylemem
Gamla hoşnûd olmuşum hîç şekve ızhâr eylemem

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın dîvânesi

Hastegî-i çeşm-i bîmârı hakîm etmiş beni
Ol leb-i cân-bahş gûyâ ki adîm etmiş beni
Za'f ile gülzâr-ı manâya nesîm etmiş beni
Bir vücûd olmuş vücûdumla nedîm etmiş beni
Gamzesi tîg-i nigâh ile dü-nîm etmiş beni
Berk-i hüsnü hem hamûş u hem kelîm etmiş beni

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın dîvânesi

Hatt-ı rûy-ı dilberi Gâlib edip bir gün hayâl
Oldum âhir âteş-i baht-ı siyehden bî-mecâl
Gâh fikr-i dûzah-ı hecrinde hâtır pür-melâl
Geh cünûn-ı şevk ile kayd-ı ser-i zülf-i visâl
Tâb-ı sevdâ-yı mahâbbetden ederken kîl ü kâl
Geldi eş'âr-ı Hayâlîden bu matla' hasbihâl

Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zincîrdir gönlüm anın dîvânesi

12
TERCÎ-İ BEND-İ MATLA'-I NEŞ'ET

Bu gülsitâna bülbül ü cû âh ü zârımız
Laht-ı cigerle ukde-i dil berg ü bârımız
Şâh-ı ümîde şerha-i pür-hâr hârımız
Üşkûfelendi dâg ile cism-i nizârımız
Yandı hevâ-yı aşk ile ammâ simârımız
Soldu açılmadan gül-i tâb'-ı figârımız

Oldu hazân mâ-hasal-ı nev-bâhârımız
Pîrâne geçdi hayf bizim rûzgârımız

Bin pîç tâb-ı dilde vü sad âteş âh âh
Benzetdi kendüye beni ol zülf-i rû-siyâh
Bir şahsı böyle eylemesin hazret-i ilâh
Gönlüm harâb ağlamasam ağlasam günâh

Mesrûr-ı zâhirim ne diyem hâtırım tebâh
Erbâb-ı aşk böyle imiş böyle vâh âh

Oldu hazân mâ-hasal-ı nev-bâhârımız
Pîrâne geçdi hayf bizim rûzgârımız

Sünbül-sitân-ı dil ki letâfetle ham-be-ham
Çün mûy-ı mâtem oldu perîşan u hem müjem
Berk ol çemende şimdi olup âhû-yı harem
Encâm-ı kâr saldı bizi hâke gerd-i gâm
Yanmak şem-veş oldu bize lutf-ı bezm-i Cem
Mûy-ı sefîd-i mihr ile togduk çü subh-dem

Oldu hazân mâ-hasal-ı nev-bâhârımız
Pîrâne geçdi hayf bizim rûzgârımız

Ol hânmân-ı şebnem olan gül olup harâb
Esdi nesîm-i hôş yerine âh-ı şu'le-tâb
Gülşende îş ü nûşa bedel şimdi sûz ü tâb
Sahbâ-yı eşk-i bülbüle gül-goncalar kebâb
Sevdâ-yı aşk u zülf-i perîşân-ı hayâl-i hâb
Yokdur süâl olunsa beğim bundan ey cevâb

Oldu hazân mâ-hasal-ı nev-bâhârımız
Pîrâne geçdi hayf bizim rûzgârımız

Oldukça gem-i işrete ol mâh-ı şu'le-pûş
Yüz aftâb-ı nûr-ı tecellî ederdi nûş
Kendi çerâg-ı Tûr-ı idi pervânesi sürûş
Mestâne çeşmi na'ra-zen-i hûşdâr-ı hû
Ol şu'le-pâş-ı nutk idi gülberk-i terdi gûş
Efsûs o gülşene yine biz bülbül-i hamûş

Oldu hazân mâ-hasal-ı nev-bâhârımız
Pîrâne geçdi hayf bizim rûzgârımız

Es'ad hamûş bezm-i mahâbbetde beste-leb
Davâ-yı hâl Hazret-i Neş'et degil edeb
Kıldı zuhûr hâmeden ammâ bilâ-taleb
Gerçi meâl-i hâtırıma mâsadakdı hep
Hayretdeyim bu sırr-ı garîbe aceb aceb
Vallâhi ben de bilmem efendim nedir sebeb

Oldu hazân mâ-hasal-ı nev-bâhârımız

Pîrâne geçdi hayf bizim rûzgârımız

13
TERCÎ-İ BEND-İ ÂHAR

Tâ-be-key Arşa çıka âh-ı dil-i nâşâdım
Gökleri ağlata hasretle giden feryâdım
Nice bir cânı yaka nâle-i âteş-zâdım

Müstaid kıl yoğise lutfuna isti’dâdım
Sana güçlük mü var ey şâh-ı kerem-mu’tâdım

Mûr isem şem’ine pervâne kılıp eyle kabûl
Âb isem gevher-i yek-dâne kılıp eyle kabûl
Seng isem Kâ’be vü kâşâne kılıp eyle kabûl

Müstaid kıl yoğise lutfuna isti’dâdım
Sana güçlük mü var ey şâh-ı kerem-mu’tâdım

Kâbiliyet ver eger valsına na-kâbil isem
Yeniden ver bana sermâye-i bî hâsıl isem
Hâlimi kâle bedel eyle eğer nâkil isem

Müstaid kıl yoğise lutfuna isti’dâdım
Sana güçlük mü var ey şâh-ı kerem-mu’tâdım

Müslümân eyle eğer kâfir isem kudretini
Şâkir et lutfun ger münkir isem nimetini
Dahı efzûn et eğer kemter isem râhmetini

Müstaid kıl yoğ ise lutfuna isti’dâdım
Sana güçlük mü var ey şâh-ı kerem-mu’tâdım

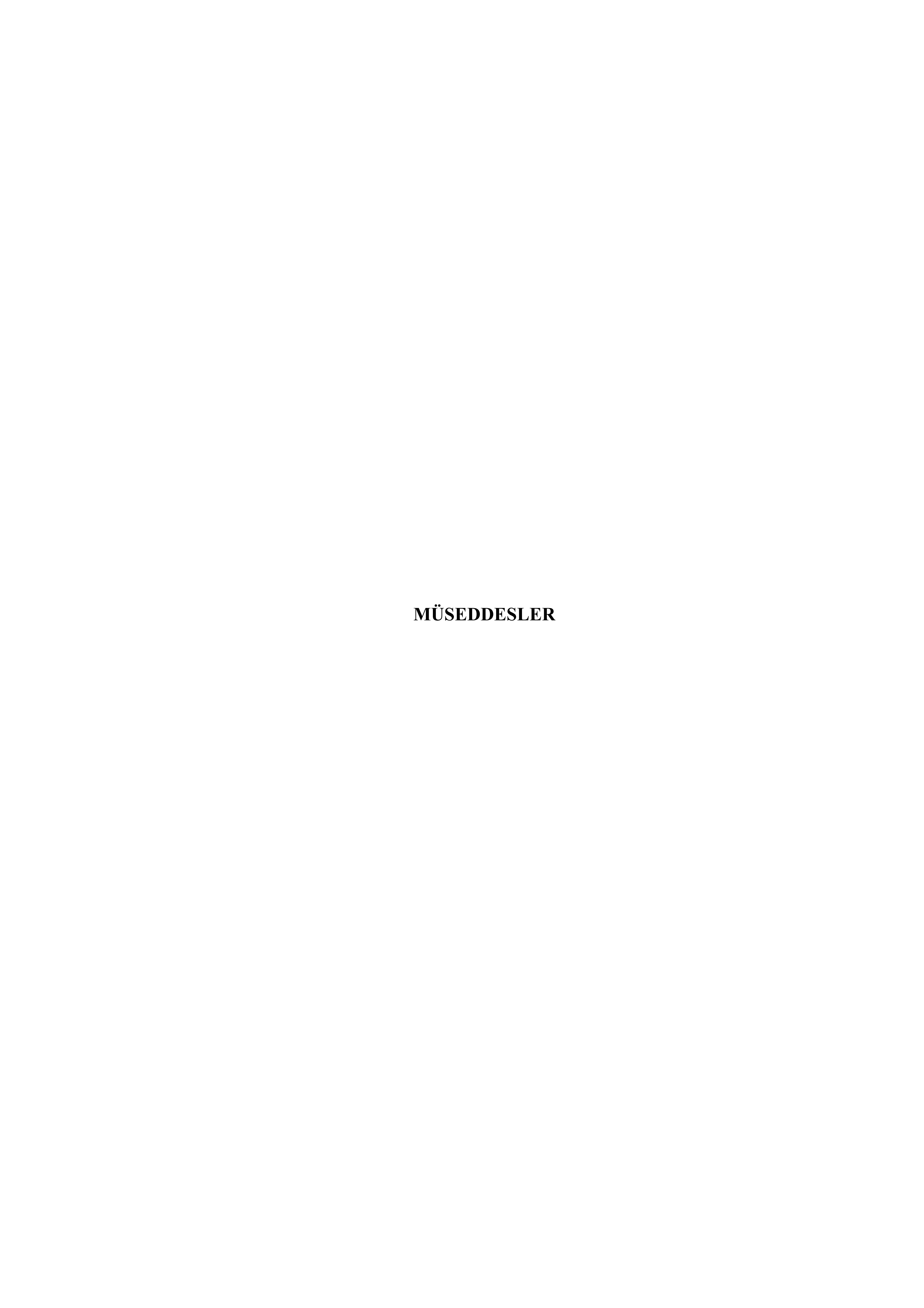
Maksadın bey ü şirâ rıbh ü hasâret degile
Keremin beste-i ser-rişte-i illet degile
Bî-garaz lutfun ümîd etme kâbâhat degile

Müstaid kıl yoğise lutfuna isti’dâdım
Sana güçlük mü var ey şâh-ı kerem-mu’tâdım

Avf kıl Gâlib-i nâ-pak ü sefâhatkârı
O da olsun kerem ü cûduna lâyık bâri
Bî-nevâdır deyü reddeyleme bu nâçârı

Müstaid kıl yoğise lutfuna isti’dâdım

Sana güçlük mü var ey şâh-ı kerem-mu’tâdım

MÜSEDDESLER

1
MÜSEDDES-İ NA'T-I ŞERÎF-İ NEBEVÎ

Sultân-ı rüsül şâh-ı mümeccedsin efendim
Bî-çârelerle devlet-i sermedsin efendim
Dîvân-ı ilâhîde ser-âmedsin efendim
Menşûr-ı le amrük le müeyyedsin efendim

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

Tâbiş-dih-i ervâh-ı mücerred güherindir
Mâliş-geh-i ruhsâr-ı melek hâk-i derindir
Âyîne-i dîdâr-ı tecellî nâzarındır
Bû Bekr Ömer Osmân ü Alî yârlarındır

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

Hutben okunur minber-i iklîm-i bekâda
Hükmün tutulur mahkeme-i rûz-ı cezâda
Gülbank-i kudûmûn çekilir arş-ı Hudâ'da
Esmâ-i şerîfin ânılır arz ü semâda

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

Ol dem ki velîlerle nebîler kala hayrân
Nefsî deyü dehşetle kopa cümleden efgân
Ye's ile usâtın ola ahvâli perîşân
Destûr-ı şefâatla senindir yine meydân

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

Bir günki dalup bahr-ı gâma firkete gittim
İlden yitürüp kendimi bî-hôdluğa yitdim
İsyânın ânıp âkıbetimden hazer etdim
Bu matlaı yâd eyledi bir seyyid işitdim

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

Ümmideyiz yes ile âh eylemeyiz biz
Sermâye îmânı tebâh eylemeyiz biz
Bâbın koyup agyâra penâh eylemeyiz biz
Bir kimseye sâyende nigâh eylemeyiz biz

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

Bîçâredir ümmetlerin isyânına bakma
Dest-i red urup hasret ile dûzaha yakma
Râhm eyle amân âteş-i hicrânına yakma
Ez-cümle kulun Gâlib-i pür-cürmü bırakma

Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammedsin efendim
Hakdan bize sultân-ı müeyyedsin efendim

2
NA'T-I ŞERİF-İ MÜSEDDES

Ey yüzünden mazhar-ı envâr-ı îmân olduğum
Ey edip ümmîd-i lutfun şâd u handân olduğum
Ey kemâl-i şefkatinden afv cûyân olduğum
Ey ki derdinden şifâ-bahş-i dil ü cân olduğum

Ey ki tîg-i çeşm-i mâzâğına kurbân olduğum
Görme lâyık hûn-ı hasret içre galtân olduğum

Gurre-i îd-i şeref destinde şemşîr-i celîl
Lîk eyler âb-ı hızr-ı câvîdan-ı selsebîl
Teşnedir bî-şübhe bu zebh ü fedâya Cebreîl
Cân vermek sana cân-bahş olmaga billâh delîl

Ey ki tîg-i çeşm-i mâzâğına kurbân olduğum
Görme lâyık hûn-ı hasret içre galtân olduğum

Rûz-ı haşr olup yarın geldikde bu hâl üzre ben
Gâh güle gâh ağlaya bî-ihtiyâr elbet gören
Dil peşîmân ü zebân nâlân ü sîne pür-mihen
Bir nigehle ol zamân şâd eyle bu nâçârı sen

Ey ki tîğ-i çeşm-i mâzâğına kurbân olduğum
Görme lâyık hûn-ı hasret içre galtân olduğum

Cân seni özler hevâ Gâlib gönül vahşet taleb
Dest-i efsûs oldu bu hayretle bana rûz u şeb
Cürm ile oldum huzûr-ı devletinde bî-edeb
Râhm kıl isyânıma edip nâzar etme gazâb

Ey ki tîğ-i çeşm-i mâzâğına kurbân olduğum
Görme lâyık hûn-ı hasret içre galtân olduğum

Gerçi küstâh ü günehkâr ü heme kârı ziyân
Es'adından zerre-i lutfun dirîğ etme amân

Na’t-hânındır sezâ mı ede dûzahda figân
Eşk-i hasret başdan aşdı hasta gönlüm doldu kan

Ey ki tîğ-i çeşm-i mâzâğına kurbân olduğum
Görme lâyık hûn-ı hasret içre galtân olduğum

3
MÜSEDDES-İ ÂHAR-İ TÜRKÎ

Sanma bizi kmi beste-dil-i nefs-i gavîyiz
Hâk-i kadem-i âl-i âbâ Mustafavîyiz
Ne havf-ı emîrân biliriz ne bedevîyiz
Râzî-şüde-i hükm-i kazâ Murtazavîyiz

İkrârımıza ser veririz ahde kavîyiz
Biz şâh-ı velâyet kuluyuz hem alevîyiz

Âlemlere işna âşer ebrâc değil mi
Her biri ser-i mihr ü mehe tâc değil mi
Tîr-i siteme cümlesi amâc değil mi
Davâ-yı mahâbbet buna muhtâc degil mi

İkrârımıza ser veririz ahde kavîyiz
Biz şâh-ı velâyet kuluyuz hem alevîyiz

Nakşı hevesi safha-i dilden sile geldik
Tâ da’vî-i mihr-i neseb-i pâk ile geldik
Kurbân-ı ilâhî olup İsmâil’e geldik
Çün bezm-i kıdemden dile geldik bil geldik

İkrârımıza ser veririz ahde kavîyiz
Biz şâh-ı velâyet kuluyuz hem alevîyiz

Avân-ı Yezîd’in hele hasmâniyiz el-hak
La’net-keş-i îmân-ı dil ü cânıyız el-hak
Bu ma’rekenin Sâm u Nerîmânıyız el-hak
Evlâd-ı Hüseynin kul kurbânıyız el-hak

İkrârımıza ser veririz ahde kavîyiz
Biz şâh-ı velâyet kuluyuz hem alevîyiz

Yokdur bizi tekdîre havâricde liyâkat
Ednâmız eder âlemi pür lerze-i dehşet
Ammâ nidelim böyle imiş hükm-i meşiyyet

Cân başa fedâ eylesek Es'ad ne saâdet

İkrârımıza ser veririz ahde kavîyiz
Biz şâh-ı velâyet kuluyuz hem alevîyiz

4
MÜSEDDES-İ VECH-İ ÂHAR

Bu şeb pertev salıp nâ-gâh âh-ı subh-gâhîler
Açıldı nûr-ı çeşmim rûşen oldu hep siyâhîler
Hilâl ü bedr olup deryâ-yı istîgrâka mâhîler
Tecellî kıldı birden intizâr-ı gâh-gâhîler

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

İşârât-ı dakîkî alem-i akvâlden bîrûn
Makâmat-ı garîbi fikr-i ehl-i hâlden bîrûn
İmâmân ile gavs aktâb ile âbdâldan bîrûn
Hulâsa âlem-i dîgerde hâl ü kâlden bîrûn

Gözüm düş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Kimi mest-i mahâbbet hâne-i hammârdan gelmiş
Kim medhûş-ı hayret şu'le-i didârdan gelmiş
Kimi hurşîde benzer âlem-i envârdan gelmiş
Kimi varmış diyâr-ı vahdete tekrârdan gelmiş

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Kelâm-ı samtı deryâlar gibi pür-cûş söylerler
Mahâbbet râzını birbirine hâmûş söylerler
Be-her-dem hûş der dem sırrını bî-hûş söylerler
Rûmûz-ı aşk-ı cümle bî-zebân u gûş söylerler

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Zarâfet sebkine ifrâg edip keşf ü kerâmâtı
Terellâya çıkarmışlar vilâyet ü makâmâtı
Getirmişler harîm-i zühde koymuşlar harâbâtı
Libâs-ı fakr içnde gizlemişler vecd ü hâlâtı

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Melekler reşk eder bir tavr u âdâb ü rüsûmu var
Melikler mâlik olmaz deff ü ney tabl u kudûmu var
Semâ meydânının hem mihr ü meh çarh ü nücûmu var
Husûsâ içlerinde zât-ı Mevlânâ-yı Rûmî var

Gözüm düş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Vücûd-ı mutlak üzre devr ederler ayn-ı vahdetde
Kamu hurşîd-veş tenhâ gezer kesretde halvetde
Medâr-ı pây-i seyr-i nokta-i gayb-ı hüviyyetde
Visâl-i sırf bulmuşlar bidâyetde nihâyetde

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Şeh-i mülk-i kanaât her biri ankâ hümayız der
Vücûd-ı pûte-i iksîre koyduk kîmyâyız der
Zer-i mahbûb-ı aşkız sikkemiz var bî-recâyız der
Cemîan hazret-i Monlâ'yâ onlar hâk-i pâyız der

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

Çü oldum cân u dilden mazhar-ı aşk olmağa tâlib
Düşüp bir âteşe seyr eyledim her sû vü her cânib
Harim-i hâs-ı bezmi vasla oldu hâtırım câlib
Bu beyti okudu ol meclisin bir mahremi Gâlib

Gözüm dûş oldu gördüm bir gürûhu hep hep külâhîler
Aceb heybet aceb şevket aceb târz-ı ilâhîler

5
MÜSEDDES-İ DİGER

Tedbirini tek eyle takdîr Hudânındır
Sen yoksın o benlikler hep vehm ü gümânındır

Birden bire bul aşkı bu tuhfe bulanındır
Devrân olâlı devrân erbâb-ı safânındır

Âşıkda keder neyler gam halk-ı cihânındır
Koyma kadehi elden söz pîr-i mugânındır

Meyhâneyi seyr ettim uşşâka mataf olmuş
Teklîf ü tekellüfden sükkânı muâf olmuş
Bir neş'e gelip meclis bî havf ü hilâf olmuş
Gam sohbeti yâd olmaz meşrebleri sâf olmuş

Âşıkda keder neyler gam halk-ı cihânındır
Koyma kadehi elden söz pîr-i mugânındır

Ey dil sen o dildâra lâyık mı değilsin yâ
Davâ-yı mahâbbetde sâdık mı değilsin yâ
Özrü nedir Azra'nın Vâmık mı değilsin yâ
Bu gam ne gezer sende âşık mı değilsin yâ

Âşıkda keder neyler gam halk-ı cihânındır
Koyma kadehi elden söz pîr-i mugânındır

Mahzûn idi bir gün dil meyhâne-i manâda
İnkâra döşenmişdim efkâr düşüp yâda
Bir pîr gelüp nâ-gâh pend etdi alel-âde
Al destine bir bâde derd ü gamı ver bâda

Âşıkda keder neyler gam halk-ı cihânındır
Koyma kadehi elden söz pîr-i mugânındır

Bir bâde çek efzûn kap meclisde zeberdest ol
Atma ayagın taşra mey-hânede pâ-best ol
Alçaga akar sular pây-i huma düş mest ol
Pür-cûş olayım dersen Gâlib gibi sermest ol

Âşıkda keder neyler gam halk-ı cihânındır
Koyma kadehi elden söz pîr-i mugânındır

6
MÜSEDDES BE-NÂZÎRE-İ FUZÛLÎ

Yağmaladı dün aklımı bir şûh-ı pür-fiten
Mecnûn-ı deşt-i aşkı anın âhû-yı Hoten
Etrâf-ı hüsn ü ânına dikkat kılınca ben

Gördüm kenâr-ı bâğ-ı izârında bir çemen

Sordum bu hatt-ı sebz-i Hutendir dedim dedi
Yok şerh-i pîçtâb-ı nigâhın durur senin

Saldı halel nizâm-ı dil ü dîne kâkülün
Verdi şikest reng-i güle bûy-ı sünbülün
Dökdü cihâna tohm-ı füsûn hâl-i fülfülün
Açdı metâ-ı alını rûhsâr için gülün

Sen de bu denlü fitne nedendir dedim dedi
Âsâr-ı aşk sûziş-i cânun durur senin

Dünya esîr-i halka-i girdâbıdır anın
Âlem harâb-ı gavta-i seylâbıdır anın
Dürr-i semîn-i eşkde şâdâbıdır anın
Kemmûn zâr-ı dil hele sîrâbıdır anın

Va'din senin ne bahr-ı suhandır dedim dedi
Âsâr-ı aşk sûziş-i cânûn durur senin

İhyâ edip bu gece çerâgân-ı firkati
Yakdım fetîl-i dâg-ı cünûn-ı mahâbbeti
Buldum furûg-ı şu'le-i âh-ı nedâmeti
Seyreleyende şebnem-i gülzâr-ı hasreti

Gülgüne-i arûs-ı semendir dedim dedi
Eşk-i dü-çeşm-i hûn-feşânın durur senin

Seyreyle dergehindeki gavga-yı âlemi
Yâd ettirir figân ile rûz-ı Muharremi
Her saât öldürür beni ol çeşm-i mâtemi
Kim etdi ehl-i aşka bu cevr-i demâdemi

Tavrın hilâf-ı resmgehindir dedim dedi
Kan aglamak firak ile şânındır senin

Nar-ı gamınla sîne-i sûzânı dagladım
Seylâb denlü cûş-ı mahâbbetle çağladım
Hak-i rehine yalvararak vardım ağladım
Râhm et ki bâr-ı merg-i firâkınla bağladım

Vaslın hayat-bahş-ı bedendir dedim dedi
Bunlar hayâl ü hâb-ı girânın durur senin

Tutdum o sanat ile ki semt-i tecâhülü
Çeşmi unutdu şîve-i târz-ı tegâfülü
Göstermedim o meh-veşe rûy-ı tekâsülü
Der-pîş edînce sûret-i hüsn-i te'emmülü

Bilmem lisân-ı gamze ne fendir dedim dedi

Gâlib zebân-ı sihr beyânın durur senin

7
MÜSEDDES-İ NEV-İ ÂHAR

Küfr-i zülfün yâdeden mümin Müselman olmasın
Nûr-ı vechin seyreden kâfir sanem-hân olmasın
Ebrüvânın fikreden zâhide şâdân olmasın
Aşkına dil bâglayan âlemde şâdân olmasın

İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın
Tek seni sevmek cihân halkına âsân olmasın

Katl-i âma mâil olsun gamze-i cellâdlar
Dembedem eflâke çıksın âh ile feryâdlar
Tâkatın tâk eylesin âşıkların bîdâdlar
Hep girü kalsın bütün Mecnûnlar Ferhâdlar

İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın
Tek seni sevmek cihân halkına âsân olmasın

Keç-külâh ol bezme teşrîf et mey-i nahvetle mest
Hamle-i saff-ı şehîdân et olup hançer be-dest
Eyle mir'ât-ı dil-i uşşâk-ı bin kerre şikest
Zâhir olsun hôd-perest ile begim dilber-perest

İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın
Tek seni sevmek cihân halkına âsân olmasın

Kâzib ü sâdık bilinsin imtihân et imtihân
Etme her hâhişger-i ihsâna lutfun râygân
Böyle mebzûl olmasın bahşîşlerin şâhım amân
Tâ seçilsin nev-heveslerden gürûh-ı âşıkân

İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın
Tek seni sevmek cihân halkına âsân olmasın

Yüz verip ehl-i niyâza terk-i nâz etmek neden
Böyle hüsnün var iken bîdâdı az etmek neden
Zülfün-âsâ medd-i ihsânı dırâz etmek neden
Her gedâya dergeh-i ümmîd-i bâz etmek neden

İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın
Tek seni sevmek cihân halkına âsân olmasın

Hüsnünün olsun bahâ-yı râyegânı cân ü baş
Tâlibân-ı vasl olan bî-derdler kılsın telâş
Hep çekilsinler bu pâzârı görüp ehl-i mâ'âş
Gâlib-i mihnet-keşin destine kalsın ol kumâş

İsterim hüsnün gibi cevrine pâyân olmasın
Tek seni sevmek cihân halkına âsân olmasın

8
SÂKÎ-NÂME

Sâki ver ol piyâle-i elmâsa ferr ü tâb
Elmâs içinde mevc ura ammâ ki lâl-i nâb
Versin fürûg-ı bezme o hal-kerde âftâb
Olsun harîm-i meygede subh u şafak şarâb
Şîr-i arak benât-ı mülü ede feyz-yâb
Bir bahr içinde berk ura hurşîd ü mahtâb

Deryâ-dilân-ı aşkına îsâr-ı gevher et
Sahbâ-yı sürhu çeşmine yâkût-ı ahmer et

Sâki getir ol âb ki âteş-furûş ola
Her bir hâbâb-ı kulzüm-i dûzah be-dûş ola
Mevc safâsı şule-i Kevser be-dûş ola
Nakş-ı gül-i piyâlesi mahv-ı nukûş ola
Ser-mest-i andelîbi gürûh-ı sürûş ola
Bir bahr-ı hûn ki dildir ana cur'a-nûş ola

Keşf etdim ol ferâhla gam-ı dil-sitânımı
Destûr olursa söyleyeyim dâsitânımı

Sâki getir o câmı ki mahmûr-ı mest olur
Hûr-ı behiştin erse gözü mey-perest olur
Sagar-keş-i nühust-i harâb-ı Elest olur
Yanımda kadr-i zühd ü kerâmet pest olur
Peymâne-i hayât ki tevbe-şikest olur
Mestâne reng-i rûy-ı recâ zîb-i dest olur

Ammâ hıred teeddüb edip ihtisâsına
Nâz u niyâz hıdmet eder bezm-i hâsına

Sâkî getir şarâb-ı mahmûr-ı bî-dilim
Alkile âşina değilim gerçi akılim
Mânend-i mevc-i cûşla dil-gîr-i sâhilim
Ditrer elimde kâse-i girdâb-ı kanzîlim
Ummân içinde pençe-i mihre mümâsilim
Oldum garîk-i bahr-ı fenâ merd-i kâmilim

Varırsan ey gönül yem-i aşkın verâsına
Benden selâm et ol târafın âşinâsına

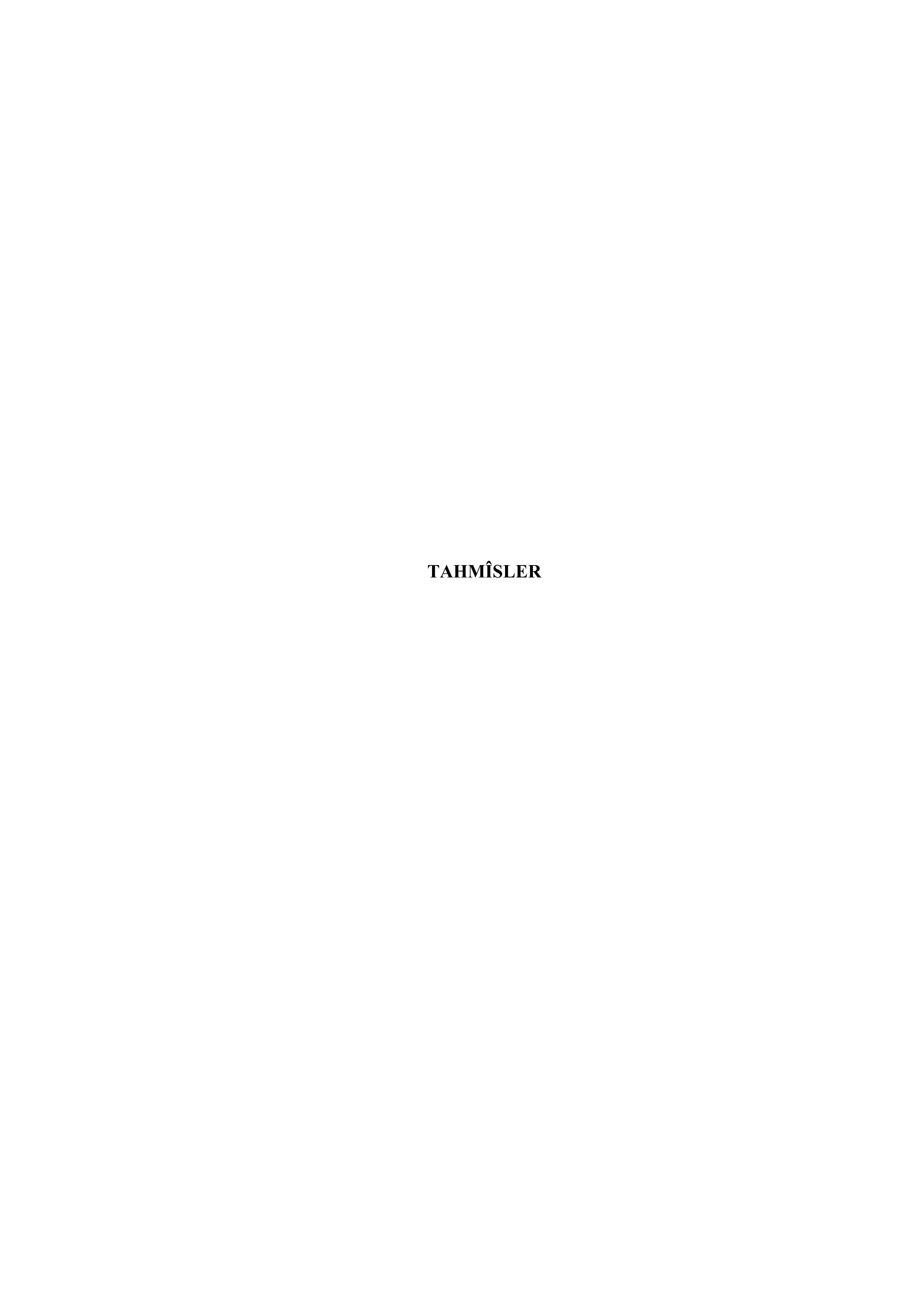
Sâkî getir meyi ki sânadır hitâb-ı aşk
Her yüzden oldu gerçi suâl ü cevâb-ı aşk
Açıldı âftâb zuhûr etdi hâb-ı aşk
Zülfün verilmiş ârızına pîç tâb-ı aşk

Hat geçdi nâsih oldu o hükmi kitâb-ı aşk
Bir dahı fitne eyleyemez intisâb-ı aşk

Yâ Râb o kara gün ne belâ-yı siyâh idi
Ger âh şu'le vermese hâlim tebâh idi

Sâkî revân et âteşi kâfur-pâreden
Birkaç kadeh pür eyle o mevc-i şerâreden
Seyr et hilâl-i sâgar-ı nûr-ı sitâreden
Ketm eyleme habâbı dil-i hîç-kâreden
Kaldırma yanî şîşeyi pîş-i nezâreden
Men etme mevceyi leb-i huşk-ı kenâreden

Bir gün olur ki mest gözün hüşyâr olur
Gâlib de bu humârı savar teşne-dâr olur

TAHMÎSLER

1
İBTİDÂ-YI TAHMÎSÂT
TAHMÎS-İ KASÎDE-İ NEF-Î DER-VASF-I HAZRET-İ MEVLEVÎ KADDESALLÂHÜ ESRÂREHÛ

Bârekellâh ey sipihr-i himmetin mâh-ı nevi
Levhaşallâh ey cihânın mihr-i vâlâ-pertevî
Sanekallâh ey kelâmullâh-ı ilmi uhrevî

Merhâbâ ey hazret-i sâhip-kırân-ı manevî
Nâzım-ı manzûme-i silk-i leâl-i Mesnevî

Mesnevî ammâ ki her bir lafzı kân-ı ma'rifet
Mesnevî ammâ ki her bir nutk-ı ihsân-ı ma'rifet
Mesnevî ammâ ki her harfi beyân-ı ma'rifet

Mesnevî ammâ ki her beyt-i cihân-ı mâ'rifet
Zerresiyle âftâbının berâber pertevi

Cennet-i irfânda hûrî-i melek-sîmâ gibi
Arş-ı savn-ı bârîde ervâh-ı müstesnâ gibi
Çarh-ı aşkullâhda Cibrîl-i bî-pervâ gibi

Âlem-i manâ ki hurşîd-i cihân-ârâ gibi
Devr eder girmiş semâa anda rûh-ı Mevlevî

Mürşîd-i müşkil-kuşâ-yı milk-i müstesnâ-yı Rûm
Ârif-i himmet-i-resân ü şâh-ı bî-hemtâ-yı Rûm
Rûh-ı sultân-i âlem hâkim-i azâ-yı Rûm

Yanî sırru'llâh-ı a'zam Hazret-i Monlâ-yı Rûm
Kim odur manîde sahîb-mesned-i Keyhusrevi

Vasf-ı şemşîr-i celâl-i kudret-i gelmez dile
Kalmadı çün kim zalâm-ı küfrü âlemden sile
Zülfekâr-ı Haydarı re'yi savâbîyle bile

Hüsrev-i endîşe kim aşk-ı Hüsâmeddîn ile
Oldu tîg-i bâtını dünyâya burhân-ı kavî

Ol şeh-i zi-şânı âlî menkâbet kim feyzidir
Ol sipehsâlar izz ü âtıfet kim feyzidir
Ol emîr- hân-ı lutf u mekrümet kim feyzidir

Ol hudâvend-i serîr-i ma'rifet kim feyzidir
Sâlik-i bî-tûşe-i gümrâha zâd-ı uhrevî

Fikri hâdî-i târîk-i intihâ-yı erşedi

Zihni hâmî-i rüsûm-i milk-i mecd ü emcedi
Aşkı hâvî-i makâmât-ı kirâm-ı sermedi

Aklı nûr-ı cevheri zât-ı şerif-i Ahmedî
Nutk-ı mağz-ı rûh-ı enfâs-ı latîf-i Îsevî

Meslek-i hikmetde yoldaşı kibâr-ı ezkiyâ
Menzil-i vuslatda pâdaşı gürûh-ı etkiyâ
Ders-i âbdiyyetde sırdaşı kirâm-ı asfiyâ

İlm-i vahdetde sebekdaşı imâm-ı evliyâ
Hikmet-i manîde şâkirdi hakîm-i Gaznevi

Hâk-ı gülberk-i letâfet perverinde mün'adim
Jâle-veş bâr olmasın Yâ Râb benim cân ü dilim
Ravzasından feyz-yâb olsun bu çeşm-i pür-nemîm

Bir gülistân-ı müferrihdir dil-i pür-feyzi kim
Anda rûh-ı Gülşenîdir bâg-bân-ı manevî

Her kelâm-ı pâki bir dürdâne-i endîşedir
Bilmeyen ol gevheri bîgâne-i endîşedir
Beyt-i vahy-âsârı hep kâşâne-i endîşedir

Der-kûşâde yâ hazâna-hâne-i endîşedir
Anda çeşm-i Rûşenîdir dîde-bân-ı münzevî

Bâg-ı inşâsına hayrân çeşm-i şûh-ı nergisi
Rişte-i efkârının âhû-yı manâ mûnisi
Sözlerinin nakd-i sâf-ı sîne-i hûbân mesi

Gevher-i güftârının kân müşterî-i müflisi
Kûçe-i esrârının hûrşîd düzd-i şeb-revi

Söylemişdir şâir-i sâhir bu beyt-i bî-bedel
Müntehâ bir hüsn-i talîl öyle kim vefkül-mahal
Eylese şâyân sürûşân-ı semâ dârbül-mesel

Feyz-i isti'dâd-ı zâtın gör kim etmiş tâ ezel
Cezbesi hurşîd ü mâh ü âsümânı Mevlevî

Bir-nevâyım ilticâ dârende-i Monlâ-yı Rûm
Tâ-be sâmânım kerem hâhende-i Monlâ-yı Rûm
Gâlib-i bî-çâreyim şermende-i Monlâ-yı Rûm

Nef'i-i mu'ciz-beyânım bende-i Monlâ-yı Rûm
Ne Hakîm-i Gaznevîyîm ne Emîr-i Dehlevî

Şâygân bahş eyledi uşşâka genc-i devleti
Lafzdan manaya gösterdi târîk-i vuslatı

Cümle şerh etdi mukaddem bunca sırr-ı hikmeti

Hâk-i pây-ı Şeyh Attârım ki oldu himmeti
Tâb'ıma üstâd-ı ders-i müşkilât-ı mesnevî

Davî-i mihr ü mahâbbet gerçi kim haddim degil
Öyle tohm-ı pâken nâçesbândır bu âb u gil
Eyleme vakt-i hasâdımda yâ Râb hacel

………..
………..

Cân u başım ferş- i râh-ı evliyâ etsem nola
Hazret-i Monlâ-yı ammâ çok senâ etsem nola
Badezîn afv-ı kusûrum çün recâ etsem nola

Kâfiye-teng oldu âğâz-ı duâ etsem nola
Gerçi zabt etmek ne mümkin hâme-i çâbük-revi

Hamdüllâh kılmışım degâhına sıdkım bütün
Her ne derse münkir-i nâ-pak-ı dîn vursın desin
Himmeti müzdâd ola hakkımda yâ Râb gün-be-gün

Tâ hisâb-ı mâh ü sâl-ı âlemi tahkik için
Bedr ede mihr-i cihân tâb-ı felek mâh-ı nevi

Ruz u şeb cân u dilim biribirine eyler hitâb
Her nefes olsun atâsından bu bî-kes kâm-yâb
Nakd-i ihlâsıyla kılsın bendesin sâhib-nisâb

Her dem olsun rûh-ı pâkine duâ-yı bî-hisâb
Evliyâdan tâ ki hâli olmaya dünyâ evi

2
TAHMÎS-İ BE-GÂZEL-İ CENÂB-I HAZRET-İ PÎR

Ey gönlüm eden tamîr hayret mübârek-bâd
Hôş sââtini buldun sâât mübârek-bâd
Etdin hele dâvânı isbât mübârek bâd

………..
………..

Vehdet vü kesretde oldun nice dem pûyân
İsterdin o mihrûyi rûz şeb olup cûyân
Çün halvet-i manîde buldun o şeh-i pinhân

………..
………..

Her tâlib o matlûbu bir fikr ile isterdi
Her biri hayâlinde cûyende eylerdi
Hâzır yüzün ammâ nâzırlara gösterdi

………..
………..

Oldu bu gece mihmân ol mâh gelip tenhâ
Encüm gibi etdik şeb birbirimize îmâ
Ümmid-i visâlinden bir şevke düşüp hâlâ

………..
………..

Ahvâl-i makâmâtın evsâfın edip ta'dâd
Davâ-yı riyâsetde ferdim deyü olma şâd
Geç kayd-ı taayyünden er matlâba ol âzâd

………..
………..

Sahbâ-yı safâ-hîzin kıl câmını nûşîde
Madem ki ayıksın sen gizlice vü pûşide
Çün mest olasın var ol deryâ gibi cûşîde

………..
………..

Aldın nefes-i pîri bil kadr-i reh-âverdi
Zinhâr ki yârâna gösterme dem-i serdi
Gâlib sanâ bu manâ hakkâ Hû Hûdan erdi

………..
………..

3
TAHMÎS-İ LÂTÎF-İ GAZEL-İ ŞERÎF-İ CENÂB-I PÎR KUDDİSE SIIRRUHUL-AZÎZ BE-ZEBÂN-I FARÎSÎ

Bir dem ki tehayyürde buldum dil-i şeydâyı
Almış nâzar-ı aşka mahbûb-ı dil-ârâyı
Tenbîh edip ol meh-veş der kim ko temâşâyı

………..
………..

Bu bezmde olmaz hîç sahbâ-yı hıred peydâ
Ne hüznüne gâyet var ne zevkine had peydâ
Her ferde olur sanma esrâr-ı Hudâ peydâ

………..
………..

Geç kayd-ı zamânîden bu demden olup dânâ
Kalsun girü bin fersah ferdâ vü gam-ı ferdâ
Mey-hâneler açılmış mebzûl mey ü sahbâ

………..
………..

Tâ key bu gam-ı hicrân endîşe-i bî-pâyân
Olmaz geceler nâlân gündüzler edip efgân
Geçdi dem-i huşyârân cem oldu kadeh kârân

………..
………..

Ey meclis-i uşşâkın üftâde vü işkesti
Çiğnendin ayaklarda besdir bu kadar pestî
Hum-hâne-i kudretden al eline bir desti

………..
………..

Ol meygede-i aşkın kaygusuz ayyâşı
Ya hâk-i mezelletde çek başına bir taşı
Bâzâr-ı alâyıkda bâglanma neden nâşî

………..
………..

Bir meşrik-i manânın hurşîd-i seher-hîzi
Pür-şehd-i şühûd etdi hâver-geh-i temyîzi
Mest etdi halâvetde bu Gâlib-i nâcizi

………..

………..

4
TAHMÎS-İ GAZEL-İ NEFÎS-İ ŞAHÎDİ DEDE EL-MEŞHÛR MÜELLİF-İ TUHFE KUDDİSE SIRRUHÛ

Pehlevân-ı rûz-ı aşkım gerçi kim üftâdeyim
Sâkî-i devrin ayagın almağa âmâdeyim
Bâdedir âb-ı hayât ölsem de bu da’vâdayım

Bende-i pîr-i harâbâtım mürîd-i bâdeyim
Kâşki ben dâima gavvâs olaydım bâdeyim

Bir melâmet şâhının sâgar-keş-i ikrârıyım
Mest-i fakrım bi-ser ü bi pâların serdârıyım
Kâselîs-i hân-ı aşkıyam seg-i nâçârıyım

Neng ü nâmûs u vakâr ü ârdan men âriyim
Zerk ü sâlûs u riyâ âlâyişinden sâdeyim

Bende-i âl-i Âbâyım bana besdir köhne şâl
Öyl uryânım ki esbâb-ı gurûr emr-i muhâl
Bî-tekellüf lâ-übâlîyim ne lâzım kîl ü kâl

İlm ü fazl ü zühd ü takvâ âkile oldu ikâl
Âşık-ı şûrîyedeyim men fâriğ ü âzâdeyim

Hamdülillâh mürşidîn sâhib-kemâlin bulmuşum
Fazl-ı valsın infisâl ü ittisâlin bulmuşum
Âlemin mir’ât-ı âdemde misâlin bulumuşum

Men bugün ma’şûk-ı Bâkî’nin visâlin bulmuşum
Sanma ey zâhid beni kim va’de-i ferdâdayım

Koysun erbâb-ı mahâbbet intizâr-ı mahşeri
Bunda gelsin sîne-i âşıkda görsün dilberi
Dînle Gâlib bak ne der ol vakt nakd-i Haydarı

Şahidî-i Mevlevîyim ârifim gelsin beri
İsteyen sırr-ı Hudâ-yı men Hudâ-yı zâdeyim

5
TAHMÎS-İ MUTARRAF-I GAZEL-İ NEFÎS-İ SEYYİD EBUBEKR ÇELEBİ KUDDİSE SIRRUHU’L AZÎZ DER-BÂB-I CEDÎD

Nola aşk içre desem mihr-i cân-ârâyım

Jâleyim bir güneşin şevki ile ber-pâyım
Ayn-ı iksîr-i fenâyım haber-i ankayım

Hîçim ü hîç değilden de velî ednâyım
Zerre-i hâk-ı der-i hazret-i Mevlânâyım

Beni keç görse adû nola ehibbâ kâtı râst
Keç-nümâdır kalem ammâ bilene sohbeti râst
Pîr-i manânın olur tîr gibi himmeti râst

Tâc-ı Cemdir dil-i ârif edegör niyeti râst
Der-i Monlâda bugün âyine-i manâyım

Olâlı nûr-ı Hudâ şem bu bezm içre ana
Veririm şâm u seher şu'le-iâhımla ziyâ
Eyleyip nârını nûr âteşini âb ü havâ

Bulurum gülşen-i sûzişde neşv ü nemâ
Dili pervâne gibi yakamada bî-pervâyım

Def ü nây ile semâ eylesem aşk içre nola
Nağme-i âh-ı şerer rîz olarak sağa sola
Yâ semender gibi pîrâhenin âteşle dola

Şârih-i sûz-ı nefes ben var iken yâ kim ola
Kâşif-i Mesnevî-i Mânevî-i Monlâyım

N'ola Geldimse Gârîbî bu fenâ milke garîb
Peyrevimdir nice Gâlib gibi mahzûn u ke'îb
Rûnüma olmadı her âşıka bu târz-ı acîb

Himmet-i hâzır ola bak nedir ol pîr-i mehîb
Sâlik-i râh-ı bekâ rehber-i ev ednâyım

6

TAHMÎS-İ LÂTİF-İ GAZEL-İ NEFÎS Ü ZARÎF-İ HÂCE HÂFIZ-I ŞÎRÂZÎ KADDESALÂHÜ RÛHAHÛ

Bir şebân-geh ki dil olmuşdu humâriyle şikest
Şu'le-i câna zelâm-ı gam inüp tîre vü mest
Geldi çün subh-ı safâ nâgeh o zâlim ser-mest

………..
………..

Nigehi tîğ be-kef âfet-i cân u îmân
Zülfü çeşm-i siyehî fitne-i gülzâr-ı cinân
Her taraf leşker-i âşûb-ı esîr-i fermân

………..
………..

Derd ü hicrân ile bu hasta yatârdı gâm-gîn
Şu'le-i âh idi ancak yine şem-i bâlîn
Perdesinden meger etmiş güzerân ah u enîn

………..
………..

Bâde âteş figen-i hirmen-i endûh ü nijend
Mevcesi rişte yâkût-ı dil-i cân-peyvend
Sâkî-i hâss o gülberk-i ter ü şekker-hand

………..
………..

Kim tutâr neş'e-i ferdâyı bugün nakde nâzîr
Bâde-i cennet-i hâhişgeri kimse ana ver
Böyle nutk eyledi mey-hânede dûn hazret-i pîr

………..
………..

Bir yana gönlü şikest etmede âsâr-ı humâr
Bir târafdan nigeh-i mest ile ol şûh yakar
Gâlib eyler mi yâ rûhsât bulıcak sâbr ü karâr

………..
………..

7
TAHMÎS-İ GÂZEL-İ ŞEYH NESÎB DEDE EL-MEVLEVÎ KUDDİSE SIRRUHU'L-AZÎZ

Gavgâ-yı vahdet-i uzatan Mevlevîleriz
Pâzâr-ı kesret-i kapatan Mevlevîleriz
Devrân-ı biribirine katan Mevlevîleriz

Nâmûs u câhı çâha atan Mevlevîleriz
Dünyâ-yı dûnu hîçe satan Mevlevîleriz

Mânend-i katre bahr oluruz bir bir irkilip
Pür-cevher eyleriz gönül âyînesin silip
Dürdâne-i hakîkate gûşı sadef kılıp

Deh-rûz kâr u bârını dehrin hebâ bilip
Peygûle-i fenâda yatan Mevlevîleriz

Gerdişdeyiz felek gibi leyl ü nehârda
Bir şu'le gösterir bu hayâli fenârda
Geh pîş-i yârda döneriz gâhî dârda

Ârâmımız semâ iledir rûzgârda
Girdâb-ı bahr-ı aşka batan Mevlevîleriz

Dil dâg-ı cevr ü elem sîne çâk çâk
Gözde su cânda âteş ü bâd elde başda hâk
Varken hulâşa bin hatâr u zahm-ı hevl-nâk

Telhî-i fâka etmek için nefsimiz helâk
Han-ı vücûda zehr katan Mevlevîleriz

Gerçi dakîka-dân degiliz her ulûmda
Gâlib'le imtihân oluruz baht-ı şûmda
Yokdur nâzîrimiz hele bu merzbûmda

Biz ey Nesîb devlet-i Monlâ-yı Rûmda
Dünyâ-yı dûnu hîçe satan Mevlevîleriz

8
TAHMÎS-İ GAZEL-İ NEFÎS-İ CENÂB-I HAYÂLÎ
ŞÂİR-İ MEŞHÛR-I SÂHİBİ DÎVÂN

Nefehnâ nefhasın gûş etmeyenler nâyi bilmezler
Miyân-ı cân u cânânda huy-ı hâyı bilmezler
Nefes-nâ-âşinâlar gevher-i manâyı bilmezler

Cihân-âra cihân içindedir ârâyı bilmezler

Şû mâhiler ki derya içredir deryâyı bilmezler

Safâ sarhoşlarına gam şarâbın anma ey zâhid
Özün saymazlara mahşer hisâbın anmâ ey zâhid
Hudâ sâillerine çok cevâbın anmâ ey zâhid

Harâbât ehline dûzah azâbın anmâ ey zâhid
Ki bunlar ibn-i vakt olmuş gam-ı ferdâyı bilmezler

Görürler şems-i aşkın pertev-i nûrun uyanıklar
Meh ü mihri kızıl bir pula saymaz bâgrı yanıklar
Aceb rassâd-ı hikmet çâh-ı fikretde ne sayıklar

Şafak-gûn kân içinde dâğını seyr eyler âşıklar
Güneşden zerre görmezler felekden ayı bilmezler

Çerâgın rûşen etmiş nûr-ı vahdetden yakıp bunlar
Kararmazlar cihan zulmâtına aslâ bakıp bunlar
Ererler ka'r-ı bahra mevc-i seyl-âsâ akıp bunlar

Hamîde kadlerine rişte-i eşki takıp bunlar
Atârlar tîr-i maksûdı nedendir yâyı bilmezler

Tecerrüd nâmînâ varmış dilin bir bahr-ı ummânı
Ana gark oldu derler Gâlib-i bî-sâbr ü sâmânı
Koymazdım dâmenin billâhi elden olsa dâmânı

Hayâli fakr şâlına çekenler cism-i üryanî
Anınla fahr ederler atlas u dîbâyı bilmezler

9
TAHMÎS-İ GAZEL-İ NEFÎS-İ FUZÛLÎ-İ BAĞDÂDÎ RÂHMETÜLLÂHİ ALEYH

Beni ol mâh giriftâr bilipdir bilirem
Fikr-i zülfiyle şebim târ bilipdir bilirem
Nicedir hâtır-ı bîmâr bilüpdir bilirem

Yâr hâl-i dilimi zâr bilipdir bilirem
Dil-i zârımda ne kim var bilibdir bilirem

Bu degil tavr-ı vefâ neyleyim ızhâr olmaz
Şâha sen bende-nüvâz ol deyü âzâr olmaz
Demezem ki niçin uşşâka vefâ-dar olmaz

Yârı ağyâr bilüpdür ki bana yâr olmaz
Ben dahı anı ki ağyâr bilipdir bilirem

Uyhuyu dîde-i uşşâka harâm eyleyeli
Günlerin vâdî-i hicranda şâm eyleyeli
Tâ bu sevdâya düşüp kasdı tamâm eyleyeli

Zülfünü ehl-i vefâ saydına dâm eyleyeli
Beni ol dâma giriftâr bilibdir bilirem

Keşf-i râz eyler iken dîde-i ter âh u figân
Sırr-ı aşk olmaz o fettân-ı cihândan pinhân
Çeşm-i gûyâsı bana söyledi bî-harf-i zebân

Ben ne hâcet ki kılam derd-i dilim yâre iyân
Kamû derd-i dilimi yâr bilibdir bilirem

Es'adâ eyleyemem togrusu ben terk-i edeb
Demezem söyle nedendir bu tecâhül bu gazâb
Her işi hikmet ü her tavrı kerâmetdir hep

Yâr hem sohbetim olmasa Fuzûlî ne aceb
Özüne sohbetimi âr bilibdir bilirem

10
TAHMÎS-İ GAZEL-İ DÎGER-İ FUZÛLÎ-İ BÂGDÂDÎ RÂHMETULLÂHİ ALEYH

Sorma benden meşreb-i rindân-ı bî-pervâ nedir
Matlâb-ı bî-matlâban vâdi-i sevdâ nedir
Tavr-ı mestân-ı şarâb-ı nergis-i şehlâ nedir

Öyle seremestem ki idrâk etmezem dünyâ nedir
Men kimem sâkî olan kimdir mey ü sahbâ nedir

Çarhda tâb-ı hüner-pîrâ için kâm isterem
Özge nâ-kâmım ki ol rüsvâ için kâm isterem
Kâfir-i bî-dînden Mevlâ için kâm isterem

Gerçi cânândan dil-i şeydâ için kâm isterem
Sorsa cânân bilmezem kâm-ı dil-i şeydâ nedir

Gamzesinde münderic sırr-ı celâl ü hem cemâl
Hatt-ı pür-şûr ile fikr-i bî-mecâlim pür-melâl
Haşre dek peyveste olmak yâ neden bu kîl ü kâl

Vasldan çün âşıkı müstagnî eyler bir visâl
Âşıka maşûkdan her dem bu istingâ nedir

Vasf-ı hüsnü pâk ü müstesnâ bilen ârif değil
Kadd-i yâri cümleden bâlâ bilen ârif değil
Öz vücûdîn âlemin Kübrâ bilen ârif değil

Hikmet-i dünyâ vü mâfîhâ bilen ârif değil
Ârif oldur bilmeye dünyâ vü mâfihâ nedir

Nakd-ı ömrünle degişdînse eger dâg-ı gamı
Levh-i sînenden silersin nakş-ı kayd-ı merhemi
Tâb'-ı Gâlible hemân sâat kılırsın hem-demi

Âh u feryâdın Fuzûlî incidipdir âlemi
Ger belâ-yı aşk ile hoşnûd isen gavgâ nedir

11
TAHMÎS-İ GAZEL-İ REÎSÜL-KÜTTÂB-I SÂBIK RÂŞİD EFENDİ RÂHMETULLÂHİ ALEYH

Ben dedimse arsa-ı cennet sevâd-ı şâmdır
Nüktedir kasdım kıyâs etme hayâl-i hamdır
Nokta sığmaz nutka gelmez bir gârîb îhâmdır

Ârız-ı dilberde sanma hâl-i anber-fâmdır
Aks-i dâğ-ı sîne-i üftâde nâ-kâmdır

Berk-i hüsnün bî-karâr etdi dil-i mecrûhumu

Yakdı yandırdı çenâr etdi dil-i mecrûhumu
Âb-ı tîgîn çeşme-sâr etdi dil-i mecrûhumu

Tîg-i gamzen dâğdâr etdi dil-i mecrûhumu
Pehlevânın ol kemân ebrûların haccâmıdır

Nîller nakş etmiş ol sîmîn-beden bâzûlara
Bak semen zâr-ı safâda sünbül-i hôd-rûlara
Dûrdan seyret tutulma zülf-i anber-bûlara

Gerdeninde dâne-i hâl ü siyeh giysûlara
Murğ-ı dil üftâdedir gûyâ esîr-i dâmdır

Gerçi kim gûş-ı güle gelmez hezârın şekvesi
Dil dil eyler gonceyi ol dil-figârın şekvesi
Aslı yok bir söz müdür her bî-karârın şekvesi

Kılca kaldı dil deyû uşşâk-ı zârın şekvesi
Mûmiyânın vasfını cânâ sana îhâmdır

Hattı sevdâsına ey Gâlib hıred pür-nâledir
Yâ sevâd-ı sâye-i güldür yâ dâğ-ı lâledir
Âh-ı mestândır yâ dûd-ı âteş-i seyyâledir

Mâni-i mehtâb olan sanma husûf ü hâledir
Ârız-ı yâr üzre Râşid hatt-ı anber-fâmdır

Ey cihân-ı cûd u lutfun cevher-i yek-dânesi
Dest-i fikrin zülf-i pîçâpîç-i müşkiş şânesi
Rükn-i re'yin üzre kâimdir kerem kâşânesi

Ne yapılmışdır ki vel-hâsıl gönül vîrânesi
Kâbe yapmağla berâberdir Hudâ allâmdır

12
TAHMÎS-İ GAZEL-İ NEŞ'ET EFENDİ

Oldun hilâl-i za'f ile ey meh ziyâde ol
Envâr-ı aşk u şevk ile şeb ziyade ol
Sahn-ı çemende gül gibi neşv ü nemâda ol

Bezm-i târâbda dâimâ zevk ü safâda ol
Bâlin-i bezm-i âfiyetle itikâda ol

Versin bu neş'e tâb'ına sıhhat hucestelik
Dil-dârı bend ede sana dil-dâre bestelik
Reng-i ruhuna ermeye aslâ şikestelik

Nergis-misâl bir söz ola sende hastelik
Hurrem nihâd-ı gül gibi hôş-dil-küşâde ol

Olsan nizâr-ı zâf ile çün şâh-ı yâsemen
Bûy-ı safâ verir yine hülkun çemen çemen
Sen hüsn-i âfiyetde ol ey mâh-ı gül-beden

Edem hemîşe hâsidine bu duâyı ben
Hîç haste-hâl olma ki dâr-ı şifâda ol

Zahm-ı nigâh-ı düşmen için olma müstemend
Ayn-ı kazâya kendisi uğrar o derd-mend
Kılsın bu tâb-ı şu'le-i fikrin senin bülend

Olsun hemân çeşm-i bedel çeşm-i bed-sipend
Düşmen helâk sen dahı hıfz-ı Hudâda ol

Gördüm cenâb-ı pertevi sıhhâtle kâmrân
Gâlib dedim ki gayrı bizimdir bütün cihân
Zîrâ bûyurdu lutf ile şâh-ı suhânverân

Neş'et safâ-yı hâtır-ı yârân için hemân
Sıdk u safâda hemdem-i subh ol duâda ol

13
TAHMÎS-İ GAZEL-İ ÂHAR-İ REÎSÜL-KÜTTÂB SÂBIK RÂŞİD EFENDİ RÂHMETULLÂHİ ÂLEYH

Seyl-i mihnet gark-ı ıztırâb etdi meded
Dîdem-i girdâb-ı hayrânı hâbâb etdi meded
Başımı göz yaşı seng-i âsiyâb etdi meded

Eşk-i çeşmim tâs-ı gerdûnı pür-âb etdi meded
Nâr-ı gam mülk-i dilim yakdı harâb etdi meded

Neşter-i müjgânı ser-tîz etme ol denlü begim
Giryeden fevvâre-i hûnâbdır her bir regim
Şu'le-i gam yakmasın bil-cümle târ ü târikim

Perde-i giysû-yı koyver âteşim rûhsâr kim
Tâb-ı tesîriyle çok diller kebâb etdi meded

Zahm-ı hicrân bir yana ol şûh-ı fettân bir yana
Düşdü tîg-i gamzeden kan bir yana cân bir yana
Çarh-ı gerdân bir yana cevr-i civânân bir yana

Ta'n-ı vâiz bir yana düşnâm-ı cânân bir yana
Hâtırım gerdûn zebûn-i şeyh u şâb etdi meded

Böyle ser mestâne vaz'ım mûcib-i hayret değil
İntisâbım var nigâh-ı yâre bî-illet değil
Beste-i zincir-i mevc-i bâdeyim hâcet değil

Sırr-ı aşk ifşâsına bâdi cünûniyyet değil
Bana ne etdi ise sahbâ-yı nâb etdi meded

Bûy-ı vuslat gelmedi Gâlib o gül-rûhsârdan
Ebr-i Nisân oldu hissem gülşen-i dîdârdan
Başlayıp ığmaz-ı ayna jâleden gülzârdan

Şîşe-i çeşm-i hayâl-i gül izâr-ı yârdan
Eşk-i hasret ile Râşid pür-gülâb etdi meded

Hazret-i Râşid Efendi dâver-i gerdûn-vâkâr
Gelmemişdir dehre böyle bir reis-i kâm-kâr
Halka vâcibdir duâ-yı devleti leyl ü nehâr

Nâvdân-ı hâme vasfında olup gevher-nisar
Kulzüm-i lutfu beni gark ı hicâb etdi meded

Ey dil ey dil râh-ı vuslat bu dil-i âgâhına
Bakma eyvân-ı sipihrin âftâb ü mâhına
Peyrev ol devlet gibi hemvâre gerd-i dergâhına

Kâmyâb olmaksa maksûdûn yetiş dergâhına
Senden evvel çarh o bâba intisâb etdi meded

14
TAHMÎS-İ GAZEL-İ TEZKİRE-İ SÂNÎ ÂRİF EFENDİ

Felekde ahz-i sâra mâye-dâr-ı fırsatım şimdi
Şafak-nûş-ı sâbaâhül-hayr-ı şâm-ı firkatim şimdi
Sebû-yı mâh u câm-ı mihrden bî-minnetim şimdi

O şûh ile kadeh peymâ-yı bezm-i işretim şimdi
Gönülden ber-târaf-sâz-ı gubâr-ı vahşetim şimdi

Gubâr-ı kîneden âyîne-i ahbâb pâk olsun
Utansın etdiginden bülbül ü gül şerm-nâk olsun
İşitsin müddeîler şît-i valsım hep helâk olsun

Ko feryâd eylesin gülşende bülbül çâk çâk olsun
O gül-rûhsârla sâgar bedest-i işretim şimdi

Mahâbbet neş'esinden çok zamân mest-i müdâm oldum
Humârın derd-i zehrin çekdim âhır şâd-kâm oldum
Misâl-i mâh-ı nev kâse sahbadan tamâm oldum

Safâ-yı hâtırım var yâr ile bezm-i cân oldum
Cemâl-i yâre göre âyîne-dâr-ı hayretim şimdi

Hele mest etdim ol sîmin-teni hayli alıp hâmın
Çözüp bend-i kâbâsın Gülşen etdim cism-i gül-fâmın
Sarıldım câme-hâb-ı nâz içinde sorma encâmın

Boyunca gördüm ihsânın o şûh-ı nâzik-endâmın
Bi-hamdillâh hem-âgûş-ı safâ-yı vuslatım şimdi

Bu şeb bâg-ı ruhûnda zülf ü çeşm ü rûyûnu öpdüm
Bulup düzdîde birkaç nergis ü şebbûyınu öpdüm
Meger kâfûr içinde fülfül-i dil-cûyunu öpdüm

Beyâz-ı gerdeninde hâl-i anber-bûyunu öpdüm
Dil-i agyâre el-hak dâg-ı sûz-ı hasretim şimdi

Uyandım hâb-ı gamdan müjde-i şîrîn-i vuslatla
Dimâgın çeşn-iyâb oldu şehd-i ayn-ı ibretle
Leb-i tâbiri tagyîr oldu agyârın bu gayretle

Dil-ârâmı çâk olsun rakîbin tâc-ı hasretle
Bu işretgehde dil sîrâb-ı ayn-ı vuslatım şimdi

Acebdir sırr-ı ülfet gâhîce mekşûf olur kâşif
Beyân olmuşdu Gâlib gerçi bunlar hep dem-i sâlif
Murâd olur ki dil-hûn olsun a'dâlar olup vâkıf

Bu günlerde nolşa ahbâba unvân eylese ârif
Gele geç turfe-fermâ-yı rüsûm-ı mehvettim şimdi

O nîk-ahlâk kim ıytrâ-yı evsâfına mecbûrûm
Velî bî-tâb-ı aşkım bî-mecal-i sarf-ı makdûrûm

Bilir her hâl ile sıdk u hulûsum çünkü mesrûrûm

Senâ-gûylukda aczim itirâf etsem de mazûrum
Fakat bil-cümle meşgûl-i dua-yı devletim şimdi

15
TAHMÎS-İ GAZEL-İ HANÎF EFENDİ

Demem ol şûh-ı cefâ-pîşe bana yâr olsun
Mihr iken zîver-i âgûş-ı şeb-i târ olsun
Bed-duâm öyle ki bir mâha giriftâr olsun

Derd-i dilden o da âgâh ü hâber-dâr olsun
Etdiği lutfu kadar sevdicegim var olsun

Bunca demdir kuluna eylmedine lutf-ı hitâb
Veh ki bülbülden ede gonce-i neşkûfte hicâb
Oldu bu âteş-i hasretle dil ü cân harâb

Deheninde acâbâ yok mu vefâ gibi cevâb
Söyle ey şûh meded bârî bir-âzâr olsun

Sevmeden geçdim ol âşufte-meniş dil-dârı
Bakmam âyîne-i sihr olsa dahı rûhsârı
Çıkdı bâzâra bugün rişte-i kâr u bârı

Gayrı dil Mısrına şâh olma degildir kârı
Badezîn ister ise şâhid-i pâzâr olsun

Cûy-ı ekşimle olup bâğ-ı cemâli sîrâb
Negis-i şûhınu çok eyledi ser-mest-i itâb
Sunsun artık nigeh-i çeşmine peymâne-i hâb

Mey-i nahvetle olup gonce-i lâl-i şeker-âb
Sebze-i hatt-ı rûh-ı ayn-i çemen-zâr olsun

Var mı bir şûh-ı cefâ-pîşe felekde ayâ
Ki ola gonca-i gülzâr-ı vefâsında bekâ
Ne desin bu söze Gâlib ki budur hakk-ı edâ

Dâimâ hazret-i Hak himmet-i merdân-ı Hudâ
Her husûsunda Hanîfâya vefâ-dâr olsun

16
TAHMÎS-İ GAZEL-İ PERTEV EFENDİ

Sînem şerâr-ı hasrete külhân değil midir
Cismim nihâl-i şerhâya gülşen değil midir
Aklım hevâ-yı hayrete hırmen değil midir

Gönlüm hayâl-i dil-bere mesken değil midir
Çeşmim o cây-ı dil-keşe revzen değil midir

Bilmem ne itikâd ile sevdim o kâfiri
Hîç jâle der-kenâr ede mi mihr-i enveri
Çeşmimde hemçü merdümek-i dîde-i var yeri

Âguş-ı tenin vuslata gelmez çün ol perî
Teng-i müşahhas olduğu rûşen değil midir

Tufân ıztırâbda dil lenger almada
Cân sâhil-i ümîdde hasretle kalmada
Bahr-ı fenâya keştî-i endîşe salmada

Bîgâne âşinâ yine ummâna dalmada
Erbâb-ı aşk aklına yelken degil midir

Ey gonce-i iftihârı ko hüsn-i edâiyle
Bir gün olur çemende kalırsın asâyile
Cûbâr-ı lutf-ı sanma mukâbil sabâyile

Bir tutma yâr-ı sâdıkını bî-vefâyile
Her-câyîdir surûr-ı gam oddan değil midir

Bir şeb yaturdı Gâlib-i nâ-çâr bî-nevâ
Yakmışdı cânın âteşle pür-derd ü bî-devâ
Amma yine bu beyti okur etmez âh u vâ

Cevr ü cefâ-yı yâr-ı sitem-kâr Pertevâ
Lutf-ı sipihr-i dûndan ehven degil midir

17
TAHMÎS-İ GAZEL-İ AHİR-İ PERTEV EFENDİ

Yine ol bî-mürüvvet hâtrı-ı mevmîde gelmişdir
Deil vuslat murâdı firkat-i tecdîde gelmişdir
Sanursun kasdı cândır böyle bir vâdîde gelmişdir

Leb-i dâg-ı firâka cân-ı husret-dîde gelmişdir
Visâli ârzûsıyla der-i ümmîde gelmişdir

Nedir cürmün egerçi bilemem ammâ mücrimim mücrim
Niçin terk eylemezsin hâline bu bî-kesin zâlim
Perîşân eylemekdir matlâbım çokdân anı bilirim

Nizâm-ı hâli âşık nâ-be-sâmânlıkda bulmuş kim
Hevâ-yı zülf-i Leylâ ile Mecnûn bîde gelmişdir

Sâbâh-ı îd gördüm âftâbı hâline yandım
O şûhûn âteş-i rûhsârını fikr eyledim andım
Bilirken za'fına bâis nedendir ben de aldandım

Çekilmiş âb u tâbı mihri gördüm mâh-ı nev sandım
Peri-zâdım meger ser-çeşme-i hurşîde gelmişdir

Lugâtınden bulunmaz nev-resânın sohbet-i sâbık
Gelir ikisi bir manâya lafzı kâzib ü sâdık
Yine her sözlerine cân verirse ehl-i dil lâyık

Reh-i cânânda çün nakş-ı pâdır meşhed-i âşık
O yolda resm-i âdetdir ki canlar gide gelmişdir

Duâm oldur günü magribde doğsun çarh-ı fettânın
Ki uşşâka yüzün göstermedi ol mihr-i râhşânın
Erip bayrama Gâlib sonra tutdum savm-ı hicrânın

Müyesser olmadı takbîli dest ü pây-i cânânın
Bu yıl imsâk-ı mâh-ı rûze Pertev îde gelmişdir

18
TAHMÎS-İ GAZEL-İ AHİR-I PERTEV EFENDİ

Matla-ı ebrûların tahmîs ü tanzîr eyledik
Âkıbet kesdik ümîdi sell-i şemşîr eyledik
Âteş-i hicrâna bu vech ile tedbir eyledik

Nâle-i pür-sûzumuzla çünki söz bir eyledik
Yana yana derdimiz ol şâha takrîr eyledik

Çok recâlar eyledik ol mâh-ı evc-i rif'ata
Şebnem-i eşk-i nisar etdik düşüp mahviyyete
Gelmedi imanâ insâf etmedi bu firkate

Etmek için hüzn-i dil tesîr o Yusuf-tıynete
Âyet-i mahzûnî-i Yâkubu tefsîr eyledik

Eylemezse cebr-i hâtır ol meh-i pür-şîvemiz
Bak neler söyler ne rüyâlar sayıklar bendemiz
Ey mürüvvetsiz hakîkatsiz vefâsız va'desiz

Sen sârây-ı kalbimi etdîn harâb ammâ ki biz
Naksı ile çok dil-i vîrânı tamîr eyledik

Kâkül-i Leylâden âgâz eyledik efsâneye
Eyledik atf-ı suhan Mecnûna andan lâneye
Âşnâlık riştesin râbt etdik ol bîgâneye

Gerçi yâarân dediler pür-gû dil-i dîvâneye
Bahş-ı zülf-i yârı ammâ biz de zincir eyledik

Bindi bir deste gül-i hôd-ru alıp zevrakçeye
Kendü gibi bir iki bed-hû alıp zevrakçeye
Böyle söyler Gâlib'e karşu alıp zevrakçeye

Bu gece Keşmiri bir mihri alıp zevrakçeye
Sâyesinde Pertevâ mehtâb-ı Keşmîr zevrakçeye

MUHAMMESLER

1
MUHAMMES

Dil-berle her şeb eyler iken iş ü işreti
Şîrîn sâz-ı kâmi iken şehd-i sohbeti
Sahbâ-yı vasla sonra katıp zehr-i fürkati
Aşk olsun ana kim çeke câm-ı melâmeti
Hem-reng-i lâl-i yâr ile hûn-ı hasret-i

Kemyâb idi metâ-ı serâpâ-yı hüsnü hayf
Yogdu nâzîr-i gevher-i yektâ-yı hüsnü hayf
Çesbân idi merâmıma bâlâ-yı hüsnü hayf
Nakd-i hayâta müft idi kâlâ-yı hüsnü hayf
Şehbender-i fîrâkda anlandı kıyâmeti

Çeşm-i bakılsa tîg-i sitemden yamân imiş
Perçem hatına nisbet ile Müslüman imiş
Hûnı nigâh-ı gamzesi cellâdı can imiş
Bir râhmi yok mürüveti yok bî-emân imiş
Billâhi böyle bilmez idim ben ol âfeti

Tâb-ı Temmûz-ı hecrin ile yandım ağladım
Sahbâ-yı hûna teşne idim kandım ağladım
Bu mâcerâyı ben tükenmez sandım ağladım
Cânâ safâ-yı bezmini çok andım ağladım
Yâd eyleyip o neş'eleri ol meserreti

Gâlib şeb-i mihende çekip âh ü vâlârın
Künc-i sitemde terk edesin bî-nevâların
Derd ü belâda anmayasın mübtelâların
Ağyar-ı dûnâ hâs edesin hep atâların
Kurbânın olduğum bana düşmez mi gayreti

2
MUHAMMES-İ DÎGER

O mehin meclîsi reşk-âver-i hurşîd olsun
Sâyesi hâb-geh-i çeşm-i sitem-dîd olsun
Gâhîce bâri gönül nâil-i ümmîd olsun
Varalim bezmine vuslat yine tecdîd olsun
Gecemiz Kadr-i mübarek günümüz îd olsun

Mey-perestân olıcak bâng zen-i yâ mâ'bûd
Eylesin kulkul-ı mînâ dahı âheng-i sürûd
Derd-i aşkı beni kılsın müteselli hoşnûd
Mest olup bâde-i nahvetle dil-i fakr-âlûd
Görelim âlem-i endîşede Cemşîd olsun

Gamzesi câna yakın kâfir-i câdü-fikret

Ârızı âteş-i sad-hırmen-i akl u fıtrat
Nergisi vâkıf-ı her neşe vü her keyfiyyet
Gerçi tâkrîr-i merâm etmege yokdur hâcet
Bâiş-i âh ü figânım buna te'kîd olsun

Düşmesin murğ-ı heva sehv ile dâm-ı kesele
Beste-dil kalmayalım rişte-i tûl-i emele
Neşemiz yoğsa dahı aşkı hakîkatde hele
Feyz-i hikmetle alup sâgar-ı sahbâyı ele
İçelim mey sevelim dil-beri taklîd olsun

Tutdu Gâlib katı çok rûze-i derd ü elemin
Kalmadı tâb ü tüvân çekmege cevr ü sitemin
Yeter ey şeh yeter agyâr-ı deniî sürdü demin
Görelim biz de meh-i lutf ile mihr-i keremin
Gecemiz Kadr-i mübârek günümüz îd olsun

TÂRD Ü REKB

Yek nâzrada kıldîn ey yüzü gül
Âyînemi âftâbe-i mül
Geçdi bana neş'e-i tegâfül
Hem eyle hem eyleme tenezzül
Dil hânesi cây-ı işretindir

Bir şû'lesi var ki şimdi cânın
Fânûsına sığmaz âsüman'
Bu sîne-i berk-âşiyânın
Sînâ dahı görmemiş nişânın
Efrûhte-i inâyetindir

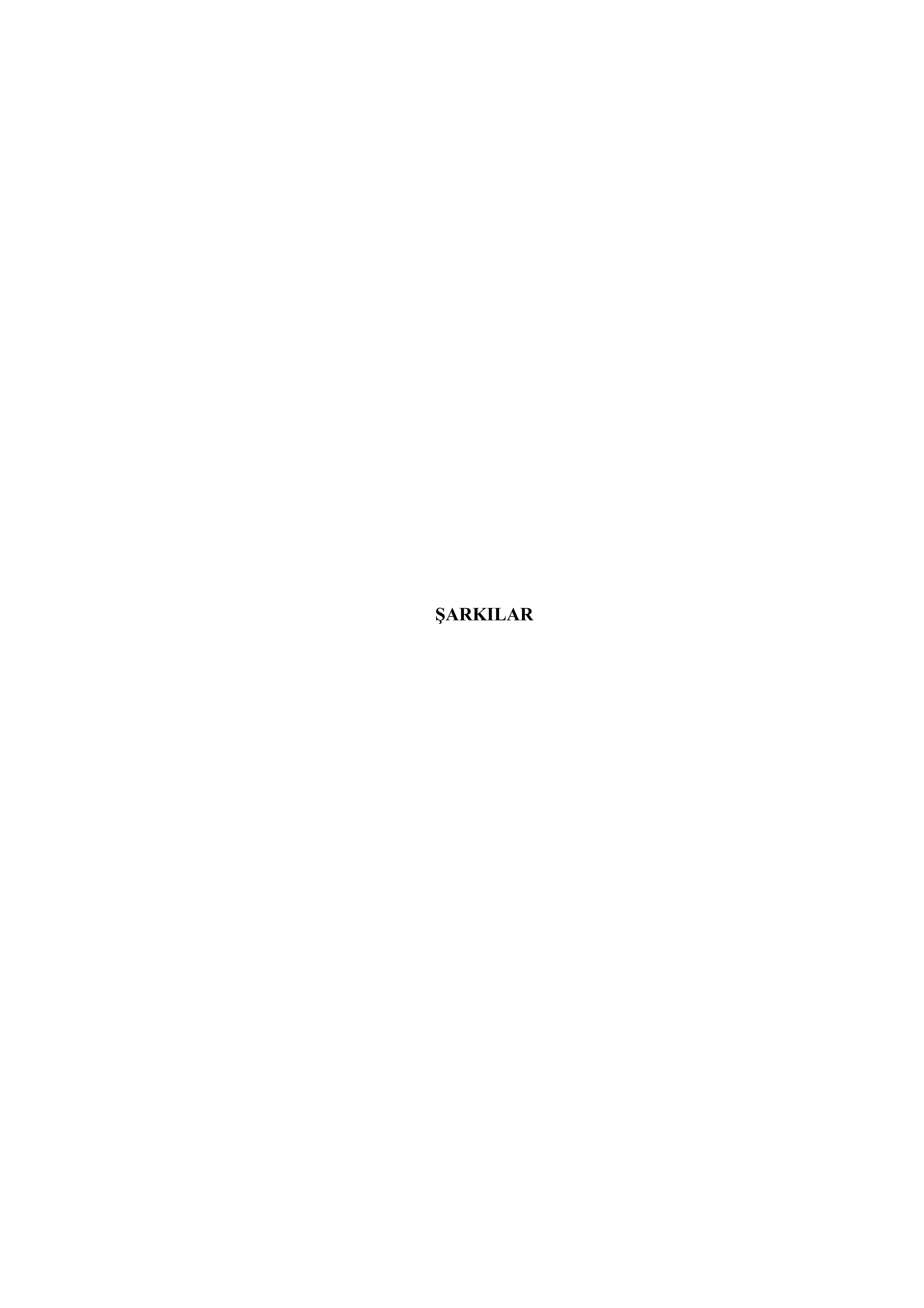
Şehbâz-ı dil oldu evc-pervâz
Kim sayd-ı hümâya eyleyüp nâz
Zülfünde de olmaz âşiyân-sâz
Afveyle ki ey şeh-i felek-tâz
Perverde-i dest-i himmetindir

Bir âleme olmuşum ki vâsıl
Şebnemleri mihr ile mukâbil
Yok pertev-i mihre anda hâil
Nezdîk ü baîdî özge menzil
Kim fürkâtin ayn-ı vuslatındır

Açıldı der-i harîm-i manâ
Bir sûret olur hezâr-davâ

Esrâr-ı hafî hep oldu peydâ
Bildim ki bu cümle şûr ü gavga
Gavgâyı sever bir âfetindir

Ey arş-kemâl meh Sitâre
Olmak nola düşmen-i nezâre
Gâlib sana oldu pâre pâre
Bir hâne-harâb imiş ne çâre
Dâm-ı reh-i mihr-i tal'atındır

ŞARKILAR

1

Ey hihâl-i işve bir nevres fidânımsın benim
Gördügüm günden beri hâtır-nişânımsın benim
Ben ne hâcet kim diyem rûh-ı revânımsın benim
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

Derd-i aşkın ben senin bîhûde ızhâr eylemem
Lâf edip âh u enini kendime kâr eylemem
Hâsılı âlem bilir bu sırrı inkâr eylemem
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

Ey gül-i bâg-ı vefâ malûmun olsun bu senin
Hâr-ı cevr-i ile sakın terk eylemem pîrâmenin
Ölme var ayrılma yokdur öyle tutdum dâmenin
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

Gâhî ikrâr eyleyip gâhî dönüp inkârdan
Aksini seyreylerim âyînede dîvârdan
Gerçi bu sûretle pinhân eylerim ağyârdan
Gizlesem de âşikâr etsemde cânımsın benim

Beste kıldım sâz-ı efkârı o zülf-i sünbüle
Oldu Gâlib perde-i âhım muhayyer sünbüle
Her çi bâd-â-bâd bâglandım hevâ-yı kâküle
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsın benim

2

Şu’le-i reng-i letâfet rûy-ı âlındır senin
Murg-ı dil pervâne-i şem-i cemâlindir senin
Dağ dağ-ı sîne fânus-ı hayalindir senin
Devr eden hâtırda hep fikr-i visâlindir

Bezm-i aşka dâğ-ı dil hem şîşedir hem lâledir
Eşk-i germ-âteşdir ammâ âteş-i seyyâledir
Câm-ı hüsnün gûyiyâ bir şû’ le-i cevvâledir
Devr eden hâtırda hep fikr-i visâlindir senin

Cûybâr-ı bâg-ı hüsnündür benim giryânlığım
Sanma ki âyîne-veş bî-hûdedir hayrânlığım
Gerdiş-i çeşmimden idrâk eyle sergerdânlığım
Devr eden hâtırda hep fikr-i visâlindir senin

Dûzah-ı sûz-ı dil - ârânın dil oldu mâili

Eyledi gîrdâb-ı hayret Gâlib-i deryâ-dili
Çarhdan geçsem de geçmem senden ey meh hâsılı
Devr eden hâtırda hep fikr-i visâlindir senin

Gerdiş eylerse murâdımca bu dôlâb-ı felek
Cûybâr-ı vuslatındır hemdemim bî-rayb ü şek
Şâhid olsun tâifân-ı arş olan fevc-i melek
Devr eden hâtırda hep fikr-i visâlindir senin

3

Sevelim yârı hât-âverlig-i hengâm olsun
Biz de bir gün görelim sâye-i dîdârında
Gündüz olmazsa da mihmânımız ahşam olsun
Biz de bir gün görelim sâye-i dîdârında

Reşk-i hurşîd iken ol dil-beri âlî-evsâf
Etmesün her nâzara cilve-i hüsni isrâf
Bakmasın rûz u şeb âyîneye insâf insâf
Biz de bir gün görelim sâye-i dîdârında

Acâbâ hâtıra-i rûz-ı hisâb etmez mi
Etdigi vâde-i ferdâya hicâb etmez mi
Dağıdıp kâkülinü keşf-i nikâb etmez mi
Biz de bir gün görelim sâye-i dîdârında

Der-kenâr eyleyip ol mihr-i şafak-peymâyı
Çekelim subh-ı celî şa'şa'a-veş sahbâyı
Unudup mihnet-i dîrûzu gam-ı ferdâyı
Biz de bir gün görelim sâye-i dîdârında

Söyle ey âh yetiş sen o meh-i tâbâna
Çekmesin kendîni tâ ol derece pinhâna
Merhamet yok mu meğer Gâlib-i nâ-sâmanâ
Biz de bir gün görelim sâye-i dîdârında

4

Muntazır teşrîfine saf saf durur serv-i çemen
Vaktidir ey nev bahâr-ı işve bu gülzâra gel
Yolların bekler gül-i nesrîn ü arar yâsemen
Vaktidir ey nev-bahâr-ı işve gülzâra gel

Sîne-i pür-dâg-ı gûyâ lâle-zâr etdim sana
Çeşme çeşme eşk-i çeşmim cûybâr etdim sana
Bir müferrih bâğ-ı dil-cû âşikâr etdim sana
Vaktidir ey nev-bahâr-ı işve gülzâra gel

Çekme istingaya nâz u cevri efzûn eyleme
Goncanın sad-pâre olmuş bâgrını hûn eyleme
Sebze-zârın benzini soldurma mahzûn eyleme
Vaktidir ey nev-bahâr-ı işve gülzâra gel

Cûşiş-i hûn-ı safâya ermeden vakt-i sükûn
Etmeden bülbüllerin feryâdını fürkat zebûn
Gâlibi zencîr-i mevce çekmeden cûy-ı cünûn
Vaktidir ey nev-bahâr-ı işve gülzâra gel

5

Gördüm hat-âver olmuş o mâh âh âh âh
Almış sipihri dûd-ı siyâh âh âh âh
Âlem o yüzden oldu tebâh âh âh âh
Dersem aceb mi gâh be-gâh âh âh âh

Düşdüm hevâ-yı zülfüne ol şûh meh-veşin
Çekdim kemân-ı aşkını ebrû-yı dil-keşin
Hikmet bu kim duhânına yandım o âteşin
Dersem aceb mi gâh be-gâh âh âh âh

Ümmîdvâr iken ben o şâhın vefâsına
Melûf iken inâyet ü lutf ü atâsına
Ağyâra uydu etdi sitem mübtelâsına
Dersem aceb mi gâh be-gâh âh âh âh

Bir âşıkın ki olmaya hükmi sitâresi
Âheng-i zülm ü zulmet ede mâh-pâresi
Âh eylemekden özge nedir söyle çâresi
Dersem aceb mi gâh be-gâh âh âh âh

Bezminde bende Gâlib-i mestâneyim senin
Zencîr-i târ-ı zülfüne dîvâneyim senin
Etrâf-ı şem’-i cem’ine pervâneyim senin

Dersem aceb mi gâh be-gâh âh âh âh

6

Bülbül erip bahâra yine âh âh âh
Başladı âh ü zâra yine âh âh âh
Hat geldi rûy-ı yâra yine âh âh âh
Anber döküldü nâra yine âh âh âh

Ol mâh-pâre tutdu sitem resm-i râhını
Geh zâhir etdi gâh nihân etdi mâhını
Seyr eyle halka halka o zülf-i siyâhını
Kasd etdi târmâre yine âh âh âh

Terk etdi istirâhât-ı leyl ü nehârı dil
Âh u enîn ile geçürir rüzgâr-ı dil
Derd ü gamınla kalmamış iken karar-ı dil
Etmekde bir karara yine âh âh âh

Yüksek uçup gurûr ile gayret-i melek
Bir dem murâdım üstüne devr etmedi felek
Feyâdı perde perde çıkardım sipihre dek
Bak ah-ı bî-şûmâra yine âh âh âh

Gâlib o gülizâra olup mübtelâ hemân
Sevdâ-yı aşkın etmededir iddiahemân
Ol âteş ile yanmadadır dâimâ hemân
Âh etmeyip ne çâre yine âh âh âh

7

Emrine dil-bestedir her dilber-i fettân senin
Şehr-i hüsnün şehrîyârısın bugün fermân senin
Devr eder vefk-i murâdınca bütün devrân senin
Şehr-i hüsnün şehrîyârısın bugün fermân senin

Gel kerem-kârım dil-i uşşâk-ı mahzûn eyleme
Gonce-veş perverdegân-ı vaslı dil-hûn eyleme
Fürkat âdet olmasın kan eyle kânûn eyleme
Şehr-i hüsnün şehrîyârısın bugün fermân senin

Bûy-ı hicrân vermesin gülberk-i handânın dirîğ
Zâr u giryân olmasın uşşâk-ı nâlânın dirîğ
Dest-bûs olmazsa bârî etme dâmanın dirîğ
Şehr-i hüsnün şehrîyârısın bugün fermân senin

Hûblar saf saf dizilmiş senin dîvânına
Tâifân-ı arş-ı alâ reşk eder unvânına
Bir nâzar kıl arz-ı hâl-i Gâlib-i nâlânına
Şehr-i hüsnün şehrîyârısın bugün fermân senin

8

Ey şeh-i hubân-ı cihân dogrusu
Ben sana dîvâneyim âh âh âh
Böyledir el-hâsıl inan doğrusu
Aşk ile efsâneyim âh âh âh

Hem-dem iken her dem o meh-tal'ata
Mahrem iken meclis-i ünsiyyete
Âyine-veş şimdi düşüp hayrete
Akl ıle bigâneyim âh âh âh

Ta-ber-seher şevk ile ey nâzenin
Hasta-i hicrânını kıldın hazîn
Yerde kalır sanma bu âh u enîn
Şem'ine pervâneyim âh âh âh

Âteş-i dîdârın olup şu'le-ver
Yakdı vücûd âlemini serteser
Kalmadı Gâlib-i dil ü cândan eser
Dahı nice yanayım âh âh âh

9

Ârzû-yı vuslatın her dem dil-i pâkimdedir
Gevher-i aşkın sadef-veş sîne-i çâkimdedir
Dâimâ bu şübhe ammâ tâb-ı gam-nâkimdedir
Kangı âşıkdır senin gönlünde gönlün kimdedir

Pîş-i râhına senin ey şâh-ı hûbân bende çok
Dâd-hâhın hadden efzûn sâil-i hâhende çok
Yalnız bir ben değil efkende çok hâhende çok
Kangı âşıkdır senin gönlünde gönlün kimdedir

Perçemîn sevdâsı her şeb kîl ü kâlimdir benim
Bahs-i zülfün çok zamânlardır hayâlimdir benim
Sormak ayb olmazsa sultânım suâlimdir benim
Kangı âşıkdır senin gönlünde gönlün kimdedir

İmtiyâza kâilim ben terk-i agyâr istemem
Bildiğimdir hüsn-i âlem-gîrîn inkâr istemem
Dogrusun söyle bana aldanma bâzâr istemem
Kangı âşıkdır senin gönlünde gönlün kimdedir

Perçemîndir Gâlib-i bî-sâbr u samân eyleyen
Tal'atın mirâtıdır uşşâk-ı hayrân eyleyen
Gerçi sensin herkesin gönlünde cevlân eyleyen
Kangı âşıkdır senin gönlünde gönlün kimdedir

10

Fârig olmam eylesen yüz bin cefâ sevdim seni
Böyle yazmış alınma kilk-i kazâ sevdim seni
Ben bu sözden dömezem devr eyledikçe nûh-felek
Şahid olsun aşkıma arz u semâ sevdim seni

Bend-i peyvend-i dilim ebrû-yı gaddârındadır
Rişte-i cemiyyetin zülf-i siyeh-kârındadır
Hastayım ümmîd-i sıhhat çeşm-i bîmârındadır
Bir devâsız derde oldum mübtelâ sevdim seni

Ey hilâl-ebrû dilin meyli sanadır doğrusu
Sû-yi mihrâba nigâhın keç-edâdır doğrusu
Râ kaşımdan inhirâf etsem riyâdır doğrusu
Yâ savâb olmuş veyâ olmuş hatâ sevdim seni

Bî-gûbârım hasret-i hattınla hâk olsam yine
Sıhhatım rûh-ı lebindendir helâk olsam yine
Tîg-i gamzeden kesilmem çâk çâk olsam yine
Hâsılı bîhûde cevr etme bana sevdim seni

Gâlib-i dîvâneyim Ferhâd u Mecnûn'a salâ
Yüz çevirmem olsa dünyâ bir yana ben bir yana
Şem'ine pervâneyim pervâ ne lâzımdır bana
Anlasın bîgâne bilsin âşinâ sevdim seni

11

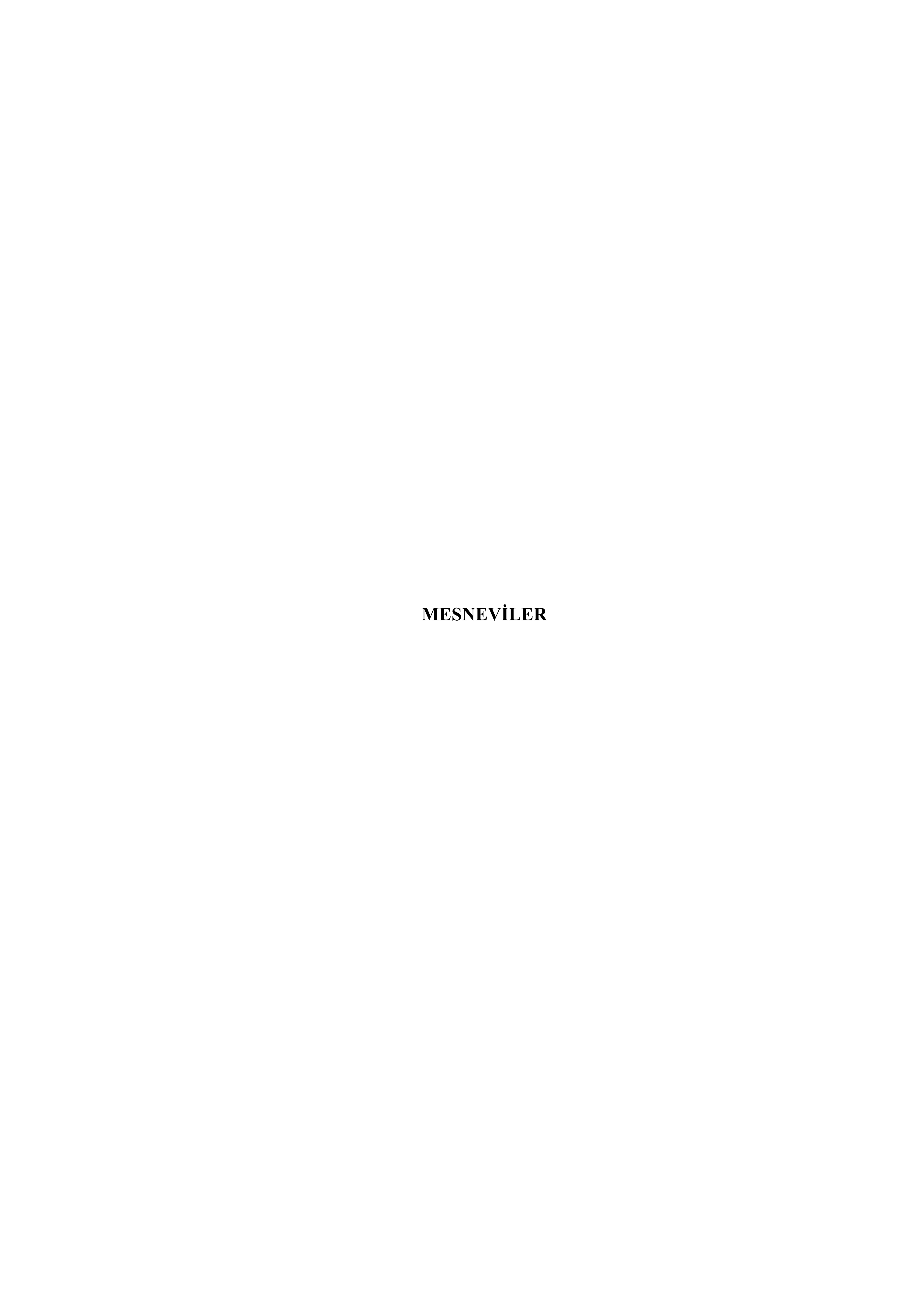
Eger sâhil-i-serâ görmekse çarhın maksad-ı cânı
Temâşâ eylesin bu dil-nişîn bâg-ı gülistânı
Fürûzândır-sipihrin bunda hep şem'-i şebistânı
Efendim yümn-i teşrîfinle mesrûr et Çerâgânı

Bunun mânendi bir sâhil-serâ yokdur hâkîkatde
Niçin kim mahzâr-ı eltâf-ı hûnkâr oldu gâyetde
Nâzâr-gâh-ı kerâmetde makâm-ı kurb-ı devletde
Efendim yümn-i teşrîfinle mesrûr et Çerâgânı

Anın her kâhı bir beytül-kâsîde tâze mazmûndur
Bütün manâ-yı zîbâ-yı meserretle meşhûndur
Kusûr-ı var ise şevketle teşrîf-i hümâyûndur
Efendim yümn-i teşrîfinle mesrûr et Çerâgânı

Münakkaş revzeni kim çâk çâk ü dâg dâg olmuş
Serâser müjde-i teşîfi bekler göz kulağ olmuş
Dahı sâyende âbâdan olup şimdi çerâğ olmuş
Efendim yümn-i teşrîfinle mesrûr et Çerâgân

Sen ihyâ eyledin hem bâg-ı mülki hem bu gülzârı
Duâ-yı devletindir herkesin Gâlib gibi kârı
Dirîğ etme kerem kıl bendelerden lutf-ı dîdârı
Efendim yümn-i teşrîfinle mesrûr et Çerâgânı

MESNEVİLER

1

Zihî kasr-ı valâ-yı gerdûn-esâs
Ki hayrân nukûşunda vehm ü havâs

Meger nûr-ı inzâr-ı merdân-ı pâk
Tecessüm kılıp olmuş ol kasra hâk

Yuyup gözde evvel ayağın nigâh
Olur sonra seyrâne destûr-hâh

Aceb sakf mı bâl-ı ânkâ mıdır
Per-i bâliş-i kâkül-i hâb-ı nâz

Keç endâmı dîvâr-ı mehtâb-ı nâz
Per-i bâlişi kâkül-i hâb-ı nâz

Ruhâmâtı mir'ât-ı rûhu sirişt
Der u bâmı kûşe-be-kûşe behişt

Sezâ bâl-i tâvûs olup hâk-rûb
Zemîni Behzâd ede reft ü rüb

Tâsâvir-i cân-perver-i cân-fezâ
Serâ-yı mücessem mücessem-serâ

Bu hem târh-ı beyt-i Zelîhâ değil
Anın gördügü hâb-ı hulyâ değil

Mücessemleridir bahâr-ı hayâl
Bütün yâdigâr-ı diyâr-ı hayâl

Pul-i mevc-i deryâda çün aks-i mâh
Nukûşunda manâlar eyler şinâh

Olup tasfiye lâciverd-i sipihr
Tılâsına sarf oldu zer-hall-i mihr

Ana oldu memûr nakş u nigâr
Bu yıl görmedik işte biz nev-bahâr

Olup çarh rengi tâbak-ber-tâbak
Söküldü bînâ-yı felekden şafak

Hümâ vü güneş zîr-i tâkındadır
Velî sâyesi tâ revâkındadır

Nihâlân-i tasvîri hâlet verir
Semen yerine hep târâvet verir

Süleymân dahı görmemiş Cem değil

Bu bir başka âlem o âlem değil

Tecellî-serâdır desem nâ-savâb
Ki pür-nûr u pür-şevk ü hem nâ-harâb

Uyar mı buna Çar-bâg-ı Acem
Kıyâs etme uymaz buna mülk-i Cem

Şu'â-ı değildir eden pîç ü tâb
Kamaşmakda nezzâre-i âfitâb

Eger olmasa hayret envârınâ
Tayanmazdı hurşîd dîvârına

Fürûzende bir iki mir'ât-ı var
Ki hurşîd-veş nice zerrâtı vâr

Yıkân arz-ı Kisrâyı eyvânıdır
Enûşirevân tahtı Şîrvânîdir

Nizâmın görenler ederler şuûr
Serây-ı hümâyûn imiş bî-kusur

Bu kasr-ı mücedded be-arş-ı mecîd
Ola Han Selîm'e mübârek saîd

O sultân ki cism-i cihân cânıdır
Zamânın zamân-ı bahârânıdır

Ulüvv-î neseble sipihr-intisâb
Felek-ber-felek nûr-ı mâh-ı âftâb

Bezimde gül-i surh-ı rezm içre berk
Kemer-beste fermânına gârb ü şark

Bu devrânda söz budur Allâh alîm
Zemin ü zamân asmân-ı Han Selîm

Hudâ ömrünü ber-karâr eylesin
Verip maksadın kâm-kâr eylesin

2
VASF-I KALEMDÂN-I CEVÂHİR-BEYÂN-I

ŞEHİNŞÂH-I İNÂYET-FERMÂN

Bir kalem-dân-ı müzerkeşdir bu
Nâvek-i hâmeye tîr-keşdir bu

Hokka-i lâ'li leb-i hûbândır
Dûde-i müşgi hat-ı cânandır

Hûn-ı Behzâd ola kilk-i Mânî
Eylemiş nakş-gül-i handânı

Cem olup gül çemen-i huld-i berin
Etmiş etrâfını bir bir tezyîn

Açılıp reng-i hayâl-i şevket
Nakş-ı bârikine virmiş sûret

Yâdgâr olsa sezâ rıdvâna
Belki fihrist ede huldistâne

Ne gülistân ne bezâzistândır bu
Hande-i subh-ı bahâristândır bu

Lîkası perçem-i cânândandır
Kalem-i nâvenk-i müjgândandır

Safha-i zerdi misâl-i zer-i nâb
Revgânı gevher-i yâkût-ı müzâb

Lâciverd-i felek olmuş taktîr
Çevre yanına çekilmiş tahrîr

Rûh-ı dil-berde hat-ı reyhânî
Gülünün yaprağının hayrânı

Böyle pîş-tahta-i reşk-âver mihr
Görmemiş nergis-i Bercîs-i sipihr

Yaraşır eylese hüsnün teslîm
Alsa zanusına Sultân Selîm

Mâh-veş âlemi kılsun mamûr
Neşr edip hatt-ı hümâyunla nûr

Feyz-i Hak Gâlib olup meşrebine
Gele ilhâm-ı ilâhî lebine

3
HİKÂYE

Olup gülşende bülbül bir seher teng
Cemâl-i gülden olmuş şu'le-âheng

Yakup cânın şarâb-ı bîgîş-ı gül
Tenin hâkister etmiş âteş-i gül

Olup her mûyı âheng-i gülden
Kâbâ-yı şu'le giymiş reng-i gülden

Ki olmuş nûr-ı dîdâre pür-efşân
Ki olmuş hançer-i hâra ser-efşân

Alup Uşşâkiden evrâd ü ezkâr
Taîk-i Gülşenîde vermiş ikrâr

Giyinmiş kül ocğından palâsı
Şererlerden siyehlenmiş libâsı

Çerâg-ı gonce oldukça Fürûzân
Olur pervâne-veş raksân u Sûzân

Dem-i şemşîr-i hâr oldukça fürûzân
Eder hûnâb-ı eşki anı gülbîz

Cier kanıyla etmiş câmesin âl
Boyanmış gül gül olmuş her per ü bâl

Edip minkârını fevvâre-i hûn
Fiğânı etmiş âfâkı şafak-gûn

Görünce âteş-i gülden alâmet
Koparmıştı kızılca bir kıyamet

İşitmiş anı bir kaz-ı bed-âvâz
Kenâr-ı bâgda olmuş dehen-bâz

Edip tavsîf-i bülbül tâkâtın tâk
Isırmış berk-i gülden birkaç evrâk

Demiş değmez bu rütbe âh u vâha
Acıdır benzemez sâir giyâha

Olur vâkıf meger bu mecrâya
Bir ehl-i hikmet-i Burkât-mâye

Olup kânûn-ı hikmetden suhan-sâz
Gülün esrârın etmiş şerhe âgâz

Edip kazı çok techîl ü tahmîk
Buyurmuş ol makâmı böyle tahkik

Ki gül gâyet mukâvvîdir dimâgı
Kuvâ-yı hıfz eder ez-cümle yagı

Müratttibdir latîf ü can-fezâdır
Müferreh hem mefetteh bir devâdır

Muîndır rûhu cisme intibâka
Ki tenfîz eyler irâk-ı rifâka

Gülün hâsiyyetini sor bir tâbîbe
Tehî tan etme hâl-i andelîbe

Ne bildîn belki anun derdi var
Anunçün derde âh-ı serdi vardır

Maraz şiddetlidir muhtac ilâca
Şarâb-ı gülle tertîb-i mizâca

Devâ mümkin savarsa nev-bahârın
Bu tertîb ile def etdim hezârın

Dahı var nice nice ihtimâlât
Veli idrâke lâzım ilm-i âlât

Merâret var dedim tamında ammâ
Şeker ıslâh eder anı tamamâ

Dimâgındır senin ey kaz-ı fâsid
Olur tatîl hasedden çok maâsıd

Neden câiz değil gül mey hôş olmak
Yiyen sâhî görenler sarhoş olmak

Yâhûd tahrîk edip bazı kuvâyı
Ede ihdâs bülbülde nevâyı

Ola yâhûd riyâziyâta dânâ
Ki bülbül mûsikiyi eyler icrâ

Anın elhânı keyfiyyâttandır
Dahı îkâı kemmiyyâttandır

Olur o târ-ı ûd üzre mürtesem
Mesâni vü mesâlis zîr ile bâm

Felek kim devr eder anun ırâdî
Olur tahrîk bu evsâta bâdî

İkiye münkasımdır devr-i tâb’ı

Biri kışrîdır anın biri vazı

. Şeriatda bulam dersen işâret
Terennüm-rîz imiş eşcâr-ı cennet

Yakın bil ki bu evsât ü usulât
Verir elbet nüfûsa infiâlât

Safâ vü kâbz ü bast ü hüzn ü hayret
Sehâ vü meskenet dehşet şecâat

Nicedir bülbülün bu hâl ü kâli
Demiş hakka vü sıdka etmiş âvâz

Görüp tedkîk ü tevfîkin anın kaz
Demiş hakka vü sıdka etmiş âvâz

Bu pendi bend edip kendisi gûşâ
Edip iskât sus sus der vühûşa

Olunmuş gerçi çok bahs ü teemmül
Ne gül duymuş bu gavgâyı ne bülbül

Bilinmez kâl ile davâsı aşkın
Bunun emsâlidir fetvâsı aşkın

Hakikatda bu sözler lâfdır hep
Nefes gencînesin isrâfdır hep

Ne bülbül mûsîkîden âşinâdır
Ne gül emrâzına anın devâdır

Ederler Gâlib erbâb-ı dirâyet
Cedelle münkirân-ı aşkı iskât

Bilen ol hâleti dîvânelerdir
Edenler güft ü gû bîgâneleridir

Ola yâ Râb bî-hakk-ı Şems-i Tebrîz
Safâ-yı vecd ile nutkum şeker-rîz

4
HİKÂYE-İ MAHMÛD-I GAZNEVÎ

Şeker-sencân-ı bâzâr-ı rivâyet
Ederler böyle bir şirîn hikâyet

Ki Şâh-ı Gaznevî Sultân Mahmûd
Ederken mülk-i dehri garka-i cûd

Çıkup bir kasr-ı zerrîn tâke her rûz
Olurmuş mihr-i subha talât-âmûz

Ne kasr ammâ ki arş-ı câvîdânî
Ayağ altına almış âsümânı

Felek mînâsı ammâ cevher-âgîn
Zemîninden nümâyân Çîn ü Mâçîn

Eger medd-i basardan olsa is'âf
Görünmek muhtemel eslâf ü ahlâf

O bâlâ tâkdan ol şâh-ı a'zam
Olurmuş nâzır-ı ahvâl-i âlem

Görür her gün ki bir pîr-i hôş-endâm
Gelir süpüründülükde eyler ârâm

Arar rûzîsin eyler hâk-bîzi
Bulup âhır gider birkaç peşizi

Ayâz-ı hâsa anı gözterip şâh
Demiş olsak şunun hâlinden âgâh

Denâetden mi eyler böyle kârı
Yâhûd fakrın mı olmuş zahm-hârı

Hulâsa imtehân kasdındayım ben
İki emrin biri tâ ola rûşen

Verip dest-i Ayâz'a bir dür-i pâk
Demiş var eye pihân-gerde-i hâk

Gelip buldukda ferdâ anı ol pîr
Olur bu vâkıa hak üzre tâbir

Ki fakrındansa bir dahı edip âr
Bu kâr-ı şûma çekmez renci her bâr

Ayâz ü şeh verip bu emre sûret
Bakarlar dûrdan ber-vech-i ibret

Bulur vatka gelip ol dürri ol pîr
Eder ızhar yüz bin şevk ü teşvîr

Eder pîr-i felek-veş hây ü hûyu
Safâdan doldurur sahrâ vu kûyu

Bilip o dürr-i zî-kadrûn bahâsın
Eder tahkîk âlemde gınâsın

Bakarlar rûz-ı ferdâ gelmiş ol pîr
Yine ol hâki eyler vaz'-ı galbir

Gazâb gelmiş cenâb-ı pâdışâha
Getirmiş pîri ol dem bârigâha

Demiş fakrın mıdır bâis ki ey pîr
Olursun böyle topraklarda dil-gîr

Demiş ol pîr ey şâh-ı kerem-ver
Cihânda az durur benden tüvânger

Gınâ-yı câvidâni bulmuşam ben
Bu yolda kâmrâni buluşam ben

Suâl etmiş ki ol şeh pes ne lâzım
Olursun her seher bu kâre âzim

Demiş pîr unduğum yerdir efendim
Sever lâ-büd bu cânı müstemendim

Gınâ kesb etmişim bu hâkden ben
Olur gördükçe gönlüm şâd u rûşen

Değildir ihtiyâcımdan bu hidmet
Ferâmuş etmeğe koymaz mürüvvet

Bulanlar rütbe-i hass-ü kemâli
Bırakmaz hıdmet-i eshâb-ı hâli

5
HİKÂYE-İ LEYLÎ VÜ MECNÛN

Meğer bir gün âteşpâr-i Necd
Şerer pervânesi Mecnûn-ı pür-vecd

Siyah-mest-i şarâb-ı hayret olmuş
Kararmış gözleri Leylîyle dolmuş

Dolaştırmış perîşân seyri râha
Tutulmuş kendüsi çün dâm-ı mâha

Dönüp ol şu’le-i cevvâle gam
Yanıp durmakda olmuş şem’a hem-dem

Düşüp çün mûy-ı zengi pîç ü tâba
Bozulmuş genc-i târ-ı ıztırâba

Katup seyl-i sirişkin bahr-i hûna
Sükûn elvermiş ol cûy-ı cünûna

Olup hoşnûd kendi âteşinden
Şikâyet etmez olmuş mehveşinden

Cefâdan ney gibi zâr etmez olmuş
Varıp Leylî’yi bîzâr etmez olmuş

Olup fâriğ dil-i dîvânesinden
Usanmış vaz’-ı küstâhânesinden

Duyup ol berk-i sâmân yanî Leylî
Gazâb-nâk eylemiş Kays’a tecellî

Demiş etdinse feryâdı ferâmûş
Gerekmez bana artık gûş u mengûş

Perîşân olmanı edip tahayyül
Seninçün şânelenmişdir bu kâkül

Bu sûretler seninçün rûnümâdır
Nazar âyîneye sanma sanadır

Hemân yan agla Mevlâyı seversen
Koma feryâdı Leylâyı seversen,

Meğer dîvâneye taş atdı Leylâ
Komadı urmadık baş seng-i hâra

Olur mâşûk dâğ u zahme tâlib
Nişân lâzımdır âşıklarda Gâlib

Mülevvendir hemîşe kâr-ı uşşâk
Meger imdâd ede hûnkâr-ı uşşâk

Kerem-hâhem cenâb-ı Mevlevîden
Vere bir neş’e şûr-ı manevîden

6
HİKÂYET-İ HAZRET-İ PÎR-İ DEST-GÎR CENÂB-I MEVLÂNA KUDDİSE SIRRÛHUL-ALÂ BÂ MUÎNÜ-DÎN PERVÂNE

Bihîn evlâd-ı Sıddîk-i hilâfet
Celâleddîn o hûnkâr-ı velâyet

Kitâb-ı Mesnevînin âsümânı
Münevver maşrık-ı şems-i maâni

Ser-efrâzı şâhân-ı manevînin
Penâhı âşıkan-ı Mevlevînin

Edip Yunân ilinde neşr-i esrâr
Felâtûnlar olurken mest-i envâr

Edip bezmim ziyâret Al-i Selçûk
Gelirmiş ol şehân-ı zühre mancuk

O devletde vezâret bile muhtass
Munînid-dîn imiş Pervâne-mahlas

Olup hattâ ki nûrundan sebak-gîr
Komuş Pervâne nâmın hazret-i pîr

Vezir-i ehl-i hâl ü bâ-hâbermiş
Gelip pâyına her dem yüz sürermiş

Olup ol âşıkın sıdkından âgâh
Mübarek pâyın çekmezmiş ol şâh

Meğer bir gün ki davâ-yı riyâset
Munîd-dîne vermiş idi hayret

. Getirmiş gönlüne bir hâtır-ı şûm
Götürüp çekmiş ayağın Mürşîd-i Rûm

Bir iki gün geçüp Âl-i Karaman
Olup âsi tutuşmuş nâr-ı tugyân

Kavî düşmen belirmiş pâdişâha
Begâyet dehşet el-vermiş ol şâha

Munînid-dîn deyip feryâda gelmiş
Cenâb-ı pîre istimdâda gelmiş

Bûyurmuş Hazret-i Monlâ vezîre
Ne lâzım sû-i zan etmek fakîre

Bu bâbın seddîne meşgûl idim ben
Ayak çekdükde fürce buldu düşmen

Nümâyânken katında kâr u bârım
Sanursın kibr ola hâşâ fikârım

Kıyâs-ı nefs edip sen etme pinhân
Değildir serserî tavr-ı azîzân

Gubâr erdirme rûy-ı ibtihâle
Ayak çekdirme Gâlib ehl-i hâle

7
HİKÂYET-İ LÂTİFE-İ CENÂB-I HAZRET-İ PÎR-İ DEST-GÎR MEVLÂNÂ KUDDİSE SIRRÛHUL-ÂLÎ BÂ-MÜRÎD

Celâleddîn-i Rûmi yanî pîrim
Efendim pâdışâhım dest-gîrim

Salup sûr-ı kıyâmet kâinâta
Erişdi bâng-ı kûsi şeş-cihâta

Cihân halkı mürîd-ü âşık oldu
Kimi Mecnûn kimisi Vâmık oldu

Meger ol haylden bir muhlis-ı hâm
Dilermiş olmağa derviş-i nâ-kâm

Bırakmış esb ü mâl itibârı
Düşüp bu kaydı terk etmiş karârı

Edip yağma metâ-ı ârzûsun
Çalışmış açmağa yokluk kapusun

O günlerde edip vesvâs-ı iğvâ
Dolaşmış gönlüne bu hâm manâ

Ki vardı hayli kar u bâru mâlım
Neden düşdüm bu kâre noldu hâlim

Edip itlâf olma emlâk-i pâki

Harâb etdim bu cism-i derd-nâki

Neden düşdü yolum dervişler ile
Ne kaydım var benim bu işler ile

Muhassıl böyle bin vesvâs-ı bâtıl
Safâsından o merdi etmiş âtıl

Bu cânibden Cenâb-ı Hazret-i Pîr
Duyup ol fikri etmiş böyle tedbîr

O sâatde bir esb ü bin filori
Olup bir mîrden arz-ı huzûru

Hemân verip anı bir çâkerine
Demiş al git mîrden arz-ı huzûru

Binip bir ebreşe kârında olsun
Alıp altınu pâzârında olsun

Bıraksun itminânı evliyâya
Dolaşsın gelmesin semt-i safâya

Safâ-yı hâli versin mâlı alsın
Bu işe zübde-i âmâl-i alsun

Fakîrdir bînevâlar kârıdır bu
Dönersen dön rızâ bâzârıdır bu

Nedir Gâlib kide Merdâne minnet
Verirse cânı bilsin câna minnet

Olur ol hâle nâdim merd-i dervîş
Gelüp etmiş yeniden def'-i teşvîş

8
HİKÂYE-İ EBÛ-HAFZ HADDÂD BÂ-ŞİBLÎ RÂHMETULLÂHİ ALEYHİL-BÂRİ

Rivâyetdir bu kim Hafz-ı Haddâd
Ziyâret-gûne etmiş azm-i Bâgdâd

Cüneyd ile edip çok sohbet-i cân
Olurmuş hâne-i Şiblîde mihmân

Beher şeb ana şeyh-i büzürgin
Edermiş pûhte bir hevlâ-yı şîrîn

Bu hıdmet çâr-mâh oldukda mutâd
Eder Bu Hafz çün tevdî-i Bâgdâd

Demiş Şiblî'ye kim kârında hayr et
Nişâbur'a gelip ikrâmı seyr et

Târîkatda odur kim mizbânî
Giderken gitmesin senden girânî

Hafif olsun tekellüfsüzce tavrın
Berâber tut ki gitsin yâ otursun

Budur mihmanâ ikrâm-ı târikat
Bilirler anı erbâb-ı hakîkat

Eder Şiblî dahı azm-i Nişâbûr
Olur Bu Hafzada mihmân-ı pür-nûr

Çihil tenmiş temâm esbâb-ı ammâ
Berâber dahil olmuşlar tamâma

O şeb Haddâd eder kırk şem'-i ihzâr
Eder her birisini neşr-i envâr

Edip kendi dahı rûşen çerâğın
Çerâgân eyler ol Firdevs-bâgın

Demiş Şiblî ki ey şeyh-i tasavvuf
Değildir işte bu târh-ı tekellüf

Bûyurmuş ana Haddâd ey civân merd
Söyündür cümlesin edip dem-i serd

Çalışmış sönmemiş birisi aslâ
Meğer şeyhin çerâğ-ı hâsı ferdâ

Demiş gördün mü esrâr-ı hulûsu
İnandın mı işrât-ı nusûsu

Benim mûm yakdığım Allâh içindir
Ne Şiblî vü şâhenşâh içindür

Hulûsum vermedi Allâh bâda
Fakat kendi çerâgımmış ziyâde

Hudânındır çü mihmâ eyledim cûd
Tekellüfsüzce etdim bezl-i mevcûd

Sen ammâ eyledîn Haddâd'a ikrâm

Târîkât bu değildir hâmsın hâm

Eger Allâh içinse kim nesak tut
Değilse çekme zahmet kavl-i Hak tut

Senin haddin degilken mihmânlık
Ne haddin Gâlib'e etmek mîzbânlık

Gelirsen hânedân-ı evliyâya
Tufeyl ol mihmânân-ı Hudâ'ya

Eğer teşrîf ederlerse sârâyın
Çıkup derbânlık et hâlî ko câyın

Kolay bir iş değil âdâb-ı sohbet
Hemân davâ-yı ko halvet selâmet

9
HİKÂYE-İ SEYYÂH

Muattâr-sâz-ı bezm-i ehl-i esrâr
Şeh-i manî Ferîdüddîn-i Atâr

Olup ûd-ı suhanda nefha-bahşâ
Verir dûd-ı lafzından bûy-ı manâ

Ki vardı bir zamân bir merd-i seyyâh
Gezer âlemleri mânend-i ervâh

Nemed-berdûş peşmînpûş u medhûş
Döner pervâne-veş pür-sûz u hâmûş

Karâr etmezdi bir menzilde câvîd
Başın alır gider mânend-i hurşîd

Meh-i nev-veş olup keçkül-i gerdân
Eder âfâkı pür-envâr-ı irfân

Başında meş'al-âsâ şu'leden tâc
Mukîm-i sûr idi hem-râh-ı huccâc

Bürehne-pâ vü huşk-endâm ü sad-çâk
Tamarlardan mürekkeb hemçü misvâk

Teber-berdûşu ber ser âftâba
Per açmış bâz-ı eşheb-veş şitâba

Derûnu genc-i nîrenc-i tılısmât
Belinde cur'adân-ı kulkatırât

Dolaşmış Çîn ü Mâçîn ü Hıtâyı
Bütün gözden geçirmiş mâverâyı

Düşüp sahrâlara mânend-i Mecnûn
Komamış gezmeden bir deşt ü hâmûn

Geçirmiş rüzgârın gûne gûne
Giyinmiş her kumaşdan bir numûne

Seyâhat eylemiş sahrâ vü çölde
Sebihât eylemiş deryâ vü gölde

Edip bir müddet azm-i ceng ü perhâş
Gehî surtât yazılmış gâhi yoldaş

Olup ferrâş-ı deyr-i sümenâta
Nedîm olmuş şeh-i Mısr ü Herâta

Görüp sînâsilerden ilm-i kâfi
Okutmuş cinnîyâna kûh-ı Kâfi

Çıkıp kürsîye etmiş emr-i ma'rûf
Yalan şâhidliği etmiş giyip sôf

Harâbât içre etmiş çok ibâdât
Cevâmi de hem envâ-ı fesâdât

Bakıp her rengden bir örnek almış
Televvünde işi Allâh'a kalmış

Tamâm etmiş fünûn-ı mâsivâyı
Begenmiş tavr-ı merdân-ı Hudâyı

Edip tahsîl her ilmi unutmuş
Gönülden dâmen-i pîrânı tutmuş

Gezerken bir gün ol âşufte-sâmân
Olur bir vâdî-i pür-hevle mihmân

Ne vâdî Kerbâlâ-yı vahşet-engîz
Zemîn-i mürdegan hâk-i belâ-hîz

Hat-ı sergeşte vü gümkerde râhı
Bütün çâh-ı ecel çün dâm-ı mâhî

Mukîmi dîv ü gûl ü düzd-i hûn-hâr
Birikmiş bir bölük mekkâr ü gaddâr

Yapılmış her târaf maktûl ü maslûb
Dağılmış dağlara feryâd ü âşûb

Kurulmuş haymeler pür-şûr u gavgâ
Zenândan gayri yok ammâ ki peydâ

. Bakıp dervîşe bir zen demiş eyvâh
Neden düşdü yoluna böyle bir câh

Meğer ömrün bulup pâyân ü encâm
Gelip bîçâre kıldın bunda ârâm

Acıdım sana bî-pâ vü sersin
Zararsız kimseciksin derbedersin

Eline sundu ol dem bir dilim nân
Dedi tut şunda ber-âyîn-i mihmân

Gelirken karşıdan merdân-ı bî-bâk
Tenâvül eyle nânı etme imsâk

Düşüp derviş ye'se oldu sersem
Boğazdan mı geçer hîç lokma ol dem

Göründü nâ-gihân bir merd-i hûn-hâr
Elinde harbesi Mirrîh-âsâr

Gözü par par yanar mânend-i ejder
Derinde-şîr-ter cellâd-peyker

Görüp dervîşi indi edheminden
Göründü âşinâlık âleminden

Alıp destin öpüp ikrâmlar ile
Yetirdi haymeye ibrâmlar ile

Ziyâfetler edip hânlar getirdi
Taâm u şerbet ü nânlar getirdi

Bir iki gün edip îzâz u ikrâm
Havâlet-hâh olunca merd-i nâkâm

Alıp yanına bir iki kafâdır
Getirdi tâ berâh-ı emn olup yâr

Dedi dervîş var senden suâlim
Perişân oldu bu hâline hâlim

Değilken meşrebin mâil vefâya

Neden bu şefkatin ben mübtelâya

Eğer ikrâmsa maksûd söyle
Nedir bu tavr-ı nâ-mahûd söyle

Cevâbında dedi ol düzd-i hûn-hâr
Yediğin nânadır bu lutf u îsâr

Nasîbîn var imiş çûn nânımızda
Muazzezsin müeyyed yanımızda

Çü olmuş dostluk düşmenlik olmaz
Bu er meydânıdır harzenlik olmaz

Egerçi düzd-i bî-müzd ü namâzız
Mürüvvetsiz değil mihmân-nevâzız

Kıyâs etme ola bir düzd-i gümrâh
Mürâat-ı niam-hârından âgâh

Bihamdillâh gedâ-yı evliyâyız
Kerem bâbında me'lûf-ı atâyız

Eger kim bir nâzar îsâr ederler
Muhakkakdır bu kim her bâr ederler

İnâyet kânıdır Gâlib erenler
Kalır mı behresiz ijhsân görenler

Dedem kim Hazret-i Seyyid Alîdir
Kerâmet vech-i pâkinde celîdir

Odur seccâde-i manâda elân
Sezâdır rütbe-i irşâde elân

Budur maksûd ol sultânımızdan
Ede himmet geçe noksânımızdan

10
HİKÂYE-İ BÂYEZİD

. Meğer bir şeb ki mehtâb oldu cûşân
Tenevvür mâhdan nûr etdi tûfân

Beyâz-ı subha döndü şâm-ı deycûr
Safâdan oldu kûh-ı seng-i kâfûr

Uyup mevc-i nesîme cûy-ı mehtâb
Çemende oldu pür-çûş âlem-i âb

Şeker hâb etdi bâğ etfalını gark
Kedûlar kelle-i kand oldu lâ-fark

Çerâgân-ı çemen döndü behişte
Semenler devr-i kâfûrî sirişte

Olup âyîne-i Cemşîd-i âlem
Safâdan oldu pür hurşîd-i âlem

Münevver sûret-i bedrin kemâhî
Şinâver bahr-i sîmâb içre mâhi

O rütbe bahr-i mehtâb oldu cûşân
Çemende murg u mâhî oldu yeksân

Eder ebr-i sefîd-i nûr-barân
Müşa'şa' her târaf elmâs-rîzân

Müheyyâ herkese her gûne maksûd
Cihân pür-hâb ü ber bîdar-ı nâbûd

Görüp bu hayreti sultân-ı Bistâm
Gönül mir'âtın etdi hayret-endâm

Tutup yüz ol münevver bârgâha
Münâcât etdi bâki pâdşâha

Dedi yâ Râb nedir bu sırr-ı pîhân
Ki yok bâr gehde derd-mendân

Bu güne âşikâren tâk-ı âlî
Talebkârândan olmak nice hâlî

Gelip semt-i semâdan peyk-i ilhâm
Cevâbın verdi ana kıldı ilzâm

Ki serhengân-ı izz-i kibriyâyı
Komazlar bu sarâya hem gedâyı

Gelenler âsitân-ı evliyâya
Bütün davetlidir Gâlib safâya

Sakın sûretde kalma aldanırsın
Komazlar yohsa gelmezler sanırsın

BAHR-I TAVÎL MISRÂ-I EVVEL

Ey gülistân-ı letâfetle hezâr işve vü nâz ile yetişmiş gül-i ra'nâ sana gûyâ ki edip müşk-i-sahâb ü mey-i Gülgün ü gülâbı dahı bârân edip enfâs-ı Mesîhayı nesîm eyleyip envâ-ı nezâketle tarâvatle verip perveriş etmişler o rûhsâreyi yüz reng-i bahâran ile bin gonce-i handanı mukattâr kılup el-hak bir aceb sûrete koymuş seni nakkâş-ı ezel kim ne gelir misli ne gelmek mutasavver görünür böyle bahâ bu hüsn ile yaraşmaz sana ki âşık-ı şûrîde-i bî-tâbını mahzûn edesin nâle ile ciğer-hûn edesin yâ bu mıdır kâide-i şehr-i mahâbbet bu mıdır târz-ı meveddet tutalım böyle imiş farz mı ol kaideyi eylemek icrâ ne olurmış bir iki gün dahı terk eyleyip ol resm-i cefâyı donadıp bezm-i safâyı oturup meclise begler gibi sen nûş-ı şarâb eylesen uşşâk-terâne ile dil ü sînesini nây ü rebâb eylese kimmenede hâşâ…

MISRÂ-I SÂNÎ

Serteser milk-i cihân berk-i benefşeyle gül ü gonca vü lâleyle dolup gülşen-i Firdevs ile hem-reng olup elvân-ı şükûfe ile müzeyyen oluyor sen dahı envâ-ı küşâyişler ile nâdire cünbişler ile gelsen elin bıynuma salsan beni alsan da berâberce açılsak çemene bakuşuben hânde-i nâz ile biraz serve biraz dahı gülüşsek semene yohsa bu olmuş mu değil memleket-i nâzda bu lutf u nevâziş bu inâyet güzelim belki budur tavr-ı pesendîde-i hûbân ki alıp âşıkı tenhâca fakat bir iki murtıbla gehî kendisi sâkî vü gehî mutribi sâkî ederek gül gibi handân olarak açılarak haste-i hicrânını ihsân-ı firâvânla ihyâ ede tekrâr dirildip yine öldürmek için tâzece câm-bahşına îmâ ede yani ki biraz lutf u biraz cevr ise de cânib-i insâfa gide etmeye yekpâre sitem resmini icrâ.

MISRÂ-I SÂLİS

Gel ey mâh-ı siyeh-perçem ü gülfem bu gece seyr ü temâşâya çıkup cilve-i mehtâb ile deryâda biraz âlem-i âb eylesek olmaz mı ki envâr-ı ziyasıyla kamer mevclerin her birini sîm-sevler gibi tezyîn edip aksiyle nücûmun dahı kandîl-i dırâhşân ile bir bezm-i çerâgân-ı dîger-gûn görünmüş ki şebistân-ı cihân böyle münevver geceyi böyle safâ bahri ki rü'yâda bile gördüğü yokdur ki serâser çemen eşkûfeleri gelmiş o deryâda hâbâb olmuşu o girdâbların her-biri bir havz-ı pür-âb olmuş aceb târz-ı pesendîdesi var sûret-i nâdîdesi var gûyâ sana kâse-i billûr-ı sipihrin içi şîr ile lebâleb de ekilmiş de zemîn üzre dökülmüş tagılup lü'lü-i şehvârları târ-ı şuâ'ıyla nücûmun yine tekrâr dizilmiş nâzar erbâbına olmuş heme-yagma.

MISRÂ-I RÂBİ

Güzelim âşıka cevr etme cefâ meşrebine gitme amân haste-i hicrânını incitme ki birgün ola sen dahı düşüp aşkına senden beterin zülfüne ber-dâr olasın mihnet ü endûha hâberdâr olasın âhu figan ile yanıp yakılasın gül rûhûnun şulesine âlemi şeydâ kılasın sonra nedâmetlerini kimseye ızhâr edemezsin ki sen uşşâkına râhm etmediğin lutf u vefâ mesleğine gitmedigindir ki gelip yoluna bu dâme tutuldun deyü envâ-ı melâmetler edip birbirine halk işâretler edip âşıka râhm etmeyenin hâli budur zübde-i âmâli budur öyle gerekdir deyip ol

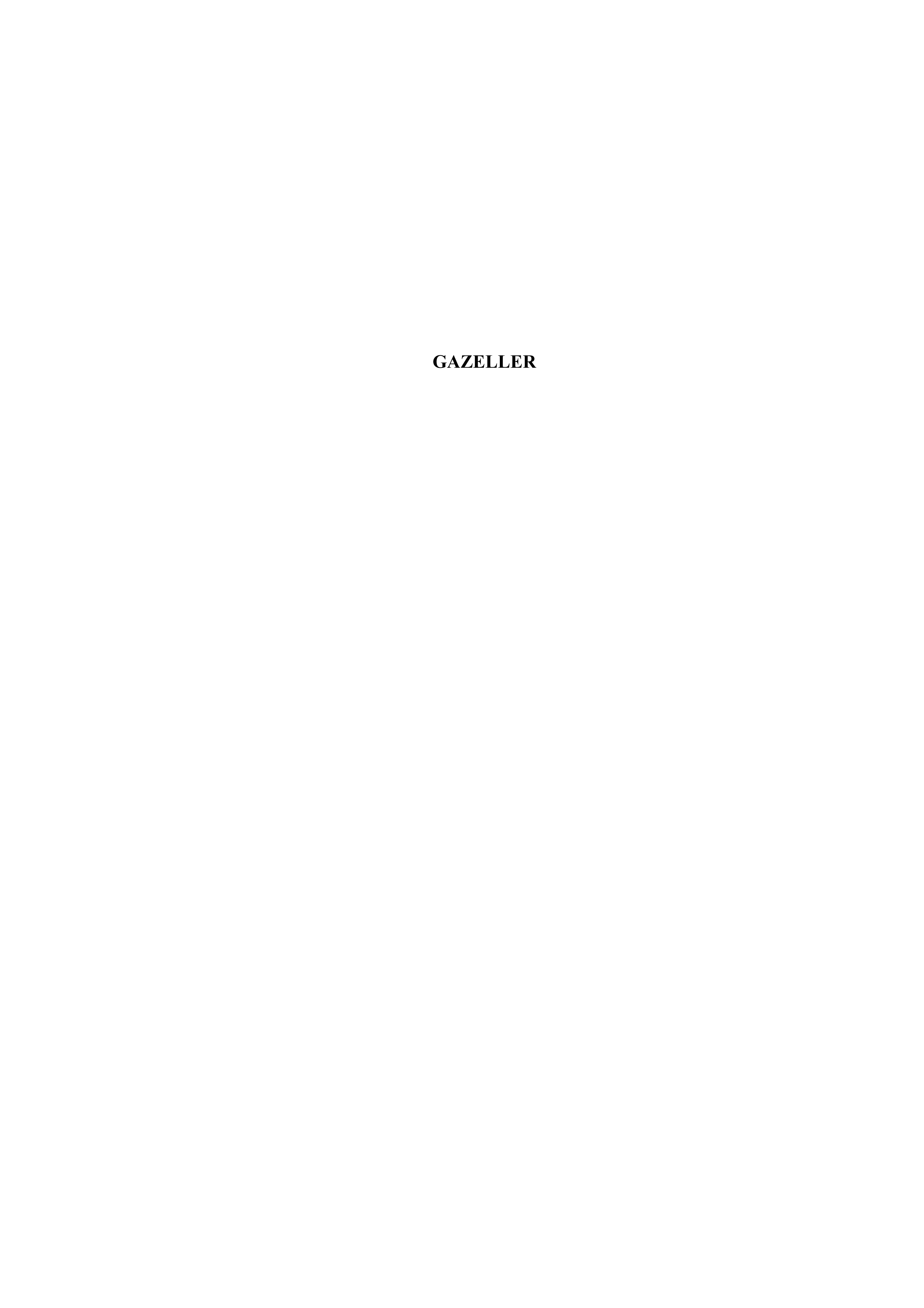
hüsnüne dil bâgladığın kâfiri tahrîk ederek bir bir ederler sana tevbîh o zamân sen diyesin kim bu sözleri hep söyledi dîvâne kıyâs eyledi kim Gâlib-i şeyda…

BİR KITA TEZKİRE-İ LATÎFELERİ SÛRETİDİR

İnâyet-kârım efendim hazretleri hem-vâre safâ-bahş kılıp erbâb-ı mahâbbet olan nefesi rûh-efzâları pâyende olmak terennümâtı karârında nümûde-i hâlisin fuâdlarıdır ki geçen defa fâkire tahrîr bûyurulan tezkire-i meveddetin hâmişinde birâderimize selâm mahallinde neyzen-i bî-nagme deyü tastîr bûyurduğunuz bâis-i cûş-ı gayret olup ifâde-i hâle şürû olundu. Evvelâ târîk-i hidâyet-i refîk-i mevleviyenin Esâsı samt u sükût üzre olduğu müşarünileyhin mâlûmı olup târîk-i ney-nevâzîde dâhı imâl etmek ihtimâli yok mu yâhûd kemâl-i letâfet-i nagamât bir hadde bâlig ola ki kuvvet-i sâmia ile hiss olunamayup kuvvet-i mütefekkire belki mütehayyile ile idrâk oluna hüner degil mi yâhûd ifrât-ı halâvet-i negmeden elindeki ney ney şeker kesile hôş degil mi yâhûd nây-ı kıyâmet-nevâları sûr-ı İsrâfilden nümûdar olup da rûz-ı haşre muntazır olâlar ki " yevme yünfehü fis-sûri fe te'tûne efvâcâ" sâatidir câiz degil mi veyâhûd henüz kuvvetden file gelmeyen nağamât-ı acîbe ki perde-i hayâllerinde mestûrdur anun taaccübünden ellerindeki ney engüşt-i hayretleri ola ki kendileri ber-dehân etmiş olâlar yâhûd esrâr-ı mevleviyyeden mesnevî ……….. ………… nüktesinin gavrına vusûliyla nây-ı bülendleri çâh-ı ayn-ı Zerkâ olup sükkân-ı zîr ü zemîne safâ-bahş olâlar yâhûd şiddet-i sadâyı neyden gûş-ı cihâniyâne sümm ârız olup işidilmemek ihtimâli yok mu lâkin engüştlerinden hâsıl olan âvâz-ı kûs-ı şâhî demdemesi verdigi bu kâziyye ihitimâlini münâfidir yâhûd henüz zîr-i perde-i hafâda olan nağamât olmaksızın tesîr-i belîg edip (beyt)

Bu nağmeye kim ben etdim âheng
Ol beni kıldı zâr u dil-teng

mefhûmuncâ kendîni medhûş mebhût etmiş ola yâhud Fârisiyle ülfetlerine binâen rûhâniyyet-i Sâibden (Mısra) ………. mısrâını telakkî etmiş olâlar yâhûd sâbîka-ı iştîgaller olduğu fenn-i silâhşôriden henüz bakiyye olup ellerinde ki nây-ı şule-efrûz tüfenk-i âteş-feşân zann olunup nağmelerin nişângâhını gözetmek için sâkit olmuş olalar yâhûd nev-hevesân-ı fenn-i mûsikî ekser düzdî-i nağmede mâhir olmağla etdikleri ve edecekleri nagmeleri çalmış olâlar yâhûd nâyları gayet hâlet-efzâ olduğundan sadâsı ervâh-ı mücerrede olup semâhâne-i âlem-i bâlâya getirmiş olâlar yâhûd edecekleri nağmelerin kemâl-i soğukluğundan neylerinin sadâsı tonmuş ola yâhûd kemâl-i harâretinden yanmış ola böyle böyle nice ihtimâlât der-kâr iken tasvîr-i kutb-ı nâyi gibi bir-neyzen-i hôş-nümâya neyzen-i bi-nağme demek revâ degildir bâki siz âlem siz ve's-selâm.

GAZELLER

1

1. Aşk âteş-i tecelî-i Mansûrdur bana
Her çûb-ı dâr bir şecere-i Tûrdur bana

2. Ol serv-i gül-furûş-i tecelli-i cilveden
Her nahl-i âh bir şecere-i Tûrdur bana

3. Semt-i belâda bellemişim dâr-ı vahdet-i
Seng-i nişân minâre-i Mansûrdur bana

4. Teblerze zâd gevher-i galtân-ı gurbetim
Mihr-i sadef sabâh-ı Nişâbûrdur bana

5. Rehdân-ı gayb-ım öyle ki ankâ-yı ahşetin
Arz-ı refâkat etdigi meşhûrdur bana

6. Gûyâ hayâl-i hatt-ı lebinle müjemde hûn
Bâg-ı vefâda tûtî-i zebûrdur bana

7. Çekmem humâr-ı çîn-i cebîn sergüzeşt-i Cem
Nakş-ı gül piyâle-i fâğfûrdur bana

8. Bakmaz safâ-yı sâgar-ı zerrîne mest-i aşk
Kimyâ-yı ayn o nergis-i mahmûrdur bana

9. Sad mîh-i tîr-i hecr ile bu sîne-i harâb
Meşk-i figâna tahta-i santûrdur bana

10. Baglandı târ-ı kâkülüne nagme-i cünûn
Zincîrler terâne-i tanbûrdur bana

11. Kanlar akar aceb ki bu çeşm-i sefîdden
Hûnâbe hîz bu çeşm-i kâfûrdur bana

12. Mânend-i jâle sâlik-i meczûb-i aşkıyım
Gâlib demem ki şems-i Hudâ dûrdur bana

13. Bahş etdi hâk-rûbî-i iksîr dergehin
Ol hazretin inâyeti mevfûrdur bana

2

2. Aşk u sohbet matla-ı dîvân-ı sıhhatdir bana
Makta-ı nazm-ı hayâtım kat-ı ülfetdir bana

2. Sâgar-ı gülgûn şerâr-ı âh-ı hasretdir bana
Çeşm-i pür-hûn gonce-i gülzâr vuslatdır bana

3. Bî-tevakkuf âzım-i dârul-bekâ-yı katlinim
Tîğ-i zehr-âlûd ebrû-yı işâretdir bana

4. Mihre isbât-ı şerîk eyler sükûn-ı bahr-i sâf
Iztırâb âyîne-i dîdâr-ı vahdetdir bana

5. Dûr eder şem'-i seherden şebçerâğ-ı şu'lesi
Cevher-i cân seng-i râh-ı bezm-i rü'yetdir bana

6. Sikke-i nakd-i revânım oldu çün gelmez girân
Baht-ı vârûnum benim ser-tâc-ı rif'atdir bana

7. Men ki sermestim şarâb-ı girye-i hûnînden
Dîde-i esfîdi gör kim subh-ı işretdir bana

8. Cân helâk ülfet zebân hâmûş dil hoşnûd-ı gâm
Merg ü sıhhat gûyiyâ şükr ü şikâyetdir bana

9. Gâlibim men kuvvet-i nutkımla ey Îsî-hamûş
Mani vü elfâz mülkümde raiyyetdir bana

3

1. Gönülde aşk-ı bî-pervâ mekân ister mi ister yâ
Hümâ-yı evc-i himmet âşiyân ister mi ister yâ

2. Lisân-ı haldir minkâr-ı murğ-ı şem'e pervâne
Suhân-sâz-ı hamûşi hem-zebân ister mi ister yâ

3. Eder gülgûn beyâz çeşmini mestânelik âhir
O hûnîden dil-i hûn geşte kân ister mi ster yâ

4. Suhan-gû vü suhan-mebhûtdur esrâr-ı vahdetde
Bu sözde rûh-ı kudsi tercemân ister mi ister yâ

5. Nigâh-ı kahrıdır tasvîr olan ser-levha-i cânda
Gönül şehnâmesi yâ kahramân ister mi ister yâ

6. Hayât ümmîdin etmem gamze-i cellâddan ammâ
Fedâ olmak o la'l-i nâbe cân ister mi ister yâ

7. Dehân-ı yârdır hep güft ü-gû-yı ehl-i dil Gâlib
Aceb ankâ-yı manâ nâm ü şân ister mi ister yâ

4

1. Cem ser-encâmını nakl etdi leb-i câm-bana
Zehr-i mâr oldu mey-i gerdiş-i eyyâm bana

2. Mâtem-i firkat-ı dildâre oldum kurbân
Bül-aceb geldi muharremde bu bayram bana

3. Verdigi nuklu ciger-pâre iken sâkînin
Kanımı pek kurudır etdigi ibrâm bana

4. Ham-ı zülfü ki çerâg-ı sühana ola fetîl
Çeşm-i ejderden olur revgan-ı bâdâm bana

5. Rûzumu tîre ederse hat-ı sebzi o mehin
Bir felek mâh-ı münevver verir ahşam bana

6. Rûzumu tîre ederse şebimi rûşen eder
Dûd-ı âhım gibidir hatt-ı siyeh-fâm bana

7. Şekvesi baht-ı siyehden imiş ol nâçârın
Söyledi derdini dün Gâlib-i nâ-kâm bana

5

1. Şûh-ı bed hûy-i kazâ zann etme nâz eyler bana
Bîm-i cândan çeşm-i cellâd-ı niyâz eyler bana

2. Öyle bir ankâ-yı manâyım ki sayda tab'ımı
Şâh-ı endîşem hümâ-yı şâhbâz eyler bana

3. Kalbim ol âyine-i vahy-irtisâm-ı aşk kim
Tûti-i Cibrîli dest-âmûz-ı râz eyler bana

4. Çeşm-i âteş pâre ammâ çeşme-i âb-ı hayât
La'l-i cân-bahş-ı bütân sûz ü güdâz eyler bana

5. Gâlibim ol kahramân-tab'ım ki ben rûh-ı Fehîm
Havf edip bin dürlü vaz'-ı dil-nüvâz eyler bana

6

1. Münâsibdir be-gâyet rûh-ı râha kâlıb-ı mînâ
Felâtunâ sezâdır câme-i Câmasb-ı mînâ

2. Hevâ-yı aşk eyler sohbet-i tevhîdi ayni şevk
Sadâ-yı kulkul olmuş bâng-i yâ Rab yâ Rab-ı mînâ

3. Olur lebrîz-i sahbâ mest olmaz hürmetin bilmez
Dil-i rindândan vâsidir el-hak mezheb-i mînâ

4. Degil reng-i hına küstâh düşmüş âb-rû dökmüş
Ayağ-ı sâkîye gül-bûse nakş etmiş leb-i mînâ

5. Hârim-i aşk-ı rûşen kılmağa çok âteş ister çok
Surâhi-veş serâser şu’ledir şem’-i şeb-i mînâ

6. Açar her lahzâda bin rind-i mahmûrun gözün hala
Habâb-ı mey degilken dahi tıfl-ı mekteb-i mînâ

7. Gelû- gîr eylemez bûy-ı vefâ-yı gonce-i tab’a
Dehân-ı dilrübâdan teng-i terdir meşreb-i mînâ

8. Edip bir reng o gül-rûya yine kendi çekilmekdir
Hemân Gâlib bu gûne ser-fürûdan matlab-ı mînâ

7

1. Nigeh-i çeşm-i çü şehbâz nümûn oldu bana
Tâir-i rûh-ı kuds sayd-ı zebûn oldu bana

2. Eşk-i çeşmimle kızıl kana boyandı dünyâ
Meh ü mihri felegin çeşme-i hûn oldu bana

3. Dest-i efsûs olalı bâl ü per-i pervâzım
Lâ-mekân mevki-i ârâm u sükûn oldu bana

4. Zülf-i Leylîde ki zencîr belâsı Kays’ın
Özge ser-rişte-i davâ-yı cünûn oldu bana

5. Çeşm-i câdûsuna divâne olam ol şûhûn
Dest-i endîşede âhû-yı füsûn oldu bana

6. Zevk-i derdinde diriğ eyledi şimdi dilden
Hasret-i dâg aceb dâg-ı derûn oldu bana

7. Gireli halvet-i manâ-ya lafızdan Gâlib
Bu zuhûrât kamu ayn-ı bütûn oldu bana

8

1. Lutf-ı görülmez âh olıcak sîneden cüdâ
Cevher nümâyiş edemez âyîneden cüdâ

2. Ey kâş olaydı pertev-i mehtâb-ı câm ile
Târîki -i riyâ şeb-i âzîneden cüdâ

3. Dil penbe-pûş-ı dâg u kâkum-bedûş olan
Olmuş gurûr-ı hırka-i peşmîneden cüdâ

4. Tab’a şarâb-ı köhne bilen fikr-i pûhtesin
Bir dem değildir işret-i dîrîneden cüdâ

5. Bî-pîç ü tâb-ı gam olamaz tab'-ı pür-hüner
Ef 'î olur mu hîç der-i gencîneden cüdâ

6. Ol söz ki pür-nikât ü mezâmin-i hüsn ola
Anda tahayyül-i hat ü hâl-i neden cüdâ

7. Gâlib bu şir-i sâfını ahbâba eyle arz
Etsin zamîr-i pâkların kîneden cüdâ

9

1. Mâye-i renc ü hasâretle gınâ geldi bana
Şimdi kâlâ-yı inâyetden abâ geldi bana

2. Şevk-i tecrîd ile pûşîde ten-i zâ'f olalı
Nefes-i Îs-i cân-bahş kabâ geldi geldi bana

3. Gülşen-efrûz olıcak şu'le-i âh-ı bülbül
Reng-i gül revgan-ı kandîl-i fenâ geldi bana

4. Hüsnünün nakş-ı ber-âb olduğun anla cânâ
Levh-i rûyumda deme hatt-ı bekâ geldi bana

5. Beste-i hâb-ı şeb-i hayret iken sagar-ı mey
Meş'al-i kâfile-i râh-ı Hudâ geldi bana

6. Gonce-i kâm dili oldu güşâde dem-sâz
Merhâba bâdiye-i peyk-i sabâ geldi bana

7. Gam-ı dûşîne ise tuhfe-i subh-ı ümmîd
Bâde-i köhne vü yaran-ı safâ geldi bana

8. Ney veş esrâr-ı mahabbetden urursam nola dem
Nağme-i hüsnü edâ bâd-ı hevâ geldi bana

9. Zevk-i vahdet ile Gâlib gidicek kendiden
Aks-i âyîne gibi rû-bekâfa geldi bana

10

1. Çeker bûy-ı devâdan âh-ı sâhib derd-i istignâ
Sudâ-ı sıhhata sandal sürer rû-zerd-i istignâ

2. Bulur âsâyiş-i gevhâreyi lerzân oldukça
Hevâ-yı giryesineden tıfl-ı gam pür-derd-i istingâ

3. O şûhûn bâg-ı hüsnün sünbülistân-ı hazân eyler
Eder uşşâk-ı pûhte gerçi germ ü serd-i istingâ

4. Olaladan reh neverd-i nakş-ı pay-ı edhem-i nazük
Tenük çemân-ı aşka tûtiyârdır gerd-i istingâ

5. Cihât-ı şeş der-i tevfîk olmuş nat'-ı hâhişde
Tehî galtân degildir ka'beteyn-i nerd-i istignâ

6. Hemân nakd-i hayât-i bî-dirîg iken anın mihri
Zen-i dünyâya Gâlib râm olur mu merd-i istignâ

11

1. Çeşmimde gerçi sihr ü beyân söylerim sana
Vasf-ı lebinde sıhhat-ı cân söylerim sana

2. Sengîn dilân-u mısra-ı sengîn-i ehl-i derd
Râh-ı suhanda işte nişân söylerim sana

3. Bir gün olursan iki gözüm sen de aşka yâr
Bu mâcerâyı ben o zamân söylerim sana

4. Bir va'd-i bûse gibi şeker çiynedi gönül
Şîrin ü dil-nişîn yalan söylerim sana

5. Esrâr-ı aşk fâş değildir Hudâ bilir
Bu râzı bi-vukûf-ı zebân söylerim sana

6. Ey akl çâre varsa eğer derd-i âşıka
Kimdir dil-i nizârım alan söylerim sana

7. Sordum o şûha bâis-i âhın nedir dedi
Gâlib tehâlük etme inan söylerim sana

12

1. Ey çeşm-i mesti kûşe mihrâb-âşinâ
Gamzen ne hastadir ki olur hâb-âşinâ

2. Akl-ı maâşı aşk eder elbet halel-pezîr
Çendân olur mu düzd ile mehtâb âşinâ

3. Vermezdi feyz-i gevher-i galtân-ı eşke dil
Bahr-ı kademde olmasa girdâb-âşinâ

4. Yâ Rab sakla çeşm-i bedinden sürâhînin
Dilberle oldu tâb-ı mey-i nâb-âşinâ

5. Bîgâne-dost gamzesi âşık-keş ol perî

Tîğ-i hayât düşmen ü hûnâb-âşinâ

6. Peyvendi dîger olmasa maktûl-ı kâtilin
Kurbâniyâne ola mı kassab-âşinâ

7. Ey baht âteş-i gama yan nâliş eyle kim
Olmuş seninle Gâlib-i bîtâb-âşinâ

13

1. Cân olmak ister ey leb-i şîrîn fedâ sana
Düşdü yine amân amân bir recâ sana

2. Yüz verme hâl-i Hindûya ey yâr kıl kerem
Kim fitne intihâb ediyor câ-be-câ sana

3. Bin murg-ı cân tutarsa da şâhîn-i çeşm eğer
Âhir yine kebûter-i dildir gıda sana

4. Hep kanlı yaş ile yazılıp ser-nüviştimiz
Söylenmedi ne fâide bu mcâcerâ sana

5. Çün bendedir günâh ne vâr cevher eder o şâh
Ey baht-ı dûn neyledim ammâ ki yâ sana

6. Ref' eyleyip nikâb-ı ruhûn şâhid-i ümîd
Bir gün o gonce açılır ey dil bana sana

7. Gâlib ne rütbe mısra-ı âhın bülend kim
Balâ-yı nâz-ı yâr dahı na-resâ sana

14

1. Mihr-i felekdir selef-i mâhtâb
Subh-ı safâdır halef-i mâhtâb

2. Câm-ı arakdır sadef-i mâhtâb
Penbe-i mînâsı kef-i mâhtâb

3. Mazhar-ı esmâdır Allâh alîm
İsmi Alidir kelef-i mâhtâb

4. Şepper ü Şeppîre eder intisâb
Gevher-i asl-ı Necef-i mâhtâb

5. Hazret-i mâsûmların şevkine
Çârdehidir şref-i mâhtâb

6. Menkebe-hân olmağa Şemsül-Haka
Defter-i aşk oldu def'-i mâhtâb

7. Târ-ı şuâıyla olur hem-çü mihr
Tîr-i duâdan hedef-i mâhtâb

8. Nûr-ı tecellâya eder bezm-i gark
Cilve-i bî-tâb u tef-i mâhtâb

9. Sâğâr-ı elmâsa girip oldu hâl
Mes'ele-i muhtelif-i mâhtâb

10. Herkese bir meslek-i dîn âşıka
Tarf-ı çemen yâ taraf-ı mâhtâb

11. Öyle münevver ki çerâgân-ı dil
Şem'a-keş anda keşef-i mâhtâb

12. Oldu nümâyân Yed-i Beyzâ gibi
Lâmiâ-i lâ-tuhaf-ı mâhtâb

13. Eyledim âyinemi deryâ-yı nûr
Mevc-i safâ sanki saf-ı mâhtâb

14. Şakk eder îmânını zâhidlerin
Nûş-ı mey-i muntasıf-ı mâhtâb

15. Ferve-i beyzâsıdır uryânların
Sâde kumâş-ı tuhaf-ı mâhtâb

16. Mâlik-i gencîne-i Şemsiz ne var
Eylese Gâlib telef-i mâhtâb

17. Hazret-i Monlâya tevellâdayız
Bizlere her şeb şeref-i mâhtâb

18. Bendesi Yûsuf gibi bir Sîneçâk
Kim eteğin tutdu kef-i mâhtâb

15

1. Sebû-yı çeşmin et sahbaya gark-âb
Nefes çaldıkça tolsun bâde-i nâb

2. Siyeh mestân-ı hatt-ı la'l-i yâra
Şafak sahba arakdır mevc-i mehtâb

3. Rumûz-ı "Küntü Kenzi" dînle humdan

Hurûş-ı “Kün” kelâmın eyler işrâb

4. Biri birinedir feyz-i harâbât
Sebûnun destidir mînâya mihrâb

5. Bat-ı sahbâ semender-meşreb olmuş
Ki oldu şu’le-i yâkûta sîrâb

6. “Enel-Hak”dan dem urmuşdur sürâhî
Olup vâkıf gelûsun tutdı ahbâb

7. Gârik-i bahr-i irfân ol da Gâlib
İçip deryâya dön mânend-i girdâb

8. Edince gül şekeri la’lin imtizâc-ı arak
Eritdi âteş-i yâkûtı tâb-ı âlem-i âb

9. Zekât-ı mihri sudan verdi çeşm-i pür-hûna
Misâl-i şebnem o sâhib-nisâb-ı âlem-i âb

10. Nigâh-ı hayreti girdâb-ı nûra gark etdi
Dirîğ o âyine-i âftâb-ı âlem-i âb

11. Safâ-yı nûr-ı sirişki gören arak-nûşûn
Perî be-şîşesidir mâhtâb-ı âlem-i âb

12. Çi sûd şem-i seher gibi parladı geçdi
Şerâr-ı neş’e-i pâ-der rikâb-ı âlem-i âb

13. Çıkardı Zemzem-i mânâyı çâh-ı Bâbil’den
Bu kilk-i sâhir-i mucîz hitâb-ı âlem-i âb

14. Değil mi neş’ede Gâlib bu nazm-ı rengînin
Sutûr-ı mevce-i la’l-i mîzâb-ı âlem-i âb

15. Hüsâm-ı Şems-i şeker-rîzedir tevellâmız
Çü tîğ-i tîz oluruz ter-cevâb-ı âlem-i âb

16

1. Olunca dâne-i eşkim habâb-ı âlem-i âb
Şerâre hırmenin etdim habâb-ı âlem-i âb

3. Ne bahar-ı şuleden eyler güzer olup peyrev
Halîl-i âteş-i Afrasiyâb-ı âlem-i âb

3. Bu gece nagme-veş etdikde seyr-i rûhâni

Pul-ı rebâbdan oldu zehâb-ı âlem-i âb

4. Bât-ı şarâb idi bahr-i arakda mâhiler
Piyâlesi fişek-i mâhtâb-ı âlem-i âb

5. Bu şeb ki şule-i âvâza döndü mevce-i mül
Tezerv-i nagme gerekdir kebâb-ı âlem-i âb

6. Şarâbhâne-i subha konup hum-ı hurşîd
Kuruldu hayme-i zerrîn tınâb-ı âlem-i âb

7. Safâdan uçsa da deryâ-yı meyden olmaz dûr
Bat-ı şarâb gibi murg-ı hâb-ı âlem-i âb

8. Edince gül şeker-i lalin imtizâc-ı arak
Eirtdi âteş-i yâkûtu tâb-ı âlem-i âb

9. Zekât-ı mihri sudan verdi çeşm-i pür-hûna
Misâl-i şebnem o sâhib-nisâb-ı âlem-i âb

10. Nigâh-ı hayreti girdâb-ı nûra gark etdi
Dirîg âyîne-i âftâb-ı âlem-i âb

11. Safâ-yı nûr sirişki gören arak-nûşûn
Perî -be-şîşesidir mâhtâb-ı âlem-i âb

12. Çi sûd şem-i seher gibi parladı geçdi
Şerâr-ı neşe-i pâ-der rikâb-ı âlem-i âb

13. Çıkardı Zemzem-i manâ-yı çâh-ı Bâbil'den
Bu kilk-i sâhir-i muciz-hitâb-ı âlem-i âb

14. Degil mi neş'ede Gâlib bu nazm-ı rengînin
Sutûr-ı mevce-i lal-i muzâb-ı âlem-i âb

15. Hüsâm-ı Şems-i şeker-rîzedir tevellâmız
Çü tîg-i tîz oluruz ter-cevâb-ı âlem-i âb

17

1. Gelir muvâfık-ı rindân mizâc-ı âteş ü âb
Kitâb-ı bâdededir imtizâc-ı âteş ü âb

2. Hemîşe mâni olur girye sûziş-i aşka
Kesâd-ı dîğer ilendir revâc-ı âteş ü âb

3. Hezâr subha degin gülistânda kandiller
Bu âb u tâb ile gül sirâc-ı âteş ü âb

4. Emîr-i kişver-i ezdâddır sebük-ruhân

Nesîme bâd-ı hevâdır harac-ı âteş ü âb

5. Dirîğ-i sagâra gül-reng düşdi çeşmimden
O nûr-ı bâsira-i ibtihâc-ı âteş ü âb

6. Mesîh-veş heme eşyâ vü kevn emrine râm
Lebinde müzmer o şûhûn ilâc-ı âteş ü âb

7. Nüvîd-i âşık u maşûk giryedir Gâlib
Ki tab'-ı bâdedir imtizâc-ı âteş ü âb

18

1. Sâgar- ı habâb-ı mevce-i mehtâbdır bu şeb
Fânus bahr-ı nûrda girdâbdır bu şeb

2. Rindân yâd-ı çeşm-i siyeh-mest-i yâr ile
Peygûle-gîr-i kûşe-i mihrâbdır bu şeb

3. Yek-reng feyz-i sâkî ile bezm-i gülsitân
Her câm-ı bâde bir gül-i sîrâbdır bu şeb

4. Rûşen dilân ıkd-ı güherden nişân verir
Pervîn şirik-i meclis-i ahbâbdır bu şeb

5. Çeşm ıztırâb-ı lerzîş-i endâm-ı yârda
Her katre eşk-dâne-i hûnâdır bu şeb

6. Müjgân-ı ehl-i aşk biter câyı hârda
Gülzâr-ı seyr çeşme-i hûnâbdır bu şeb

7. Seng-i nişân- ı hâbda tîz eyler el-hazer
Tîg-i nigâhı sanma girân hâbdır bu şeb

8. Gâlib nigâh-ı vasfını tesvîd eder meger
Kâğıd siyeh bahâr-i mey-i nâbdır bu şeb

19

1. Nûr-ı âteş-mizâc yanî şarâb
Cân-ı aşk-imtizâc yanî şarâb

2. Gül-i sîrâb-ı neş'e yanî câm
Bâis-i ibtihâc yanî şarâb

3. Bî-dimâgâna derd yanî humâr
Ehl-i derde ilâc yanî şarâb

4. Germ-bâzâr-ı aşk yanî bezm
Lâ'l-i âteş revâc yanî şarâb

5. Etdigi hûn-bahâ-yı çeşm-i kadeh
Mülk-i Cemden harâc yanî şarâb

6. Pertev-endâz sâgâr-ı yâkût
Âb-ı gülgûn-sirâc yanî şarâb

7. Oldu rûşengerî-i dil Gâlib
Nûr-ı kudsî zücâc yanî şarâb

20

1. Ol gamze-i gurûr ne âlemdir aceb
Hîç etmedi zuhûr ne âlemdedir aceb

2. Olmaz bedîd âyîne-i Câm-ı Cemde hîç
Ol sîne-i bilûr ne âlemdedir aceb

3. Sormaz safâ-yı âlem-i âb içre gamzesi
Rindân-ı bî-huzûr ne âlemdedir aceb

4. Nevbet deger mi meclis-i uşşâka gelmege
Ol neş'e vü sürûr ne âlemdedir aceb

5. Oldu hevâ-yı zülf ile dil târümâr-ı gam
Cemiyyet-i şuûr ne âlemdedir aceb

6. Fikri kadinle fitne salaydı kıyâmete
Hemgâme-i şuûr ne âlemdedir aceb

7. Çokdan sevâd-ı kalb-i harâbına Gâlibin
Etmez neşât ubûr ne âlemdedir aceb

21

1. Dürr-i dendân-ı vasf için bî-rayb
Açılır tab'ıma hazîne-i gayb

2. Nakd-ı encûm-nisâr olur andan
Atlas-ı çarha mâh-ı nevdir ceyb

3. İtidâl olıcak tabîatda
Gül-i ra'nâ gelir şebâb ile şeyb

4. Yed-i Beyzâ nümâ-yı Musâ'dan
Şu belend-i menâkıbât-ı Şuayb

5. Tengdir teng bu gazel Gâlib
Vakt-ı tengîde oldu tarh ne ayb

22

1. Baht-ı pîre heves-i zülf-i dütâdır matlab
Hâstgârân-ı gama hep bu hevâdır matlab

2. Ebr-i zülf içre nihân oldu o hâl-i müşgîn
Çeşm-i şehbâz ne çün sayd-ı hümâdır matlab

3. Gerçi mümkin sitem-i gamzeden olmak tahlîs
Âh kim hâtır-ı nâ-kâma belâdır matlab

4. Ruhûna âteş-i ter rûyına güldür demeden
Sûziş-i aşk-ı bu vech ile edâdır matlab

5. Ferş-i dergâhını bir nakş-ı cebîn olsun der
Bu riyâdan dil-i zühhâda riyâdır matlab

6. Gâlibâ nûş-ı lebin ver bedel-i zehr-i gazab
Haste-i hasrete ey şûh şifâdır matlab

23

1. Aks eylese âyîneye hat çep görünür hep
Bu sâde dilâna hüner agreb görünür hep

2. Olmaz yine âlemde tehî hençe-i mün’im
Peymâne-i hurşîd lebâleb görünür hep

3. Sabit olamaz sûret ile mertebe-i merd
Mirrîh ü utârit dahı kevkeb görünür hep

4. Ol fitne-fenîn gamze-i sehhârdır üstâd
Hâl ü hat ana kûdek-i mekteb görünür hep

5. Zülfün olalı halka-i dâm-ı dil-i miskîn
Bu sünbül ü şebbû bana akreb görünür hep

6. Ter-dâmen-i çirkâb-ı riyâ olmadığından
Erbâb-ı hârâbât müeddeb görünür hep

7. Gâlib olıcak rif’at-i sâhib-dile peyrev
Mısrâları dîvân-ı müretteb görünür hep

24

1. Revgan-i gülle degil nûr-ı çerâğ-ı yâkût
Bâde-i reng-i hınâ tutmaz ayağs-ı yâkût

2. Mey degil âteş-i ruhsârdadır gözlerimiz
Ceyş-i pervâneye cây olamaz ocâğ-ı yâkût

3. Olamaz sünbül-i bâğ-ı ruhunun kandîli
Yansa da âb-ı zümrrüdle çerâğ-ı yâkût

4. Hatt-ı lâ'lindeki esrâr-ı şerîfe eremez
Rûh-ı Hızr olsa eger dûd-ı çerâğ-ı yâkût

5. Bûy-ı manîden eser olmadıgından dâim
Görünür su gibi çagında dimâğ-ı yâkût

6. Hüşk-i magzâna verir şu'le-i elfâz-ı safâ
Varamaz manî-i rengîne dimâg-ı yâkût

7. Şeb-i zülfünde arar mühre-i pâ zehr-i dili
Çeşm-i ejderden alıp nûr-ı çerâğ-ı yâkût

8. Nev bahar eyledi gül bûseleri pertev-i mey
Açdı yol cennet-i firdevse sürâğ-ı yâkût

9. Dil ki sengîn ola işler mi gam-ı mûy-ı sefîd
Ne kadar bî hûdedir penbe-i dimâg-ı yâkût

10. Nazm-ı bî-sûzişe murgân-ı ma'ânî konmaz
Gülşen olsun mu semenderlere bâğ-ı yâkût

11. Şemsdir çeşme-i hurşîd-i tecellî Gâlib
Nazar-ı feyzi eder dûzahı bâg-ı yâkût

25

1. Aşk-ı bâlâ-rev ruh-ı dildâra etmez iltifât
Ol hümâ-yı lâ-mekân gülzâra etmez iltifât

2. Hey aceb çeşmim dil-i pür-hûnumuzdan bî-niyâz
Mest olur hem sâgar-ı ser-şâra etmez iltifât

3. Deyr-i aşkın büt- perestânı heme Hak bîndir
Berhemenler sûret-i dîvâra etmez iltifât

4. Gülsitân-ı hüsn sertâser tecellî-zârdır
Jâlesi hurşîd-i pür-envâra etmez iltifât

5. Hasta çeşmin eylemez lâl-i revânbahşa nazar

Neyler ol Îsâyı kim bîmâra etmez iltifât

6. Şîr ü şekkerdir Celâliyle Cemâl ammâ yine
Merd-i vahdet subha-i zünnâra etmez iltifât

7. Çâre-reslik gamzeye kânûn-ı hikmetken yine
Ben demem ki Gâlib-i nâçâra etmez iltifât

26

1. Âyîne-veş gubârı cilâ bil safâ gözet
Ser-tâ-be-pây-ı dîde olup tûtiyâ gözet

2. Evvel her üstühânını kıl dûrbîn-i şevk
Sonra bu yolda sâye-i bâl-i hümâ gözet

3. Gör şem'-i bezm-i yanmaga mûm ol asıl kesil
Fânûsa gir rasad geh-i dilden ziyâ gözet

4. Yâ derdden şikâyet-i bî-sûdu ko yâhûd
Ver dest-i iktidârı tabîbe devâ gözet

5. Elbet olur resîde bir ummâna seyl-i eşk
Uy mürşid-i mahabbete Gâlib rıza gözet

27

1. Gönül ders-i gamın çokdan unutdu hâtırın hoş tut
O murğ-ı başka bir sayyâd tutdu hâtırın hoş tut

2. Seninle ey sitem-hû germ-i ülfet olmayız artık
Soğuk sözler beni candan sogutdu hâtırın hoş tut

3. Gözümden çıkdı hûnâb-ı şirişk akıtdığım demler
Hevâ-yı tünd-i gam kanım kurutdu hâtırın hoş tut

4. Anıp ey şîr-i mestim gül hemân hâl-i dil-i zâra
Şeker-handın çün ol çok zehr yutdu hâtırın hoş tut

5. Perîşân etme zülfün senden özge bir siyeh îmân
Uyardı çeşmimi bahtım uyutdu hâtırın hoş tut

6. Bulup âyînesin tûtî-i tab'-ı Gâlibin söyler
Gönül ders-i gamın çokdan unutdu hâtırın hoş tut

28

1. Hat gelmeye görsün leb-i cânân edemez bahs
Bir mûr ile gâhîce Süleymân edemez bahs

2. Ey kân-ı melâhat hazer et dîde-i terden
Deryâ-yı muhît ile nemekdân edemez bahs

3. Agyârla gavgâya konmaz hayret-i dîdâr
Kim hâne-i âyînede mihmân edemez bahs

4. İnsânda iki dîde güvâh oldu bu sırra
Birbiri ile merdûm-i hayrân edemez bahs

5. Allâh ne ârifleri var mekteb-i aşkın
Mecnûnu ile âkıl-ı devrân edemez bahs

6. Hem câne vü hem kalbe vü hem çeşme cilâdır
Gerd-i gâm ile kuhl-i Sıfâhân edemez bahs

7. Gâlib kalemin eyle siper tîg-i zebâna
Hâmûş-ı suhan gûy ile nâdân edemez bahs

29

1. Nigeh-i lutf-ı sana ey dil-i vîrâne abes
Halkâ-i mâtem-i gam gerdişi peymâne abes

2. Çeksin el pençe-i müjgânına vermez zahmet
Kâkül-i hâb-ı perîşânımıza şâne abes

3. Dili mey-i aşk ile pür olsa da bakmaz çeşmi
Mest-i bî-tâkata fikr-i re'y-i meyhâne abes

4. Suhan-ı nâz gerek hâl ne lâzım o lebe
Şu'le-i gonce-i üşkûfte pervâne abes

5. Meclis-i hâsımıza çeşm-i sürâhîyle yasâg
Bezm-i şâdîde olur girye-i mestâne abes

6. Âşinâ lafz iledir cünbiş-i manâ-yı latîf
Gülsitân-ı ireme sebze-i bîgâne abes

7. Baht-ı bîdâr edemez nâle vü âhın Gâlib
Huftegân-ı ademe söyleme efsâne abes

30

1. Yâra bir katlimçün isbât-ı günâh etmek de güç
   Pençesi pür-hûn olan çeşmin güvâh etmek de güç

2. Kat-ı peyvend etme müşkil ârzû-yı bûsede
   Leblerin âzürde zahm-i nigâh etmek de güç

3. Gamze derd-i çeşmini ketm etmeyip yâ neylesin
   Çâre-sâz-ı kâinâtı çâre-hâh etmek de güç

4. Gelmeyince hat mükâfât-ı sitem emr-i muhâl
   Âh ile ruhsâre-i subhu siyâh etmek de güç

5. Perde sûz-ı râzdır uşşâk-ı kânûn-ı cefâ
   Bir benimçün yâra terk-i resm ü râh etmek de güç

6. Kimse bilmez bâis-i sûz-ı dilim Gâlib benim
   Derd nâ-malûm iken her gâh âh etmek de güç

31

1. Husûl-ı akla teklîf olmasa dîvâne kalmaz hîç
   Hârîm-i aşk mestûr olmasa bîgâne kalmaz hîç

2. Neler yapsa gerek Cengîz-i şûr-engîz gamzen bak
   Hârab âbâd-ı milk-i fitnede vîrâne kalmaz hîç

3. Ögüt al âsiyâdan çekme bî-hâsıl ta'ab ey dil
   Gelû mâdâm ki derkârdır bîdâne kalmaz hîç

4. Söner şem'-i revâcın mahv olur cânâ bu sûretler
   Ki fânûs-ı hayâlinle döner pervâne kalmaz hîç

5. Sen Es'ad devşürürsün gonçe-i mazmûnu hep ammâ
   Bu tarh-ı dil-keşe teşrîf eden yârâna kalmaz hîç

32

1. Ümîd-i vasl ile eyler dil iktisâb-ı ferah
   Fakîre defter-i hattındadır hisâb-ı ferah

2. Zekât-ı yok zarar etmez tükenmez eksilmez
Olur mu âdeme hulyâ gibi nisâb-ı ferah

3. Leb-i hât-âver-i bak dürc-i gevher imiş anın
Dürerde gördügümüz yokdu hiç kitâb-ı ferah

4. Dimâga erdi yine çâşnî-i zehr-i gazab
Tamâm cânımı mest etdi bu şarâb-ı ferah

5. Şeb-i firâkda toldu cihâna zulmet-i gam
Ne burcdan doğar âyâ ki âftâb-ı ferah

6. Sürûru âleme sârî vü kalbler mahzûn
Var ise gamdır olan yine kâmyâb-ı ferah

7. Diyâr-ı terke düşeydin ne zevk idi Gâlib
Kapansa râh-ı maksûd açılsa bâb-ı ferah

33

1. Olamaz la'l-i revânbahşına hem-râz Mesîh
Yok yere eylemesin davî-i icâz Mesîh

2. Hey aceb ol büt-i kâfirde bu lutf-ı Yezdân
Hatt-ı Cibrîl-i Emîn çeşm-i füsûn- sâz Mesîh

3. Eyledi pâ-zede-i terk ü tecerrüd hâki
Çarh-ı aşkınla olup hâne -ber-endâz Mesîh

4. Kodu bir sûrete çok mevt ü hayâtı gamzen
Hîç bîmâra dahı eylemesin nâz Mesîh

5. Es'adâ hep o büt-i nâdiredân aşkında
Sihr- sâz olmadayız mucize-perdâz-Mesîh

34

1. Fecr oldu âşikâr sefîd ü siyâh ü sürh
Çarh oldu pür nigâr sefîd ü siyâh ü sürh

2. Seyr et şarâb u sâgar-ı sîmîn ü çeşm-i yâr
Hep dâfi-i humâr sefîd ü siyâh ü sürh

3. Gülgûn u vesme sürdü sefîd âb ile ruhun
Kıldı o fitnekâr sefîd ü siyâh ü sürh

4. Bir gûne nakş bend-i firîb olma rengine

Dehrin çü cism-i mâr sefîd ü siyâh ü sürh

5. Rûy-ı zemîn bukalemûndan nişân verir
Zeyn etdi nev-bahâr sefîd ü siyâh u sürh

6. Geh âb u geh şerer çıkarır seng-i hâreden
Mahkûm-ı Kirdigâr sefîd ü siyâh u sürh

7. Gâlib Kızıldır açma suhan âg u karadan
Söylenmedik ne var sefîd ü siyâh u sürh

35

1. Açdı bir özge kâr sefîd ü siyâh u sürh
Nakkâş-ı rüzgâr sefîd ü siyâh u sürh

2. Elmâs ü lâ'l ü gevher seyelân eder zuhûr
Çeşm olsa eşk-bâr sefîd ü siyâh u sürh

3. Geldikde bâga ol meh eder ebr-i nev-bahâr
Envâ-ı i'tizâr sefîd ü siyâh u sürh

4. Kan aglamakda bir gül-i ebrîye benzedi
Çeşm-i pür-intizâr sefîd ü siyâh u sürh

5. Bu dûd u şu'le vü ten-i kâfûrfâm ile
Şem eyler âh ü zâr sefîd ü siyâh u sürh

6. Feyz-i midâd hâme-i yâkûtum eyledi
Evrâkı pür-nigâr sefîd ü siyâh u sürh

7. Gâlib gül-i mezâmin ü elfâz-ı sâdeden
Kâgıd siyeh bahâr-ı sefîd ü siyâh u sürh

36

1. Zann etme ki âteş ola pîrâye-i dûzah
Derd-i serimizdir yine sermâye-i dûzah

2. Ol şu'le-i ruhsârla ol hatt-ı bilirsin
Oldunsa eger bir gece hem-sâye-i dûzah

3. Yâ Rab dilim et kâfile-sâlâr-ı kıyâmet
Her bir şerer-i âhımı hem-pâye-i dûzah

4. Her şu'le vü sîmâb anın seyl-i sirişki
Bu çeşm-i sefîd oldu meger vâye-i dûzah

5. Bâlîn-i şeker-hâb-ı ferâğatdır o Gâlib
Berg-i gül-i hasretden ise mâye-i dûzah

37

1. Hüsnün basıldı nâire-i ceng-i hod-be-hod
Tutdu siyâh şu'le der-i zeng-i hod-be-hod

2. Eyle Bedâhş-ı sîneni pür-hûn seng ü seyl
Bir gün olur ki gevher olur sengi hod-be-hod

3. Tanbûr-ı hırmeninde biter berk-ı nâlenin
Târ-ı giyâhi şu'le-i âhengi hod-be-hod

4. Sırr-ı kemân aşkı yapar tıfl-ı nagme âh
Mansûra çekdi reg-be-reg-i çengi hod-be-hod

5. Nârgil lebinde hemdem olup âb ü âteşe
Açıldı gonce gibi dil-i teng-i hod-be-hod

6. Efsûn-ı âh-ı bülbül imiş künc-i gülşenin
Oldu küşûde dahme-i nîrengi hod-be-hod

7. Te'sîr-i serd-i mihr-i sâkîyle meclisin
Oldu akîk-i yah mey-i gül reng-i hod-be-hod

8. Sanmış ki çîn-i dâmeni nâ-vâsıl-ı sülûk
Tayy eyledim merâhil ü ferseng-i hod-be-hod

9. Hind-i hayâl seyrine pîrim nişân gerek
Dûd-âver etme nâfile sen bengi hod-be-hod

10. Gâlib medîhâ-gûy-ı Ferîdûn-ı ârif ol
Ezberleme kasâid-i Huşeng-i hod-be-hod

11. Subh-ı safâ-yı aşkı alup Şems-i yeksüvâr
Gark etdi nûr-ı feyze nüh evrengi hod-be-hod

38

1. Şebîh-i hâle-i şems ü kamerdir halka-i tevhîd
Hat-ı kutbül-burûc-ı pür-iberdir halka-i tevhîd

2. Nümûdâr eylemekde vasl-ı faslı dest-i mürşîdden
Ser-âmed sübha-i hikmet-eserdir halka-i tevhîd

3. Zevâl-i vakt-i tahsîl-i kemâl eyleyip îmâ
Misâl-i çarh-ı sâat der güzerdir halka-i tevhîd

4. Görür nûr-ı siyehden çeşme-i âb-ı hayâtı ol
Sevâd-ı dîde-i ehl-i nazardır halka-i tevhîd

5. Hevâ-yı gendümü mahveyle tedkik-i hüviyyetden
Pür olmuş âsiyâ-yı muteberdir halka-i tevhîd

6. Halâvet bulmağiçin ehl-i zikrin tab'-ı şîrîni
Müzeyyen tabla-i kand ü şekerdir halka-i tevhîd

7. Harîmi-i mescid-i kalbinde ehlullâh-ı zî-şânın
Saf-ı kandîl-i sâfî nûr u ferdir halka-i tevhîd

8. Döner trâfını dil-teşnegân-ı vâdî-i hayret
Ki şâdurvân-ı çeşm-i eşk-i terdir halka-i tevhîd

9. Dil-i dîvânegân-ı aşka hûbân-ı arak-rîzin
Ham-ı kâküllerinden hûb-terdir halka-i tevhîd

10. Penâh eyler cihâd-ı ekberin serverleri anda
Muallâ hayme-i râh-ı seferdir halka-i tevhîd

11. Alır gavvâs-ı ma'nî nakd-ı câna anı bî-minnet
Sadef-veş feyz-i Hakdan pür-güherdir halka-i tevhîd

12. Geçenler bu sipihrin çenberinden öyle söyler kim
Kemend-i vahdet-i zevk ü kederdir halka-i tevhîd

13. Mülûk-ı bâtının gerdenlerinde hâsılı Gâlib
Murassa tavk-âsâ (bir) taburdur halka-i tevhîd

39

1. Olsa dilbeste-i gîsû-yı muanber kâgıd
Rişte-i âh çeker sîneye mıstar kâgıd

2. Gûyiyâ şekve yüzünden bana bir bir okudu
Tîr-i müjgânın edip vasfını ezber kâgıd

3. Zülf ü rûyunu görüp hâli perîşân olmuş
Hele bir kerre nigâh eyle ne söyler kâgıd

4. Pâk-tabân-ı sipihr rûz ü şeb-i hicrânın
Sûret-i defter-i amâline benzer kâgıd

5. Nâme bir sorsam o şehbâze hemân yırtılarak
Dest-i ümmîdin eder bâl-i kebûter kâgıd

6. Fikr-i ebrûyila bîmâr olanın manî-veş
Serde bâlini olur mısra u pister kâgıd

7. Ana ser verdigindir bâis-i dâmen bûsı
Kat-ı ülfet edicek hâmeye neyler kâgıd

8. Feth ü teshîre yeter kişver-i sıhr-i Gâlib
Mu’cize şi’r ü zebân tîg ü peyember kâgıd

40

1. Cânlar üzmüş zulmet-i hicrâna gîsû koymuş ad
Âhlar almış gam-ı aşkında ebrû koymuş ad

2. Gösterüp mir-ât-ı hüsnün Îsî-i mu’ciz-deme
Haste-i nevmîd edip çeşm-i suhan-gû koymuş ad

3. Nûrdan tasvîr kılmış bir belâ feyyâz-ı kül
Ol belâya cân verip yâr-ı sitem-hû koymuş ad

4. Tohm-ı firdevs ekmiş ol ruhsâra Rıdvân-ı rızâ
Her şikenc-i turraya bir bâg-ı dil-cû koymuş ad

5. Dâm kılmış Gâlib-i mecnûn derûn-ı tengini
Salmış ol sahrâya çok Leylâyı âhû koymuş ad

41

1. Bahr-ı vahdetde telâtum ger olur va’d ü va’îd
Kef-i efsûsdadır mevce-i dîd ü vâ-dîd

2. Dü cihânda şeb-i hayretdi dil sâye-i baht
Olmasa âlem-i endîşede ger subh-ı ümîd

3. Eyleyen ülfet-i kîmyâ-yı merâma âlet
Genc-i ikbâle bilir dest-i temennâ-yı kilîd

4. Çeşm-i suhanla ben ol deşte Mecnûnum kim
Nigeh-i dîde-i âhûdur ana sâye-i bîd

5. Bezm-i mey sâkî ile garka-i nûr olduğu şeb
Keff-i deryâ-yı sabahât idi câm-ı hurşîd

6. Reng ü bû ile degil cilve-i rûhâniyyet
Cânda şâhid-i tasvîr olamaz surh u sefîd

7. Aks-i rûyûn görüne âyîne-i sâgarda
Devr-i evvelden olur neş’e-i encâm bedîd

8. Nükte-i vahdet-i tekrâr eder kec-fehmân

Çeşm-i ahvâl bu sözü eyledi te’kîd-i ekîd

9. Veled-i kalb yeter zâde-i tab’ım Gâlib
Pîri endîşeme etfâl-i gam olmazsa mürîd

42

1. Cân hatt-ı leb-i yârdan oldu mütelezziz
Pervâne şeb-i târdan oldu mütelezziz

2. Zehrâbe-i fürkatle gönül zâr idi ammâ
Şekker gibi âzardan oldu mütelezziz

3. Âhir nice olur meşrebi bu tıfl-ı sirişkin
Kim dîde-i hûnbârdan oldu mütelezziz

4. Düşnâme yakın bir nigeh etdi dile çeşmi
Dîvâne bu güftârdan oldu mütelezziz

5. Lüknet gelip ol gonce-feme neş’e-i mülden
Her bir sözü tekrârdan oldu mütelezziz

6. Gamzen bizi de haste-i hicrân edecekdir
Kim sohbet-i bîmârdan oldu mütelezziz

7. Şâbâş o murg-ı edeb-âmûza ki Gâlib
Hem gonce vü hem hârdan oldu mütelezziz

43

1. Mezâk-ı âşıka zehr-i gam ü itâb lezîz
Gelir dimâgına mestin velî şarâb lezîz

2. Kelâm-ı telh-i lebin câna kar eder elbet
Olur mu me’haz-i azb olsa da azâb lezîz

3. Ölür ölür dirilir ehl-i keyf bu şekere
Fekeyfe olmaya rindâna lal-i nâb-ı lezîz

4. Hayâl-i hattın eder hâbı tûtîyâ gözüme
Degildir âşık-ı şeb zinde-dâra hâb-lezîz

5. Tebessümü eder ıslâh sûziş-i cigerim
Nemek ziyâde olunca olur kebâb lezîz

6. Hemîşe giryededir mest-i aşka rahat-ı cân
Gelir harâret-i bâdeyle tab’a âb lezîz

7. Suhanda başkadır Es'ad halâvet-i manâ
Hulâsa şîr ü şekerle degil hitâb lezîz

44

1. O Şeb ki vasl için ol şâha arz-ı hâl olunur
Yârın cevâbı çıkınca neler hayâl olunur

2. Nüviştedir bu ki mektûb-ı hatt-ı cânânda
Nigâh hastasının hâtırı suâl olunur

3. Rakîbe lutf u kerem âşıka cefâ vü sitem
Bu tavr-ı bî sebebe lâ-büd infiâl olunur

4. O sâf sîneyedir hayret-i nezârem kim
Gubâr-ı dîde-i ümmîde iktihâl olunur

5. Miyân-ı nükte-şinâsân-ı fenn-i aşkında
Cevâz-ı vuslata hattından intikâl olunur

6. Sahîfe-i ruha tugrâ-yı pür-çemen çıkmış
Misâl-i pâdışeh-i nâza imtisâl olunur

7. Şeb-i firâkda yok gam-güsârımız Gâlib
Sevâd-ı şi'r ile hâmeyle hasbihâl olunur

8. Varırsan arz-ı ubûdiyyetim sabâ söyle
Harîm-i Hazret-i Monlâya rûymâl olunur

45

1. Bütân kim çeşmimiz hasretle pür-hûn eylemişlerdir
Kumâş-ı nâz-ı ol rengile gülgûn eylemişlerdir

2. Çerâg-ı dâga revgan yakdılar âb-ı zümürrüdden
Bu ef'i-zâra kim derd ehli şebhûn eylemişlerdir

3. Bu bâgın bülbülân-ı aşkı kim pervâne meşrebdir
Gül-i nezzâraden fânûs-ı gülgûn eylemişlerdir

4. O gülgûn dîdeler kim garka-i deryâ-yı vahşetdir
Kef-i mecrân-ı dâmen-gîr-i hâmûn eylemişlerdir

5. Şerâr-ı nâleyi fevvâre-i neyden saçup uşşâk
Fişeng-i âh ile sûr-ı hümâyûn eylemişlerdir

6. Koyanlar cadde-i acz ü niyâza nakş-ı ebrûsun
Semend-i iştihâre na'l-i vârûn eylemişlerdir

7. Olup şöhret talebler dest-bûs-ı halka hâcet-mend
Kef-i deryûzeyi gûyâ dîger-gûn eylemişlerdir

8. Rikâb-âsâ basarlar pâların müjgân-ı şîrâna
Taalluk hârını anlar ki bîrûn eylemişlerdir

9. O mestân-ı cünûn kim işleri tebdîl-i ayândır
Şarâb-ı köhneyi akl-ı Felâtûn eylemişlerdir

10. Devirde sâkiyân-ı zehr-i minnet ber murâd olsun
Bizi kat' -ı recâ bahşiyle memnûn eylemişlerdir

11. Nesc-i kâkülünden eyleyenler nağme-perdâzî
Şu'â-ı âfitâb-ı târ-ı kânûn-ı eylemişlerdir

12. Kızarmış nâb-ı meyden gördüm ol şâhâne gözler kim
Nigeh başına bir kan etme kânûn eylemişlerdir

13. Yazılmışdı kitâb-ı devr-i âdem nesr ile Gâlib
Gürûh-ı mevlevî ol nesr-i mevzûn eylemişlerdir

46

1. Bütân kim secde-i ebrû-yı matlûb eylemişlerdir
Bizi hem deyre hem mihrâba mensûb eylemişlerdir

2. O Yûsuf-pîrehenler hayf kim pinhân olup dilden
Bu mirâtüs-safâ-y ı çeşm-i Yakûb eylemişlerdir

3. Edenler sînesin bâg-ı mahabbet keşf-i râz etmez
Gül-i dâg-ı cefâ-yı mihr-i mektûb eylemişlerdir

4. Mesîhâ-yı nigehden ders alıp dehrin etibbâsı
Bu bîmârın ilâcın sabr-ı Eyyûb eylemişlerdir

5. Ne yapsın tavrını bozmadı ammâ bozdurup âhir
Güzeller Gâlib-i nâ-çârı mağlûb eylemişlerdir

6. Ererler nutk-ı Mevlânâ ile iksîr-i ma'nâ-ya
Gedâlar kim ümîd-i feyz-i Zerkûb eylemişlerdir

47

1. Dil Mânî-i Erjeng-i temâşâ mı degildir
Sâgar sadef-i reng-i temennâ mı degildir

2. Hôş nağmelerin saff-ı küleng-i nakarâtı
Nev-kâfile-i âlem-i bâlâ mı degildir

3. Bu deyr-i alâyıkda ten-i ehl-i tecerrüd
Hâmûş olıcak sûret-i Îsâ mı degildir

4. Taş atma girân mestlerinin cürmünü afv et
Ol bârı çeken gerden-i mînâ mı degildir

5. Gîsûsun anup silsile-i hicri uzatma
Sîmîn-beri subh-ı şeb-i yeldâ mı degildir

6. Mürgân-ı hayalâtla Gâlib bu neşîden
Her beyt-i perî-hâne-i manâ mı degildir

48

1. Hat-ı nev sebze-i mehtâb-ı Keşmîr
Serâpâ neş'e-i sebz-âb-ı Keşmîr

2. Nigâhı Sûmenât-ı bahr-ı âşûb
Gözü mestânesi mihrâb-ı Keşmîr

3. Ruhu gülnâr-ı reng-i mâye gülzâr
Leb-i hat-âver-i vişnâb-ı Keşmîr

4. Esîr-i çîn-i zülfü nâfe-i Çîn
Zebûn-ı pençesi sincâb-ı Keşmîr

5. Acebdir rûz-ı Hızr hatt-ı cemâlin
Eder âteş geh-i pürtâb-ı Keşmîr

6. Miyânın eylemiş bir gülistân nâz
Sarıp sâl-ı nev-i kemyâb-ı Keşmîr

7. Hurûşân oldu Gâlib çeşm-i terden
Bahâr-ı hatda bu seylâb-ı Keşmîr

49

1. Egerçi gûne gûn mihnet erâzilden zuhûr eyler
O cürmün özrü müşkildir ki kâmilden zuhûr eyler

2. Temâşâ etme dîv âyînesinden sûret-i yârı
Kabûl u red merâyâ-yı kavâbilden zuhûr eyler

3. Olur neşterde zâhir ittihâd-ı Leylî vü Mecnûn
Furûg-ı şu'le-i aşk emr-i müşkilden zuhûr eyler

4. Vuzû-yı aşka hûn lâzım demiş ber-dâr iken Mansûr

Bu kurbiyyet ziyâdât-ı nevâfilden zuhûr eyler

5. Olur mu âşina hufran-ı zühd ummân-ı ma'naya
Ana her hiss-i anberdir ki sahilden zuhûr eyler

6. Ne bilsin huşk-i mağzan-ı tagallüf zevk-i zencîri
Riyâzât-ı cünûn-ı aşk âkıldan zuhûr eyler

7. Sanırlar bî-gümân kim eşk-i hûnin nazm-ı rengîndir
Bir âteş pâredir geh dîde geh dilden zuhûr eyler

8. Girip çarha kuzular gibi akl-ı şemşe kurbân ol
Bahâr-ı marifet Gâlib bu menzîlden zuhûr eyler

50

1. O bahr-i cezbede kim gönlüm ıztırâba gelir
Güher derûn-ı sadefden çıkıp habâba gelir

2. Döner sahîfe-i Erjenge bâliş-i hıştım
Gehî ki cilve-i nâzı hayâl-i hâba gelir

3. Safâ-yı nûr-ı sabûhu bulan siyeh-mestin
Gözüne hâne-i hurşîd bir harâbe gelir

4. Riyâz-ı reng-i cemâle gider bu hûn-ı sirişk
O râhdan ki geçip bûy-ı gül gül-âba gelir

5. Hat-ı Fireng gibi zülf ü ebrûvân kec ü mec
Ne anlanır rakam-ı mekri ne hisâba gelir

6. Edeble dâmen-i zülfün öper gelip bir bir
O fitneler ki şeh-i hüsne intisâba gelir

7. Olur ne mısrâ-ı bercestelerde sekte bedîd
O dem ki nabz-ı suhan dest-i intihâbe gelir

8. Hatı ki kâfile-i müşkdür anın Gâlib
Diyâr-ı Çîn ü Hıtâdan reh-i savâba gelir

9. Bugün sabâh ile seyr eyledim ki baht-ı cüvân
Tavâf-ı dergeh-i pîr-i felek-cenâbe gelir

51

1. Gelince va’d-i visâle bahâneler söyler
O şâh-ı kişver-i hüsn ü bahâ neler söyler

2. O fitne gözlere hayretdeyim acebdir kim
Şu hastalikla ne şîrîn fesâneler söyler

3. Tel ehl-i dâmına dil-bestedir ki tanbûrun
Birer birer suhanı aşkı dâneler söyler

4. İşitmemişdir o âlem harâbın evsâfın
Fakîh sohbet-i helvâda hâneler söyler

5. Nevâ-yı aşk ile nây-ı gelûsu Mansûrun
Makâm-ı dâra münâsib terâneler söyler

6. Misâl-i nây-ı kalem lâzım ol suhan-ver kim
Miyânına gazel-i nâzîkâneler söyler

7. Ne gûne söylemese hâl-i ser-güzeştini Kays
Dehân-ı şekve olup âşiyâneler söyler

8. Hezâr gevher-i esrârı ketm için Gâlib
Dehân-ı tengine ferd-i yegâneler söyler

52

1. Sihr o şûhun beste çeşm-i gamze-i câdûsudur
Çeşme-i mahbûbân kemend-i zülfünün âhûsudur

2. Baglamışlardır “Enel-hak” küfrünün zünnârını
Berhemenler kim mukîm-i mâ’bed-i gîsûsudur

3. Câmdır kandîl-i gülreng-i şebistân-ı visâl
Bûsenin yâkût-ı mey gülreng-i şeftâlûsudur

4. Sanki mihrâb-ı Harîm-i Ka’benin kerrârıdır
Ol nigeh kim hâne-zâd-ı kûşe-i ebrûsudur

5. Hasret-i hâl-i ruhunla gark-ı mevc-i âteşiz
Şu’le-i eşkin sevâd-ı çeşmimiz Hindûsudur

6. Bikr-i manîdir serâser sûret-i Meryemleri
Öyle bir bühtânenin şimdi gönül nâkûsudur

7. Mevc urur âyîn-i Mevlânâdan zevk-i iştiyâk
Bâng-i ney Gâlib o bezmin na’ra-i Yâ Hûsudur

53

1. Dergâh-ı Mevlevî ki aceb aşk-hânedir
Nây u kûdum-ı velvele-sâz-ı şehânedir

2. Besler büzurg ü kûçegin etfâl-i nağmesin
Gûyâ ki çeng-i pîr gürûh-ı terânedir

3. Bak tîr-i gamzenin bile şimdi safayıla
Âmed şud-i tereddüdü sîne kemânedir

4. Düşmüş mehabbete güler oynar esîr iken
Etfâl-i eşk mâil-i çeng ü çegânedir

5. Mevc-i safâ-yı nağmeyi bir bir açar çözer
San mûsikâr şâne-i zülf-i terânedir

6. Açmış cemî-i perdeyi mutlak yegâhdan
Tanbûra sor ki vahdet-i merd-i yegânedir

7. Pâ-mânçe-i niyâza turur bir ayağ ile
El-hak rebâb-ı rind nümâyân nişânedir

8. Deryûze-i zer etdigiçin şâh-ı aşkdan
Der defter-i safâda resîde nişânedir

9. Santûr nakd-ı nâleyi bir bir eder edâ
Gencîne hezâr kilîd-i terânedir

10. Neydir var ise çûb-ı şelâyin murgzâr
Zîrâ ki dâğ-ı sîneleri dâne dânedir

11. Ferş-i zemîn lutfüna dûş Gâlib ol şehin
Kânûn-ı cûd ehl-i kerem bî-bahânedir

12. Verdi haber celâcil-i def bahş-ı Pîrden
Gûş eylemem atiyye-i hâtem fesânedir

54

1. Sâ’id-i sîmînini kasd eyleyip kan gösterir
Şâh-ı billûr üzre bak la’l-i Bedahşân gösterir

2. Neşter-i müjgânının te’sîr-i sihridir meger
Yâsemende gonca-i gülberg-i handân gösterir

3. Zahm-i neşterle edip âzürde kendi cismini
Göz ucuyla ehl-i aşka tîg-i berrân gösterir

4. Pençe-i hûnîni sanma görüp reng-i hınâ
Katl-i âm îmâ edip engüşt-i mercân gösterir

5. Mısrâ-ı rengînini fevvâre-i hûn eyleyip
Bî-nevâle da'vî-i aşkında bürhân gösterir

6. Bâg-ı hüsnün bir nazar kıl sûret-i i'câzına
Nahl-ı sîm-i kâmet-i yâkût-ı rummân gösterir

7. Kan alup gerçi kolundan sihr ile ol bî-amân
Tâ dilinde âşıkın zahm-i nümâyan gösterir

8. Kıl hazer peygân-ı tîr-i âhdan kim gâhîce
Tâ varır bâzû-yı kattâlinde yalman gösterir

9. Karşuluk yokdur o şûhun gamze-i hûn-rîzine
Gâlib ancak bir bakar bir çeşm-i giryân gösterir

55

1. Nây-ı âteş-dem hamûşân-ı nazar dem-sâzdır
Sürme-i âvâz dûd-ı şû'le-i âvâzıdır

2. Yûsuf-ı şîkeste-bâle sor bu evc-i tâli-i
Murg-ı bahtın sîllî-i ihvân-ı per-pervâzıdır

3. Sâz-ı fakrın başkadır pest ü bülend-i nâ'lesi
Vızlamak za'fıyla mânend-i mekes şehnâzıdır

4. Nazra-bend kâkül-zeber tıfl-ı siyed âmûza kim
Âhuvân-ı hâne perverdin kemend-endâzıdır

5. Nev-niyâzân-ı nemed-pûşânıdır pervâneler
Aşk ocağının semender pîr-i âteş-bâzıdır

6. Mutrib-i va'dın yürekler oynadır her va'desi
Rişte-i tûl-i emel var ise târ-ı sâzıdır

7. Bu söze Kurân gibi îmân eder ehl-i suhan
Şâirin Gâlib tahayyül rütbe-i i'câzıdır

56

1. Sünbül-i hatları kim tarf-ı külehden görünür
Şerhâ-i nâhun-ı gam ârız-ı mehden görünür

2. Etme ta'yîb azîzim gehî rüsvâ-yı aşk
Bir Zelîhâ gibi nâkerde günehden görünür

3. Aks edip mâh-ı ruhu aldadır o tıfl-ı füsûn
Yûsuf-ı Mısra bile revzen-i çehden görünür

4. Cân kâr etmek için gamzesi sıhr ile gehî
Hande-i zîr-i lebi nîm-i nigehden görünür

5. Peyrevi olma gel ol reh-revi ârâmın kim
Çîn-i dâmenleri pîşâne-i rehden görünür

6. Bak hemân cem-i havâs ile tarîkatda sana
Sürme-i çeşm-i zafer gerd-i sipehden görünür

7. Zulmet-i harfde seyyâre-i manâ Gâlib
Gevher eşkûfesidir zülf-i siyehden görünür

8. Görünürse felege pertev-i hurşîd-nazar
Veled-i Hazret-i Monlâ gibi şehden görünür

57

1. Toli nukûş-ı hevâdâr hizâne-i tanbûr
Dimâg-ı kâsesidir kârhâne-i tanbûr

2. Bulup karârını mutlak nevâ-yı tevhîdin
Yegâha vardı surâg-ı yegâne-i tanbûr

3. Nukûd-ı nâleyi habs-i nefesle cem etmiş
Aceb habâb-ı havâdır hızâne-i tanbûr

4. Furûg-ı nağme-i mansûru mâh-tâb eyler
Atarsa penbe-i râzı kemâne-i tanbûr

5. Tavâf edip ser-i sandûka-i Felâtûnu
Hicâza vardı küleng-i terâne-i tanbûr

6. Degil mi reme-i zenbûr tatlı nağmeleri
Şebîh hâne-i kendüye hâne-i tanbûr

7. Yoluyla keşf olunur perde-i makâmâtı
Terâne tekyesidir âsitâne-i tanbûr

8. Kanadlanır heves-i sayda bâz-ı mûsikâr
Tezerv-i nağmeye cây olsa lâne-i tanbûr

9. Bu murg-zâr-ı terennümle andelîb gibi

Hezâr kuş uçurur âşiyâne-i tanbûr

10. Nümûne-i küre-i nâr-ı aşk kâsesidir
Zebân-ı tâzene gûyâ zebâne-i tanbûr

11. Olur elinde anun târ ü mâr zülf-i emel
Edince tâzenin yâr şâne-i tanbûr

12. Çatır patır ederek nev-zebân-ı mızrâbı
Uyutdu tıfl-ı figânı fesâne-i tanbûr

13. Düşürdü dâme o çîneyle tûtî-i nâzı
Tutup söze kasem-i dâne dâne-i tanbûr

14. Sezâ-yı nîze-i âzâr hilkât-i hardır
Hılâl-i tâzenedir tâziyâne-i tabûr

15. Bakılsa hep rek-i nabzı fesâd-ı mûcibdir
Havâyadır heves-i bî-kerâne-i tanbûr

16. Riyâz-ı hayret-i sîrâb-ı feyz eder Gâlib
Akınca su gibi mevc-i terâne-i tanbûr

17. Olursa matbah-ı aşkında kefçe hunkârın
Olur niam nagam-ı bî-hodâne tanbûr

18. Olurdu gürz-i girân-veş o şâh-ı mansûrun
Edeydi kuvvet-i nutku iâne-i tanbûr

58

1. Ebrûların ki hışm ile peyveste gösterir
Hükmünde küfr ü dîni kemer-beste gösterir

2. Reng-i lebiyle rûh verir hûn-ı nâ-haka
Îsâyı sâhir-i nigehi haste gösterir

3. Hatt-ı sevâd-ı nâme-i a'mâlı nesh eder
Zülf-i siyâhı tevbeyi işkeste gösterir

4. Çıkmış kenâr-ı tâkına ebrûların cemâl
Gördüm hilâl-i ol meh-i nevreste gösterir

5. Zann etme mey süzerken o mehpâre göz süzer
Kan dökmegi o hançer-i bed-meste gösterir

6. Âh eylesin deyü nefes-i vâpesîne dek
Mir'ât-ı hüsnün âşıka âheste gösterir

7. Gâlib bu lutf-ı tab' ile fevvâre-i kalem
Her mısrâ-ı resâsını berceste gösterir

8. Rahm eyle hâl-i zârına yâ hazret-i Celâl
Bîçâre hayli himmete şâyeste gösterir

59

1. Edvâr-ı nevâ-yı gam pervânede kalmıştır
Mansûr o peşrevde ser-hânede kalmıştır

2. Bâlâ-rev olan ancak manâ-yı mücerreddir
Tasvîri Mesîhânın büt-hânede kalmıştır

3. Rindân-ı harâbâtın himmetleri var olsun
Gencîne-i ma'muru vîrânede kalmıştır

4. Tutmuş o kadar zencîr-i ta'alluk kim
Ser rişte-i bî-kaydı dîvânede kalmıştır

5. Hep vârını mestânın almış o nigâh-ı mest
Var ise biraz neş'e meyhânede kalmıştır

6. Mecnûna melâmetde tartılmış idi Mansûr
Davâsının encâmı âyâ nede kalmıştır

7. Her subh gelip Gâlib deryûze eder hurşîd
Teh cür'a-i Monlâ kim peymânede kalmıştır

60

1. Kandîl-i dil ki şu'le-i meyden ferâgı var
Yâkûtdur ki cism-i terinden çerâgı var

2. Mûy-ı sefîd-i subh Nişâbûr-ı ra'şedir
Cûş-ı şarâb-ı la'l-i sirişkine çâgı var

3. Rûşen çerâg-ı fikrin eder şû'le-tâb o kim
Mikrâz-ı lây künde lebâne dimâgı var

4. Berk-âver eylemiş zehebür-ra'd-ı gül arak
Ol ter-mizâcın âteşe benzer yanagı var

5. Bûy-ı gül harîr-i arakdan süzüp hayâl
Versin o mest-i nâza ki nâzük dimâgı var

6. Âteş bırakdı penbe-i mehtâba âşıkın
   Yâd-ı ruhunla sînede bir öyle dâgı var

7. Bir tatlı rengi var ki leb-i âl-ı dilberin
   Şerbetlesem kumâş-ı hayâl-i mesâgı var

8. Bak gûş-ı sünbüle ney-i sergûş-ı nergise
   Harf-i nigâhı anma zemînin kulagı var

9. Mecnûn sûz ü tâbîdir Âzrâ-yı gül'izâr
   Leylâkzâr-ı zülüfde bir kaysı bâgı var

10. Acı sözü akîde-i yâkûtu hûn eder
    Bir tatlı tatlı cân alıcı al dudagı var

11. Hûnâbe gözde yâd-ı ruhun dilde berk urur
    Gel gör bu şemsi hânede yâkût ocagı var

12. Dûdu benefşe şu'lesi âvâz-ı bülbülân
    Meyhâne-i bahârda bir gül ocagı var

13. Murgân-ı kuds saydına Gâlib Cenâb-ı Pîr
    Târ-ı şuâ-ı Şemsden örmüş tuzagı var

14. Müşgîn sevâd-ı ıkd-ı süreyyâ-yı nazmının
    Her turrâsında bin güher-i şeb-çerâgı var

15. Deryûze-i arûsî-i deryâ-yı mihrine
    Mecnûn mâh-ı nev gelir elde çanagı var

16. Sîmurg-ı Cebreîle döner Kâf-ı Arşda
    Monlâ-yı Rûm gibi anın kim surâgı var

17. Ey Yûsuf-ı bahâ bu gazelcikle acz edip
    İster seni acûz-ı emel bir yumagı var

18. Ben bâg-ı dergehinden heyûlâ-yı hayretim
    Kimisi bâgbân kiminin bâg u râgı var

61

1. Her ne dem ol gül-beden semt-i tegâfülden geçer
   Sûzen-i hâr-ı tahassür çeşm-i bülbülden geçer

2. Çeşm-i kâkül-pûşdan tîğ-i nigâh-ı rahmeti
   Bir kadar kim zîr-i ebr-i nükhet-i gülden geçer

3. Leşker-i ârâm giremez cennet-i nezzâreye
Tîğ derler mahşer-i bahrında bir puldan geçer

4. Pençe-i hurşîd-i ma'nâya olur târ-ı şu'â
Mûylar kim şâne-i dest-i teemmülden geçer

5. Sapmayıp kesdirme vâdî-i cünûna akl-ı keç
Kûçe-bend-i râh-ı zencîr-i teselsülden geçer

6. Girye etsem yâd-ı hattınla erir sengîn dilân
Cûy olup âb-ı zümmürrüd zîr-i sünbülden geçer

7. Gark eder tâ kişver-i Keşmîri sebz âb-ı hayâl
Fikr-i Gâlib kim sevâd-ı Hinde Kâbilden geçer

8. Hazret-i Sultân dîvânı alır dîvânına
Çâr-darb-ı aşk kim mûy-ı tecemmülden geçer

62

1. Bir gün o kâfir ehl-i dile terk-i kîn eder
Hatt-ı siyâhı gamzeye telkîn-i dîn eder

2. Lâ-havle o çeşm-i sâhir-i şehlâ nigâhdan
Her sözle Zülfekâr-ı Âli'ye yemîn eder

3. Nâyın ki tıfl mektebidir saff-ı mûsikâr
Üstâd önünde verziş-i âh u enîn eder

4. Aşkın saf-ı cemâatıdır saff-ı mûsikâr
Neydir imâm edâ-yı namâz-ı enîn eder

5. Âyînesine nâzır olan hûş-derdemin
Her bir nigâhını nefes-i vâ-pesîn eder

6. Mektebde ağzı misk kokar tıfl-ı turre kim
Zülfünden ilm-i sihr için âheng-i çîn eder

7. Âyîne-dâr-ı sûret-i bîdâd tîg-i nâz
Âh u enînini siper-i âhenîn eder

8. Gâlib zemîn-i köhneyi Hızr-ı hayât-veş
Geldikçe kilk-i sebz peyim nev zemîn eder

9. İksîr-i aşk-ı subh-ı safâ nev-bahâr-ı bast
Her nutku kim eder nazar-ı Şems-i dîn eder

63

1. Keşîde kaşlarına hatt-ı Mîr-Alî derler
Ya Zülfikâr ile resm-i siyenceli derler

2. Ruhûnda seyr edip etfâl-ı eşk turrelerin
Buhûr-ı ham-be-ham-ı kâr-ı Lâleli derler

3. Dehân u hatt-ı lebin vâv-ı neshe benzetsem
O vâva sûre-i ven-Neml evveli derler

4. Bakın mecâz u hakîkatde Kays u Mansûr'a
Birine mülhid ü ol birine deli derler

5. Felekde pençe-i mihri tehî gören uşşâk
Nihâl-i kâmetine ermemiş eli derler

6. Bezimde ehl-i basiret sipâh-ı efgânı
Sevâd-ı şehr-i Sifâhâna sürmeli derler

7. Meyân-ı mûyuna yokdan yalan şehâdet edip
Gürûh-ı ehl-i suhan öyledir belî derler

8. Nahîfinin yine ey Gâlib eyle rûhunu şâd
Nazîrenin budur ancak muhassalı derler

64

1. Etsem dedim cemâline ey pür-cefâ nazar

Yâr açdı sînesin dedi âşık safâ-nazar

2. Mânend-i berk neş'e gelip geçdi bî-haber
Bîgâne-meşreb etmedi bir âşinâ-nazar

3. Âhır düşüp hasârete bir gün baka kalır
Ehl-i fenâya her kim ederse fenâ nazar

4. Girdâb-ı fikre dalma tehî sırrı var ânın
Mir'ât-ı hüsne eyleme hayret-nümâ nazar

5. Ebrû-yı nâz u gamze-i cândan olsa da
Billâh çekilmiyor hele hîç geç-edâ nazar

6. Ağyara karşı geldigi hatır-nişân mıdır
Söz degdi tîr-i gamzene ey mâh yâ nazar

7. Gâlib nühâs-ı kalbi zer-i hâlis etmede
Olmaz cenâb-ı Şems gibi kimyâ-nazar

65

1. Efendimsin cihânda itibârım var sendedir
Meyân-ı âşıkânda iştihârım varsa sendendir

2. Benim feyz-i hayâtım hâsılı rûh-ı revânımsın
Eger sermâye-i ömrümde kârım varsa sendedir

3. Veren bu sûret-i mevhûma revnak reng-i hüsnündür
Gülistân-ı hayâlim nev-bahârım varsa sendendir

4. Felekden zerre mikdâr olmadım devrinde rencîde
Ger ey mihr-i münevver âh u zârım varsa sendendir

5. Senin pervâne-i hicrânınım sen şem'-i vuslatsın
Ber-her şeb hâhiş-i bûs u kenârım varsa sendendir

6. Şehîd-i aşkın oldum lâle zâr-ı dâgdır sînem
Çerâg-ı türbetin şem'-i mezârım varsa sendendir

7. Gören serkeştelikde gird-bâd-ı deşt zanneyler
Fenâ-ender-fenâyım her ne varım varsa sendendir

8. Niçin âvâre kıldın gevher-i galtânın olmuşken
Gönül âyînesinde bir gubârım varsa sendedir

9. Şafak-tâb eyledin peymânemi hunâb ile sâkî
Sabah-ı sohbet-i meyde humârım varsa sendedir

10. Sanadır ilticâsı Gâlib'in yâ Hazret-i Monlâ
Başımda bir külâh-ı iftihârım varsa sendedir

66

1. Zâhidler o la'l-i lebi kim nâr görürler
Rûşen-nazarân şu'le-i dîdâr görürler

2. Hâbîde nigehler ne bilir cezbe-i hüsnü
A'mâ gibi mir'âta bakup târ görürler

3. Hatt safha-i Kur'ân idiğin münkir olanlar
Kur'ân-ı dahı safha-i inkâr görürler

4. Her sûreti hak sanma ki erbâb-ı felâket
Rü'yâda nice devlet-i bîdâr görürler

5. Uryân ten-i irfân bir âlây nakş-ı heyûlâ
Dildâra bakıp cübbe vü destâr görürler

6. Bundan bilinir fart-ı mahabbetdeki nisbet
Âşıklar anın hîşini ağyâr görürler

7. Tûl-ı emele beste olan medd-i nigâhı
Âgâh-dilân rişte-i zünnâr görürler

8. Gâlib suhan-ı aşkda tahkîk arayanlar
Bu nüshayı tekrâr-be-tekrâr görürler

9. Nefh eyleyicek sûra Sirâfil-i kıyâmet
Ol dem ne imiş Hazret-i Hunkârı görürler

67

1. Ol meh-veşin güzeşteligi i'tidâldır
Hat âfitâb-ı hüsnüne fey'i'z-zevâldir

2. Bilmem ne ârzûyla düşdük hevâsına
Lutfu muhâl ü cevri dahı ihtimâldir

3. Ebr-i derûna devr-i felekden ne fâide
Serkeştelikde ol dahı ber-geşte-hâldir

4. Kat'î cevâbı hançer-i ebrû verir velî
Piçîde zülfü va'de-i ferdâya dâldır

5. Fürkat şebidir ol ki dükenmez dükenmedi
Rûz-ı visâli düş gibice bir hayâldir

6. Gözden uçurdu hâbımızı hatt-ı püşt- leb
Gûyâ tezerv-i nağme-i rengîne bâldır

7. Olmaz mı iltifât-ı şerîfiyle kâm-yâb
Gâlib kadîmi bende-i Monlâ Celâldir

68

1. Aşk kim şeh beled-i kalbimdir
Âh dâd ü sited-i kalbimdir

2. Dest-i terkimde müsellemdir feyz
O güher kesb-i yed-i kalbimdir

3. Hâtırım oldu abâ-pûş-ı melâl
Rîşe-i ğam nemed-i kalbimdir

4. Eşk kim subha-i mercânımdır
Hem vukûf-ı aded-i kalbimdir

5. Hâmuşum mısrâ-ı berceste benim
Suhana dest-i red-i kalbimdir

6. Küfr-i zülfünde anın pîr-i muğân
Mürşid-i mu'tekid-i kalbimdir

7. Es'adâ besdir o bîdâd bana
Ki cefâsı meded-i kalbimdir

69

1. Rûh-ı kudsî beled-i kalbimdir
   Tıfl-ı ma'nâ veled-i kalbimdir

2. Safha-i sîne-i sad-şerha benim
   Bâb-ı ğamda sened-i kalbimdir

3. Al tamga gibi çeşm-i pür-hûn
   Gül-i rûy-ı seped-i kalbimdir

4. O Aristo-yı hayâlim ki cihân
   Seyr-gâh-ı rasad-ı kalbimdir

5. Korkarım çâh-ı zekandan çıkamam
   Kâkülün mu'temed-i kalbimdir

6. Gâlibim dürr-i yetîm-i sadefim
   Ten-i hâki lahid-i kalbimdir

70

1. Şerha-i sîne benim milk-i dile râhımdır
   Dağlar revzen-i hatır-ı âgâhımdır

2. Jeng-dâr-ı hatt eden âyîne-i ruhsârın
   Pîç-tâb-ı nefesimdir eser-i âhımdır

3. Tîg-i hicrân ile fasl etme hemen da'vâmız
   Katlin ey şûh benim matlab-ı dil-hâhımdır

4. Tiregî-i şeb-i baht-ı siyehimden korkmam
   O meh-i hüsn ki bir şâh-ı felek-câhımdır

5. Es'adâ kâdir iken mu'cize Hârût-ı kalem
   Râh-ı eş'ârda sihr etme büyük câhımdır

71

1. Tâb-ı hüsnü çeşmimiz âteş-feşân olsun da gör
Cennet-i ruhsârını dûzah-nişân olsun da gör

2. La'l-i aşka kuvvet-i güftâr-ı hâmûşî nedir
Hayret-i vaslınla her mûyum zebân olsun da gör

3. Hep geçer zahm-ı nigâh-ı çeşmin ey nûr-ı basar
Za'f ile cismim hele gözden nihân olsun da gör

4. Bâl-i aczin ferş-i râh eyler talebde Cebreil
Murğ-ı dil ankâ-yı kâf-ı lâ-mekân olsun da gör

5. Hâne perverd-ı kemân-ı ebrüvândır gamzesi
Gâlibin gönlünde bir kez mühmân olsun da gör

72

1. Kalb kim Îsi-i aşkı bula gerdûn gibidir
Akl-ı hod-râ hum-ı hikmetde Felâtun gibidir

2. Bikr-i manâya tahassürle nevâ-yı suhanım
Sûr-ı Leylâdaki mersiyye-i Mecnûn gibidir

3. Çeşm-i Yakûb-ı ğama Yûsûf-ı Mısr-ı eş'âr
Gevher-i dîde-i hûnbârla mevzûn gibidir

4. Hâkdan hâke sokar çarh-ı siyehkâr elbet
Âftâb-ı suhanın tâli'i vârûn gibidir

5. Bakma ey tîğ-i nigeh la'l-i Mesîhâ-deme sen
Haste-i hasretinin hâli diger-gûn gibidir

6. Vus'at-ı tab'ile tev'em görünür baht-ı siyâh
Baksan ey nûr-ı basar Kays ile hâmûn gibidir

7. Her suhan kim denilir derd-i suhandan Gâlib
Neşe'nin nâmını yâd eyleme mazmûn gibidir

73

1. Tâb-ı sevdâ-yı hatın dersem eger baht utanur
   Mebhas-i silsile-i zülf açılır söz uzanur

2. Leb-i la'li bana nukl olduğunu nakl etsem
   Mey-i gül-reng ile câm-ı Cemin ağzı sulanur

3. Gün doğar meclis-i uşşâka şeb-i hayretde
   Her ne sa'at ki o hurşîd-i sabâhat uyanur

4. Ne gerek eyler isem dirhem-i dâğı îsâr
   Ser-i bâzâr-ı mahabbette biri beş kazanır

5. Ol eder seyrini bu hâne-i sad-nakşın kim
   Sâf âyîne gibi gördüğü renge boyanur

6. Acaba dağdağa-i câha düşen bîçâre
   Terk-i âsâyişi sermâye-i devlet mi sanır

7. Kec-nihâdân bulur râst suhandan kuvvet
   Pîr-i ham-geşte kadi gör ki asâya dayanur

8. Küleh-işkeste siyeh mest ü şemşîr-be-dest
   Kahramân-ı nigeh-i çeşmine kimler dayanur

9. Nice kızsın yüzümüz arz-ı merâm eylemeye
   O gül-i bâğ-ı hayâ geh açılur geh kapanur

10. Ruh-ı gülgûnunu öpdürmege va'd etmiş idin
    Mekr ü âlın dil-i dîvâne ne bilsin inanur

11. Âteş-i aşkda mahv etmege çâr unsurunu
    Dört yanından kemer-i gayret-i merdân kuşanur

12. Kadr-i kemdir velî ma'nâ-yı suhan zâhirdir
    Ne kadar bilmese de halk hüner-mendi tanır

13. Vakt-i bâzîçe-i gaflet mi olur sandın sen

Vakt olur kim dil-i dîvânede ey çarh utanur

14. Lafz-ı rengîn değil cümle-i şîr-i tab'ım
Esb-i Şebdîz-i kalem gördüğü dem kan kuşanır

15. Hazret-i Neş'et'e ta peyrev olunca Gâlib
Hâme vâdî-i belâğatda dahı çok dolanur

74

1. Çeşmim acı yaş ile ağularla kanupdur
Cism ise yanupdur

2. Ol zülf-i siyeh neyleyim efsâne sanupdur
Gönlüm usanupdur

3. Nâz uyhusuna kıldı yine gözleri mu'tâd
Çok eyledi bîdâd

4. Sabr eyle dilâ vakt ola lâ-büd uyanupdur
Senden utanupdur

5. Lâl-i lebin ey dilber-i kattâl-i pür-âşûb
Ey fitneli mahbûb

6. Hûn-ı dil-i uşşâka ne cüretle banupdur
Kana boyanupdur

7. Ey hôş ki ğam-ı aşka giriftâr değildim
Bîmâr değildim

8. Ol günleri bîçâre gönül şimdi anupdur
Kendi kazanupdur

9. Eyler felegin reng-i şafak rûyunu şeb-gûn
Hayretle dîger-gûn

10. Ol dem ki benim hûn-ı sirişkin boşanupdur

Deryâ bulanupdur

11. Şemşîr-i cefâsını çekip kesdi emânım
Dûr eyledi cânım

12. Sedd-i siteminden reh-i fikrim kapanupdur
Aklım tayanupdur

13. Yâdı kılıcak Leylî-i matlûbu ne çâre
Râh olmaya yâra

14. Çok âkılın ol mes'elede beyni kanuptur
Mecnûna tanupdur

15. Yâ Hak dedi Mansûr yemîn menzilin aldı
Başın göge saldı

16. Da'vî-i Enel-Hak'da kemânlar yasanupdur
Gavga uzanupdur

17. Ol kâfir-i bed-kîş edicek zülfünü tâlân
Gâlip kılup îmân

18. Güftâr-ı perîşânına hayfâ inanupdur
Dâme tolanupdur

75

1. Dâg-ı dilim o şûh gül-endâm tâzeler
Gülzâr-ı neş'eyi bir iki câm tâzeler

2. Efzûn olur o anberi hatdan ümîdimiz
Efsûrde dilleri tama'-ı hâm tâzeler

3. Geçmekle devr-i hüsnü gezilmez o şûhdan
Geçmiş zamânı bir nazar-ı tâm tâzeler

4. Ferhâd ü Kays kıssası tekrâr olur müdâm
Efsâne-i kühenleri eyyâm tâzeler

5. Gerdûn verir birinden alıp ol birisine
Îfâ-yı dîne hâhiş edip vâm tâzeler

6. Geçmez hevâ-yı zîbden aslâ bu çarh-ı pîr
Destârını nizâmı her ahşam tâzeler

7. Gâlib sirişk-i âlın edip cûybâr-ı hûn

Gülzâr-ı nazmı hâme-i nâ-kâm tâzeler

76

1. Çeleng-i perr-i hümâ sana iftihâr mıdır
Kemend-i zülfüne ankâ dahı şikâr mıdır

2. Kemân-ı sînede gül devri pişrev mi yâhûd
Bu nağme yâd-ı 'izârınla âh u zâr mıdır

3. Bilirken ân-be-ân hüsn-i bî-kusûrun anın
Vefâsı az deme insâf olunsa var mıdır

4. Perî be-şîşe olur mu derûn-ı uşşâka
O şûh-ı dil-şikenim öyle yâdigâr mıdır

5. Dirîğ hançer-i hûnrîzi girmesin kana
Ne an ki gerdenime tîğ-i katli bâr mıdır

6. Şarâb-ı ma'niye Gâlib piyâle elfâzın
Bu feyz aceb eser-i çeşm-i müşk-bâr mıdır

77

1. Bârgâh-ı himmet-i merdân sultânsız mıdır
Arş-ı Belkîs-i himem bilmem Süleymânsız mıdır

2. Es-sâlâ ey pehlevânân-ı mahabbet es-salâ
Nerre-şîri yok mu meydânın Nerîmânsız mıdır

3. Tekye-gâh-ı ma'rifet gördüm harâb olmuş aceb
Hırka-pûşân-ı harâbâtın da irfânsız mıdır

4. Feyzden sîrâb eder yok gül nihâl-i neş'eyi
Gülistân-ı terbiyet şimdi nigehbânsız mıdır

5. Ücert-i îmân mıdır hân-ı Halilullâh-ı aşk
Yohsa mihmân-hâne-i tevhîd mihmânsız mıdır

6. Himmet-i pîr-i muğandan bir nefes olmaz cüdâ
Gâlib-i âvâre bu da' vada burhânsız mıdır

78

1. Afyon-ı hâl gerçi ki rûhun gıdâsıdır
   Elmâs rîze-i müje göz tûtiyâsıdır

2. Zann etme hatta sâhîfe-i rûyunda ol mehin
   Cemiyyet-i kulûbe karınca duâsıdır

3. Semt-i sevâd-ı müşg-i huten mülk-i Çîn-i zülf
   Hep cûy-ı eşk çeşm-i terin mâverâsıdır

4. Göz dikse bâğ-ı hüsnüne şâyestesidir anın
   Bîgâne görme nergisi çeşm âşinâsıdır

5. Tarh-ı gazelde manî-i rengîn hâmemin
   Katı cevâb odur ki begim hûn bahâsıdır

6. Gâlib yanıp yakılmadadır Hindûvân-ı dâğ
   Âteş geh-i derin semender yuvasıdır

79

1. Derd-i aşkı kalem ol rinde ki îrâd yazâr
   Zâde-i tab'ına şekvâdan anın zâd yazâr

2. Bestedir ayş ile şîrâze-i mecmû'a-i ayş
   Nakarât u nağamı âh ile feryâd yazâr

3. Sûret ü ma'nîde yek-reng gerek aşk ile cân
   Neş'e-i râhı görün Rûhî-i Bağdâd yazâr

4. Halka-i tavk ile zencîre çekerken kumru
   Nâm-ı servi o ki Mecnûndur âzâd yazâr

5. Şâh-ı aşk etsin amân kendi şikest İslâmım
   Kâfer-i zülfü niçin leşker-i imdâd yazâr

6. Gerçi meşrûta-i etfâl-ı suhan milk-i cünûn
   Pîr-i endîşemi Kays eder ekber-i evlâd yazâr

7. “İntekallâh Münîf” oldu bu râzı gûyâ
Şi’rime varsa cevâb Es’âd-i üstâd yazâr

80

1. Rûhul-Kudüsün târem-i manâ seferimdir
Dest-i red-i fikr-i dü-cihân bâl ü perimdir

2. Âhımdır olan saf-şiken-i leşker-i müjgân
Tîr-i ğam-ı hicrânına sînem siperimdir

3. Serdâdegi-i gamze-i cellâd-ı sitemkâr
Re’yimle değil hükm-i kazâ vü kaderimdir

4. Sad-berg-i leb-i teşne ile dîde-i pür-hûn
Bustân-ı kanâatde biter huşk-ı terimdir

5. Yakdı eser-i sûz-ı dilim atlas-ı çarhı
Gâhî görünen encüm-i rahşân şererimdir

6. Ben bülbül-i hôş-nâme-i gülzâr-ı fenâyım
Ankâ-yı cihângîr de nâm-ı dîgerimdir

7. Fikr-i deheni Es’ad o fettân-ı cihânın
Ser-menzil-i milk-i ademe râhberimdir

81

1. Zamîr-i rûşenine dâğ-ı şu’le-zen yaraşır
   Gül-i piyâle-i kandîl şu’leden yaraşır

2. Şikeste olmalıdır tevbe-i siyehkârân
   O mâh-tal’ata zülf-i şiken şiken yaraşır

3. Zebân verir reg-i tanbûra nîşter-i mızrâb
   Nevâ-yı sâz-ı mahabbet bozuk düzen yaraşır

4. Behişt-i hulda yaraşmaz egerçi Azrâil
   Ruhunda gamze-i cellâd aceb neden yaraşır

5. O mâha hâlet-i dîger verir perîşânlık
   Hemîşe ahter-i hâli peren peren yaraşır

6. Düşünde tâli-i hâbîde kim göre yarın
   Olursa bâl-i hümâ ana bâd-zen yaraşır

7. Küşâdedir leb-i takrîri güllerin Gâlib
   Hezâr-ı Gülşen-i tevhîd bî-suhan yaraşır

82

1. Cevâb-ı telh-i leb-i la’l-i yâri benden sor
   Nedir o şerbet-i şehdin humârı benden sor

2. Hezârın anladığı goncenin küşâyişidir
   Bu gülşen içre begim hârhârı benden sor

3. Lisân-ı nâzı tanış tercemân-ı dîdesine
   Zebân-ı gamze-i cellâd-ı yâr-ı benden sor

4. Gam-ı hatınla siyeh-rûz ü zindedâr-ı şebim
   Sen artık eylediğim âh u zârı benden sor

5. Su’âl eyleme ayâra gel efendim gel
   Melâl-i Gâlib-i pür-intizâr-ı benden sor

83

1. Dehen kim sırr-ı hâmûşı anın îmâlarındadır
Suhan ol nükte-i serbestenin manâlarındandır

2. Meger kat'-ı ta'alluk âşinâyân-ı kadîminden
Hat-âver dilberânın vaz'-ı nev-peydâlarındandır

3. Felekde tıfl-ı mihri bâd peymâ-yı heves sanma
O mâhın kûçegerd-i vade-i ferdâlarındandır

4. Fakat cevr etme uşşâka bî-pâyândır yohsa
Muhîti i'tidâlın gevher-i yektâlarındandır

5. Nümâyân olması meclisde sâkî-i revân-bahşın
Yîne pîr-i mugânın nutk-ı rûh-efzâlarındandır

6. Gehî handân olup geh pîç ü tâbı pîş-i âşıkda
O verd-i bâ-ı hüsnün cünbiş-i ra'nâlarındandır

7. Degildir hüsn-i isti'dâddan ehl-i dilin Gâlib
Sana himmetleri lutf-ı cihân-ârâlarındandır

84

1. Dilber ki tîr-i hicri visâle bedel verir
Lâyık ki hırz-ı cân ola zîrâ güzel verir

2. Şimdi ayağa vurdu metâ'-ı hüner velî
Sâkî olursa müşterîsi yine el verir

3. Takdîm-i hâdisât ile hasr-ı ebeddedir
Anlar ki çarh-ı keç-reve hükm-i ezel verir

4. Hayret fürûğ-ı sûret-i mir'ât-ı kalbdir
Teftîş-i sırr-ı halk-ı safâya halel verir

5. Olmaz resîde turresine dest-i ârzû
Bu pîç ü tâbı hâtıra tûl-ı emel verir

6. Malûm iken husûl-i merâmın suhûleti

Hep sarf-ı himmete yine himmet kesel verir

7. Seyr eyle kârın âlem-i âb içre Gâlibin
Zevrak alır sefîne-i şir ü gazel verir

85

1. Ol dil ki nakd-i menfa'ati dest-i reddedir
Bâzâr-ı iftikârda dâd u sitededir

2. Eyler mi çîde hîç gül-i ranâ-yı vahdeti
Ol nâ-halef ki dâğdağa-i nîk ü beddedir

3. Az cân olur gubâr kesâdıyla hâk-bâz
Tıfl-ı güher ki mehd-i sadefden lahiddedir

4. Murg-ı havâya oldu seri şimdi âşiyân
Hemgâme-i cünûn-ı mahabbet hıreddedir

5. Girdâb-ı tavk-ı kumru der-âgûş eder anı
Bu mevc-i hırâm çün ol serv-kaddedir

6. Gâlib gazelde himmet-i Monlâ-yı Rûm ile
Etfâl-i mısrâ'ım dahı Devr-i Veleddedir

86

1. Hey siyeh gün kim bana kahr u celâl eylerdi yâr
Çeşm-i mestim zehr nûş-ı infiâl eylerdi yâr

2. Hîç kesmezdi kulundan nâme-i şemşîrini
Satr-ı emvâcında hep hâlim suâl eylerdi yâr

3. Zerre-pûş olmuş görüp cism-i nizârım dâğdan
Zahm-ı peykân-ı sitem geçmez hayâl eylerdi yâr

4. Rezm-gâh-ı aşkda gördükde zûr-ı tab'ımı
Şerm edip ruhsâr-ı tîgın âl âl eylerdi yâr

5. Olmadım Gâlib helâk-ı nâzı şâhın yine
Leşker-i hattıyla hışmından kıtâl eylerdi yâr

87

1. Ben söyledikçe aşkımı Mecnûn hamûş olur
Râz-ı cünûna halka-i zencîri gûş olur

2. Bir dil-rübâya düşdü ki rûy-ı pâkının
Yâdıyla seyl-i eşk-i revân şu'le-pûş olur

3. Bâz-ı nigâha kâkülü kim bâl ü per verir
Şâhin çeşm-i düşmen-i cân-ı sürûş olur

4. La'l-i lebi ki âteş-i Kevser-nijâddır
Hızr-ı hayât aşkı ile mey-fürûş olur

5. Nutku ki mağz-ı rûh-ı tecellî-i zârdır
Îsa hayâl-ı zevki ile bâde-nûş olur

6. Gâhî ki âftâb-ı cemâl-ı münevveri
Tâb-ı şarâb-ı şerm ile deryâ hurûş olur

7. Envâr-ı cûş-ı feyz ile ummân-ı sînemin
Esdâfı çarh u gevheri tûfân-bedûş olur

8. Gâlib hulâsa başlasam evsâf-ı hüsnüne
Gâretger-i memâlik-i ârâm ü hûş olur

88

1. Ne dem ki bâde-i la’linle dil leb-â-lebdir
Habâb-ı neş’e-i sahbâya teng-meşrebdir

2. Riyâz-ı vahdete mahsûl-ı eşk-i rengârenk
Nihâl-i sîb-i zenahdân turunc-ı gabgabdır

3. Sokulma ol bütün ef’î-i hançerine sakın
Ki sonra zahmına tiryâk zülf-i akrebdir

4. Revendegân-ı firâkındır o meş’alesi
Fürûg-ı âteş-i âhı ile bânk-i yâ Râbdır

5. Bana buyurdu ki humhâne-i felekde Mesîh
Henüz rûh-ı Felâtûn tıfl-ı mektebdir

6. Esîr-i zulmet-i gûrî olan bed-ehterler
Gözünde dîde-i huffâş hükm-i kevkebdir

7. Suhan olup gül-i ra’nâ-yı reng ü bu Gâlib
Ne denlü varsa hakîkat mecâz matlabdır

89

1. Sad reng ile va’delerin cilve nümûndur
Hayretle kumâş-ı nigehim bûkelemûndur

2. Çok genc-i güher aldı ciğer pârelerimden
Ol kâfirin el-an kızıl elması derûndur

3. Sedd-i reh olup âteş-i aşk ehl-i vücûda
Cibrîl-i hired sidre-i kurbetde zebûndur

4. Müjgân deyü neşter bitiren pîle-i çeşmim
Kühsâr-ı melâmetdeki gül berg-i cünûndur

5. Çün şem’-i seher rûyûna âhir nigehimdir
Bir şu’le-i cân var o da peymâne-i hûndur

6. Gâlib gelir elbette hatı sâhir-i çeşme
Hîç âyet-i ihlâsa tayansun mı füsûndur

90

1. Hum-ı beden ki Felâtûn-ı rûha kalıbdır
İçinde ders-i rumûzât-ı hikmet ensebdir

2. Gelir fütûr-ı dile bâr-ı âzmâyişden
Bu söz miyâne-i rindânda mücerrebdir

3. Safâ arar isen ol peyrev-i ayb pûşân
Tevvcüh-i ser-i hurşîd-i dâmen-i şebdir

4. Ne var tefekkür-i kısmetle ğam yiyip yatmak
Ezelde herkese hân-ı ni'am mürettebdir

5. Habâb-ı mevc-i nezâketdir anda ol hâlet
Demek ki şîşe-i tebhâle kûşe-i lebdir

6. Mecâzı öylece fehm eyledim ki ben Gâlib
Kabûl-i aşk ile inkârdan mürekkebdir

91

1. Bırakmak kayd-ı sûdu hôş-nişîn-i sâhil olmakdır
Havâ-yı nefs-i şûmûn çâresi deryâ-dil olmakdır

2. Sebûk-rûh ol küşâde-meşreb ol gör rûh-ı ma'nâyı
Tevaggul mısrâ-ı müşkille halka müşkil olmakdır

3. Çekilmek kûşe-i ebrû-yı yâra pehlevânlıkdır
Nişân-ı tîr-i müjgân olma sâhib-menzil olmakdır

4. Gıdâ-yı rûhu ver kim rehber-i mirâc-ı ulvîdir
Hemîşe fikr-i ta'mîr-i beden pâ-der-gil olmakdır

5. Sipihrin ayn-ı idbâr olduğu ikbâl-i rûşendir
Eger tahkîka baksan müdbir olmak mukbil olmakdır

6. Yıkılmış âlem-i imâra imâl etme endîşen
Harâbât-ı mahabbetde varıp iş kanzil olmakdır

7. Aceb bir bahs var dîvân-ı Mevlânâ'da kim Gâlib
Muhassal kâr-ı âkıl mest olup lâ-yakıl olmakdır

92

1. O dil ki nâ-bemahal tavra tünd meşrebdir
Edâsı nisbet-i kubha ziyâde ensebdir

2. Zebân dirâz-ı tekellüm olunca şu'le-i aşk
Beyân-ı sûzişe pervâneler muhâtabdır

3. Rızâ-yı yâr ne tedbîr ile husûl-pezîr
Ne terk-i hâhiş-i esbâbdan müsebbebdir

4. Kılan anâsıra tekbîr-i çâr hemçü Mesîh
Tarîk-i ehl-i tecerrüde pâk mezhebdir

5. Gelir mi vahşeti vasfâ edâsı teşbîhe
O âhû-yı harem-i nâz şûh-meşrebdir

6. Bedîd lafz-ı hatından meâl-i nokta-i hâl
Zekan sitâre-i ma'nâya çâh-ı nahşebdir

7. Reg-i hayâl ile mûy-ı meyânın farkı
O fikr-i dûra bu semt-i muhâle akrebdir

8. Ne rütbe olsa da terk-i edeb karîn-i vücûb
Kabûl eylemez Es'ad yine müeddebdir

93

1. Nisbetle şimdi unsurumuz tumturaklıdır
   Asl-ı binâ-yı ten yalınız çâr tâklıdır

2. Mestânelikle muğbeçenin düşme ardına
   Pek çok kaçar füsûn u hiyelde ayaklıdır

3. Gavgâ gerî-i hüsnü takınmış o fitne-cû
   Hançerle tîğ-i gamzesi kanlı bıçaklıdır

4. Kaysın da râh-ı aşkda ot tıkdı canına
   Sît-i derâ-yı şöhretimiz çınkıraklıdır

5. Evvel benimle etdigi dûr u dırâz-ı nâz
   Pek dil nişîn fıkradır ammâ firâklıdır

6. Örtbas eder hemen anı agyâr uyanmadan
   Zîrâ ol âhû beççe-i fitneye yataklıdır

7. Darb-hâne-i durûbdan Es'ad çıkan cinâs
   Zîr-i semîn-i vâdî-i Sâbitde saklıdır

94

1. Hat-ı rûyun ki dikkatlerle ta'zîm üzre yazmışlar
   Meğer âyât-ı Nemli safha-i sîm üzre yazmışlar

2. Görenler cevher-i tîg-i nigehde cünbiş-i nâzı
   Hafiyyât u celiyyâtını hep bîm üzre yazmışlar

3. Biraz ahkâma çıkdı hatt-ı nev-âsârdan ammâ
   Kamu hüsn ü edâsın eski takvîm üzre yazmışlar

4. Bakılsa nâme-i redd ü kabûle dest-i âleme
   Anı evlâd ü ensâbına taksîm üzre yazmışlar

5. Safâ-yı işret-i dünbâle-dâr-ı bezm-i sahbâyı

Sutûr-ı mevc ile Cennetde Tesnîm üzre yazmışlar

6. Cilâ-yı tab-ı erbâb-ı suhan üstaddan görmüş
Yine âyine-yi zânû-yı teslîsm üzre yazmışlar

7. Hemân Gâlib anın bir nüktecik kalmış dehânında
Yazanlar vasf-ı hüsnü cümle talîm üzre yazmışlar

95

1. Ol kaddı ham ki bir güzel elde asâsı var
Vâdî-i istikâmete hôş rehnûmâsı var

2. Bak zülf-i pür-şikenc ile sad-berg-i rûyına
Gör hâl-i ehl-i derdi ki yüzbin belâsı var

3. Ebrû-yı dilber ise eğer kim kemân-ı aşk
Togrusu böyledir ki çekilmez cefâsı var

4. Dâim şikest-i şîşe-i nâmûsdur işim
Ger ol günâha tevbe dedimse hatâsı var

5. Bir hat gelir gurûr-ı hüsün nesh olur sakın
Dil mesnedinde hâkim-i aşkın kazâsı var

6. Âşık bilirdi mekteb-i nâz içre tâbını
Ol tıfla dahı söyler isem ibtidâsı var

7. Arz eyler ehl-i dâniş ü fazla kızılların
Ol nâ-halef ki da'vî-i rengîn edâsı var

8. Pîrâne düşdü ol kadar Es'ad ki bu gazel
Mısrâ'ların biri birine ittikâsı var

96

1. Bulsa jengâr-ı hat-ı yâr ile cevher hançer
   Tîğ-i ebrûya sitemkârlık eyler hançer

2. Yorulup kan tere batmaz mı mahabbet-kârân
   Adem iklîmine bir anda yollar hançer

3. Hûn-feşân-ı sitem ü nâz degildir billâh
   Küşte-i aşk olanın hâline ağlar hançer

4. Reh-neverdân-ı gamın gösteriş ahvâli yaman
   Çeşm-i âhû-yı füsûn pençe-i ejder hançer

5. Eceliyle var ise söyleşen anlar dilini
   Tercemân olmuş ana gamze ne söyler hançer

6. Teşnelikten açıcak zahm-ı dehânı şekvâ
   Verdi harcını heman suya berâber hançer

7. Öldüren âşıkı şemşîr-i tegâlüfdür hep
   Yoksa cellâd-ı nigeh olmasa neyler hançer

8. Alsa âgûş-ı hayâline miyânın şâir
   Ma'ni-i mısrâ-ı bercestesini besler hançer

9. Bir zemîn oldu bu Gâlib ki hasedkârâne
   Sûsen ü lâle-i gülzâr-ı serâser hançer

97

1. Bezimde câme-veş bu cüst ü hep seninçündür
   Miyân-ı mutribânda güft ü gûlar hep seninçündür

2. Gül-i maksûda eyle bir nazar ey mihr-i âlem-tâb
   Müheyyâ şebnem-âsâ abrûlar hep seninçündür

3. Tenezzül eyle dervişâne teşrîf et ne var şâhâ
   Olan bu hânkâhda hây u hûlar hep seninçündür

4. Sadef-veş dürr-i şâdâb-ı kelâmın etmege ısgâ
   Küşâd olmakda gûş-ı ârzûlar hep seninçündür

5. Ne mümkin dâmen-i matlûba tenhâ dest-res bulmak
Bana müjgân-ı hançerden adûlar hep seninçündür

6. Sifâl-i tâk olup geh gâh meyhôr olma fikreyle
Şikestî vü dürüst-i sebûlar hep seninçündür

7. Sulûkunda egerçi şüphe yokdur Gâlibin ammâ
Hemân pîr-i muğâna ser-fürûlar hep seninçündür

98

1. Benim muciz beyân-ı nutk-ı burhânım dehânımdır
Meh-i ma'nâ-yı şakka tîğ-i engüşt-i zebânımdır

2. Eder rûşen ümmid-i hâb-ı vuslat dîde-i bahtım
Çeh-i sîmîn zenehdân-ı hat-âver sürmedânımdır

3. Ne hâcet cünbiş-i ebrûyile îmâya ey meh-rû
Benim te'sîr-i peykân-ı müjen hâtır-nişânımdır

4. Siperdir safha-i irfân neberd-i da'vîye yoksa
Ham-ı engüşt ile kilk-i hüner tîr ü kemânımdır

5. Fesâdât olmasın tâ intizâm-ı kişver-i tende
Havâss-i hams nezzarem anâsır pâsibânımdır

6. Olurken kâil-i katl-i tegâfül ol sitem-hûdan
O dem kurbân-ı şemşîr-i nigâh olmak ne cânımdır

7. Urûc-ı evc-i pestîye zemîn-i ser-bülendîden
Tevâzu' pâye-i rif'at tenezzül nerdibânımdır

8. Kıyâmetler kopardım âlem-i endîşe-kârîde
Serencâm-ı civân-ı fitne-i âhir zamânımdır

9. Pesendim gülsitân-ı şi'r-i Nâbidir yine Gâlib
Benim her tab'-ı mevzûn gerçi bir serv-i revânımdır

99

1. Hat mıdır bâl-i hümâ-yı evc-i istingâ mıdır
Sâye-i nûr-ı siyâh-ı âlem-i ma’nâ mıdır

2. Zîr-i fesde perçemin kat kat nihân etmiş o mâh
İsm-i a’zam vefkı var bir nüsha-i kübrâ mıdır

3. Aks eden mir’ât-ı ruhsâra o hatt-ı sebz-reng
Cevher-i şemşîr-i ebrûdur desem bîcâ mıdır

4. Zâğ verse dembeden nâzile tîg-i gamzesi
Deme gavga-yı mahabbet kat olur davâ mıdır

5. Bak ne işler kessin âşûb-ı zamân-ı hançerin
Fitne malûm olmasın peydâ mı nâ-peydâ mıdır

6. Âteş-i rûyûnda dûd-ı anber-i hâlîn midir
Yoksa sırr-ı ser-nüvişt-i âşık-ı şeydâ mıdır

7. Aşkdır bir şebçerâğ-ı zulmet-i âb-ı hayât
Hatt-ı la’linde desem anı tehî davâ mıdır

8. Serbeser eş’âr-ı Gâlib dil-pezîr olsa ne var
Her suhan-ver mazhar-ı ihsân-ı Mevlânâ mıdır

100

1. Hâl-i hümâ nümâsına zülfü kafeslenir
Kim mürğ-ı manâ hâne-i mısrada beslenir

2. Püsküllü bir belâsını gördüm Cezâyirin
Zîr-i yedinde milk-i Arab şah feslenir

3. Gümgeşte kıldı nağmeler ol denlü bezmi kim
Birbirlerine neyzen ü hânende seslenir

4. Tab’ımla meşk-i vahşet edermiş cenâb-ı Kays
Bîçâre güft ü gûy-ı cünûna heveslenir

5. Vasf-ı nihâl kaddi ile Gâlib ol mehin
Bâğ-ı suhanda bu gazelin tâze-reslenir

101

1. Aşkın bî belâ-resân-ı dildir
Hôş âfet-i nâgihân-ı dildir

2. La'l-i lebine şarâb-ı hûnîn
Yâkût-ı nihân-ı kân-ı dildir

3. Ebrûna bakınca sâye-i tîg
Bir me'men-i bî-emân-ı dildir

4. Firkat gözedir çeşm-i bîmâr
Hem yine tabîb-i cân u dildir

5. Hâşâ ola hüsnü bir içim su
Âteş-zen-i hânumân-ı dildir

6. Âşûb-ı ğamınla dest-i mahşer
Râhatgede-i cihân-ı dildir

7. Gâlib sözün âteşindir hep
Hâmem bana hem-zebân-ı dildir

102

1. Kalem çü sûret-i vasf-ı ruhun tahayyül eder
Nigâr-hâne-i evrâk zihni gülgül eder

2. Cevâb nâme-i nûr-ı nigâhı göndermez
O rütbe şevke-i uşşâkdan tegâfül eder

3. Dil etse zülfünü azm-i muhâle ser-menzil
Reg-i hayâli ana câdde-i teselsül eder

4. Çemende ruhsat-ı dîger verirse uşşâka

Figânı gonce edip nâz-ı hüsnü bülbül eder

5. Eder tevâfuk-i püşt-i sitemle berg-i sefer
O kim riyâzâtını tûşe-i tevekkül eder

6. Hatın bahâr-ı gül-bûse eyleyen âşık
Safâ-yı subh-ı şebistânı bûy-ı sünbül eder

7. Süzünce bâde-i esrârı câm-ı tahkîka
Dehân-ı sâkiye mînâ-yı aşk kulkul eder

8. Geçer çü nevbeti şâhân-ı kişver-i hüsnün
Sevâd-ı leşker-i nâzı hat lebin pul eder

9. Sipihr-i manâ-yı seyr et Mesîh-veş Gâlib
Zemîne mu'cize-gûlarda kim tenezzül eder

103

1. İtâb-ı telh-i cânân ehl-i derde cilve-pîrâdır
Dehân-ı şerhaya şemşîr-i pür-hûn hande-fermâdır

2. Be-nakş-ı sâye-i tîg-i tegâfül mû-şikâfâna
Ruhunda pîç ü tâb-ı mevce hattından hüveydâdır

3. Eder her tügme-i mercânı bir tohm-ı gül-i işret
O gûne dilberâne sâgar-ı mey gülşen-ârâdır

4. Çeker ahir kenâr-ı vuslata bir serv-i bâlâyı
O dil kim âb-veş hâk-ı niyâza çehre-fersâdır

5. Olur Gâlib nigâh-ı germi hâ'il şu'le-i âha
Gül-i şem'-i tekellüm hande-i berk-ı tecellâdır

104

1. Açıldı bâgçe-i reng ü bûda bâr-ı bahâr
Pür etdi gülşeni hep tuhfe-i diyâr-ı bahâr

2. Nihâlin ağzı köpürdü şükûfe zannetme
Cihânı eyledi dîvâne cûybâr-ı bahâr

3. Sadef degildir eder çâk zehre-i bahrı
Figân-ı aşk ile ebr-i güher-nisâr-ı bahâr

4. Esirdi cûş-ı mahabbetle ehl-i sevdâ hep
Dimagâ bûy-ı cünûn verdi rûzigar-ı bahâr

5. Nigâh-ı dîde-i hûnbâr-ı aşk kimyâdır
Füyûz menba'ıdır subh-ı pür-nigâr-ı bahâr

6. Çemen bir allı yeşilli kumâş-ı dîbâdır
Ki târ ü pûdu reg-i ebr-i dest kâr-ı bahâr

7. Degil mukâbil-i gülbûs-ı hatt-ı la'l-i bana
Ger olsa gonce-i hurşîd yâdgâr-ı bahâr

8. Geçer bu devr-i gül ü mül hemân güler yüzdür
Çemende meclis-i işretde ber-güzâr-ı bahâr

9. Zemîni tâzeledi feyz-i hâme-i Gâlib
Egerçi köhnedir eş'âr-ı âbdâr-ı bahâr

105

1. Ser-geştân-ı aşkı kayırmaz mı rûzgâr
Çarh ile hesâb çevirmez mi rûzgâr

2. Ey gurre-i mülâyemet-i mevc-i arzû
Tünd olma böyle bir gün esirmez mi rûzgâr

3. Vermez mi hâk-ı makdem-i dildârdan haber
Yâ ol sebeble gözlere girmez mi rûzgâr

4. Ey pîr-i köhne rîşe-i endîşeden çi-sûd
Âhır dıraht-ı ömrü devirmez mi rûzgâr

5. Varsın yine anâdile âlûde ol meger
Âhen dilânı kavme yedirmez mi rûzgâr

6. Bir kez felekde kâgıd uçursak o mehveşe
Eyâ peyâm-ı vuslatı vermez mi rûzgâr

7. Gâlib kalır mı keştî-i âmâl böylece
Çarh ile bir hesâb çevirmez mi rûzgâr

106

1. Gün olur ey meh-ı nâzım bu sabâhat da geçer
Bizi hicrânda koyan bu şeb-i hayret de geçer

2. Vâsıl-ı evc-i kabûl eyle recâmız yohsa
Yerde kalmaz sanma âh-ı felâket de geçer

3. Nâ-hudâ Nûh-ı nebî olduğu dem şek yokdur
Gavta-i varta-i Tûfân bu nevbet de geçer

4. Hat gelip leşker-i hüsnü geçicek dildârın
Dili muğber eden ol kîne vü nahvet de geçer

5. Sâf kıl âyîne-i sîneni nîk ü bedden
Tab'a âmed-şud eden sûret-i hayret de geçer

6. Çekilenler kalur Es'ad bu cihân içre hemân
Vakt-i şâdî de gelir mevsim-i mihnet de geçer

107

1. Nev-salik-i nev-tarh-ı cünûn-ı digeriz biz
Çün terkeş-i pür-tîr-i vatan der-seferiz biz

2. Bî-sûziş-i aşk istemeziz tûl-ı hayâtı
Mânend-i şerer böyle ölünce gideriz biz

3. Murğ-ı kafes-âmûz-ı şifâhâne-i mevciz
Zencîr-begerden nice dîvâneleriz biz

4. Mirâtıyız ol mâh-ı perî-sûretin ammâ
Gam-hânemize gelse dahi bî-haberiz biz

5. Müjgânlarımız gevher-i mir'ât-ı kadehdir
Hayrân-ı nazar-bâde o mahmûr-seriz biz

6. Bir germ-nigâh ile geçirmekdeyiz ömrü
Şem'iz bu safâ bezmine mahv-ı nazarız biz

7. Fark edemedik rub'-ı ruh-ı yâri hat almış
Tâ ol derece hüsnüne mahv-ı nazarız biz

8. Bir reng-i nümâyişden ibretdir edâmız
Bi-sûd u ziyân şu'le-i yâkût-ı teriz biz

9. Manâ gibi bir beyte güncîdeyiz ammâ
Gezmekde ağızdan ağıza derbederiz biz

10. Yâkût-ı sirişkiz yerimiz dîde vü dildir
Âteşle sudan hâsıl olur bir güheriz biz

11. Tıfl-ı dilimiz kâgıd-ı bâd oynu dilerse
Târ-ı nazarı çetr-i felekden kaseriz biz

12. İskendere zehr-âb-ı fenâdân veririz cân
Hızrız velî râh-ı ademde râh-beriz biz

13. Bî-pâ vü ser uyduk srevîş-i mürşîd-i Rûm'a
Döndükçe bu gerdûn ile Gâlib döneriz biz

14. Yâd eylemez olduk haber-i Yûsuf-ı Mısr'ı
Südlüce'de bir mâh ile şîr ü şekeriz biz

108

1. Tâ edince hatt-ı la’lin nev-bahâr-ı cânı sebz
Hûn-ı eşk etdi zümürrüd rîze-veş müjgânı sebz

2. Olamaz ol sebz-i teh gülgûn-ı meste hâb-gâh
Olsa bir feyz ile Câmînin Bahâristânı sebz

3. Âb vermiş mevc-i geşt rîze-i kirmândan
Eylemez ebr olsa tîği bâg-ı dervişânı sebz

4. Geçmeyince olmadım vâkıf pul-i şemşîrden
Âlem-i hüsnün olurmuş mevce-i tûfânı sebz

5. Bakdı keskin buldu pâ zehr-i dilin hâsiyetin
Etdi zehr-âb-ı nigehden hançer-i burrânı sebz

6. Gösterir reng-i siyâh-ı mâtemi Hızr-ı hayât
Eyleyen mînâ-yı gerdûndan bütün elvânı sebz

7. Tohm-ı zümrüdden yetişmiş nev-bahâr-ı kâmeti
Kim eder teşrîfi ol servîn riyâz-ı cânı sebz

8. Rengine bakma safâ-yı meşreb-i mir’ât-ı dil
Rûz-ı Hızr-âsâ eder endâm-ı ser-sebzânı sebz

9. İlm-ı Hızrın dîde-i pîrân görür envârını
Tâb-ı aksi aynının sebzin eder Kur’ânı sebz

10. Tûde-i müşg-i zebercedden bir yeşil yaprağadır
Mevt-i ahdardır eden kâşâne-i Rıdvânı sebz

11. Mâkiyân-ı Hind eder tâvûsa arz-ı reng-i nâz
Etdi sebz-âb-ı hayâl ol gûne hod-binânı sebz

12. Zülfeler çek vasf-ı hatt-ı yâra nakkaş-ı çîn
Eyleyip jengârlarla zencîde-i divânı sebz

13. Gülleri Gâlib yeşermezdi behişt-i fikretin
Etmeseydi Hızr-ı hâmem arsa-i dîvânı sebz

14. Âşinâ ol Kâfdan kûh-ı zümürrüd remzine
Kubbe-i Hazra-yı Monlâdır eden devrânı sebz

15. Nev-bahâr-ı vahdete subh-ı dü demdir Mesnevî
Etdi sâdât-ı kirâm-ı gülşen-i irfânı sebz

109

1. Sîmâb-ı şu'le-zâra dönüp eşk-i dîdemiz
Oldu habâb-ı bâde dil-i âremîdemiz

2. Cevv-i nesîm gül şanur ol şûh-ı ter-mizâc
Mevc-i nigâh-ı hasret ü reng-i perîdemiz

3. Tâs-ı sipihr u hum-ı Felâtûndadır gözü
Bu nev şarâb kim ola sâgar keşîdemiz

4. Kanlı kebâb olur leb-i şemşîr-i nâzına
Döndükçe kirm-i hûnla murğ-ı tapîdemiz

5. Çekdik ser-i saâdeti bâl-i ferâgata
Olsun bizim hümâ dahı minnet keşîdemiz

6. Dâmân-ı bezmi bir gül-i nevrûz-ı şevk eder
Hemçün kemân-ı sîne girîbân-ı derîdemiz

7. Yol buldu seng-i rehler arasında vahdete
Çün târ-ı subha rişte-i gevher keşîdemiz

8. Nûş-ı arakla açmış agız şîr-i mâdere
Bağlandık ol şeker-lebe bozduk akîdemiz

9. Gâlib bahâr-ı hatta zümürrüd-nigîn olur
Dest-i nigâh-ı hâhişe eşk-i çekîdemiz

10. Feyz-i nigâh-ı şems ile sîrâb-ı nûr olur
Müjgâna nâz eder giyeh-i nev-demîdemiz

110

1. Şâirleriz alâka-i dildir kelâmımız
Yek rişte üzredir güher-i intizâmımız

2. Kâf-ı bekâdayız yine sayd-ı fenâdayız
Ankâ gibi tutarsa da âfâk-ı nâmımız

3. Zevki kederde mihneti râhatda görmüşüz
Âyînedir birî birîne subh u şâmımız

4. Şûrîde bülbülüz ki nemed-pûş-ı ma'niyiz
Tâvûs-ı nev-bahârî degildir nizâmımız

5. Gevher-misâl etmedeyiz pâş- âb-ı rû
Olmaz çekîde katresi hurd olsa câmımız

6. Biz kim hatîb-i minber-i dâra camâ'atız
Mecnûn olur namâz u niyâza imâmımız

7. Kurduk o rütbelerle şikâr-ı merâmı kim
Yek-pâre çeşm ü destdir endâm-ı dâmımız

8. Günden güne bülend ederiz medd-i âhı biz
Çekdikçe nâza serv-i kıyâmet-hırâmımız

9. Nûr-ı Celâl-i Şems ile âfaka Gâlibiz
Şemşîr-i âftâbdır el-hak Hüsâmımız

111

1. Fikr-i seyrân-ı peri sûretde pürdür sînemiz
Rûnümâdır kişver-i Keşmîrden âyînemiz

2. Lâ-mekân pervâz-ı fakrız kim hümâ-yı devletiz
Bâl ü perdir rîze rîze hırka-i peşmînemiz

3. Sâye-i zülfün muhalleddir harâb-ı lâ'line
Vâye-dâr-ı mihr-i mahşerdir şeb-i âzinemiz

4. Pür safâ-ya âyinemiz âyine-i zehriz velî
Bezm ü rezme âşinâdır sûret-i dîrînemiz

5. Baht-ı hûn-âlûdeden kesme sabûh-ı şefkatin
Çeşmin olmuşken siyeh mest-i mey-i dûşînemiz

6. Âdemiz âlemde âdemde tılsım-ı hayretiz
Kufl-ı endîşeyle feth olmaz der-i gencînemiz

7. Şâh-ı istiğnâ-yı aşkız nîstî milkindeyiz
Gevher-i fakr-ile mâl-a-maldır gencînemiz

8. Subh-ı enfâs-ı füyûz-ı Şems olup âyîne-dâr
Kalmamışdır çarh ile Gâlib gubâr-ı kînemiz

112

1. Cihânda nice sır var kimse bilmez
Bilinmek olsa da farza denilmez

2. Ya ber-dâr olmalı yâ hişten-dâr
Ve illa halka hak söz söylenilmez

3. Bulur herkes cezâsın bîş ü kem hep
Eğer cev ekseler gendüm biçilmez

4. Yeter aşk-ı Hudâ'dan bir içim su
Bütün deryâ içilmez hem geçilmez

5. Meseldir bu suhan âlemde hakkâ
Ki ârifler gözünden gizlenilmez

6. Muhassal tavr-ı pîşîn üzre Gâlib
Nazımda bundan alâ dür dizilmez

113

1. Dâimâ fikr-i dehân-ı dil-rübâdır pîşemiz
   Manî-i nâ-güfteye dil-dânedir endîşemiz

2. Vasf-ı zülf ü turre-i âteş-ruhândır pîşemiz
   Manî-i pîçîdeye pîçîdedir endîşemiz

3. Evc pervâz-ı himem şîr-i semender-tıynetiz
   Nahl- zâr-ı unsur-ı âteşdir ancak bîşemiz

4. Sedd-i râh-ı matlab olmazdı bu çarh-ı Bîsütûn
   Dökmeseydi âh-ı Ferhâd âb-rûy-ı tîşemiz

5. Başka âlemdir humâr-ı ayş-ı safî meşrebân
   Olamaz mîna-yı gerdûn teng-dildir şîşemiz

6. Hâme-veş perverdeyiz Gâlib zemîn-i şi'rde
   Mısra'-ı pîçîdedir gûya kim bîh ü rîşemiz

114

1. Fikr-i zülfünle perîşânlıktır ey meh pîşemiz
   Gayri sevdâya tolaşmaz rîşe-i endîşemiz

2. Teşnedir bu dîde âb-ı hançer-i sertîzine
   Çeşmesâr-ı feyzden hûn ile tolmuş şîşemiz

3. Zahmın ol gûne küşâyiş verdi tab'-ı zare kim
   Reşk-i sad-berg-i çemendir bu dil-i sad-rîşemiz

4. Şimdi vâdi-i melâmetde biziz şîrân-ı aşk
   Çengelistân-ı nihâl-i âhdandır bîşemiz

5. Dilden Es'ad dâima cûy-ı mahabbetdir gelen
   Sûret-i Şîrîn'e koydu şi'ri kesb-i tîşemiz

115

1. Gör iltifât-ı aşk ile bu kadr ü câhımız
   Kâlâ-yı hüsne kıymet olur kem nigâhımız

2. Yok nakl-i mâcerâya mahal eşk ü âhımdan
   Da'vâya düşdü şimdi bizimle güvâhımız

3. Ehl-i cünûna köhne abâ-yı hired hatâ
   Uryân gezer hemîşe bizim pâdişâhımız

4. Hâb-ı girâna rıtl-ı girân eyledik bedel
   Yokdur tarîk-i gamda bizim seng-i râhımız

5. Gâlib ne haldir bu ki âşûbgâh iken
   Çetr-i siyeh perçeme düşdü penâhımız

116

1. Müjde-i vuslat ile çeşm-i dil cân uyumaz
   Hâhiş-i îd ile etfâl-i sebek hân uyumaz

2. Dilde ger aşk ola akl eylemez anda karâr
   Düzde zindân olur ol dâr ki mihmân uyumaz

3. Seyr eden vaz'-ı şütûr gürbesini bu felegin
   Açılır dîdesi çün encüm-i rahşân uyumaz

4. Gamzesin hançer-i hâbîde sanırsın ammâ
   Uyudur fitneyi havf-ile o fettân uyumaz

5. Dîdesi havf-i rakîb ile olup eşk-efşân

Su uyur düşman uyur haste-i hicrân uyumaz

6. Kaplamış zülfü husûf ârız olup ârızını
Kimdir eyâ bu şeb-i gamda perişân uyumaz

7. Gâlibâ hicret eden kâfile-i râhatdır
Dil ki mânend-i ceres eyleyip efgân uyumaz

117

1. Bir âşıkız ki rûy-ı dil-i ârâya hasretiz
Bir jâleyiz ki gonce-i ranâya hasretiz

2. Tûr-ı niyâza vardığımız olmadı müfîd
Hem çün Kelîm-i berk-ı tecellâya hasretiz

2. Mihr-i cihân çeşmimize zerre-sân degil
Pervâneyiz ki şem'-i şeb-ârâya hasretiz

4. Çâk etmişiz ne fâide cism-i nizârımız
Bir şâneyiz ki zülf-i semen-sâye hasretiz

5. Vardır dehân-ı dilbere şâyân bir sözüm
Nâm-ı vefâyız âh-ı müsemmâya hasretiz

6. Âb-ı hayât sohbet-i ahbâbdan cüdâ
Mahîleriz ki lücce-i deryâya hasretiz

7. Eyler mi iltifat aceb ol hümâ-yı nâz
Bir üstühânız âlem-i bâlâya hasretiz

8. Gâlib düşer mi ol mehe kim eylemez nigâh
Biz pertev-i cemâline çün sâye hasretiz

9. Cümle cenâb-ı pertev içindir bu nükteler
Ol zâta ol suhan-ver-i yektâya hasretiz

118

1. Seyl-i nazar katre degildir gilemiz
   Çeşm-i hunâbe feşân olsa bütün âbilemiz

2. Tahta-i ders-i cünûn sîne-i sad çâk yeter
   Şâneyiz mûşile-i zülfe varır silsilemiz

3. Hem-rehiz meslek-i manâda ricâlül-gayba
   Gâhîce mülk-i hâmûşiye gelir kâfilemiz

4. Jâle-veş bî-hod olup mihr ile yek-reng oluruz
   Ayn-ı vuslat mı degil gülşene bu fâsılamız

5. Zann-ı Gâlibde sûreti nâ-bûd henûz
   Bî-cevâb imiş aceb mes'ele-i müşkilemiz

119

1. Gelirsen gelme bezme zâhidâ bir âfet-i cânsız
   Bilirsin girmek olmaz bâg-ı hulde çünki imânsız

2. Cüdâ düşmez idi hîç sohbet-i dildârdan bilsen
   Edem teklîf-i cünbiş-i jâleye mihr-i dırahşânsız

3. Tecerrüdse murâdın kûy-ı cânanda fedâ kıl cân
   Çıkılmaz câme-i ihrâmdan say etme kubânsız

4. Sana arz-ı mahabbet sevdigim ayn-ı mahabbetdir
   Suhânsâz-ı cünûnun dinlenir da'vası bürhânsız

5. Erişmek pertev-i âlî-cenâbın gerdine müşkil
   Gönül bî-tâb Gâlib hem kümeyt-i hâme dermânsız

120

1. Hayâl-i yârdan dûr olsa bir dem cânım eglenmez
   Ne çâre hâtırım vîrânedir sultânım eglenmez

2. Olur dil gâh-ı tîr-i âha geh şîr-i gama menzîl
   Benimle yek-nefes hoşnûd olup mihmânım eglenmez

3. Nedir kasdı o bî-insâfın ey peyk-i ecel söyle
   Demez mi böylelikle haste-i hicrânım eglenmez

4. Demâdem gözlerimden la’l-i yâkût eylerim peydâ
   Cevâhir pâresiz tıfl-ı dil-i giryânım eglenmez

5. Serencâmı pül-i şemşîrden geçmek midir bilmem
   Bekâ iklîmin özler cân-ı bî-sâmânım eglenmez

6. Anınçün cilve-gâh-ı âh u âlem arşdır Gâlib
   Dil-i Cibrîl eger gûş etmese efgânım eglenmez

121

1. Divâne-i sahrâ-rev-i pür-cûş u hurûşuz
   Minnet o Hûdavende ki bî-minnet-i hûşuz

3. Gerçi Cem-i hüsne dilimiz Hüdhüd-i peygam
   Mecnûn gibi lâle-be-ser hâne-bedûşuz

3. Ol çeşm-i siyeh mest-i harâb etdi dili hayf
   Meyhâne-i takvâda dahı bâde-füruşuz

4. Şâhenşeh-i iklîm-i gam-ı dîv-sipâhız
   Şûriş-fiken-i ma’reke-i saff-ı sürûşuz

5. Gülgûne-i ruhsâr-ı hevesidir dil-i pür-hûn

Oldukda kebâb âteş-i hicrâna hamûşuz

6. Hâr-âver olan gülden alıp feyz-i çü zenbûr
Bîgâneye nîşiz velî hum-hâneye nûşuz

7. Devr-i dehen etmese nola nutkumuz Es'ad
Biz sâkin-i uzlet-gede-i kûşe-i gûşuz

122

1. Kûşte-i gamze-i cellâd ki derler o biziz
Nûş-ı hûn-ı dile mutâd ki derler o biziz

2. Sîne pür-âteş ü dil gevher-i aşk ile tolu
Berk-hîz ebr-i güher-zâd ki derler o biziz

3. Nâ-resâ mısrâ-ı bercestemize çûb-i Kelîm
Kâdir-i sihr-i nev-îcâd ki derler o biziz

4. Bî-vücûduz yine berbâd kün-i milk-i gamız
Neydeki âteş-i feryâd ki derler o biziz

5. Es'adâ manî-i nev-tıfl-ı nev-âmûz bize
Fenn-i endîşede üstâd ki derler o biziz

123

1. Tîğ-i cellâd-ı felek ol mehe taklîd olmaz
Günde bin âşıkı kurbân gider îd olmaz

2. Seng-i ta'n etmededir şîşe-i nâmûsu şirkest
Bezm-i rindânda bu fagfûr bu Cemşîd olmaz

3. Târ-ı tânburu iken rişte-i cân-ı zu'afâ
Ehl-i dil beste-i âvâze-i nâhid olmaz

4. Kanı ol gonca-i pür-hande bu gülzârda kim
Gül be-çeşm-i heves ü vâlih-i ümmîd olmaz

5. Şevk-i rûyûnla açar lâle-i dâg-ı sînem
Sâye-i aşkda minnet-keş-i hurşîd olmaz

6. Etmeyen lafzını pervâne-i şem'-i manâ
Yek-zebân-ı suhan-ı şu'le-i tevhîd olmaz

7. Medd-i nezzâre-i hayret gibi bî-tâblara
Es'adâ aşkda bir devlet-i câvîd olmaz

124

1. Ey nigâh-ı çeşm-i zehr-âludu sahba nûş-ı nâz
Küstegân-ı gamze-i pür-neş'esi bî-hûş-ı nâz

2. Kıl nesîm-i şermi reng-ârâ-yı emvâc-ı safâ
Tâ bahâristân-ı hüsnü eylesin gülpûş-ı nâz

3. Câm-ı meyden sor hele keyfiyet-i rindânı sen
Geh humâr-ı hecrine geh şûr-ı sitem geh cûş-ı nâz

4. Nakş-ı ber-âb olduğu reng-i sebâtı gülşenin
Gonce-i sad-berkde şebnem dûr-i mengûş-i nâz

5. Gör ne sûret üzre oldu nakş-ı bâlîn-i merâm
Ol sebük-rûh âfet-i pervede-i âgûş-ı nâz

6. Pîş-i isti'dâd-ı tâb'-ı nüktedânında senin
Tıfl-ı nutk Es'ad suhan fehm-i edeb hâmûş-ı nâz

125

1. Nevâ-yı nây-ı işret nâle-i meyûsdan kalmaz
Hemân âmed-şûd-i devlet kef-i efsûsdan kalmaz

2. Behişt âteş-i aşka eder pervâz-ı rengârenk
Tezerv-i şu'le-i âh-ı derûn tâvûsdan kalmaz

3. Nişân-ı derd vermek küfrdür râh-ı mahabbetde
Derâ-yı kârbân-ı nakl-i gam nâkûsdan kalmaz

4. Tecâhül bâis-i hüsnü nazardır şeyh-i zerrâka
Ayıb pûşi-i merdûm hırka-i sâlûsdan kalmaz

5. Odur serkeş ki a'lâyile ednâyı bilir yeksân
Bakılsa meyl-i istingâ dahı pâ-bûsdan kalmaz

6. Hicâb-ı vasl-ı cânan olmada uşşâk-ı şeydâya
Giribân-ı çâk-ı şekvâ perde-i nâmûsdan kalmaz

7. O şeb ki rûy-ı sâkî revnak-efzâ ola meclisde
Hicâb-ı âteş-i seyyâl-ı mey fânûsdan kalmaz

8. O rütbe verdi sûret şâhid-i mazmûna kim fikrim
Nihân-ı kûçe-i beyt olduğu mahsûsdan kalmaz

9. Eder râz-ı dili târâc Gâlib çeşm-i câdûsu
Ki düzdîde nigehler gamze-i câsûsdan kalmaz

126

1. Bezm-i nuhust-i cümleden âhir bulunmuşuz
Şâdım hemân ki sohbete dâir bulunmuşuz

2. Çirk-i riyâ-yı huşk ile ter-dâmen olmayıp
Deryâ-yı meyde tâib ü tâhir bulunmuşuz

3. Dört üstü dört olur mu safâ bu cihânda kim
Merbût-ı çarmîh-i anâsır bulunmuşuz

4. Dâd alma mümkün idi felekde yâ neyleyim
Birkaç zamân içinde müsâfir bulunmuşuz

5. Tertîb-i ceng aklî ederken sipâh-ı aşk
Ser-hadd-i inkiyâda hâzır bulunmuşuz

6. Dürr-i yetîm-i mevce-i deryâ-yı kesteriz
Vahdet-sarâ-yı dilde dahı bir bulunmuşuz

7. Vasf-ı arûs-ı hüsnün açarsak nikâbını
Gâlib ne ayb bizlere şâir bulunmuşuz

127

1. Zevk-i belâ-yı aşk ile hôş-hayâl hurremiz
Ümmîd-i vasl-ı yârla mesrûr u bî-gamız

2. Keşf oldu tâb'a sûret-i gîti nümâ-yı cân
Bezm-i safâ-yı meygedede başka âlemiz

3. Hicrân dile nüvîd-i behişt-i visâldir
Yok iktidâr elde çü ebnâ-yı Âdemiz

4. Biz ol perî-i şîşe-i hüsn ü nezâketin
Za'f-ı mahabbetiyle hayâl-i mücessemiz

5. Hâlî degil cihânda perîşân meâl isek
Dilbestegân-ı pîç ü ham-ı zülf ü perçemiz

6. Erbâb-ı tab' u ma'rifet a'lâ bilir bizi
Baksan eğer hakîkatına cümleden kemiz

7. Gâlib ne ihtirâz gezend-i melâlden
Zîra teveccüh-i kerem-i Hakda muhkemiz

128

1. Tufân-ı şarâb üzre meger nakş-ı habâbız
Kîm jâle-i gülberk gibi hâne-harâbız

2. Hurşîde gül-i reng-i temennâmız açılmaz
Sad perde-i nâz içre nihân bûy-ı gül- âbız

3. Şâyeste degilsek de tecellî-i cemâle
Vâdî-i tekellümde sezâvâr-ı hitâbız

4. Geh hidmet-i şem'ine çü pervâne-şitâbân
Geh gülşen-i nâr-ı gâmına murg-ı kebâbız

5. Defter olıcak zümre-i dildâde-i hâli
Çün nokta-i sehv-i kalem-i ehl-i hisâbız

6. Zanneyleme sâbit-kadem-i halka-i meclis
Biz şu'le-i cevvâle gibi pâ-be-rikâbız

7. Mansûr bize bülbül-i şâh-ı heves olmaz
Gâlib sebek-âmûz-ı debistân-ı itâbız

129

1. Pervîn-i şeb-i zülfün olan ahter-i elmâs
Eyler ufuk-ı ârızını hâver-i elmâs

2. Bârân olur ehl-i nazarın hûn-ı sirişki
Berk ursa miyânında ne dem hançer-i elmâs

3. Kandîl-i semenden görünen şu'le-i güldür
Yâkût-ı müzâb ile tolan sâgar-ı elmâs

4. Pür-zehr kılıp hânde-i zîr-i lebin ol mâh
Verdi dil-i sad-pâreye gül şekker-i elmâs

5. Bî-mana vü bî-hassedir parlayan ekser
Kim gördigü var hâtem-i nâm-âver-i elmâs

6. Kim mâyelerin cevrin açar cevher-i zâtı
Üsrüble tırâşîde olur peyker-i elmâs

7. Revnak veremez bezme arak bâde gerekdir
Hurşîd iledir cilve-i nûr u fer-i elmâs

8. Zer-dûz bis'ât istemez erbâb-ı mekâdîr
Bir sîm nigîdân yetişir pister-i elmâs

9. Rûşen güherân şîvesi eyler mi tereşşüh
Geçse reg-i lâ'le kânamaz neşter-i elmâs

10. Agyâr-ı seni seng-i reh-i yâr ile urdum

Çâsâr-ı fireng oldu giyip efser-i elmâs

11. Çıkmış yine meydâna o hurşîd-i cihân-sûz
Bâlâ-yı belâ-hîzîn edip mahşer-i elmâs

12. Hûygerde - ruh oldukca mehpâre sanırsın
Gül-bergine şebnem ola âb-ı ter-i elmâs

13. Pür-bûy-ı ma’ânî mi devâtım gibi Gâlib
Ser-bezm-i selâtine gelen micmer-i elmâs

14. Dursun nazar-ı terbiyet-i Şems-i Hudâda
Vakt ile olur seng-i siyeh gevher-i elmâs

130

1. Kanlıg yaş ile közdür mey tolug mînâ imes
Taşlama tofraga nûr-i dîdedür sahbâ imes

2. Saçı sevdâsı da min ögremçi-dik asılıg
Rişte-i ilgimde hem bar bir kurug davâ imes

3. Yalbarıp yıglap öz ahvâlimi tapşurdum anga
Tüne-künki birgenin eş’âr-ı nâ-bercâ imes

4. Tesliyet birme minin sarıga kılma zâhida
Hep ögütler örtedi bagrım minin sevdâ imes

5. Bir kuyaş sevdâsı itkendür kara külıng meni
Tangla tüşkendür manga bu kiçeler rü’yâ imes

6. İgni ta’lîm itmegey irdin bu yanlıg atı sin
Tavşatursa cân kuşın ol tıfl aceb manâ imes

7. İşikindin sürdenüp kirmekte Gâlib evliyâ
Kaysı âşıkdır meger mevlâ-yı Mevlânâ imes

131

1. Hayl-i müjgâne peri cündüne sultân idi Kays
   Devlet-i aşkda gûyâ ki Süleymân idi Kays

2. Ferd iken tavf-ı Hicâzında mecâz-ı aşkın
   Ka'beye döndügünde hacı peşimân idi Kays

3. Cem'a varmışdı yolu tefrike-i fürkatdan
   Zülf-i Leylâ deyü her gece perîşân idi Kays

4. Nevha-i derd ile Nûh olmuşdu deştlerde
   Girye-hîz-i müje-i hâr-ımugaylân idi Kays

5. Cûş-ı Tûfân-ı cünûnundan edip rem-gerde
   Mevc-i âhûya gehi silsile-cünbân idi Kays

6. Nisbet-i terbiyet-i sebzesi Veysî görünür
   Vecd ile Necd diyârında nümâyân idi Kays

7. Nev-hevesler ne aceb etse anınla da'vâ
   Kendi asrında da bâzîçe-i tıflân idi Kays

8. Sandı "lebbeyk" sadâsını rakîbândandır
   Kabe'de şöhret-i Leylâsına hayrân idi Kays

9. Mekteb-i aşkda Monlâ-yı cünûn-vâr Gâlib
   Kim anın dersine bir tıfl-ı sebek-hân idi Kays

10. Melevî gibi tavâf etmezdi beyt-i dilini
    Gerçi ser-geşte idi bâdiye-cevlân idi Kays

132

1. Yeter ey dil bu heves besdir bes
   Ber-hevâ sarf-ı nefes besdir bes

2. Zülf-i cânâne sarılma ey cân
   Rişte-i hâhişi kes besdir bes

3. Badezîn sâgar-ı sahbâ çekelim
   Çekilen havf-ı ases besdir bes

4. Sen de bâr olma sabâ şem'imize

Sıklet-i per-i mekes besdir bes

5. Yine bir dâma düşürdü beni aşk
   Murğ-ı rûha bu kafes besdir bes

6. Şem'i fânûs-ı reh-i hayretde
   Şu'le-i âvâz-ı ceres besdir bes

7. Pehlevân-ı gam-ı aşkın Gâlib
   Zûr-ı bâzûsuna bes besdir bes

133

1. Ruhsâr-ı yâri gör hat-ı pür-şür kaplamış
   Hayf ol sabâha kim şeb-i deycûr kaplamış

2. Zîr-i fesinde perçem-i kâfir çok âşıkın
   Etmiş hisâr-ı aklını mahsûr kaplamış

3. Nâsûr-ı ye's-i dâğ-ı gamın eyleyip nihân
   Mâtem-geh-i derûnu yine sûr kaplamış

4. Her gonce hem-çü murg-ı şeb-âvîz-i hûn-nisâr
   Bu gülşeni terâne-i Mansûr kaplamış

5. Gördüm o mâhı ferve-i semmûr ile bu şeb
   Kim gerden-i sefîdi siyeh nûr kaplamış

6. Ey teşne-i ümîd degildir sehâb-ı feyz
   Gerdûnu âh-ı âşık-ı mehcûr kaplamış

7. Gerd-i melâl-i Gâlib alup tab'-ı rûşenin
   Hayf ol sabâha kim şeb-i deycûr kaplamış

134

1. Zülf-i siyâh kaydına düşmek cünûn imiş
Hâl-i ruhu derûnlara dâğ-ı derûn imiş

2. Zann eyledim ki perçemi mestûrdur anın
Her târı başka başka meger ser birûn imiş

3. Ferhâd-ı kûhsâr-ı cefâ olma bîhûde
Şîrîn-lebânın ahdlari bî-sütûn imiş

4. İmân za'fı varken o bütde ne fâide
Ser-pençe-i nigâhına Rüstem zebûn imiş

5. Eglencedir murâdı hep ol çeşm-i sâhirin
Efsâne-i mahabbeti ayn-ı füsûn imiş

6. Feyz-i nazardan olmuş idi rûyu nev-bahâr
Ol bâga âb u reng veren eşk-i hûn imiş

7. Gâlib tevakku' etme vefâsın bu gülşenin
Nakş-ı hayâl sûret-i hestî-nümûn imiş

8. Feyz-i nigâh-ı hazret-i Sâkıb'dan iste hâl
Sırrı anın muhît-i zuhûr u bütûn imiş

135

1. Dâglar var kim serimde açılır gül-zâr-veş
Şerhalar var kim dilimde subh-ı âteş-bar-veş

2. Mest olup yâd-ı nigâhıyla dil-i bîmârımız
Şu'le-i şemşîre baş kor bâliş-i zer-kâr-veş

3. Cândan şîrîn ü zehrâb-ı ecelden telh ter
Bir kadeh nûş etmedim peymâne-i âzâr-veş

4. Mâcerâ-yı aşkı dilden sor ne bilsin çeşm-i ter
Olamaz zîrâ leb-i deryâ leb-i ızhâr-veş

5. Böyle bir kânûndur Gâlib bu kim yazmaz şifâ
Sekte-i bîmâr hoşdur sekte-i eş'âr-veş

136

1. Yine vâdî-i hışm ü çengi çeşm-i bî-amân tutmuş
Per-i Cibrîli zülf ol kahramâna sâyebân tutmuş

2. Yanar pervâne-i dil âteş-i yâkût-ı hançerden
Çerâğ-ı dîde-i ejderde hayfâ âşiyân tutmuş

3. Bu şeb hûnî-nigâhın mest tutdum sahn-ı sînemde
Girîzân olmamış ol kâtil-i çâlâki kan tutmuş

4. Zuhûr etmiş meger kim hatt-ı kâfer çetr-i perçemden
Dedim dâmân-ı çarhı fitne-i âhır zamân tutmuş

5. Olurdum ben de Gâlib pertev-endâz-ı cihân ammâ
Fürûğ-ı mihr-i tab'ım bir meh-i nâ-mihribân tutmuş

137

1. Nigeh düzdîde ol meh tâze tarh-ı nâza yol tutmuş
Aceb târâc-ı milk-i akla gamze tâze yol bulmuş

2. Görüp nâz u niyâzın dil-küşâsın perdeden nâyın
Bu râh-ı râstdan uşşâk-ı söz ü sâza yol bulmuş

3. Harâbî-i dilim fehm eyleyip seylâb-ı eşkimden
Niçe ma'nî-i bîgâne harîm-i râza yol bulmuş

4. Kelâm-ı süst-i âşık neste besteyken o bî-rahme
Gürîzgah-ı sitemden nâleye âgâza yol bulmuş

5. Edip nazm-ı bülendin silm-i mani-i hanîf Es’ad
Mesîh-i kilk-i pâki târem-i i’câza yol bulmuş

138

1. Leb-i peymâneden dendânı dürr-i nâb göstermiş
Gül-i hôş-bûy-ı işret gevher-i şâdâb göstermiş

2. Salup ol turre-i ham der hamın çeşm-i siyeh meste
Kemâl-i sihr ile âhûya müşg-i nâb göstermiş

3. Hazer kim tîr-i âhım degmeyeydi zülf-i dildâra
Havâlanmış harîm-i sîneden pertâb göstermiş

4. Bu şeb şem’-i ruhun arz eyleyip pervâne-i câna
Hased ol jâleye hurşîdden girdâb göstermiş

5. Hemân ta’bîri pîç ü tâbdır Gâlib dil-i zâra
Tırâş edip hat-ı rüyûn hayâl-i hâb göstermiş

139

1. Gül âteş gülbün âteş gülşen âteş cûy-bâr-âteş
Semender-tıynetân-ı aşka besdir lâle-zâr âteş

2. Hemên ey sâkî bir sâgar tutuşdur dest-i dildâra
Gazabla bezme geldi şem’-i meclis-veş yanar âteş

3. Nesîm âteş çıkardı gonce-i çeşm-i ümîdimden
Bırakdı gülşen-i âmâlime berk-ı bahâr âteş

4. Hayâl-i hasret-i hâlinle âh etdikçe uşşâkın
Şeb-i fürkatda her dem ahterân eyler nisâr âteş

5. Bana dûzahdan ey meh dem urur gülzârlar sensiz
Dıraht âteş nihâl âteş gül âteş berg ü bâr âteş

6. Mürekkebdir vücûdu tâ ezel yek-pâre sûzişden
Anâsırdan meger uşşâka olmuşdur dûçâr âteş

7. Çerâg-ı bezm-i hecri olduğum yapmış yakışdırmış
Gönül pervânesine vuslat âteş intizâr âteş

8. Beyân-ı sûziş eyler herkes isti'dâd-ı fıtratdan
Eder berceste âşık mısrâ-ı rengin çenâr âteş

9. Meger kilk-i sebük-cevlânın olmuş germ-rev Gâlib
Zemîn âteş zamân âteş bütün nakş u nigâr âteş

140

1. Râh-ı aşka sülûk müşkil imiş
İntisâb-ı mülûk müşkil imiş

2. Sanma âsân tarîk-i vahdeti sen
Şübehât ü şükûk müşkil imiş

3. Nâz-ı sultân niyâz-ı bî-sâmân
Kâr-ı ümmîd-i bûk müşkil imiş

4. Yûsuf-ı aşkı pîrezeden sor
Zillet-i kesb-i dûk müşkil imiş

5. Cân gerân ü zamân sebük Gâlib
Sür'at-i leng ü lûk müşkil imiş

141

1. Kenâr-ı kûh-ı aşka bu dil-i nâ-şâd ayak basmış
   Ne cûy-ı şîre yüz sürmüş ne hod Ferhâd ayak basmış

2. Dil-i virânı berbâd etmeye seylâb-ı mihnetle
   Sebû-derdest olup ol sâkî-bidâd ayak basmış

3. Tanîn-endâz-ı mülk-i Çîn buldum câm-ı Fâgfûru
   Yetiş ey kahramân-ı aşk bezme yâd ayak basmış

4. Amân ey nev-bahâr-ı nâz teşrîf eyle insâf et
   Ser-i râhında nergis göz diküp şimşâd ayak basmış

5. Verirken cünbiş-i ebrûya cân nev-bismil-i nâzı
   Sözün kesdirmege ol gamze-i cellâd ayak basmış

6. Eger insâf edersen Es'edâ hacletle rû-mâl et
   Ki zîrâ zemîne Hamdî-i üstâd ayak basmış

142

1. Sahbâ-yı lebin çeşm-i füsûkâra mı mahsûs
   Feyz-i dem-i Îsâ iki bîmâra mı mahsus

2. Söndürme çerâg-ı dilim ey zâhid-i bed-kîş
   Vuslat senin indinde şeb-i târe mi mahsûs

3. Biz bülbülüz ey hüdhüd-i tâc-âver-i ma'nâ
   Feyz-i ezelî merd-i külahdâre mi mahsûs

4. Sen hûn-ı dili eyle gözüm mani-i rengîn
   Bu neş'e hemân sâğar-ı ser-şâre mi mahsûs

5. Mest etdi beni her suhan-ı telh ile cânân
   Bilmem bu edâ la'l-ı şeker-bâre mi mahsûs

6. Der-hâb olanın üstüne togmaz mı aceb mâh

Devlet melegim tâli-i bîdâra mi mahsûs

7. Gâlib bilemem âlem-i bâlâ-yı hünerden
Yarân-ı hased gülşen-i eş’âre mi mahsûs

143

1. Nâz etmek o dil-nüvâza mahsûs
Ammâ dil-i bî-niyâza mahsûs

2. Dermân ola derd sûretinde
Ol gamze-i mest-i nâze mahsûs

3. Cân kasdın ederse çeşmi etsin
Bu sayd o şâhbâza mahsûs

4. Ebrûlarını beyâna düşdüm
Âdâb ile kim nâmâza mahsûs

5. Sâkîyi harâb-ı cilve etmek
Duht-ı rez şîşe-bâze mahsûs

6. Gâlib dil ü cân selâm eder hep
Ol hançer-i çâre-sâza mahsûs

144

1. Neş’e-i bâdeyi reng-i lebi verse güle karz
Nagme-i kulkulü bülbülden alır bülbüle karz

2. Kendünden mest geçerken o gül-i handânım
Bir tebessüm kodu zîr-i leb-i câm-ı müle karz

3. Pîç ü tâbın çekecek kalmadı bir âhı bile

Verdi hep varını baht-ı siyeh ol kaküle karz

4. Bağ-ı Firdevse degin turre- i dûd-ı âhın
Hırmeninden verememem sünbüle bir sünbüle karz

5. Güher-i feyz ile cûş eyledi girdâb-ı hayâl
Gavtalar şîşe-i kalyondan alıp gulgule karz

6. Gonceyi şu'le-i cevvâle eder gerdiş-i hâl
Dûd-ı esrârı ki pervâne vere bülbüle karz

7. Gâliba Rûm'da bir gence erişmiş Gâlib
Gönderir gâh Buhârâya gehî Amüle karz

8. Toldu hû hû ile gülzâr-ı cihân Hazret-i pîr
Reng ü bûyun verdi vereli Gülşenîye sünbüle karz

145

1. Baht-ı tîrem kim çerâg-ı Tûra eyler itirâz
Şem'-i endîşem şeb-i deycûra eyler itirâz

2. İltifât etsin mi câm-ı ayş deryâ-nûş-ı aşk
Bunda bir pervâne bahr-ı nûra eyler itirâz

3. Bir küniştin gönlün olmuşdur esîr-i küfrü kim
Her bût-i Hak-gûyi bir Mansûr'a eyler itirâz

4. Görmesin yâ Rab nedir keyfiyyet-i çîn-i cebîn
Ol sebûlar kim ser-i fâgfûra eyler itirâz

5. Sunma dest-i merhamet bîhûde ey sîmîn-beden
Zahm-ı sînem merhem-i kâfûra eyler itirâz

6. Olmuşam hayrân-ı evzâ'ı nigâh-ı lutfunun
Geh bana geh gamze-i magrûra eyler itirâz

7. Sen hemân Gâlib hâmûş ol davi-i i'câzdan
Bu gazel çok şâir-i meşhûre eyler itirâz

146

1. Verse bûy-ı gül-i la'l-i lebi reng-i müle karz
   Bülbüle şu'le-i âvâzı verir bülbüle karz

2. Beste-i kâkülü feryâdı bülend etdikçe
   Nağme-i âhı muhayyerden alır sünbüle karz

3. Nûr-ı kandîli olur evc-i süreyyâ-âhının
   Sîne-dâğ-ı gamını verse ney-i sünbüle karz

4. Târ ü mâr etdi şeb-i târları baht-ı siyâh
   Verdi cem etdigi sevdâları ol kâküle karz

5. Çeşm-i gülzâr-ı tegafülde gezerken bed-mest
   Lebi bir hande-i pinhân kodu berg-i güle karz

6. Olamaz subh-ı bahâr-ı hatına pervâne
   Verse tâvûs-ı çemen bâl ü perin bülbüle karz

7. İkd-i Pervîn dahı kaht-ı nazımda Gâlib
   Hırmen-i nûr-ı zamîrimden alır sünbüle karz

147

1. Turreden âşûb u yagmadır garaz
   Lafzdan zîrâ ki manâdır garaz

2. Kana kana cânıma kılsun lebi
   Mâye-i zâtısın icrâdır garaz

3. Revzen-i dâğ açmadan bu sîneye
Gülşen-i aşkı temâşâdır garaz

4. Mülhim oldum Îsî-i tecrîdden
Bu taallukdan teberrâdır garaz

5. Dilşikendir gamzesi hûn-hârdır
Şîşeden rindâna sahbadır garaz

6. Anlanır davâ degildir kâr-ı aşk
Deşten Mecnûn'a Leylâdır garaz

7. Sen gidersen söyle Gâlib ol mehe
Söylemezsen de hüveydâdır garaz

148

1. Nâzı uşşâka niyâzı yâra takrîr etdi hat
Geldi hükm-i sâbıkı hep mesh ü tagyîr etdi hat

2. Zülf-veş kâfirdir ol da mezheb-i uşşâkda
Âyet-i Furkânı hüsne sihr-i ta'bîr etdi hat

3. Kaldı davâmız kıyâmet rûzunun ahşamına
Sûre-i Şemsi bugün zulmetle tefsîr etdi hat

4. Olduğuyçün bahtımız hurşîd-i düşmen şâm-ı-dôst
Tûtîyâ-veş dîde-i ümmîdi tenvîr etdi hat

5. Gamzesi ifrât-ı mest olmuşdu Gâlib ol mehin
Söyledi sır gûşile pek hüsnü tâbîr etdi hat

149

1. Hâtır-ı zühhâdda aşk-ı civânân galat
Sîne-i şeytânda gevher-i îmân galat

2. Lezzet-i dîdâr bes sohbet-i dildârdan
Hâne-i âyînede seyr-i mihmân galat

3. La’l-i hat-ı yârdır âh ü figâna sebeb
Ruk’a-i şekvâmıza nükte-i pinhân galat

4. Fikr-i ârûz eylemez sâhib-i tab’-ı selîm
Ravza-i firdevsde siklet-i mîzân galat

5. Gazmzesi kattâl iken hat ne belâdır aceb
Kâfir-i bî-mezhebe huccet ü burhân galat

6. Bâğ-ı behişt oldu çün zulmet-i şebden emîn
Safha-i ruhsârda hatt-ı perîşân galat

7. Dûrdur eş’âr-ı hep sekte-i nisyândan
Gâlib-i muciz-deme defter-i dîvân galat

150

1. “Vet-Tûr” deyip feth-i kelâm eyledi vâiz
Firavn’da takrîr-i tamâm eyledi vâiz

2. Kürsîde edip arşı beyân ferş-i zemînde
Her bahsde tahkîk-i makâm eyledi vâiz

3. Evvel zen-i dünyânın edip mekrini tezkîr
Sonra yayılıp sohbet-i âm eyledi vâiz

4. Tasvîr ederek mes’ele-i bâb-ı nikâhı
Kaldırdı temâşâ-yı kıyâm eyledi vâiz

5. Deryûzeye çıkdı yolu hacc ü Arafâtın
Döndü dolaşıp arz-ı merâm eyledi vâiz

6. Erbâb-ı firâsât edip haylice tarîf
Cerr-i ferese atf-ı licâm eyledi vâiz

7. Var ise gözü fıtra ümîdiyle kararmış
Mâh-ı Recebi şehr-i sıyâm eyledi vâiz

8. Bahse girişip nukl-i meyi pâke çıkardı

Rindân ile yerde taâm eyledi vâiz

9. Berk-ı arakı şems-i meye eyledi tercîh
Ârâmı bu meslisde harâm eyledi vâiz

10. Giryeyle duâ-yı hat-ı cânân edip âhir
Es'ad söze misk ile hıtâm eyledi vâiz

11. Döndürdü felek men'-i semâ eylediginden
Devrâne müdârâya kıyâm eyledi vâiz

151

1. Nutkumun her güher-i pâki çerâg-ı elfâz
Sâde mazmûnları hep penbe-i dâg-ı elfâz

2. Kâmet-i yâdına bir mısrâ-ı berceste dedim
Bir sehî servi bitirdi yine bâg-ı elfâz

3. Geh suhandan gehî hâsiyyet-i hâmûşîden
Gör neler söyler idim olsa mesâg-ı elfâz

4. Sen de sa'y eyle ki mehtâb-ı safâ-yı dilden
Kalmasın şem'-i hayâlinde dimâğ-ı elfâz

5. Bana manâları ilhâm ile tefhîm eyler
Gelmesin Îsî-i cân-bahşe ferâg-ı elfâz

6. Âferinler yine Gâlib ki arûs-ı gazelim
Koydu tâ sîne-i dildâre sürâğ-ı elfâz

152

1. Bî-dilân hûşdan olmaz mahzûz
Lâl-ı sır gûşdan olmaz mahzûz

2. Tarf-ı dâmânı tutâr tıfl-ı sirişk

Mehd âgûşdan olmaz mahzûz

3. Çeşmidir gamzesin eden pür-gû
Haste hâmûşdan olmaz mahzûz

4. Kalb mirât-ı safâ ol meh ise
Hâne-berdûşdan olmaz mahzûz

5. Neylesin aklı dil-i aşk -ülfet
Rind mağşûşdan olmaz mahzûz

6. Âşinâyân-ı selâmet Gâlib
Bahr-i pür-cûşdan olmaz mahzûz

153

1. Devr-i Mevlânâ'da gayret hâlet-efzâdır semâ
Âftâbın kursuna teb-lerze fermâdır semâ

2. Bir kademde hûyu hâya hâyi hûya vasl eder
Sırr-ı devr-i çarhdan elbetde bâlâdır semâ

3. Şu'le-i şem'-i tecellî "Lâ- teayyün" şa'şa'a
Sâlik-i sâkin-nümâ bir tavr-ı zîbâdır semâ

4. On sekizbin âlemi serkeşte isbât etmiş cilvesi
Devr-i Âdemden berü menzûr-ı manâdır semâ

5. Ka'be-i kalbin tavâfı remzini isbât eder
Kalb-i tahyîl ile münhal bir muammâdır semâ

6. Cümleten eşyâ nidâ-yı "kün"den olmuş âşikâr
Gûş-ı hûşu nâya ver kim sırr-ı ihyâdır semâ

7. Neşr-i ebdân haşr-ı ervâhın olur enmûzeci
Neş'e-i halk-ı cedîde nefh-i uhrâdır semâ

8. Sâha-i mir'ât-ı kalb-i safdır cevlângehi
Gevher-i galtân-ı bahr-i aşk-ı Monlâdır semâ

9. Bundan alâ cem’-i cem’in var mı Gâlib rütbesi
Evliyâ vü ehl-i inkâra temâşâdır semâ

154

1. Bunda mâdâm âşıkân eyler semâ
Mâh u mihr ü âsümân eyler semâ

2. Sırr-ı aşk eflâki ser-gerdân edip
Hâliyâ kevn ü mekân eyler semâ

3. Çeşm-i giryân gûyiyâ girdâbdır
Kef- zenân gevher-feşân eyler semâ

4. Devr eder meyhâneyi muğbeççeler
Ka’bede san hâciyân eyler semâ

5. Ney safîr-i şevk urup murgân-ı kuds
Çün kebûter per-zenân eyler semâ

6. Ben o Kays-ı serserî seyrim ki gâh
Başım üzre âşiyân eyler semâ

7. Nûr bahş oldukça Gâlib Şems-i aşk
Mevlevîler zerre-sân eyler semâ

155

1. Dile ayn-ı fütâde dîde-i pür-âb olur mâni
Acebdir kim beni gark etmege girdâb olur mâni

2. Salâh-ı kârdan mestân-ı aşkın râhı dîgerdir
Mürûr-ı keştî-i câme pül-i mihrâb olur mâni

3. Beni tecrîd etdi sâhil-i deryâ-yı vahdetden
Acebdir vakt olur kim matlaba esbâb olur mâni

4. Sabâh-ı feyzdir rûşendir sürme-i gaflet
Demiş yokdur cilâ-yı nûr-ı çeşme hâb olur mâni

5. Çeken Mansûru dâr-ı vahdete havf-ı alâ'ikdir
Ferâğ-ı güft ü gûya kesret-i ahbâb olur mâni

6. Tahammül eyle sûz-ı aşka terk-i girye kıl Gâlib
Fürûg-ı şem'e zîrâ zerre mikdâr âb olur mâni

156

1. Bâğlanan ol zülfe kayd-ı cândan kessin tama'
Dûş olan ol kâfire îmândan kessin tama'

2. Etdi zehr-âb-ı nigâh-ı yâr bîmâr âlemi
Mîzbân-ı âfiyet mihmândan kessin tama'

3. Hûn-ı dildendir hınâ-yı pençe-i dâmân-res
El çekenler Yûsuf-ı Ken'ândan kessin tama'

4. Câme-i cismi bıraksın hâtır-ı vasl-ı ârzû
Hâci-i Beytü'l-Harem kurbândan kessin tama'

5. Bunca dem cûş eyleyen eşk-i revânı besdir dile
Gevher-i şâdi dür-i nîsândan kessin tama'

6. Cân ehl-i aşkda yokdur feyz dâğ u şerhaden
Bâgbân-ı gam gül-i handândan kessin tama'

7. Gülşen-i maksûdu sîr-âb etsin ol ayn-ı hayât
Gâlib artık dîde-i giryândan kessin tama'

157

1. Murg-ı âh-ı ehl-i derdim lâneden kıldım ferâğ
   Gör o Hindûyem ki âteş-hâneden kıldım ferâğ

2. Beste-i hâl ü hatın olmam ben ey şâhin-nigâh
   Tâir-i kudsüm ki dâm ü dâneden kıldım ferâğ

3. Ten-perestân eylesinler Ka'be-i cism-i tavâf
   Genc-i aşkı buldum ol vîrâneden kıldım ferâğ

4. Pür-safâ gördüm o şûhun nergis-i mahmûrunu
   Bezm-i meyde nâle-i mestâneden kıldım ferâğ

5. Hatt ü la'l-i yâra oldum Es'edâ çün âşinâ
   Lafz-ı rengîn ma'ni-i bigâneden kıldım ferâğ

158

1. Cilvedir ol bî-amân âzâra tevil-i dürûğ
   Nağmedir feryâd-ı âh u zâra tevil-i dürûğ

2. İçmeden mey bana bühtândır deyip mestânelik
   And içer ol gamze-i hûn hâre tevil-i dürûğ

3. İ'tizâr-ı davete çeşmin süzüp mahzûn-nümâ
   Der ki meşgûlum iki bîmâra te'vil-i dürûğ

4. Terk edip uşşâkın anlarla olur handân u şâd
   Sanki istihzâ eder agyâra tevil-i dürûğ

5. Zülfüne mecbûr olan uşşâkın ol nâ-müslimân
   Küşte eyler bend edip zünnâre tevil-i dürûğ

6. Hattı âzâdi deyip Gâlib hatt-ı bîdâdına
   Katmış ol fetâvâ-yı bî-zinhâre tevil-i dürûğ

159

1. Cânım alsa la’l-i şeker-bârdân kılmam ferâğ
   Kanım içse hançer-i hûn-hârdan kılmam ferâğ

2. Kâmeti fikriyle ber-pâyım kıyâmet kopsa ger
   Hâk olursam dâmen-i dildârdan kılmam ferâğ

3. Pâre pâre etseler âyîne-âsâ cismimi
   Şevkim artar hayret-i dîdârdan kılmam ferâğ

4. Ey hıred bî-hûde men etme belâ-yı aşkdan
   Hâtır-ı ağyâr için ben yârdan kılmam ferâğ

5. Pertev-i hüsnünden olmuşdur dilim yek katre âb
   Jâleyim çün mihr-i pür-envârdan kılmam ferâğ

6. Gâlibâ Gâlib gibi tertîb-i dîvândır garaz
   Hayli demdir sohbet-i eş’ârdan kılmam ferâğ

160

1. Billâh yûf bu şu’bede-i hîç-kâra yûf
   Yûf kadr-i câh u tantana-i iştihâra yûf

2. Pâşâ ki bulmaya ser-i makdûuna kefen
   Ol tûğ-ı tumturak âlem-i itibâra yûf

3. Bâd-ı ecel ki söndüre kandîl-i cânını
   Başı ucunda bîhude şem’-i mezâra yûf

4. Kerrât ile sâhife-i âlemde çekmişem
Bu sûret-i mükerrer-i leyl ü nehâra yûf

5. Bir hâne kim binâsı ola âh u eşkden
Yazık o âb u renge o nakş u nigâra yûf

6. Dürle ede zuhûr fürûn-ı şikencede
Her bir la'l-i nâb o dür-i şehvâra yûf

7. Güm-nâm-ı yâd-ı hayr ola erbâb-ı mansıba
Söyler sadâ-yı güm güm tabl u nakkâra yûf

8. Sûr-i arûs kim ola mâtem netîcesi
Pûf şem'-i bezme meş'ale-i şu'le-dâra yûf

9. Gâlib penâh-ı fakra gir abdâl-meşreb ol
Al kerre-nâ-yı destine çal rüzgâra yûf

10. Oldukça söylerim der-i Monlâda kâm-yâb
Dünyâ gamında çekdicegim âh u zâra yûf

161

1. Yeni baş gösterip oynakladı sünbüldür zülf
Al dülbendde bir deste karanfildir zülf

2. Azacık âla bakar örnegi ruhsârında
Bir kıral saçı birîşümden iki güldür zülf

3. Sırma püskülleridir târı nigâh-ı uşşâk
Sebz-pûşîde-i mir'ât-ı tahayyüldür zülf

4. Kol dolaşmakda ulaşmakda işi şâm u seher
Gamze işkilledi dilbeste-i kâküldür zülf

5. Urdu baht-ı siyehim târ-ı harîr-i şebden
O mehe perde-keş-i hâb-ı tegâfüldür zülf

6. Târ-ı endîşesi tahsîl-i muhâlâta sarar
Çeşm-i sayyâdına zincîr-i teselsüldür zülf

7. Çekmiş ebrûların etrâfına nakkâş-ı kazâ
Gûyiyâ perde-i mihrâb-ı tevekküldür zülf

8. Gönderir anı selâm ibn-i Selâm'a Leylâ
Şir'-i Mecnûndan iki beyt-i tegâfüldür zülf

9. Yûsuf-ı hüsne Züleyhâ-yı hevesden gûyâ
Dâmen-i ârıza bir dest-i tetâvüldür zülf

10. Târem-i perçem-i mi'râc-ı suhenden kalma
Safha-i gülbün-i ruhsâra tenezzüldür zülf

11. Gâlib ibretle nigâh et bu kumâş-ı nazma
Nescine rişte-keş-i târ-ı teellümdür zülf

12. Olmuş âşufte-i takrîri cemâl-i Şemsin
Ham-be-ham müzd-i ham-ı gûş-ı tevâggüldür zülf

162

1. Tîğ-i gazabı zâhid-i nâdâna muhâlif
Mihrâb-ı itâat dil-i şeytâna muhâlif

2. Men eyleyemez bûs-ı hat-ı la'lini zülfün
Fetvâsı anın âyet-i Kur'ân'a muhâlif

3. Dilber gam-ı aşkını diler dil dem-i vaslı
Hey bu ne aceb bende ki sultâna muhâlif

4. Dârû-yı hatı söyleme bîhûde tabîbim
Tedbîrlerin illet-i hicrâna muhâlif

5. Sen hande et ey hançer-i pür-hûn bu peyâma
Cân almak imiş gamze-i cânâna muhâlif

6. Gösterme begim sîneni tâ eşk ide ârâm
Mirâ't-ı safâ gevher-i galtâna muhâlif

7. Sen halvet-i tercîh edesin sohbete şimdi
Gâlib bu sözün meşreb-i yârâna muhâlif

163

1. Ne belâdır bu ki dildâr cefâkâr ola hayf
Sûzişin nâlelerin garet-i inkâr ola hayf

2. İntizâr eylesin hatt-ı siyehkâri için
Gündüzün hasret ü sâmân şebin târ ola hayf

3. Nâvek-i gamze nedir ögredesin âh ederek
Hadef-i tecrübesi hâtır-ı efkâr ola hayf

4. Kan yudup etmeyesin giryeni fâş ağyâra
Seni aglatmaya yâr ise talebkâr ola hayf

5. Müjen âlûde-i hûn etmiş iken ol gül-i nâz
Berg-i ruhsârınâ nâz-ı nigehin hâr ola hayf

6. Yakâ âteşlere harmân ile pervânesini
Sen zebûn olasın ol mâh ise gaddâr ola hayf

7. Cân u dilden seni bîzâr ede bezm-i vaslı
Yâr zannetdigin ol günde hep ağyâr ola hayf

8. Dest-i hâhişden ide kûşe-i dâmân-ı dirîğ
Pençemizden bu girîbân dahı bîzâr ola hayf

9. Arz-ı hâl ol şehe kâr etmeye Gâlib efsûs
Rik'alar tu'me-keş-i rahne-i dîvâr ola hayf

164

1. Gâh ol gerdene geh zülf-i semen -sâsına bak
Mazhar-ı tûl-ı hayât ol kad-i balâsına bak

2. Kâr-fermâsına bil nakş-ı hayâl-i süverin
Sen bu bâziçeye aldanma temâşâsına bak

3. Küfr-i zülf içre nihân olmuş o çeşm-i hâmûş
Deyr-i hüsnünde ne İncîl okur Îsâ'sına bak

4. Ey firîbende olan va'd-i visâl-i yâra
Rûz-ı haşrın bile bu vadede ferdâsına bak

5. Aşk eger çeşmini efsûnla bend etmez ise
Dilberin câna yakın sûh-ı dil-ârâsına bak

6. Pîş-i şehbâz-ı nigehde ne revâ kulkul-i mey
Kebg-i sahrâ-yı gamın hânde-i bî-câsına bak

7. Hûn-ı dil dökmege rengîn edâsıdır dâll
Mısrâ-ı hançerinin hâsıl-ı manâsına bak

8. Açılır goncesi ol gülbün-i nâzın elbet
Sen hemân kâide-i giryenin icrâsına bak

9. Kâmeti vasfına kâdir geçinirmiş Gâlib
Hâme-i yekvezenin bihde davâsına bak

165

1. Âteş-i hüsnü gönüllere kodu cilve-i aşk
Sâgara şu'le-i halgerde kodu cilve-i aşk

2. Güft ü gûy-ı nigehin seyrini istersen eger
Ol cevâbı leb-i hançerde kodu cilve-i aşk

3. Dâmeninden dökülen cünbiş-i bî-pâyânı
Devşirip serv-i sanevberde kodu cilve-i aşk

4. Devr-i zülfünde ferâmûş olunan fitneleri
İntizâr-ı dem-i mahşerde kodu cilve-i aşk

5. Şehr-i yâr olmağa evreng-i sabâh-ı hüsne

Şimdi bir mâh-ı siyeh-çerde kodu cilve-i aşk

6. Hod perest ile edip yâr peresti temyîz
Vasl-ı hicrânı berâberde kodu cilve-i aşk

7. Artırıp perde-i âhengini mızrâb-ı kalem
Nağmeyi rişte-i mıstarda kodu cilve-i aşk

8. Edicek rütbe-i erbâb-ı cünûnu tayîn
Kay sile Gâlibi bir yerde kodu cilve-i aşk

166

1. Ey nev -bahâr-ı hüsnü şafak-tâb-ı gül arak
Hatt-ı lebi hayâl-i şeker-hâb-ı gül arak

2. Hayretdeydim o şu’le-i âvâza kim eder
Âyinedâr-ı sîneni girdâb-ı gül arak

3. Mirât-ı jale çeşme-i hurşîd olup bu şeb
Aks etdi câm-ı jâleye mehtâb-ı gül arak

4. Ben hûn nisâr-ı yâd-ı ruhûn âh-ı şu’le-pâş
Nahl-i şerer aceb k’ola sîrâb-ı gül arak

5. Düşdüm çemende mest ne bülbül ne bülbüle
Oldum hezâr za’f ile bitâb-ı gül arak

6. Berk-i nigâhın et zehebür-ra’d-ı nâr-ı aşk
İksîr-i nûr-ı kalb ola tîzâb-ı gül arak

7. Eşk etdi âh-ı giryemi gül turre-i harîr
Oldukça şu’le-i ruhu gark-âb-ı gül arak

8. Pîçîde lafzı manî-i rengîne verdi rûh
Her beytim oldu şîşe-i pür-tâb-ı gül arak

9. Gâlib ne feyzdir bu reg-i la’l-i nâb iken
Fevvâre-i kalem ede pür-tâb-ı gül arak

10. Rûh-ı nazarla Şems-i şeker-rîz-i aşk eder

Bir gün bu teşne cânı da sîrâb-ı gül arak

167

İşbu gazel-i şerifin maktaında vâki olan eser-i aşk lafzı sâhih-i dîvân Gâlib Efendimiz Hazretlerinin vilâdet-i bâ-saâdetlerine târîh vaki olmuşdur. Kuddise sırruhû.

1. Her bâbda bir derde düşürür derbeder-i aşk
   Hâşâ ki kedersiz geçile rehgüzer-i aşk

2. Geh nefy ü geh isbâta düşer halk-ı dehânın
   Bî-behredir ol meselede behrever-i aşk

3. Mahmûrunu hüşyâr eder ol câm-ı mahabbet
   Sâhib haber-i hayret olur bî-haber-i aşk

4. Nüh-kubbe-i eflâki yıkar zur ile ammâ
   Kırmaz yine zincîrini dîvân-ı ser-i aşk

5. Kim kâdir-i ilâc eylemege hükm-i kaderdir
   Târîhi imiş Gâlib-i zârın ESER-İ AŞK

168

1. Derd ü mihnetdir belâdır aşk
   Bir manzaradır ibtilâdır adı aşk

2. Andadır râz-ı adem sırr-ı vücûd
   Hîçdir yokdur bekâdır adı aşk

3. Eylemekdir kendüyi mahz-ı recâ
   Cümleden kat’-ı recâdır adı aşk

4. Cân u cânândan müberrâ muttasıl

Bir bilinmez müddeâdır adı aşk

5. Şimdi Gâlib bir şeh-i alî cenâb
Gönlümüze âşinâdır adı aşk

169

1. Boş bulundu câm-ı mey oldu tanîn-endâz-ı aşk
Yoksa çıkmaz rind-i pür-irfândan âvâz-ı aşk

2. Her ne rütbe zâd pervâz olsa murg-ı dil yine
Elbet avlar anı yüksekden uçar şehbâz-ı aşk

3. Penbe-i magz-ı ser-i Mansûru der-gûş eyleyip
Pek de atılma gönül eylenmez ifşâ râz-ı aşk

4. Eylemiş gerçi muhayyer anı kânûn-ı havâ
Tel kırâr dil-beste-i zülf olmasın dem-sâz-ı aşk

5. Bî-tevakkuf devr-i sâgardar nümâyândır bu kim
Yek cihetdir neş'e-i encâm-ı kâr âgâz-ı aşk

6. Başkadır ferzîn bend-i na't-ı satranc-ı cünûn
Ruh-küşâ-yı şâhid-i nâmûs olur açmaz-ı aşk

7. Bilsen ayâ kangı demde hatm olur bu güft ü gû
Yâr-ı bî harf-i vefâ Gâlib suhan perdâz-ı aşk

170

1. Dil ü cânın enîs-i bezm-i irfân olduğun tuydук

O iki goncenin zîb-i gülistân olduğun tuydu

2. İşitdik bülbül ü pervâne-veş sûzişle feryâdın
Gül-i şem'in birbirine handân olduğun tuyduk

3. Zebûn olalar işte böyle meydân-ı mahabbetde
İki âhû görüp bir şîr-i hayrân olduğun tuyduk

4. O mihr-i çarh-ı işve yanî rû-pûş eyleyip mâhi
Letâfet-küster-i şâm-ı garîbân olduğun tuyduk

5. Şeb-i Kadre işitdik geldigin Nevrûz-ı Sultânî
O şeb kim îd olup hem şekkeristân olduğun tuyduk

6. Degil şirk-i mahabbet hâs-ı halvet ayni vahdettir
Gehî şirk-i celî tarzından îmân olduğun tuyduk

7. Kazâsı mümkin olsa âh Gâlib bir dahı görsen
O mâhın hâne-i pertevde mihmân olduğun tuyduk

171

1. Lutfu agyâra kıl ey şûh peşîmân olarak
Sen beni cevrine şâyeste bil ihsân olarak

2. Şafak-ı eşk bulur subh-ı visâli bir gün
Ser-i kûyunda felek her gece bin kan olarak

3. Nev-bhâr-ı gamına bülbülüz ol gonce-femin
Ararız hande-i dîrîneyi giryân olarak

4. Zîver-i gülşen-i âgûş olur âhir o perî
Gülerek açılarak gül gib handân olarak

5. Arz-ı hâl elde figân dilde zebân şevke-künân
Geldi bu Gâlib-i dîvâne gazel-hân olarak

172

1. Fedâ-yı tîg-i sitem olmaga bahâne mi yok
Mahabbet ehline kânûn-ı âşıkâne mi yok

2. Humâr-ı mestî-i subh-ı visâle firkatde
Hayâl-i çeşm-i siyehden mey-i şebâne mi yok

3. Bu pîç ü tâb nedir maraz-ı mukâbelede
Tecâhül eylemege özr-i ârifâne mi yok

4. Şikeste-hâtır-ı dîvânegân-veli bilmem
Perî-i şîşe mi yok nâz-ı nâzikâne mi yok

5. Karârgah olacak murğ-ı manâ-ya Gâlib
Bu gülistân-ı gazelde bir âşiyâne mi yok

173

1. Basılma neş'eye tâ mest-i hâb oluncaya dek
Yapılma kaydına düşme harâb oluncaya dek

2. Kolay mı zâhid-i türş ola sâhib-i irfân
Neler görür ser-i gûre şarâb oluncaya dek

3. Sabâh-ı hüsnü olur şâm şâmı sonra seher
Hevesgerânı bütün kamyâb oluncaya dek

4. Bu başka hayf olur erbâb-ı haşre kim duralar
O şuhûn etdigi bir bir hisâb oluncaya dek

5. Ne zehrler geçer inbik-i nûk-i müjgândan
Şarâb-ı hûn-ı ciger gözde âb oluncaya dek

6. Sunup o şu'le-i ruhsâre dûd-i hat görünür
Gönüller âteş-i ğamdan kebâb oluncaya dek

7. Ne sözler oldu ferâmuş-ı ehl-i dil Gâlib
Suhan bu tavra girip intihâb oluncaya dek

8. Füyûz-ı hazret-i Monlâ-yı Rûm'a had yokdur
Derinden olma cüdâ feth-i bâb oluncaya dek

174

1. Ne hevâ vü ne kemân ü ne kemânkeş ancak
   Erdiren menziline tîr-i nidâ-yı yâ Hak

2. Kim ki hamyâze-i sa'yi çeker elbet çü kemân
   Tîr-i âmâli nişângâhına eyler mülhak

3. Menzil-i rif'at-i tîre varamaz hîç kemân
   Bir değildir bu havâlarda mukayyed mutlak

4. Veled-i pâk olur bâis-i i'zâz-ı peder
   Dâimâ tîr verir kadr-i kemâna revnak

5. Pîr-i ham-geştelerin himmetidir bâis-i şân
   Kim kemânın bu söze tîr-i zebânı entak

6. Nâvek-i gamzesi dildûzdur ebrûsundan
   Eylemiş hükm-i kazâ tîr-i kemândan esbak

7. Üns-i şûri diger ü halta-i bâtın dîger
   Manîde tîr degil lafz-ı kemândan müştâk

8. Tîre çesbândır agız birligi etmekde kemân
   Yine keç re'ylere ehl-i hevâdır elyak

9. Tir tir titredim Es'ad bu kemânı çekicek
   Matla'-ı Neş'et üstâda ne güç söz katmak

175

1. Ne çekdi murg-ı dili zülfü bend edinceye dek
   Beli büküldü tutup der-kemend edinceye dek

2. İlişme ziynet-i dünyâya hem-çü kirm-i harîr
   Tenin esîr-i firâş-ı perend edniceye dek

3. Ko ilmi zâidi Kur'ân âsümâna çıkar
   Tashîh-i nusha-i pâzend ü zend edinceye dek

4. Tekâtür etmeden inbîk-i zehr olur gözümüz
Şekerli lebleri bir nûş-ı hând edinceye dek

5. Yolunda bir nice üftâde pây-mâli olur
O şûh zabt-ı zimâm-ı semend edinceye dek

6. Alîlin ömrü geçer hastelikte merd-i tabîb
İlâc-ı rıfk ile def'-i gezend edinceye dek

7. Hat-âver olmadan ol fitneyi basdır
Bırakma gamzesi cem'-i levend edinceye dek

8. Ne tâze tâze zemînler bulurdu Gâlib-i zâr
Sözün felekde melekler pesend edinceye dek

9. Harîm-i dergeh-i Monlâda pây- mâçan tur
Nevâl-i himmetine hıssemend edinceye dek

176

1. Olduk harâb-ı cilve-i berg-i tekellümün
Kâr etdi câna sûz-ı şerâr-ı tebessümün

2. Bizden şarâb-ı handeni çün eyledin dirîğ
Etme nihân barî habâb-ı tebessümün

3. Fevvâre-i şerâre eder mutribânını
Hâşâ ki sabra şu'le-i mevc-i terennümün

4. Gâhî çıkar o sâ'at elmâsı sîneden
Rahşende âftâbına bak subh-ı kâkumun

5. Hatt-ı şerîf ü emr-i hümâyun-ı zülf ile
Âhir zamân-ı fitneye vardır takaddümün

6. Birbiri ile karşılaşır ebrüvân gibi
Tîg-i tegâfülünle nigâh-ı terahhümün

7. Etfâl-i eşk pey-revin olmuş düşüp yola
Ey mevc-i seyl-i nâle nedir bu telâtumun

8. Bu zikr-i kalbi hükmet-i işrâka kıl vukûf
Âvâz-ı cûşu ism-i Felâtûn çeker humun

9. Düşmez o mihre secdesi nîlüferin kabûl
Gâlib döküldü nâfile eşk-i tezallümün

10. Şebnem-nisâr-ı girye-i şems-i mahabbet ol
Hîç kor mı yerde gözleri yaşını merdümün

177

1. Kâkül üftâdesidir perçem-i işkestesinin
Turre âvîzesidir zülf-i girih-bestesinin

2. Mevc-i bûy-ı cünûn târ-ı hayâl-i sevdâ
Cümle âşüftesidir sünbül-i hod restesinin

3. Reng-i reftâr döker bâl-i tezerv-i ârâm
Cünbiş-i dîgerine cilve-i âhestesinin

4. Halka-i âh yâhûd şu'le-i cevvâle degil
Dîde dâğ-ı gamıdır âteş-i bercestesinin

5. Kûşe-i dîde-i tasmîmde kalsun hâlî
Belki şânın veremem mevki-i şâyestesinin

6. Gül-i mazmûnu bitirmiş bu zemînde zurefâ
Sardı Es'ad hevesinin rabtına bir destesinin

178

1. Eyleyip teshîr mülk-i Çîni server perçemin
Bahs eder âfâka top top müşg ü anber perçemin

2. Sahn-ı gülşenden dimâg-ı kubbe-i eflâke dek
Eyledi başdan başa dehri muattar perçemin

3. Mihr-i mahşer-veş bizi yakdı begim tâb-ı ruhun
Hôşlanır bu pîç ü tâba sâye-perver perçemin

4. Evc-i istingâdan etmez vermez uşşâka karâr
Sünbüle bir bestedir ammâ muhayyer perçemin

5. Nahl-i Tûbâdır ki her revzenden olmuş rûnümâ
Kaplayıp firdevs-i enzârı serâser perçemin

6. Âlem-i hüsnün odur şâhenşeh-ı fermân-dihi
Ka'be-i dîdârını zîrâ ki örter perçemin

7. Kıldı yağma sabrımız zîr-i tegâfülden nigâh
Gâhîce zîr-i külehden dahı göster perçemin

8. Nev-bahâristân desem şâyân nihâl-i kaddine
Bâg-ı hüsnünde gül ibrîşime benzer perçemin

9. Eylemezdi arş-ı alâsında hüsnün cilvegâh
Olmasa nûr-ı siyeh ey hûr peyker perçemin

10. Ukdedâr eylerdi ser-târ-ser dil-i pür-derd-i ney
Görse bir tarzıyle tarh-ı sünbül-i ter perçemin

11. Alsalar başdan eger serpûş-ı mâhı gam degil
Fes açıp tek sen nümâyân eyle kâfir perçemin

12. Kâr-bân-ı Çîndir gelmiş Bedahş iklîmine
Kâle dökmüş tarf-ı ruhsârında yer yer perçemin

13. Bir hümâdır kim şikâr etmiş niçe ankâları
Evc-i hüsnünde senin bâz eyleyip per perçemin

14. Sabr u hûşun târ-mâr etmiş dâgıtmış aklını
Gâlib-i bî-tâbdan dahı ne ister perçemin

179

1. Kebûd çeşmin edip cilveger per-i nigehin
   Peyâmı göklere erdi kebûter-i nigehin

2. Ne semte azm-i Hülâgû-yı gamze kim etmiş
   Sevâd-ı sürmeyi dümdâr leşker-i nigehin

3. Eder mahalline teblîg âyet-i nâzı
   Var ise Rûhu'l-Emîndir peyember-i nigehin

4. Harâca kesdi hatın davet etdi îmâna
   Nebiyy-i seyfdir elhak peyember-i nigehin

5. Geçirdi tîğ-i nazardan havâric-i hattı
   Misâl-i vak'a-i Sıffin Haydar-ı nigehin

6. Hücûm-ı hattına ey kâtil etme eşk-i melâl
   Suvarma âb-ı zümürrüdle hançer-i nigehin

7. Boyandı gök dere firûze dökdü derdinden
   Hirâs saldı Nişâbur'a leşker-i nigehin

8. Zemîni Gâlib-i muciz demindir etse dahı
   Dem-i Mesîhi müsahhar füsûnger-i nigehin

9. Bu hâksârı gör ey kîmyâ-yı Şems nazar
   Dokundu Hazret-i Zerkûb'a kemter-i nigehin

180

1. Yokmuş bir âha ey gül-i ranâ tahammülün
   Bâğrın ne yakdın âteş-i hasretle bülbülün

2. Yek-rengdir zebân-ı hakîkatda hüsn ü aşk
   Bânk-i hezâr şu'lesidir âteş-i gülün

3. Dûzah-nişîn âteş-i fakr olduğun kalur
   Ey âhiret-harâb tehîdir tevekkülün

4. Tekrarlarla şübheleri dâniş anlama
   Gel ârif ol ki marifet olsun tecâhülün

5. Yıkmaz binâ-yı hâne-i satranc-ı zelzele
Zâhid şikest-i dilde abesdir taammülün

6. Merdânelik asâleti meydânda bellidir
Hayber günü babasını kim sordu Düldülün

7. Gâlib maârifin de safâsı deger velî
Cânân vasfıdır hala aslı tagazzülün

181

1. Yâresi muhtâc-ı kâfûr olmasın bir kimsenin
Sîneden meh-pâresi dûr olmasın bir kimsenin

2. Anber-i deryâ-yı pîç ü tâb mevc-i satrîdir
Nâmı bu defterde mestûr olmasın bir kimsenin

3. Gamze-veş mahmûr u bîmâr olmadan bulmaz amân
Lutf-ı hüsne tabı magrûr olmasın bir kimsenin

4. Fitne-kâr-ı aşkda yâ Rab şeh-i endîşesi
Leşker-i zülf üzre Mansûr olmasın bir kimsenin

5. Çeşm-i yârı zevk-i mey bed-mest-i nâz etdi dirîg
Mâtem-i hem-hâne-i sûr olmasın bir kimsenin

6. Dil verip ağyâr-ı perver şûha men gibi gedâ
Düşmen-i bed-hâhı mesrûr olmasın bir kimsenin

7. Laht-Laht olup dili ayîne-i sad-pâre-veş
Merhem-i jengâr-ı nâsûr olmasın bir kimsenin

8. Gayret-i aşk eyler Es'ad kâse-i ömrün şikest
Hem-sifâl-i bezmi fagfûr olmasın bir kimsenin

182

1. Meyhâne sadrına geç otur kâm-rân isen
   Sâkînin al ayağını ger pehlevân isen

2. Üftâdeler ki kâfir elinde esîrdir
   Ta’n etme zâhid anlara sen Müslümân isen

3. Pek gırralanma kûşe-i mihrâb-ı tâ’ata
   Aşkın kemân-ı sahtını çek kahramân isen

4. Dehrin iki kadehle degiş kâr u bârını
   Bilme cihân umûrunu rind-i cihân isen

5. Bizden hemân gürîze mi derler hırâm-ı nâz
   Bir yol da gel bu cânibe serv-i revân isen

6. Âyîne-i derûnu şikest etme ey perî
   Terk eyleme gönülleri gözden nihân isen

7. Der-pîş edip safâ nazarı mest-i hayert ol
   Gerçek mürîd-i şîve-i pîr-i mugân isen

8. Mehcûrsun hayât-ı mahabbetden ey gönül
   Memnûn-ı îş-i zidengî vü câvîdân isen

9. Gâlib cenâb-ı hazret-i Şârihden iste feyz
   Esrâr-ı aşka tâlib-i şerh ü beyân isen

10. Dergâh-ı cûd-ı hazret-i Monlâ’yı Rûma düş
    Âgâh-ı tavr-ı bî-bedel-i aşıkân isen

183

1. Bâis-i bünyâd-ı hüsnün kalb-i vîrândır senin
   Zülfün ejder gösteren bu genc-i pinhândır senin

2. Yâ nedendir düşmen-i îmân ola harf-i itâb
   Muciz-i la’linde kâfirler Müslümândır senin

3. Hat siyeh îmân u ebrû kâtil ü müjgân belâ
Her bün-i mûyûnda bir cellâd mihmândır senin

4. Manî-i rengîn-i la'lin hâmeye gûyâ günâh
Daimâ tîginden ammâ dökdügün kandır senin

5. Harf-i şekvâ na-becâdır aşk-ı tab'ımken benim
Bunda yok cürmün fakat çeşmin subhandândır senin

6. Lutfa mutâd eyle tab-ı nâzikin yohsa benim
Gâlib'e cevrinde âzârın da ihsândır senin

184

1. Âlem-i bâlâdan uşşâka bâlâdır kâmetin
Secde-fermâ-yı ser-i fikr-i resândır kâmetin

2. Nâza meyletmez ki serkeşlik tenezzüldür ana
Câme-i ta'bîre gelmez nev-edâdır kâmetin

3. Bâgbân-ı aşk su vermiş şarâb-ı işveden
Tohm-ı gülden bitme bir serv-i safâdır kâmetin

4. Âb-ı gevherle pür eyler dâmen-i nezzâremiz
Öyle bir fevvâre-i mû'ciz-nümâdır kâmetin

5. Rütbe-i nâzınla gûyâ lafz-ı ma'nâdır hemân
Medd-i ihsân zann olur medd-i hatâdır kâmetin

6. Fark yok biri muhayyeldir anın biri dürûğ
Ser ber-ebr-i dâver-i va'd ü vefâdır kâmetin

7. Pâye-i dûn olmasın ey sebz-i teh gülgûn sana
Ben dedimse sâye-i murg-ı hümâdır kâmetin

8. Feyz-bahş olmuş reg-i ebr-i ezel cûy-ı ebed
Cevher-i cân nahl-i pür-neşv ü nemâdır kâmetin

9. Düşmen-i bed-kâma âfet Gâlib-i bi-câna cân
Arşa dek peyveste bir nûr-ı duâdır kâmetin

185

1. O tıfl-ı nâz benim dâsitânım olsa gerek
Edâ-yı lükneti vird-i zebânım olsa gerek

2. Aceb ki sîneye çekmekde bin belâ çekdim
Bakılsa hazret-i cânân cânım olsa gerek

3. Egerçi deşne-i sertîz derler ebrûya
Benim oracığı cây-ı emânım olsa gerek

4. Harâb-ı der ü gam oldu derûn-ı bîmârım
O gamzeler bu söze tercemânım olsa gerek

5. Cenâb-ı perteve peyrelik eyleyip Gâlib
Benim dahı bu gazel dâsitânım olsa gerek

186

1. Vardık der-i saâdetine yâri görmedik
Girdik behişte hayf ki dîdârı görmedik

2. Gitdik sipihr-i çârüme dek çâre-hâh olup
Derdâ ki Îsî-i dil-i bîmarı görmedik

3. Bak devr-i vâjgûne felek neyledi bize
Cem meclisinde sâgar-ı serşârı görmedik

4. Olduk harîm-i Kâbeye Mecnûn-veş revân
Geçdi duâ-yı hayrımız âsârı görmedik

5. Mir'âta girdi aks gibi mahv olup gönül
Hayretdeyim ki sûret-i dildâr-ı görmedik

6. Bu tâlî ile hâhiş-i feyz etmeyiz dahi
Hâver-zemînde mihr-i pür-envâri görmedik

7. Gâlib ne hânde kaldı bizim arz-ı hâlimiz
Dîvân-ı aşka geldik hunkârı görmedik

187

1. Hüsnün ebrûlar dü-belâ dil-pesend etmiş senin
Münşî-i takdîr unvânın bülend etmiş senin

2. Çeşm-i şehbâzın alıp evvel dil-i âvâremi
Sonra tutmuş zülf-i pür çînîde bend etmiş senin

3. Sâkî-i bezm-i ezel rind-i bî-pervâ-yı aşk
Cânını câm-ı safâdan neş'e mend etmiş senin

4. Zülf ü hatt ü gamzene âşûblar düşmüş şehâ
Leşkerin bîdâdlık düzd ü levent etmiş senin

5. Dîde-i pür-hûne müjgânımla eden dûr-bâş
Leblerin gülçin-i bâğ-ı nûş-hand etmiş senin

6. Ben demez miydim sana ey âşık-ı müşkil-pesend
Gönlü şevk-i ârzû-mend nejend etmiş senin

7. Gâlib ol şûhun kemâl-i iltifât ü hâhişi
Tab'ını reşk-âver-i mülk-i Hucend etmiş senin

188

1. Ey mâh söyle şimdi nedir minnetin senin
   Olsun gam-ı firâk benim vuslatın senin

2. İnsâf nâm bir mehin evsâfı söylenir
   Hîç yok mu öyle zât ile ünsiyetin senin

3. Ey mey müdâm bizleri mestâne anlama
   Def-i humâr gayri ne hâsiyyetin senin

4. Cûş u hurûş-ı bîhüde ey hum garîbdir
   Bilmez mi kimse bezmde keyfiyyetin senin

5. Hep zülf-i iştiyâk-ı perîşânken dahi
   Ben olmadım mı bâis-i cemiyetin senin

6. Her subh u şâm mihr ü meh-âsâ eder zuhûr
   Hân-ı keremde her ne ise kısmetin senin

7. Gâlib cünûn-ı şevk-i mahabbetden aşkdan
   Terk-i sivâdır anladığım niyyetin senin

189

1. Merhabâ ey şeref-i bezm-i vefâ hôş geldin
   Gele ey neşe-i sahbâ-yı safâ hôş geldin

2. Ufk-ı evc-i saâdetde mi oldun tâli
   Hele bilmem bu şeb ey mâh bana hôş geldin

3. Zâhidâ hâli harâbâta gider inkârı
   Böyle ol yohsa demez kimse sana hôş geldin

4. Zikr-i ebrû-yı dil-ârâ gibi dest-âvîzin
   Kudsiyân nezdine ey dest-i duâ hoş geldin

5. Gelse bu sûretle bütgede-i hüsne eger
   Bütler îmân getirip der sanemâ hôş geldin

6. Gelişi öyle ki bir fitne-i nev-peydâdır
Çıkdı hattına dedi cünd-i belâ hôş geldin

7. Bu hôş-âyende gazel meclis-i yârânda sana
Diye ey Gâlib-i pâkîze-edâ hôş geldin

190

1. Dûzah bahâr-ı hüsnüne bir gülistân senin
Kulzüm şerâr-ı aşkına bir katre kan senin

2. Bir gevherim var eşk midir dil midir desem
Peydâ benimdir ol dür-i yektâ nihân senin

3. Âteş içinde sebze bitirmiş harîrden
Bâg-ı ruhunda kimdir aceb bâgbâb senin

4. Bir Mihribân gûş ederiz adı mihr ü dâd
Gelmez mi subh-ı sînene ol mîhmân senin

5. Cânân mısın belâ mısın âşûb-ı cân mısın
Ey bî-emân gayri elinden amân senin

6. Gâlib dürûğ imiş tutalım va'di ol bütün
Îmân getür ki dînine sıgmaz yalan senin

191

1. Ne bend-i şeh ne muhibb-i gedâ imış bildik
O bî-mürüvveti yâd âşinâymış bildik

2. Deyince müşk-i huten etdi çîn-i ebrûsun
Bu pîç tâb'ımız ey dil hatâymış bildik

3. Figân-ı bülbülü der-gûş eder sanırdık biz
Nevâ-yı gam bâd-ı sabâymış bildik

4. Mahabbet ile perîşân olunca târ-ı hayâl
Nesîm-i zülfünü anın hevaymış bildik

5. Ne kasd eder ise ma'şûk hayr odur çünkim
Safâ-resân-ı dil ü cân safâyimiş bildik

6. Görünce sikkeyi uşşâk çehre zerdinde
Nigâh-ı mürşîd-i Rûm kîmyâyımış bildik

7. O cümleden biri zât-ı Fasih imiş Gâlib
Suhan cenâbına dâd-ı Hudâyimiş bildik

192

1. Şeb zinde-dâr-ı zülf-i şebistân kim senin
Encüm-şümâr-ı hal-i perîşân kim senin

2. Hünâbe-hîz-i girye reg-i hâbdır bana
Bîdâr-ı âb-ı hançer-i berrân kim senin

3. Çün hâme fikr-i hattın ile tîre-rûz iken
Rûşen-beyân-ı rûy-ı dırahşân kim senin

4. Mey nûş-ı yâd-ı mısrâ-ı rengîn lâ'l kim
Nazm-âşinâ-yı gevher-i dendân kim senin

5. Şehbâz-ı sayd-ı hüsn-i bütânım nigâh-veş
Ammâ zebûn-ı pençe-i müjgân kim senin

6. Gül-pûş-ı nev-şükûfe-i bâg-ı mahabbetin
Şâyân-ı zîb-i kûşe-i dâmân kim senin

7. Ey gonce-fen küşâde-i lutf eyle Es'adı
Bir murg-ı hôş-nevâ-yı gülistan kim senin

193

1. Yârdır maksûd gayrî müddeâ lâzım degil
Mâ'nî-i bîgâne lafz-ı âşinâ lâzım degil

2. Hançerinden aksa da âb-ı bekâ lâzım degil
Ejder ağzından o pâ-zehr-i atâ lâzım degil

3. Güft ü gûya gelmez ömrüm cünbiş-i reftâr-ı nâz
Kârbân-ı şîve geçdikde sadâ lâzım degil

4. Gevher-i yâkût veş hem şu'le hem fânûs olur
Nûr-ı dil pertevlenince ihtifâ lâzım degil

5. Hurde tasvîr-i siyeh hâmem verir manâya cân
Matla-ı rengînden bend-i kabâ lâzım degil

6. İstemez ferş-i münakkaş hâne-i deryâ-dilân
Eşk-i mevc- â -mevc besdir bu riyâ lâzım degil

7. Sâyesinde kimsenin etmez recâ âheng-i gam
Yanî mûsikâr için bâl-i hümâ lâzım degil

8. Gamzeden bir sehmi düşsün de zekât-ı hüsnünün
Âşıkâ def-i belâ redd-i kâza lâzım degil

9. Bir midir şîr-i neyistân ile hîç şîr-i hasîr
Rûz-ı himmetdir garaz tavr u edâ lâzım degil

10. Bâdî-i gülgûn gerek destine çün la'l-i müzâb
Yohsa sâkinin ayağında hınâ lâzım degil

11. Devr-i Mevlânâdayım devr-i felekmiş yâ melek
İstemem Gâlib dolaşsınlar bana lâzım degil

194

1. Düşdü âteş şimdi bir ummâna kim çeşmimdir ol
Oldu deryâ-hîz o âteş-hâne çeşmimdir kim

2. Gonce-i şem'-i tecellîdir deyip ruhsârına
Berg-i gülden bâl açar pervâne kim çeşmimdir ol

3. Pençe-i mercânına müjgân-ı hûn-âlû demek
Sandılar pür-lâ'l bir peymâne kim çeşmimdir ol

4. Ka'be-veş pirâmenin etfâl-i eşk eyler tavâf
Boş degildir cûş eden dîvâne kim çeşmimdir ol

5. Genc-i dilde isterim tenhâ temâşâ-yı ruhun
Hîç göz açdırmaz iki bîgâne kim çeşmimdir ol

6. Zabt edip şimdi perîler hâne-i endîşemi
Pür-hayâl oldu o mînâ-hâne kim çeşmimdir ol

7. Âşiyân-ı bülbül-i efsûsdur Gâlib henüz
Murg-ı vasl-ı yâra dâm u dâne kim çeşmimdir ol

8. Feyz enzâr-ı cenâb-ı Şemsden geldi bana
Gevherîn bir subha-i sad-dâne kim çeşmimdir ol

195

1. Niçe yüz bin câm-ı gûnâgûn şerâb oldur ki ol
Bî-adeddir gerçi encüm âftâb oldur ki ol

2. Âşinâ-yı bahr-ı tevhîd olmak istersen eger
Kesret-i emvâca hayrân olma âb oldur ki ol

3. Cümle bir "kün"den nümâyândır vücûd-ı kâinât
Bâis-i îcâd-ı kevn olan hitâb oldur ki ol

4. Güft ü gû vü cüst ü cû sıgmaz "elest" esrârına
Tâ ezelden böyle vermişler cavâb oldur ki ol

5. Âlem-i bâlâda seyr eden hurûf-ı âliyât
Mushaf-ı ruhsâre etmişdir kitâb oldur ki ol

6. Zühd-i huşk u davî-i huşk u dimâg-ı huşkunu
Bahr-ı manâ sanma ey zâhid serâb oldur ki ol

7. Verme nüh tâk-ı sipihre rütbe-i bûd u nebûd
Bil ki ummân-ı vücûd üzre habâb oldur ki ol

8. Nîk ü bed endîşesinden fâriğ eyle gönlünü
Görme âlemde hatâ rey-i savâb oldur ki ol

9. Zabta gelmez vâhidin tekrârı müşkildir vukûf
Hâsılı adâd hep birdir hisâb oldur ki ol

10. Perde olmuş dîde-i bîdârına pindâr-ı hayf
Anı ref' et rûy-ı dilberde nikâb oldur ki ol

11. Terk-i ağyâr ile herkes vâsıl-ı yâr oldu lîk
Gâlibin ağyârı Gâlibdir hicâb oldur ki ol

12. Hazret-i Hunkâr-ı ekber hâkine ferş et yüzü
Vâris-i peygâmber-i âlî-cenâb oldur ki ol

196

1. Yazdı hatt gül varak-ı rûyuna saf saf sünbül
Oldu nazm-ı güle tahmîs-i mutarraf sünbül

2. Bâga sakız gülüdür muğbeçe-i şervete-pûş
Karşusunda okur İncîl-i muharref sünbül

3. Nev-bahâr etdi hat ol seyyidin âl-ı ruhunu
Oldu dîdâr-ı şerîf ile müşerref sünbül

4. Nekre kandilleri böyle degildir rûşen
Olmadan âhâ izâfetle muarref sünbül

5. Dökülür gülşene şebnem gibi eşk-i pervîn
Takmasın rûyuna ol mâh müzellef sünbül

6. Yanarak âh ederek köhne bahâr-ı hüsne
Bir gazel söyledi kandîl müreddef sünbül

7. Cûş-ı tûfân-ı bahârânı edip fevcâfevc
Mevc-i bahr-ı çemeni eyledi ber-kef sünbül

8. Dürüm efşân olarak şâh-ı bahâr etdi hurûc
Dâmen-i deşte döküldü yine kef kef sünbül

9. Kondu sad-berg-i ruha vefk-i sad-ender sad hat
Tarh edip müşge biraz âyet-i Mushaf sünbül

10. Perçemi vasfın edip mutrib o mâhın Gâlib
Dökdü san meclise her bestede bir def sünbül

11. Verdi zülfeynine hûrân-ı behiştî zînet
Mesnevîden koparıp bir nice eltâf sünbül

197

1. Lafz-ı rengîn olur ebyât-ı hayâl üstüne gül
Hôş gelir gülşen-i fikretde nihâl üstüne gül

2. Kimse nakş eylemedi safha-i hâtırda dahi
Rûh-ı âlın gibi bâlîn-i visâl üstüne gül

3. Ayb pûşânda olur varsa safâ-yı hâtır
Mâhdır perde-i şeb-gûn-ı leyâl üstüne gül

4. Çeşm-i pür-hûna düşer medd-i nigâh-ı hasret
Şu'ledir âh-i dilin şem' misâl üstüne gül

5. Gerden-i sâfî dırahşende bilûrîn mînâ
Rûy-ı âlındaki bu hüsn ü cemâl üstüne gül

6. Gösterip hande-i dendân nümâyı ey zahm
Sîne-i ehl-i dil ü şîfte-hâl üstüne gül

7. Bu gazeldir gül-i rûy-ı seped-i eş'ârım
Komasın Gâlib anın ehl-i kemâl üstüne gül

198

1. Tırâş etme ruhûndan sevdigim hatt-ı siyahın gel
Geçirme tîgden ey bî-amân kendi sipâhın gel

2. Sana gül   câmii bu sîne-i sad-şerhadır şâhâ
Suvardı eşk ile saka-yı çeşmim hâk-i râhın gel

3. Gözüm yollarda kaldı gezme ey tîr-i nigeh bîcâ
Girersin belki tâ ki kanına bir bî-günâhın gel

4. Gelip gûş-ı dil-i pür-dâğıma ey kulkul-i mînâ
Kudûmünle çerâgın rûşen et bu hânkâhın gel

5. Derûn-ı Es'adı seylâb-ı hasret eyledi ber-bâd
Efendim lutf edip etme harâb ârâmgâhın gel

199

1. Halka halka kâkülünde dâg dâg oldu gönül
Hôş gelip dîvânelik dâg üstü bâg oldu gönül

2. Gerçi râhı râst etvâr-ı sülûk-ı müstâkîm
Râhberler kesretinden güm-sürâğ oldu gönül

3. Gevher eyler jâle-i gülzârını mehtâb-ı aşk
Kirm-i şeb-tâb idi şimdi şeb-çerâğ oldu gönül

4. Âşinâ-yı sûret olmaz manî-i ankâ gibi
Uzlet etdi işidenlerden ırâğ oldu gönül

5. Geçdi şem'-i sîneye mânende fânûs-ı nûr
Mihr ü mehden kâni'-i genc-i ferâğ oldu gönül

6. Tâ erince Gâlib'e feyz-i dem-i Monlâ-yı Rûm
Ney gibi râh-ı nefesde göz kulağ oldu gönül

200

1. Âşinâ-yı sırr-ı âdemdir gönül
   Aşk-ı Mevlânâ-yı mahremdir gönül

2. Olamaz âsûde bî-kârân gibi
   Ehl-i derde yâr ü hemdemdir gönül

3. Bir iki rind-i kadeh peymâyile
   Mâil-i nûş-ı demâdemdir gönül

4. Başka bir âlem bulup mey-hânede
   Bî-niyâz-ı halk-ı müsellemdir gönül

5. Mahv olup fikr-i dehân-ı yârda
   Kayd-ı hestîden müsellemdir gönül

6. Şimdi Gâlib feyz-i Mevlânâyile
   Hamdülillâh şâd u hurremdir gönül

7. Hazret-i şârih-i Rüsûhîden bu gün
   Dersine şâkird-i mülhemdir gönül

201

1. Tavr-ı cisme şu'le-i şem'-i tecellâdır gönül
   Ben hâmuş olsam da râz-ı aşkı gûyâdır gönül

2. Manî-i himmet-veş ehl-i sûrete olmuş baîd
   Tahtagâh-ı Kâf-ı istignâda Ankâdır gönül

3. Zeyn eder sevdâ-yı zülfünle anı sultân-ı aşk
   Câme-i şeb-rengde beyt-i muallâdır gönül

4. Başka âlem bulmuş ol mihr-i cemâl-i yârdan
   Zerredir hem âftâb-ı âlem-ârâdır gönül

5. Vermem iksîre gubâr-ı dergeh-i ehl-i dili
   Hâkdır Gâlib velî kân-ı istignâdır gönül

202

1. Kılıcı kanlı eli kanlu dili kanlı güzel
   Deşt-i âşûba aşîret begi Türkmenli güzel

2. Bir abâ-pûş u yavuz atlı vü Bagdâd pûşulu
   Âlevî-kîş ü dervîş-dil ü Osmânlı güzel

3. Görücek dûrdan uşşâka belâlar kızarır
   Şemseli al kaput âteşi kaftânlı güzel

4. Utanır görse eger hüsn ü edâsın Şîrîn
   Öyle ser-tâ-bekâdem pür-edeb erkânlı güzel

5. Etmez ikbâl-i tabiat ki seven gayrîlerin
   Var iken Gâlib o pek mu'teber unvânlı güzel

203

1. Ruhun ederse de pinhân bize hicâb degil
   Ki mâhı perde-i şeb örtemez nikâb degil

2. Günâhımız bu ki azm-i mahabbet eylemişiz
   Bu rütbe-i cevrin efendim hele savâb degil

3. Şeb-i vefâda mülâkâtı ile yârânın
   Safâ-yı rıtl-ı girân var gözümde hâb degil

4. Hôşâ ki bûse-i ruhsârın ede erzâni
   Suâl edince gönül sâde bir cevâb degil

5. Yıkıldı ma'reke-i gamda kâh-ı zevk ü neşât
   Duâ-yı pîr-i mugân ile dil harâb degil

6. Mahalle nisbeti çekmek mecâzdır yohsa
   Fürûg-ı âlem-i tahkîk âftâb degil

7. Der-i sarây-ı ma'ânî küşâdedir ammâ
   Bakılsa şâire Gâlib o dahi bâb degil

204

1. Benim şifâ-yı ten-i zâr u müstemendim gel
   Devâ-yı derd-i derûnum olan efendim gel

2. Nihâl-i âhı yetişdirdim âhir eflâke
   Kusûra bakma gel ey serv-i ser-bülendim gel

3. Nedir o hançer-i gamzendeki celâlîlik
   Bîraz da nâze çek ey şûh şehlevendim gel

4. Peyâm-ı vasl için atdığı tîr-i müjgânı
   Hezâr can ile makbûl ü dil-pesendim

5. Seninle zabt ederim anı vakt-i cevlânda
   Semend-i hâtırıma sîm -sîne-i bendim gel

6. Gamınla geldi bana tıfl iken dem-i pîri
   Eyâ gazâl-i civân-baht ü hûşmendim gel

7. Kudûmun eylesin ihyâ bu Gâlib-i zârı
   Devâ-yı derd-i derûnum olan efendim gel

205

1. Ey berg-i leb-i dem-i tebessüm
   Dil-hûn-kün-i şebnem-i tebessüm

2. Vey âyîne-i ruhunda cevher
   Esrâr-ı mücessem-i tebessüm

3. Kıl nükte-i mahfî-i dehânın
   Nakş-ı gül-i hâtem-i tebessüm

4. La'linde olur hayât-ı düşnâm
   Çeşmindeki mâtem-i tebessüm

5. Zîr-i leb-i fesden eyler îmâ
   Çok nükteye perçem-i tebessüm

6. Ebrûlar edip işâret-i nâz
Gûyâ olup ebkem-i tebessüm

7. Söyle bana kaht-ı handeden mi
Bu masraf-ı kem kem-i tebessüm

8. Âheng-i nevâ-yı hande eyler
Zîr-i lebi kıl yem-i tebessüm

9. Huykerde-ruh olma gül gül etme
Mehtâbını şebnem-i tebessüm

10. Şehbâz-ı nigâh- çeşm-i süzme
Âvârelenir rem-i tebessüm

11. Reng-i leb-i tîg-i hûn-feşânın
Etdi beni hemdem-i tebessüm

12. Bilmem deheninde var mı yok mu
Bu manî-i mübhem-i tebessüm

13. Lüknet görünür olunca gâhî
Harf-i leb-i müdğam-ı tebessüm

14. Ol rütbe hafî güler ki olmaz
Rûh-ı lebi mahrem-i tebessüm

15. Bakdıkça olur o gül-izarâ
Nevk-ı müje gül-fem-i tebessüm

16. Şemşîr-i zebânım oldu Gâlib
Hûnâbe-hur-ı yem-i tebessüm

17. Afyôn be-şarâb-ı eşk olup dil
Mest etdi beni gam-ı tebessüm

18. Feth oldu sabâh-ı Şems-i dînden
Bu gence-i mutalsam-ı tebessüm

206

1. Bem kim namâz-ı aşkda Mecnûna uymuşum
   Terk eyleyip ikâmet-i kânûna uymuşum

2. Deryâ-yı âb-ı gevher içinde yuvarlanıp
   Âhir nizâm-ı lü'lü-i meknûna uymuşum

3. Târ-ı kemânı perde-i Mansûr'a çekmişem
   Âheng-i sâz-ı nâle-i pür-hûna uymuşum

4. Gerdîde-ser felâket içinde döner gezer
   Âvârelikde ben dahı gerdûna uymuşum

5. Hatt-ı lebin me'âli ferâğ-ı neşât imiş
   Tutdum yasagı emr-i hümâyûna uymuşum

6. Gâlib hulâsa râst-rev-i semt-i manîyim
   Râh-ı suhanda rehber-i mazmûna uymuşum

7. Feyz-i nigâhı cânibi-i Sâkibden almışam
   Bedrüttarika Hsazret-i Ergûna uymuşum

207

1. Gönül sevdâ- perest-i zülf-i küfr-efzâ bilmem
   Metâ'-ı âfiyet hasret-keş-i yagmâ mıdır bilmem

2. Züleyhâ-yı heves mahrûm Yâkub-ı hired mahzûn
   Bu kâr-ı pür-halel huylâ mıdır rüyâ mıdır bilmem

3. Girih bend oldu gerçi rişte-i tûl-ı emel ammâ
   Bu davânın sonu cemiyyet-i manâ mıdır bilmem

4. Hat-ı nevresteye talîk-i vadı çeşm-i bîmârın
   Dem-i âhir zamânda makdem-i Îsâ mıdır bilmem

5. Semenzâr-ı ruhûnda surhî-i nâz ol gül-endâmın
   Kumâş-ı ârzûda-reng-i istingâ mıdır bilmem

6. Rehîn-i tîgdir kûh-ı beden berk-i tecellâdan
Kelîm-i aşk Tûr-ı sînede ber-recâ mıdır bilmem

7. Suhan bâlâ -ter oldu rütbe-i elfâzdan ammâ
Dahı Gâlib hamûş olmuş mudur gûyâ mıdır bilmem

208

1. Hôş çalınıp nevbet-i Monlâ-yı Rûm
Oldu ayân savlet-i Monlâ-yı Rûm

2. Kıldı semâ-hâne-i gerdûnu pür
Debdebe-i himmet-i Monlâ-yı Rûm

3. Etdi ihâta felek-i çenberi
Dâire-i devlet-i Monlâ-yı Rûm

4. Verdi nevâ-yı tarab âlemlere
Velvele-i şöhret-i Monlâ-yı Rûm

5. Kişver-i inkârı eden pây-mâl
Leşker-i pür-heybet-i Monlâ-yı Rûm

6. Mürşid-i hayy kâşif-i esrârdır
Mesnevî-i hazret-i Monlâ-yı Rûm

7. Bendesini kimseye etmez zebûn
Böylecedir âdet-i Monlâ-yı Rûm

8. Yüz süreni hâkine iksîr eder
Gevher-i hâsiyet-i Monlâ-yı Rûm

9. Ehl-i dile sıdk ile mahdûm olur
Gâlib eden hidmet-i Monlâ-yı Rûm

209

1. Bilmem o lâle rûh-ı Mesîhâ mıdır desem
Yohsa hayât lafzına manâ mıdır desem

2. Gülberg-i âteşin ruhu hatt-ı benefşe-ter
Cennet mi bâg-ı hüsn mü sîmyâ mıdır desem

3. Şemşîr-i dest-i nâzı o cellâd gamzesinin
Kurbâniyâna ebrû-yı ima mıdır desem

4. Pür-nûr gerden üzre o giysû-yı sebz-gûn
Cibrîl-i arş-sâye mi tûba mıdır desem

5. Takrîr-i sûz-ı gamda hele lâ'ldır bu dil
Bilmem zebân-ı şu'leye gûyâ mıdır desem

6. Pervâzı evc-i füshat-i çerhın verâsıdır
Gâlib hümâ-yı tâb'ıma ankâ mıdır desem

210

1. Ben la'l-i lebin gamzeye enbâz sanırdım
Îsâ-yı dîrig-i ki füsûn-sâz sanırdım

2. Billâh zebûn pençe-i müjgânına Cibrîl
Nâz-ı nigehi bîhûde-pervâz sanırdım

3. Mey-hâne degilmiş yeri âgûş-ı bütânmış
Ben duht-ı rezi hâne-ber-endâz sanırdım

4. Çoklar yaşasın çeşm-i terim eyledi ızhâr
Hûn-ı dil-i deryâ-eseri az sanırdım

5. Gûş eylemişim gamze-i gammâzdan Es'ad
Derd-i dili söylenmeyecek râz sanırdım

211

1. Ankâ-yı sehâyım dil-i dânâda garîbim
   Bir gümşüdeyim ism ü müsemmâda garbim

2. Cibrîl-i hayâlimle surâg-ı ceberûtum
   Ammâ nideyim kurb-ı “ev ednâ”da garîbim

3. Çeşmin gibi mestim bana kûşe-i ebrû
   Ma’bed-geh ü mihrâb-ı muallâda garîbim

4. Perverde-i gevhâre vatan tıfl-ı azîzim
   Çâh-ı gam u âgûş-ı Zelîhâda garîbim

5. Müstecmi’-i esrâr-ı vücûd-ı dü-cihânım
   Ol nokta-i remzim ki pes-i pâda garîbim

6. Mecnûn ile Ferhâd olamazlar bana hempâ
   Bir yekke süvârım ki bu sahrâda garîbim

7. Erbâb-ı dile şem’-i şebistân iken Es’ad
   Ağreb bu yine bezm-i ahibbâda garîbim

212

1. Bir tal’ât-ı âyîneye sarf-ı güher etdim
   Hayretle dönüp aks-i murâda nazar etdim

2. Âhir bana kasd etdi togup Rüstem-i aşkı
   Endîşemi ol mâh ile devr-i kamer etdim

3. Hırmân ile ûd eyledi hep âh u nigâhım
   Verdim eline nâveki sînem siper etdim

4. Bir germ-i nigâh etmedi ol mihr-i cihân-tâb
   Sa’y ile dil-i sâfımı feyz-i seher etdim

5. Bilmem ne için âyet-i ye’s eyledi hattın
   Ruhsâresine hayr-ı duâ-veş eser etdim

6. Bir katre yerin tutmadı gülzâr-ı ruhunda
Ter lâzım idi dîde-i hûn-pâşi ter etdim

7. Mânend-i ceres bâr-ı figân ıle dönerdim
Her çend ki ol Ka’be-i câna sefer etdim

8. Elbet ereriz valsına ey şem’-i dil-efrûz
Ben şû’leyi pervâneye çün bâl ü per etdim

9. Küncâyiş-i kâgıd yog idi sûz-ı derûna
Gâlib suhan-ı aşkı biraz muhtasar etdim

213

1. Dil-i za’ife bir âfet güzel begendiremem
O haste-i gam-ı aşka ecel begendiremem

2. Niyâz u nâzda sihr-i helâl bilsem de
Nigâh-ı pür-fene etmem cedel begendiremem

3. Hatâ o nergis-i şehlâdadır sözümde degil
Egerçi her suhanım bî-bedel begendiremem

4. Tasavvuruma dahı himmetim olup mâni
Sezâ-yı hâhiş olur bir emel begendiremem

5. Kemend-i nazmım ederken gazâl-ı ma’niyi râm
Yine o şûhuma Gâlib gazel begendiremem

214

1. Aglarım eşkime hem râm degildir bilirim
   O hüma dâne hôr-ı dâm degildir bilirim

2. Encüm-i çarh bütün katre-i nîsân olsa
   Sadef-i dil-güher-âşâm degildir bilirim

3. Etmem ümmîd-i nigeh çeşm-i siyeh mestinden
   Dâg-ı sînem gül-i bâdâm degildir bilirim

4. Devri hôş geçdigini Cem'den işitsem de hele
   Bu edâ meşreb-i eyyâm degildir bilirim

5. Mâh-ı nakş etmededir azm-i sülûküm yohsa
   Şem'e üstâdelik ârâm degildir bilirim

6. Gamdan olsun yine bir hıssesi vardır şimdi
   Gâlib ol rütbede nâ-kâm degildir bilirim

215

1. İlâcım gör ki sâkî çeşm-i bîmârınla pür-derdim
   Devâ-cû olmazam rez duhterinden sanma nâ-merdim

2. Demiş zîr-i hatından pertev-i ruhsârı ol mâhın
   Cihân-ı hüsne bir mihr-i münîr-i sâye-perverdim

3. Beher şeb mebhas-i devr-i muhâli fikr eder kâkül
   Dehen davâda kim ârızla kâim cevher-i ferdim

4. Niçin küstâh bakdın gamze-i hun-rîz-i dildâra
   Sezâdır tîg-i hecr ile gözüm kan ağlasun her dem

5. Dilim âzâde kayd-ı şeş cihetden çâr unsurdan
   Beni ey derbeder zannetme tıflım mâil-i nerdim

6. Atâ-yı dilber-i yektâ nigâh-ı çeşm-dâr olmam
   Zer-i mahbûb-veş aşk ile gâlib sanma rû-zerdim

216

1. Zîver-i bâzâr-ı küstâhî menem
   Hem yine bîzâr-i küstâhî menem

2. Meclisi pür-nûr eder serkeşligim
   Şem'-i nîgû-kâr-ı küstâhî menem

3. Gafletim ma'zûr tutsun ehl-i dil
   Âşık-ı bîdâr-ı küstâhî menem

4. "Len terânî"dir bana va'd-i visâl
   Tâlib-i dîdâr-ı küstâhî menem

5. Levhdir sermâye-i keyfiyyetim
   Mest-i dürd- yahvâr-ı küstâhî menem

6. Es'ad ol dil-nevâzımdan yine
   Mâil-i enzâr-ı küstâhî menem

217

1. Yine müncer ola hâlim bu televvünle benim
   Dil peşîmân-ı güneh tevbeye varmaz dehenim

2. Bend bend olmadayım rişte-i tûl-i emele
   Kâfiristân-ı ser-i zülf müdür yâ vatanım

3. Nev-bahâr-ı gam-ı lâ'l ile gönül gülbün-i hûn
   Zikr ü fikrimde peyâpey semtim yâ semenim

4. Şem'-i efsürdeye fânûsdan olmaz behre
   Dûş-ı câne niçe bir bâr olacakdır bedenim

5. Çâre yok neyleyim dest-i irâdet kûtâh
   Çekmege kâil idim kendi elimle resenim

6. Şîvenin şîveye tebdîl ederdi Ya'kûb
   Görse âgûş-ı Zelîhâdaki beyt-i hazenim

7. Çarmîh-i sitem kayd-ı anâsır bu aceb
Çarh-ı çârümde Mesîhâ gibi kadr-i sühanım

8. Şeb-i hicrân ne belâ kevkebim eyler pinhân
Dîde-i bahtı remed dîde eder pîrehenim

9. Nâzımız çarha geçer derse eger mürşîd-i Rûm
Sen benimsin benim ey Gâlib-i bîçâre benim

218

1. Azgına vâiz-i şerhin yaraşır vasf-ı ta'âm
Lîk "Cû" âyeti tefsîrini tutdurdu sıyâm

2. Şeyh bir bal yedi kim kâdî-i Siroz yemez
Ehl-i keyfe şükrü kıldı bugünlerde harâm

3. Sâatı sâata uymaz bize doğru gelmez
Bozdurur niyyetimiz havfim odur ol hod-kâm

4. Harf almaz dehen-i pâkine perhîzinden
Sanma kim âşıka etmez o perî bahş selâm

5. Kâmilen feyz-i riyâzetle ererler Kadre
Ramazân ayına fikreyle nedendir ikrâm

6. Her zamân bir meh-i nev hattı iel ahşam eyler
Hâsılı Gâlib-i dîvâneye her gün bayrâm

219

1. Biz rûze dâr-ı aşkız odur kârımız bizim
Laht-ı cigerle hôş gelir iftârımız bizim

2. Mâh-ı sıyâm bize şeref-i şerhden ba'îd
Yokdur bu yerde yâverimiz yârımız bizim

3. Gurbet güzîn-i hasret iken bu gâribdir
Me'mûr-ı savm-ı dâime bîmârımız bizim

4. Evvel şikâyet eder idik rûz-ı rûzeden
Bulmaz sabâhı şimdi şeb-i târımız bizim

5. Zehr-i firâk u şerbet-i gülgûn hûn-ı eşk
Dil-sîrdir bu nimete gam-hârımız bizim

6. Yâd eylemekde şevk-i kanâdil-i şehri dil
Encüm-şümâr dîde-i bîdârımız bizim

7. Gâlib huzûr-ı hazret-i yârânda bu gazel
Olsun beyân-ı hât-ı dil-i zârımız bizim

220

1. Nûrdan hayme-i hazrâ-yı Hudâdır perçem
Âlem-i hüsne sebz-gûn-ı semâdır perçem

2. Çekinir rişte-i cân u dil-i ehl-i sevdâ
O siyeh-kârlara gör ne belâdır perçem

3. Nola ger şu'le-i ruhsârdan olsa ber-ter
Dûd-ı ûd-ı dil-i âşufte-hevâdır perçem

4. Dûzah âteş-i aşkımdan alır neşv ü nemâ
Reşk-i reyhân-ı behişt olsa sezâdır perçem

5. Âşiyânı ser-i Mecnûn-ı gam-ı hûbândır
Hemçü-murgân sürûşân-ı alâdır perçem

6. Birbirine girip oldu perîşân ebhâs
Şimdi behrem-zen-i fikr-i şu'arâdır perçem

7. Tâb-ı giysû-yı girihgîrden âzâdım lîk
Es'edâ başıma bir hükm-i kazâdır perçem

221

1. Harîm-i Gülşen-i firdevsdir kazâ-yı Merâm
   Ne rütbe söylesem olmaz yine edâ-yı Merâm

2. Hayât-ı tâze verir çâr faslı ervâha
   Âzîzler nefesinden gelip heyâ-yı Merâm

3. Dürûdu kulzüm-i feyz-i cenâb-ı pîre gider
   Kemâl-i zâhir ü bâtındır ibtidâ-yı Merâm

4. Zemîn-i Konya aceb genc-i pür maârifdir
   Bu hâkde bulunur gevher-i atâ-yı Merâm

5. O âşiyâne-i aşka melekler eyler reşk
   Kebûter-i harem-i yârdır hümâ-yı Merâm

6. Sürûdu âb-ı dürûdun makâm-ı vuslatdır
   Behiştden mi gelir cûy-ı pür-safâ-yı Merâm

7. Nesîm-i lutf-ı Hudâvendigâr ile Gâlib
   Getirdi menzil-i maksûda nâ-hûdâ-yı Merâm

222

1. Egerçi ol perîye sâye-i bâl-i hümâ perçem
   Velîkin ehl-i sevdâya siyeh ebr-i belâ perçem

2. Bilinmez rişte-i âh-ı dil erbâb-ı hasret mi
   Yâhûd târ-ı libâs-ı Ka'be-i maksûd yâ perçem

3. Siyeh-pûşân-ı hatdır hallar hûrân zîbâsı
   Behişt-i ârızında hayme-i Tûbâ-nümâ perçem

4. Siyeh-rûzân-ı aşkın rütbe-i ikbâli âlîdir
   Anunçün eylemişdir ta ser-i dildârı câ perçem

5. Göründü necm-i gîsûdâr-ı fitne cânib-i fesden
   Zalâm-ı küfr ile âfâkı kıldı pür-ziyâ perçem

6. Çıkardı dilber anı çâh-ı davâ-yı melâhatden
Edip sîmîn-zekan bir dil-rübâyı mübtelâ perçem

7. Sevâd-ı safha-i hâtırda kalmış nakş-ı sevdâsı
Gelip hatt gerçi Gâlib kıldı uşşâkı fedâ perçem

223

1. Hasta çeşmi gibi câm-ı elemin çok çekdim
Künc-i ebrûda kemân-ı sitemin çok çekdim

2. Etdi ham meyve-i âmâl nihâl-i kaddim
Nev-bahâr-ı hünerin bâr-ı gamın çok çekdim

3. Hep müsâvî görünür bûd u nebûd-ı âlem
Ben terâzûya vücûd u ademin çok çekdim

4. Hâsılı rişte-i maksûda nihâyet yokdur
Sübha-i tecrübe-i bîş ü kemin çok çekdim

5. Medd-i ihsân gibidir çîn-i cebini bana kim
Âh-ı hicrânını ol gonce-femin çok çekdim

6. Heves-i perçem ü destâr-ı perîşân ile
Kişver-i aşkda tûg u âlemin çok çekdim

7. Gâlibe feyz-i suhan Hazret-i Monlâdandır
Tekye-i fahr-ı mahabbetde demin çok çekdim

224

1. Ser-mest-i gül arak görüp ol yârı neyleyim
   Bûs eyleyip o la'l-i şeker-bâr-ı neyleyim

2. Tâ gerden-i sefîdine inimiş ol kâfirin
   Sünbül gibi bu zülf-i siyeh târı neyleyim

3. Tasvîr-i cân mı rûh-ı revân mı bilinmiyor
   Bu gûne nâz u şîve-i reftârı neyleyim

4. Mest ola ser be-bâliş-i hâb ol semen- izâr
   Ben tâ seher bu tâli'-i bîdârı neyleyim

5. Ger iltifât ederse de mahsûsdur bana
   Ben öyle pür-tegâfül ü gaddarı neyleyim

6. Eyler kûşâde kâküm içinde o sîneyi
   Rûz-ı safâda subh-ı pür-envâr-ı neyleyim

7. Vermiş nizâm-ı hüsnüne mestânelik halel
   Olmuş hamîde perçem ü destârı neyleyim

8. Her bir nigâhı âşıka bin cân verir velî
   Pek hastadır o nergis-i bîmârı neyleyim

9. Ser-hadd-i nazmı bulmadı tab'-ı suhanverî
   İcâza vardı Gâlibin eş'ârı neyleyim

225

1. Aşkım hâb n'idiğin bilmem
   Âteşim âb n'idiğin bilmem

2. Kendi kendimden olmuşam bîzâr
   Dil-i bîtâb n'idiğin bilmem

3. Tîre rûz-ı tecellî-i ye'sin
   Berk ü mehtâb n'idiğin bilmem

4. Gark-ı deryâ-yı hûn-ı eşkim ben
   Âlem-i âb n'idiğin bilmem

5. Halka-i bezm-i meyde güm-nâmım
Mevc-i girdâb n'idiğin bilmem

6. Secde-gâhımdır ebrûvân-ı bütân
Gayri mihrâb n'idiğin bilmem

7. Ben ki kurbân-ı şâhid-i gaybım
Tîg-i kassâb n'idiğin bilmem

8. Bî-vefâyım husûs-ı dilberde
Ye's-i ahbâb n'idiğin bilmem

9. Gâlibim nükte-senc-i eş'ârım
Dürr-i şâdâb n'idiğin bilmem

226

1. Gül gibi açıldım ammâ gülmedim
Rûyına takıldım ammâ gülmedim

2. Gonce-i tasvîr-veş güldür deyü
Alınıp satıldım ammâ gülmedim

3. Tenglikdendir dehende hande hep
Ben dahı tarıldım ammâ gülmedim

4. Çeşm-i giryân oldugun ayn-ı sürûr
Bildim icrâ kıldım ammâ gülmedim

5. Seyr edip bâzîçe-i gerdûnı çok
Aldanıp yanıldım ammâ gülmedim

6. Verd-i gülzâra bakup Mansûr-veş
Dârdan asıldım ammâ gülmedim

7. Oldum Es'ad hayli tohm-efşân-ı eşk
Dökülüp saçıldım ammâ gülmedim

227

1. Lâle-veş dâg oldu peydâ gülmedim
Gül gibi açıldım ammâ gülmedim

2. Etdim istihzâ surûr-ı hemdemi
Yohsa ben âyîne-âsâ gülmedim

3. Sûy-ı gurbetden açıldı tâliim
Gül gül ey mâh-ı şeb-ârâ gülmedim

4. Açmadın râz-ı tebessümden dehen
Kaldı nâ-güfte bu manâ gülmedim

5. Oldu mihr-i hâmuşu gûyâ bana
Bûs-ı la'linden dirîğâ gülmedim

6. Perde-i şâmı şafak-gûn etdi eşk
Olmadı subhu hüveydâ gülmedim

7. Geçdi bâr-ı gamla âvân-ı şebâb
Mâ-hasal ömrümde câna gülmedim

8. Kaldı dembeste dem-i nevrûzumuz
Rûz-ı hicrân oldu gûyâ gülmedim

9. Geçdi Gâlib tab'a bir reng-i neşât
Gül gibi açıldım ammâ gülmedim

228

1. Gül gibi açıldım ammâ gülmedim
Rengine kapıldım ammâ gülmedim

2. Gonce-i pîçîdeden aldım sebak
Karılıp katıldım ammâ gülmedim

3. Leblerin oldu gül-i şem'-i cünûn
Çok yanup yakıldım ammâ gülmedim

4. Ehl-i hâl azgında çok mihr-i sükût
Hayr ile anıldım ammâ gülmedim

5. Sâye-veş ol nahl-i bâg-ı behcetin
Pâyına sarıldım ammâ gülmedim

6. Meyve-i kâmım o serv-i nâzdan
Çok temennâ kıldım ammâ gülmedim

7. Ben de Gâlib bu zemîn-i tâzede
Gül gibi açıldım ammâ gülmedim

229

1. Niçin manâ-yı rengin lafzı âteşlendirir bilmem
Sürâhîyi mey-i gül-renk serkeşlendirir bilmem

2. Şarâb-ı nâbı pür-şûr eylemişken la'li cânânın
Leb-i câmı ne mûcibdir nemek çeşlendirir bilmem

3. Nigâh-ı kîmyâ-te'sîre mâlik görmedim ammâ
Bu rûyun tâk-ı kim müzerkeşlendirir bilmem

4. Harâb-ender-harâb-ı aşk olurken hâne-i hâtır
Nice ehl-i suhan beytin münakkaşlandırır bilmem

5. Hücûm-ı manî-i bîgâneden teng oldu eş'ârı
Aceb Gâlib kelâmın neyle dilkeşlendirir bilmem

230

1. Lâle-i derde bâgdır gönlüm
   Lâne-i murg-ı dâgdır gönlüm

2. Menzil-i mühtehâ-yı vahdetdir
   Kurb u bu'de ırağdır gönlüm

3. Dûd-ı müşgîni mısrâ-ı cân-sûz
   Bir Fürûzân çerâğdır gönlüm

4. Hân u nimet kanaât u sabrı
   Mîzbân-ı ferâğdır gönlüm

5. Oldu sîrâb cûy-ı irfândan
   Feyz-i hayretle çağdır gönlüm

6. Tab-ı sevdâ-yı hatt-ı la'linle
   Özge bir şeb-çerâğdır gönlüm

7. Şevk-i valsınla lafz-ı ârâma
   Manî-i bî-mesâğdır gönlüm

8. Kıldı dilgîr çün beni sevdâ
   Safha-i sadra dâğdır gönlüm

9. Durmadı tengnây-ı vus'ımda
   Şimdi benden ırağdır gönlüm

10- Ben Süleymân-ı ma'nâyım Gâlib
    Murg-ı hüdhüd belâğdır gönlüm

231

1. Hôş çerâgân-ı dâğdır gönlüm
   Vus'at-i tab'a bâğdır gönlüm

2. Murg-ı ankâ-yı Kâf-ı dîgerdir
   Şark u garba ırâğdır gönlüm

3. Olsa rûşen beyân sûz u güdâz
   Bezm-i aşka çerâğdır gönlüm

4. Za'f u teslîm zûr-ı bâzûsu
Kahramân-ı ferâğdır gönlüm

5. Reşk eder ana çeşm-i hurşîd
Cûş-ı hikmetle çâgdır gönlüm

6. Gevherim zâhir etdi baht-ı siyâh
Gûyiyâ şeb-çerâğdır gönlüm

7. Tîre rûzum egerçi men Gâlib
Gam degildir çerâdır gönlüm

232

1. Başıma ol hümâ benim salmadı sâye neyleyim
Bilmedi kadr-i zülfünü verdi hevâya neyleyim

2. Sedd-i miyân-ı cilveden etdi belî makâmına
Masraf-ı âha sînede kalmadı mâye neyleyim

3. Kat'-ı emelde kurduğum çıkmadı sandıgım gibi
Raht u bisâtım ol şehe gitdi fedâya neyleyim

4. Etse de şeyh-ı hôş-beyân da'vî-i vahdet-i vücûd
Uğramamış güzergâhı râh-ı fenâya neyleyim

5. Tut ki nesîm-i rûh imiş bezm-i safâda bûy-ı mey
Vermeyecek küşâd o mehe bend-i kubâya neyleyim

6. Kaldı gönülde gizlice râz-ı nühüfte cân gibi
Gelmedi harf-i matlabım lafz u edâya neyleyim

7. Hazret-i Mesnevîdeki şerh-i şifâsı Gâlibin
Sarf-ı nigâh edip abes şerh-i şifâya neyleyim

233

1. Cânım mı var ki mâil-i cânâne olmayam
Akla gelir mi aşk ile dîvâne olmayam

2. Bin câm-ı lutf-ı bir ayag üzre sunar o meh
Ben bu gidişle yâ nice mestâne olmayam

3. Yâr âşinâ-yı aşk ola lâyık mı ben dahı
Sabr u sükûn ü zühd ile bîgâne olmayam

4. Mey nûş edemde mısrâ'-ı rengîn-i la'lden
Nazm-âşinâ-yı gevher-i yekdâne olmayam

5. Gâlib füyûzu pîr-i mugândan almada hem
Mümkin mi ser-nihâde-i mey-hâne olmayam

234

1. Jâle-i sâf-ı arak katma mey-i nâbe sakın
Mümtezic sanma gözüm âteş-i sîmâbe sakın

2. Beng-i sevdâyı çekip dalma hayâl-i huşke
Salma kalyon dimâğın kuru girdâbe sakın

3. Olamaz penbe-i mînâ-yı arak mûy-ı sefîd
Arz-ı kâlâ- yi ketân eyleme mehtâba sakın

4. Gizli ta'n eyleme mestân-ı semâ zâhid
Getirirler seni bir hâl ile tolaba sakın

5. Ol semender-meniş ey tâ'ir-i hâb-ı râhat
Verme hâkisterini pister-i sincâba sakın

6. Şeb-i tenhâda peri-zâd-ı hayâl olmaz dûr
Bakma ey meh yalnız âyîne-i hâba sakın

7. Ef'i-i tîre verir genc-i gümân bâl-i belâ
Girdi zâhid yine bir kûşe-i mihrâba sakın

8. Doldu esbâb-ı safâdan yine vîrâne-i dil
Vermesin eşk-i haber sahne-i seylâbe sakın

9. Mest-i endîşe gerek köhne şarâb-ı suhana
Düşicek peşşe-i efkâr o mey-i nâbe sakın

10. Geçegör halka-i ashâb-ı zamândan Gâlib
Döndürürler ser-i sergeşteni girdâba sakın

11. Sâye-i şems-i şeker-rîzde ol âsûde
Ser-fürû eyleme gülzârda mehtâba sakın

235

1. Mevc urur nâz-ı bahâr hatt-ı müşgîninden
Damlıyor reng-i tebessüm leb-i şîrîninden

2. Zehr alıp tîğ-i nigâhı hatt-ı müşgîninden
Damlıyor hûn-ı gazab ârız-ı rengîninden

3. Mahveder kendüyi pervâne-i reng-i âşık
Şu'le-i çeşm-i perî-zâd-ı abes kîninden

4. Reng-i ârâmın uçurdu nice murg-ı cânın
Uçma ol haste-i nâzın per ü bâlîninden

5. Gülşen-i hüsne ne nîreng-i tılısm etmişler
Bûy-ı telvîn gelir gonce-i temkîninden

6. Öyle terdir ki o gül şu'le-i yâkût gibi
Görünür germ-i nigâhım dil-i sengîninden

7. Çâşnî-i suhan-ı telhi bilirse Ferhâd
Leb-i zahmı yapışır hançer-i Şîrîninden

8. Parlayan berk-i tecellîsine müjgân-ı sürûş
Beyza-i buhnev ederler dil-i hûnîninden

9. Per-i müjgân verilip çeşm-i perî-zâdlara
Gâlib ol hasta nigâhın per-i bâlîninden

10. Tarz-ı Şevket kepenek-pûş-ı reh-i Monlânın
Görünen bahyesidir hırka-i peşmîninden

236

1. Dildâr-ı bâ-nikâb hem olsun hem olmasın
Mağribde âftâb hem olsun hem olmasın

2. Verme vücûd nokta-i renc ile rence sen
Bî-sıfr u bî-hisâb hem olsun hem olmasın

3. Vîrâne-i ferâgati tamîr et ey gönül
Kasr-ı emel harâb hem olsun hem olmasın

4. Devlet bulunsa nimet-i dünyâya kim bakar
Murg-ı hümâ kebâb hem olsun hem olmasın

5. Mest-i mey-i dü âteş-i la'l-i nâb kim
Sen var iken şarâb hem olsun hem olmasın

6. Devr-i ruhunda devr-i şarâba ne ihtiyâc
Gül mevsimi gülâb hem olsun hem olmasın

7. Ferdâya salma va'de-i vaslın gedâlara
Hîç etme ictinâb hem olsun hem olmasın

8. Ben ârzû-yı ye'simi aldım cihândan
Gâlib de kâmyâb hem olsun hem olmasın

9. Buldum safâmı sâye-i Şems-i Hudâdan ben
Dünyâda âftâb hem olsun hem olmasın

237

1. Tefe’’ül eyledim ol âfetin çeşm-i siyâhından
Sevâd-ı harf-i vahşet geldi dîvân-ı nigâhından

2. Hümâ-yı hüsnü uçmuş vaktı geçmiş hat gelip ammâ
Perîler tûti-yâ-yı nâz alırlar gerd-i râhından

3. Şeb-i kadrin beyâz-ı subhın almış sâde-ruhlar hep
Leb-i hat-âverâna bâde süzmüşler siyâhından

4. O gûne germ-i cevlân eyledim ki Edhem-i âhı
Gubâr-âsâ serâser şu’le-i cilvegânından

5. Bu şeb bir mest gördüm hanedân Al-i Zehrâdan
Yeşil zehrâb-ı cevher mevc urur tîğ-i nigâhından

6. Gönül kim mest-i envâr-ı tecellîdir sipihrin ben
Şarâb-ı sâf-ı mehtâb olsa içmem câm-ı mâhından

7. Dili âyîne-i subh-ı bâhâr et kim o nev hatta
Şemîm-i sünbül olsun mu’cizin jengâr-ı âhından

8. Ne kem-kadr olsa da Monlâ-yı Rûmun bendesi Gâlib
Yine âsûde-serdir milk-i Rûmun pâdışâhından

238

1. Gencînen olsam vîrân edersin
Âyînen olsam hayrân edersin

2. Tîr-i nigehten dâg-ı derûna
Baksan ne işler seyrân edersin

3. Sâkî kerâmet sende yâ bende
Bahrı habâba mihmân edersin

4. Nezzâra-i germ etdikçe ey çeşm
Âteşle âb-ı yeksân edersin

5. Ey huşk zâhid dem urma meyden
Dest-i du'âyı mercân edersin

6. Zâhid o meh-veş pür-nûrdur kim
Bütdür demezsin îmân edersin

7. Mâdâm uçarsın gözlerde ammâ
Rûyun perî-veş pinhân edersin

8. Tabl-ı tehîden kemdir suhanlar
Bî-hûde Gâlib efgân edersin

9. Etvâr-ı çarha uy Mevlevî ol
Seyrân edersin devrân edersin

239

1. Berk urur câm-ı tecellâ nazar-ı pâkimden
Gül arak keyfi gelir şu'le-i idrâkimden

2. Tâbiş-i jâle degil şem'-i gül-i ruhsârın
Âl pervânesi var eşk-i şerer-nâkimden

3. Tohm-ı tevhîd verir gülbün-i bâg-ı ayşım
Hûşe-i sübha-i sad dâne biter tâkimden

4. Öyle bir bezmde efsûrde zühdüm ben kim
Reg-i tanbûr çekerler reg-i misvâkimden

5. Nazar-ı Kaysdaki sûret-i âhû gibidir
Çıkamaz sayd-ı harem halka-i fitrâkimden

6. Bî-gubârım o kadar zâhid-i hüşk-i nâ-pâk
Gerd-i mikdâr-ı teyemmüm bulmaz hâkimden

7. Öyle yaksın beni kim âteş-i reng-â-rengin
Murg-ı ankâ çıka hâkister-i hâşâkimden

8. Mûsikâr etdi nevâ-yı gam-ı zülfü şimdi
Şâne-resm etmişken sîne-i sad çâkimden

9. Himmet-i Şems ile Gâlib olurum germ-i semâ’
Sebz-i tennûre açıp gerdiş-i eflâkimden

240

1. Su verir tîg-i nigâha eşkbâr oldukça ben
Gül ruhun sîrâb eder âteş-nisâr oldukça ben

2. Gamze-i hûn-rîzin etme sâkî-i sahbâ yeter
Ey cefâ-cû tâlib-i def’-i humâr oldukça ben

3. Sürmedir gerd-i yetimi gerçi çeşm-i gevhere
Âb olur dil hâk-bâz-ı iftikâr oldukça ben

4. Tîg-i hecrin eyler ol fettân-ı sedd-i âhenîn
Hayretimden âzm-i terk-i diyâr oldukça ben

5. Âşık-ı nâ-kâm-ı kûyun et rakîbi anlasın
Reşk edermiş ehl-i aşkından şumâr oldukça ben

6. Perde-i eflâkdan çıkdı figân-ı sâz-ı aşk
Bezm-i hecrinde nevâ-senc-i karâr oldukça ben

7. Fer verir âyîne-i kalbe hilâl ebrûları
Es’adâ ol mah-peykerle dûçâr oldukça ben

241

1. Mey süzer çeşm-i siyâhın bâde-hâr oldukça ben
Mest-i nâz olur nigâhın neş’e-dâr oldukça ben

2. Şevk-i mey pâ -der-rikâb olur gürîzân olmaga
Tîg-i gamzen kan döküp gülgûn-suvâr oldukça ben

3. Mâh kim fass-ı nîgîn-i çarhdır gümnâm olur
Halka-i meclisde ehl-i aşka yâr oldukça ben

4. Bilmem âteş-hânemi tasvîr eylersin hemân
Çîn-i zülfünde ana kurbet-nigâr oldukça ben

5. Hızr-ı keştî-i selâmetdir tenimde dâğ-ı aşk
Pâdişâhım zulm ile şöhret-şi'âr oldukça ben

6. Eyle ey pervâne hâl-i âşık-ı mehcûru yâd
Gâh gâhî nâil-i bûs ü kenâr oldukça ben

7. Gâlibin hâlin begim kıl çeşm-i şûhından su'âl
Ol harâb olmakdadır mestâne-vâr oldukça ben

242

1. Tutalım ki ey semen-rû gül-i nev edâ imiş
Hele anlaşıldı kim bu kat'ı bî-vefâ imişsin

2. Nedir ey dil âh ü zârın neye müntec oldu kârın
Acaba bilir mi yârın kime mübtelâ imişsin

3. Dili bend edip o perçem eder âşıkânı derhem
Behey âftâb bilmem ne kara belâ imişsin

4. Varup âşiyân-ı yâra diyelim o gül- izâra
Bu çemendesin hezâra meger âşinâ imişsin

5. Dili eyleyip nişâne eger ursa zahmi câna
Sakın ol kaşı kemâne deme keç- atâ imişsin

6. Revişinden aldanırdım bilemez de hôşlanırdım
Kerem ü vefâ sanırdım sitem ü cefâ imişsin

7. Demiş idi Gâlib-i zâr sakın olma bend-i dildâr
Yine oldu dil giriftâr sen dil-rübâ imişsin

243

1. Gayretle felek-cenâbsın sen
Ey mâh ne âftâbsın sen

2. Hûy-kerde ruh-ı itâbsın sen
Hem şu'le vü hem gülâbsın sen

3. Ver la'line âb u tâb-ı güftâr
Hem neşe vü hem şarâbsın sen

4. Feryâd elinden ey sitemger
Bilmem neye pür-itâbsın sen

5. Dürdi keş-i aşka çeşm-i pür-hûn
Der mest menem harâbsın sen

6. Ey ebrû hezâr bârekallâh
Bir matla'-ı bî-cevebsın sen

7. Ey mihr zemîne eyle rû-mâl
Hâk-i reh-i bu turâbsın sen

8. Söz verdi dehân-ı yâr Gâlib
Yok şübhe ki kâmyâbsın sen

244

1. Söyle ey gamze sitemkâr degilsen de nesin
Dedigim kâtil-i hûn-hâr degilsen de nesin

2. Hat-ı nev-hîzle ber-gûşte mijenden bilirim
Baht-ı vâruna kafâdar degilsen de nesin

3. Nedir ey çeşm-i siyeh çekdigimiz ebrûdan
Sen de o derd ile bîmâr degilsen de nesin

4. Hod-perestim ele al âyîne-i kalbimi bak
Dil-şiken tıfl-ı ziyân-kâr degilsen de nesin

5. Eyledim tecrübesin tîz-i tîg-i nigehin
Âfet-i sübha vü zünnâr degilsen de nesin

6. Tutalım meclis-i hâsında biz ağyâr imişiz
   Mâ'il-i sohbet-i agyâr degilsen de nesin

7. Dest-bürd-i suhan arz etme ey hâme
   Sen de Gâlib gibi nâçâr degilsen de nesin

245

1. Hâb ü hayâl-i gafleti âlem sanır gören
   Mir'ât içinde sûret-i âdem sanır gören

2. Dolmuş o rütbe aks-i cemâliyle dilberin
   Câm-ı şarâb-ı nûr-ı mücessem sanır gören

3. Seng-i siyâh-ı ta'n ile gönlüm yıkıldı lîk
   Vîrânedir ki Beyt-i Mükerrem sanır gören

4. Mer'îdedir vücûd-ı muayyen bilen bilir
   Medd-i nigehde rü'yeti müdgam sanır gören

5. Kâmil hatâ eder ki anı câhil eylemez
   Evvel nazarda bu sözü mübhem sanır gören

6. Birden bire gelip giden erbâb-ı vahdeti
   Mansûr-ı dâr u Îsî-i Meryem sanır gören

7. Esrâr-ı aşkı gezdigi yerlerde söylenir
   Gâlib zebân-ı hâmeyi ebkem sanır gören

246

1. Gamzeni kıldın nihân müjgân-ı dil-cûlarla sen
Veh ne Rüstemsin ki câdû bagladın mûlarla sen

2. Hâtem-i lebden cüdâ düşme gönül zülfün görüp
Meşk-ı pervâz etme ey hüdhüd piristûlarla sen

3. La'l-ı nâbından sor etme çeşm ü ebrûya haber
Hâl-ı ehl-i dedi söyleşme o bed-hûlarla sen

4. Küfrüne fetvâ düşmenin hatt-ı siyâh
İtikâdına halel verdin bu gîsûlarla sen

5. Sâlik-i tavr-ı Nedîm oldun bu düşmezdi sana
Hem zebân olmaz mısın Gâlib suhan-gûlarla sen

247

1. Âlem tutuşdu sûz-ı dilimden şerâr iken
Bahr oldu hûn-ı çeşm-i terim cûy-bâr iken

2. Sultân-ı aşk gasb u harâb eyledi dirîğ
Peygûle-i derûnda nice genç var iken

3. Sırr-ı aceb bülbül eder yine nâ'leyi
Çeşm-i nihâl-i nevres-i gül şu'le-bâr iken

4. Etfâl-i mısrâ'a o şeh-i engüşt-i hayreti
Ney şeker eylemişdi dahı şîr-hâr iken

5. Kimdir aceb ki neş'esi pâ-der-rikâbdır
Gülbûse-i piyâleye her dem bahâr iken

6. Hurşîd-i ma'nâ yine hüvyedâ Es'edâ
Sevdâ-yı zülfün ile dili teng ü târ iken

248

1. Çeşmim gâyetle fettân olduğun bilmez misin
   Fitneler andan nümâyân olduğun bilmez misin

2. Bir bölük üftâdeyi bilmezlenip etme helâk
   Böyle şeylerden begim kan olduğun bilmez misin

3. Cem olup zencîr-i zülfünde esîrân her gece
   Başka başka ahz ü peymân olduğun bilmez misin

4. Ka'be-i kûyunda matlab-hân olan Mecnûnların
   Ekseri hacı peşîmân olduğun bilmez misin

5. Keç-külâh-ı nâz olup nolsun dâgıtmak perçemin
   Gönlü uşşâkın perîşan olduğun bilmez misin

6. Sırr-ı aşk ifşâsına Gâlib ne lâzımdır telâş
   Hâller malûm-ı yârân olduğun bilmez misin

249

1. Mest-i zehr-âb-ı gazab âşık-ı bed-hûyum ben
   Mübtelâ-yı sitem-i nergis-i câdûyum ben

2. Hüsnüne feyz-resândır bu dil-i âb-şûde
   Gülşen-i ravza-i ruhsâra akar suyum ben

3. Ögredir bana amân gamze-i nahvet-i düşmen
   Yohsa müstagnî-i evtâr-ı tekâpûyum ben

4. Genc-i hayretde bulur hüsnü nizâmı tab'ım
   Şûh-ı meh-tal'at-ı âyîne-i zânûyum ben

5. Bûy-ı manâ-i gurûr öyle gelir hâmemden
   Ki diye sünbül-i bâğ-ı dile âhûyum ben

6. Pîç u tâb eylemezem zülf-i girihgîr-âsâ
   Hâl-veş âteş-i ruhsârına Hindûyum ben

7. Es’edâ müsta’id-i terbiyet-i ehl-i dilim
Gerçi gülzâr-ı suhanda hod-rûyum ben

250

1. O gonce dehen teveccüh ederse şerm ede gülşen âyîneden
Küşâde olur behişt-i visâle bir nice revzen âyîneden

2. Kibâra zayânı yokdur eger melâmet ederse sâde-dilân
Ki kûhlar atılır dönerek misâl-i felâhın âyîneden

3. Sebeb yine kâbiliyyet olur zuhûruna pertev-i nazarın
Görünse de çâh-ı nahşeb olur mu ger meh-i rûşen âyîneden

4. Tılsım-ı nîgîn içinde kalıp görünmedi gitdi nâm u nişân
Arûs-ı cemâline o perî kurunca nişîmîn âyîneden

5. Bu kulzüm-i aşkın eyleyemezdi aklı ihâta mevcelerin
Sîkender açaydı keştî-i câm üstüne yelken âyîneden

6. O hûşe şaîresi mey olur her âdemi mest eder mi meger
Hilâl ola dâmı dânesi ahterân ola hırmen âyîneden

7. Bu sûreti çünki verdi hayâline yaraşır desem meselâ
Cevâhir-i hüsnü tâb’ına Gâlibin ola mahzen âyîneden

8. Mukâbil-i âfitâb olanın ziyâsı cihâna şâmil olur
Ki rütbe Şems-i dîne konur âlamet-i rsûşen âyîneden

251

1. Ey hôş ol şeb kim kızardı rûyi tâb-ı bâdeden
   Mâh-ı hüsnü nûr olurdu âftâb-ı bâdeden

2. Feyz-i dîger vermeseydi âlem-i âb âşıka
   Dîdesi hûnbâr olmazdı sehâb-ı bâdeden

3. Sâgar-ı sahbâ-yı gülgûn et dil-i pür-hûnunu
   Bî-niyâz ol mestî-i pâder-rikâb-ı bâdeden

4. Sehl idi âteş çıkarmak dîde-i peymâneden
   Rindler havf etmeseydi iltihâb-ı bâdeden

5. Gâlibe bahş eyleyip sâkî zekât-ı hüsnünü
   Bir iki sâgar müselles ver nisâb-ı bâdeden

252

1. Eşk ile müjgân-ı hûnînim ter olsun olmasın
   Pençe-i mercânda engüşter olsun olmasın

2. Gamze-i hûnhâr etmez intihâb-ı rûy-ı zerd
   Bâde sâf olsun da zerrîn sagar olsun olmasın

3. Hânmân-ı sûz-ı dil pervânedir zenbûr-ı zâr
   Şu'leyi gül-pûş ede hâhişger olsun olmasın

4. Âyet-i hüsna-veş anda âşikâr îmân-ı aşk
   Yûsuf-ı gül bülbüle peygamber olsun olmasın

5. Kıl per-i tîr âh-ı pür-sûze tezerv-i şu'leden
   Şâhbâz-ı himmetin âteş-per olsun olmasın

6. Beyt-i tâli'dir dilim mirrîh-i şûr-ı gamzeye
   Nazm-ı şûhumdan bu da'vâ muzmer olsun olmasın

7. Dest-i reddindir çeleng-i iftihâr-ı Gâlibin
   Şâhdır aşkınla serde efser olsun olmasın

253

1. Ne çarh-ı keç ner tîr-i âh-ı bî-te'sîrden bilsin
   Olan hamgeşte-kâmet gamla baht-ı pîrden bilsin

2. Girih sedd olamaz ehli cünun âvâzına zinhâr
   Bu râzı bilmeyenler nâle-i zincîrden bilsin

3. Dilin best ü küşâdı ukdesi müjgâna dâirdir
   Ne çeng-i şîrden ne nâhun-ı tedbîrden bilsin

4. Hayâl-i çeşm-i şûh-ı dilberân dûr olmaz âşıkdan
   Gören Mecnûn-ı nakş-ı âhûyı tasvîrden bilsin

5. Hat-ı nevresteden hîç etmesin şekvâ o kâfir-kîş
   Bu bîdâdı hücûm-ı nâle-i şebgîrden bilsin

6. Kazâdan dem ururdu gamzesi Gâlib bize evvel
   O dahı bu humârı neş'e-i takdîrden bilsin

254

1. Çeşm-i şûhun bizi bîgâne kıyâs eylemesin
   Derdimiz söyler efsâne kıyâs eylemesin

2. Yanmada şu'le-i dîdâra mukallid çokdur
   Kirm-i şebtâbı da pervâne kıyâs eylemesin

3. Şâh-ı mercân-veş eder dest-i duâmız pür-hûn
   Şerha der-sînededir ummâna kıyâs eylemesin

4. Vahşetin mâ'ni-i vuslat idigin fehm ederiz
   Kays-ı âkıl bizi dîvâne kıyâs eylemesin

5. Gelir elbetde surâhinin o bîni senden
   Mahv olur girye-i mestâne kıyâs eylemesin

6. Odur ârâmına murg-ı hayâl-ı Leylâ
   Ser-i Mecnûnu hümâ-lâne kıyâs eylemesin

7. Menba-ı âb-ı hayât suhan-ı nâdiredir
Gâlibin tab’ını meyhâne kıyâs eylemesin

255

1. Ebr-i bahârdır çemenin güldüren yüzün
Giryânlıgım degil mi senin güldüren yüzün

2. Hunîn ekşim aksi verir tâb-ı rûyuna
Sahbâ-yı nâbdır dehenin güldüren yüzün

3. Zahm-ı nigâh-ı âşık olur hüsne feyz-bahş
Gülbûsedir o gülbedenin güldüren yüzün

4. Va’d-i visâldir eden uşşâk-ı şâd-ı merg
Şîrîn sanma Kühkenin güldüren yüzün

5. Mefhûm-ı çeşm ü cân gibidir dinle pertevi
Ma’nâdır Es’edâ suhanın güldüren yüzün

256

1. Sarsam o rûh-ı mahzı Hudâ cânım almadan
Çâk-ı kabâ-yı ömr girîbânım almadan

2. Çün servi çîde dâmeni olsam bu gülşenin
Dest-i hazan kûşe-i dâmânım almadan

3. Ümmîd-vâr idim dahı cüz'î hayâtdan
Müjgân-ı nâzı pençeli fermânım almadan

4. Ref'-i gubâr-ı hâtır et ey mâhtâb-ı nâz
Seyl-i sirişk hâne-i vîrânım almadan

5. Kat'-ı yed etmez idi o Yûsufdan ârzû
Cândan bana azîz olan ihvânım almadan

6. Nûş-ı lebin hayâl ile Şîrîn-hâb idim
Zenbûr-ı fikr-i firkati dört yanım almadan

7. Nezzâre-i cemâline var idi bir ramak
Derd ü gamı bir rütbede dermânım almadan

8. Ne zülfe şânedir ne o ebrûya vesmedir
Bilmem ne buldum âh-ı perîşânım almadan

9. Mümtâz idi hıredle Felâtûnu Kays'dan
Halkı cihânı hükmüne sultânım almadan

10. Gâlib cevâbdır bu hülâsaya kim demiş
Emsem o la'l-i nâbı Hudâ cânım almadan

257

1. Hançerin eyledi der-kabza-i zûr-ı idmân
Âb-ı ya'kût-feşân etmededir sanma ki kan

2. Jâlenin gülşene bahs etdigi âb ü tâbın
Vasfını hâme-i elmâsla yazsam şâyân

3. Hîç tefâvüt bulamam öyle gelir hâtırıma
Tîg-i gamzeyle berâber hele tîr-i müjgân

4. Al tûti gibi pür-dâmen-i sahrâ lâle
Gülşene bâl-i hümâ sâye-sıfât düşdü hemân

5. Gıbta-i âteş-i Tûr oldu çerâgân meger
Eyleyen berk-i tecelli-i Hudâdır cevelân

6.	Tâbdan âyîne-i cûyda Gâlib görünür
	Lâleler peyker-i hurşîd ile hep yân-be-yân

258

1.	Alan tiryâk-ı valsın bûyunu zülf-i mu'anberden
	Çekinmez zahm-ı tîg-i gamzeden ef'î vü hançerden

2.	Şifâ-yı sadr-ı bülbül hep nesîm-i haste-dildendir
	Safâ-yı hatır-ı gülzârı sorma sağ esenlerden

3.	Tabâyi' muhtelifdir rişte-i feyz-i ilâhîde
	Pür olmaz sâgar-ı mey çeşme-sâr-ı âb-ı gevherden

4.	O meh nev-reste ebced-hân hışm ü nâzükün etfâl
	Okurdu vasf-ı müjgânın bakıp dersine ezberden

5.	Sebük-ruhân bilip surâh-i nâyı revzen-i vahdet
	İrak ü Isfahânı seyr ederler râh-ı dîgerden

6.	Olur erbâb-ı ta'nın fitne-i Ye'cûcuna hâil
	Degil kemter hemân fikr-i metîn Sedd-i Sikenderden

7.	Bu şi'r-i sâf-rengîn tarhına Gâlib sezâ el-hak
	Desen her heftidir subh-ı bahâr-ı rûy-ı dilberden

259

1. Aldım metâ-ı hasreti pâzâr-ı ye'sden
   Sûd u ziyânım olmadı hiç kâr-ı ye'sden

2. Bu rûzedâr-ı hâhiş-i ümmîd idim dahı
   Seyr olmasaydı nimete iftâr-ı ye'sden

3. Kâşâne-i murâdım pür-zîver eyledim
   Nakş u Nigâr-ı dîde-i hûnbâr-ı ye'sden

4. Âkıl husûl-ı hüsnü kabûl eylemez taleb
   Îmân-ı nâ-ümîdi vü ikrâr-ı ye'sden

5. Ey dil eger ki mâ'il isen izzü câha sen
   Feyz iste var himmet-i bîzâr-ı ye'sden

6. Fark olmaz oldu keff-zeden-i hâcegân-ı asr
   Dest-i füsûs u hayret-i bîmâr-ı ye'sden

7. Dil kişverinde Gâlib odur şâh-ı kâm-bahş
   Etmem karâr hükm-i cihândâr-ı ye'sden

260

1. Geldi cevher tîg-i âteş-bârına âyîneden
   Hat yazıldı cünbiş ü etvârına âyîneden

2. Hîç tâbîb-i cân olur mu öyle cellâd-ı nigâh
   Türbesi var dîde-i bîmârına âyîneden

3. Kasdı rûy-ı dil degil telkîn-i hayretdir bana
   Sâf ma'nâ vermişim güftârına âyîneden

4. Çâh-ı endîşemde seyr et fitne-i Hârûtunu
   Bir nazar kıl gamze-i sehhârına âyîneden

5. Fikr-i tanzîr-i niyâz etmekdedir Gâlib meger
   Tâb vermiş sûret-i eş'ârına âyîneden

261

1. Peyâm-ı hatt-ı dilber kâkül-i pürçînden gelsin
Şemîm-i sünbül-i Rûmı bana tâ Çînden gelsin

2. Dimâgın telh eder şehd-i nasîhat çünkü Ferhâdın
Mezâkı üzre sohbet sûret-i Şîrîn'den gelsin

3. Çıkıp vus'imdan olsun ıztırâbım öyle sârî kim
Sadâ-yı âh kûy-ı vâdî-i temkînden gelsin

4. Beni ol gül ederse şerm-sâr-ı manî-i rengîn
Sirişk imdâd-ı çeşme tâ dil-i hûnînden gelsin

5. Nesîm-i gülşen-i eşâr dahl-i bî-mahaldendir
Tarâvet bâg-ı tab'a rahne-i gülçînden gelsin

6. Dürüst olsun meyân-ı sâf gevherlerle mi'yârım
Bana gerd-i kesâdı hâtır-ı pür-kînden gelsin

7. Pesend-i şi'rini matlûb eden Gâlib Sitânbûlda
Zemîn-i kişver-i Bagdâd ü yâ Mardinden gelsin

262

1. Harîm-i sîne sünbülzârdır çeşm-i kebûdından
Belâ-yı âsümân bîzârdır çeşm-i kebûdundan

2. O rütbe nâz-perved-i vatanken şimdi fîrûze
Beyâbân-ı merg-i istihkârdır çeşm-i kebûdundan

3. Eden şîrâze-bend eczâ-yı hüsnü ebruvândır hep
Hatı bir levha-i jengârdır çeşm-i kebûdundan

4. Alur nâm-ı merâm-ı aşkı elbet çehre-i zerdim
Nigîn-i lâciverdi kârdır çeşm-i kebûdundan

5. Hevâyi olduğundan meşreb-i erbâb-ı dil ekser
Dü didem ebr-i deryâ-bârdır çeşm-i kebûdundan

6. Nigâh-ı çeşmi âşûb-ı firengistân-ı hüsn olmuş
Mesîhalar dahı bîmârdır çeşm-i kebûdundan

7. Pür oldu cübbe vü destârı şimdi zerk-pûşânın
Kimi mest ü kimi humârdır çeşm-i kebûdundan

8. Gül-i nîlüfer ü hurşîd-veş gülzâr-ı hüsnünde
Perestiş-dâde-i ruhsârdır çeşm-i kebûdundan

9. Kalem deryûze manâya kılmış nîl-i engüştün
Meger Gâlib medîh-i âsârdır çeşm-i kebûdından

263

1. Nümâyân dûd-ı fitne sûy-ı hatt-ı müşk-sûdundan
Felek bîdâd için destûr alur çeşm-i kebûdundan

2. Rumûzât-ı dehenden hurde-bin-i zâr olan hâtır
Cihânın hîç tenk olmaz gam-ı bûd u nebûdundan

3. Sabâ-veş şu'le vü gülberkle hem reng-i ülfetdir
Geçenler bûy-ı gülden bülbülün mevc-i sürûdundan

4. Rüsûm-ı âdemiyet lâyık-ı avf olmadır yohsa
Ne hâsıl cennetin mahzûr olan zevk-i hulûdundan

5. Sakın revzen-veş olma mihr ile rûşen-nazar Gâlib
Zebân-ı şem'-i kalbin söylesin nûr-ı şuhûdundan

264

1. Gerdenin mînâ-yı subh-ı aşkı şeb-gûn eylesin
Reng-i rûyun sâgar u sahbâyı dil-hûn eylesin

2. Âl ile afyôn-ı hâlin neş'e-rîz et sâgara
Kim habâbı çatladıp keyfin diger-gûn eylesin

3. Hırz-ı cândır nüsha-i aşkın çü te'sîr eylemez
Gamze îkâz-ı fiten yâ çeşm-i efsûn eylesin

4. Söz çıkar mı sırr-ı dendân ü dehân-ı tenkden
Vasfının her nüktesinin tâ dürr-i meknûn eylesin

5. Es'edâ mehdinde zincir eyle târ-ı zülfünün
Pîç ü tâb-ı kâkülü Leylâyı Mecnûn eylesin

265

1. Oldu gümreh dil çerâğ-ı tâli'-i bed-kîşden
   Yol bulunmaz âlem-i endîşeye teşvîşden

2. Eyle pür reng-i tebessüm gonce-i la'l-i lebin
   Ey sabâ bir tâze güftâr aç bahâr-ı îşden

3. Dûzah-ı hicrânda seyretmek bahâr-ı vuslatı
   Hîç baîd olmaz efendim tab'-ı dûr-endîşeden

4. Surh-rûy-i haclet eyler hançer-i hâbîdeni
   Olma gâfil hûn-ı çeşm-i âşık-ı dil-rîşden

5. Hâme-veş başım fedâ etsem de Gâlib eylemem
   Kat'ss-ı hâhiş mânî-i na-güfteti teftîşden

266

1. Yagmaya verdi sabrımı bir bî-amân amân
   Oldu hevâ-yı aşk ile hâlim yaman amân

2. Uşşâkı cümle kâfir elinden halâs eder
   Çözseydi bend-i zülfünü bir müslümân amân

3. Sînemde zanneder o perî gerçi tîrini
   Tâ safha-i dilimde bulur bî-gümân

4. Bir vakt olur ki ana efendim utanasın
   Etme bu cevri bedene sen her zamân amân

5. Hayfâ ki geldi nevbet-i tîg-i tegâfülü
   El çekdi hançerinden o kaşı kemân amân

6. Gûş-ı felekde nagmelerin sûz-nâk olur
   Gâlib mahabbet âteşine yan hemân amân

267

1. Ger gonce-i ra’nâ ruhuna olmasa meftûn
   Olmazdı iki vech ile sîmâsı dîger-gûn

2. Bâzîçe-i etfâl-i debistân-ı derûna
   Bir murg-ı kafesdir hum-ı hikmetde Felâtûn

3. Zencîri olur rûz-ı cezâ mevce-i âteş
   Dilbeste-i şöhretse eger aşk ile Mecnûn

4. Keyfinden anın dâne-i hardal doyamazlar
   Hâli görünür rindlere neş’e-i afyôn

5. Boy gösterecek tab’ıma dîvân-ı hünerde
   Bîhûde durur mu bu kadar mısrâ’-ı mevzûn

6. Gâlib nitekim ukde-i dildir şu’arâya
   Var köhne zemînde yine tohm-ı gül-i mazmûn

268

1. Zülfüm düşer âteşlere vech-i hasenimden
   Sünbüllerin âşûfte olur nesterenimden

2. Hôş âlem-i envâr-ı tecellî-i cemâlim
   Hurşîd gelen arşa gider encümenimden

3. Âyîne-i sînem de bu havf ile nihândır
   Hayretde kalıb gamze-i hâtır-şikenimden

4. Yokdan sana ihsândır ey âşık-ı nâ-kâm
   Hep bûseye say hande-i nâzı dehenimden

5. Hem hüsnümü hem tab’ımı müş’ir gazelimdir
   Gâlib senin olsun bu zekât-ı suhanimden

269

1. Al giymiş yine ol nahl-i revân nolsun bu
Almış etrâfını gülbâng- keşân nolsun bu

2. Mâh-ı gül-câme midir kâfile-i neş’e midir
Doldu hû hû ile gülzâr-ı cihân nolsun bu

3. Hun-çekân eyleyedek gonce-i nezzâremizi
Geçdi ol şu’le-i pervâne-feşân nolsun bu

4. Sünbül-i hat gibi bir bûy zuhûr eyledi âh
Ûd-ı tevdi’ midir söyle amân nolsun bu

5. Anber-i hâl yakîn düşmüş o yâkût lebe
Yanıyor âteşe pervâne-i cân nolsun bu

6. Şafak-ı câmeden ol hançer-i elmâs-nişân
Tîg-i hurşîd-veş eyler leme’ân nolsun bu

7. Çîn çîn itse o büt ejder-i zülf-i siyehin
Nâf-ı âhûya dolar havf ile kan nolsun bu

8. Pertev-i Şemsde şemsiyye-i gül mü Gâlib
Gül-be-şeker mi bu rengîn beyân nolsun bu

9. Müşk-i Rûmî gibi ta’bîr-i abîrin ey kilk
Hâk-ı Monlâya mı oldun güzerân nolsun bu

10. Nükhet-i zülf-i suhan kıldı dimâgım yağma
Meded ey Hazret-i Attâr amân n’olsun bu

270

1. Ruh degil pertev-i envâr-ı tebessümdür bu
Leb degil gevher-i nâ-yâb-ı tekellümdür bu

2. Zülf zann eyleme zîrâ ki hakîm-i mutlak
Tıynet-i müşkile cân verdigi kejdümdür bu

3. Tîr-i âh u şerer-i hasret ü bârân-ı belâ
Gûyiyâ bizden o gaddâra tazallümdür bu

4. Nafhe-i sûr degil nagme-i Mansûr degil
Sâz-ı uşşâka âgâz-ı terennümdür bu

5. Zîr-i hatda dedi hâline rasad-bîn-i hayâl
İhtirâk eyledi bir gecede encümdür bu

6. Hastasın kâfir edip hasretile öldürmek
Dîn-i hûbânda meger ayn-ı tarahhümdür bu

7. Makta'ım âlem-i pür-şûr ise Gâlib ne aceb
Kişver-i şâh-ı Zuhal târem-i heftümdür bu

271

1. Hat degil rîze-i bûy-ı hôş-ı sünbüldür
Leb degil mevce-i reng-i tarab-ı müldür bu

2. Sâye-i zülfüne medd-i nigeh-i tâze düşer
Sanırım anber-i deyâ-yı tahayyüldür bu

3. Şerer-i hasret olur şebnem-i şerm-i gülzâr
Şu'le-i hüsn desem hûn-ı dil-i güldür bu

4. Neş'e-i nâz degil serhôşî-i hâb degil
Nergis-i şûhundaki bûy-ı tegâfüldür

5. Kasr-ı Firdevs-i muallâ-yı suhandan Gâlib
Bâg-ı endişeye sad pâye tenezzüldür bu

272

1. Ger o cellâd-ı tegâfülden edersen cüst ü cû
   Gamzesi zahm-ı derûna âşinâ bîgâne-hû

2. Nokta-i hâli sad-ender-sad ruh-ı sad-bergde
   Eylemiş yüz sun'ile anı be-vefk-i ârzû

3. Eyler üşküfte dili lebler benefş-i bûseyi
   Mevsim-i hatdır ana evvel bahâr-ı reng ü bû

4. Şebnem-i şerm-i nigâr-ı gül-rûh-ı hûy-gerdeden
   Çeşm-i mahmûrân-ı aşka hûb-terdir âb-rû

5. Gülşen-i ikbâli eyler hâk-sarân terbiyet
   Feyz bahş-ı sâgar-ı zerrîndir hâk-i sebû

6. Eyleyen fikri urûc-ı târem-i rûşen dili
   Çün Mesîhâ çeşme-i hurşîdden alsın vuzû

7. Dest-kâr-ı kâbiliyyetdir kumâş-ı ma'rifet
   Kârgâh-ı kalıb-ı insân anâsır çâr-sû

8. Halka-i bezme zebân-ı şem' olup mürg-i kafes
   Bî-sadâ-yı aşk olur rûşen-beyân-ı güft ü gû

9. Girye-i telh-i mahabbetle olur demsâz-ı gam
   Neyşeker-veş hâme-i Gâlib degil şîrîn gelû

273

1. Kemâl-i zâtının na'tı anılmaz yâ Resûlellâh
   Kalır levh ü kalem mislin yazılmaz yâ Resûlellâh

2. Senin mehdinde şirket eylersem Mevlâyâ ma'zûrum
   Bu babda cürm ü isyâna bakılmaz yâ Resûlellâh

3. Ne hâkım ben ki nâ-şüste kalam deryâ-yı cûdunda
   Habâb-ı nüh-felek hîçe sayılmaz yâ Resûllellâh

4. Şafak-veş her ki dâg-ı âteşîn-ı aşkını açmaz
Gül-i maksûdu billâh açılmaz yâ Resûlellâh

5. Gûbar-ı âsitânını pertevinden âb olan hâtır
Furûg-ı pençe-i mihre kapılmaz yâ Resûlellâh

6. Ümîd oldur ki Gâlib çâker-i evlâd ü âlındır
Gürûh-ı ehl-i husrâna katılmaz yâ Resûlellâh

274

1. Semîr-i meclis-i ülfet bize bir esmer olâ
Safâ-yı sînesi mir'ât ile berâber ola

2. Dahı ziyâdeye yokdur tahammülü bezmin
Mey ola mutrîb ola tut ki bir de dilber ola

3. Sitemkeşânını gûyende cem' eden âfet
Hısâb eder mi aceb bir gün ola Mahşer ola

4. Miyân-ı bendini seyr eyledim o serv-kaddin
Ne belli belki der-âgûşu da müyesser ola

5. Bırak riyâ revîşin merd odur ki âlemde
Küşâde-meşreb ola rind ola kalender ola

6. Nigeh o mehveşe küstâh-vâr edip cür'et
Zülâl-i la'lini nûş etmiş âfiyetler ola

7. Şikeste-beste bu nazm-ı hakîrimiz Gâlib
Vesîle-i nazar-ı iltifât-ı dâver ola

8. Cenâb-ı Râşid Efendi reîs-i yektâ kim
O kayda düşmüş Utârîd derinde çâker ola

9. Mevâhib-i ezelîdir mekârim-i hulku
Felek nedir ki bu fazl u kemâle masdar ola

10. Bu hüsnü sîti tecâvüz muhâldir ammâ
Hudâdan isteriz anı ki dahı eşher ola

11. Ki yanî dâim olup mesned-i ref'îinde
Hezâr hayr ile evsâfı sebt-i defter ola

275

1. Şu'le-i ruhsârı gör sîmâb gelsin çeşmine
Gül arak nûş eyle kim tîzâb gelsin çeşmine

2. Sâye-i baht-ı siyehden mevc-i hattı kıl hayâl
Hind-i sevdâ seyrin et sebz-i âb gelsin çeşmine

3. Nûr-ı bark-ı neş'e-veş geçdikçe ol gülgûn kabâ
Âteş-i sahbâyı gör hûnâb gelsin çeşmine

4. Çeşme-i âyîneden ver âb o sünbül zülfe kim
Nûr-ı hayret tûtiyâ-yı ahbâb gelsin çeşmine

5. Âlemi kendinde gör vahşetle ülfet seyrin et
Saff-ı müjgân halka-i ahbâb gelsin çeşmine

6. Öyle bir tûfân-ı hasretde semender kim velî
Her şerer bir gevher-i nâyab gelsin çeşmine

7. Köhne sahbâ-yı mekes hîz-i hayâlatı çekip
Halka-i mevc-i perî girdâb gelsin çeşmine

8. Müjdeler rûh-ı Neşâtîdir diyen Gâlib sana
La'lini yâd et dür-i nâ-yâp gelsin çeşmine

9. Tâk-ı arş-ı sikke-i Monlâ'ya ol kandîl-i nûr
Günc-i ebrû kûşe-i mihrâb gelsün çeşmine

276

1. Has eyledik müjde-i andelîbi lânemize
   Nazarla âteş-i gül düşdü âşiyânemize

2. Çü kanlı yaşa nigîhân-ı la'ldir gözümüz
   Nigâh-ı murgunü seyr etdik âb ü dânemize

3. Ne feyzdir bu ki ahşam zühre-i pür-şevk
   Sebû -yı mâh ile geldi şarâb-hânemize

4. Çekildi perde-i zencîre târı sâzımızın
   Nevâ-yı zevk ü gam âhengdir terânemize

5. Çözülmüyor dil-i sad-pâremizden ukde-i nazm
   Aceb ki zülf-i tahayyül dolaşdı şânemize

6. Helâk olur acırım tıfl-ı eşk-i hûn-âlûd
   Sakın ki girmesin ol şûhla miyânemize

7. Vesîle hidmet-i hunkâr-i aşkdır Gâlib
   Libâs-ı fakrımıza tavr-ı Şevketânemize

277

1. Besleyüp Meryem-i takdîr nefesden nefese
   Doğmada Isî-i tedbîr nefesden nefese

2. Nağme-i pîr-i mugânla başımız hôş vâ'iz
   Fark eder şîve-i te'sîr nefesden nefese

3. Derd-i dil sektesidir nâlesi mûsikârın
   Olur âvâz-ı gelû-gîr nefesden nefese

4. Aşkda silsile-i zülf-i suhan Kaysa varır
   Bağlanıp halka-i zencîr nefesden nefese

5. Etmede ehl-i ma'ârif perî-i manâyı
   Şîşe-i lafzda tesîr nefesden nefese

6. Kırmadır matlabı ehl-i dili mânend-i habâb
Rûzgâr etse de ta'mîr nefesden nefese

7. Etdi mânend-i ceres gûş-ı rebâbı pür-şûr
Kîş-i neyden atılan tîr nefesden nefese

8. Bir iki harfe bakar birbirine tahvîle
Dem-i işret dem-i şemşîr nefesden nefese

9. Yârın âyînesi dildir dilin âyînesi yâr
Olmasın âyîne tekdîr nefesden nefese

10. İki söz bir yere gelmekle bütün âfâkı
Feth eder subh-ı cihân-gîr nefesden nefese

11. Mevlevî zümresinin nakş-ı semâ'ı Gâlib
Bestedir tâ-be dem-i pîr nefesden nefese

278

1. Görünür sûret-i cânân gönülden gönüle
Geçer âyîneye mühmân gönülden gönüle

2. Safha-i sîneni âmâde-i feyz-i nefes et
Nakş ola mihr-i Süleymân gönülden gönüle

3. Kândan dürce gelip gevher-i manâ durmaz
Seyr eder tâb-ı nigîndân gönülden gönüle

4. Nakş-ı Çîni olur âyîne-i Rûmîde ayân
Aça gör revzene-i cân gönülden gönüle

5. Almada vermede mir'ât-ı mukâbil gibidir
Keşf olur sırr-ı azîzân gönülden gönüle

6. Bir midir mey hum-ı sâgarda leb-i sâkîde
Fark eder neş'e-i irfân gönülden gönüle

7. Tıfl-ı mısrâlarıdır san gazel-i yek-saddan
Âşinâlıkdadır ihvân gönülden gönüle

8. Fehm et engüşt-i işâret gibi Gâlib neyler
Gösterir râh-ı nümâyan gönülden gönüle

9. Dürr-i manâ-yı çeküp rişteye Sultân Veled
Dizdi bir subha-i mercân gönülden gönüle

279

1. Gonce-i aşkız ki bu hurşîd şebnemdir bize
Gevher-i şevkiz ki bahr-ı bî-gerân nemdir bize

2. Gerçi hâkız rûzgâr-ı gamda âteş-meşrebiz
Feyz-bahs-ı bâg-ı dil eşk-i dem-â-demdir bize

3. Biz sadef-veş eyledik âyîne-i tab'ı celî
Âşinâ-yı hayretiz vehdet müsellemdir bize

4. Zahm-ı şemşîr-i nigâh-ı merhametden hastayız
Hançer-i elmâs zehr-alûd-merhemdir bize

5. Rüstemiz Şehnâme-i icâze verdik sûreti
Hâme-i câdû meger esb-i mutalsamdır bize

6. Peyrev oldum ben de Gâlib vâlid-i zî-şânıma
Küm duâ vü medhi hem farz u hem elzemdir bize

7. Mustafâ nâm u Reşîd ü mürşid-i üstâd-ı küll
Her nigâh-ı himmeti iksîr-i a'zamdır bize

8. Farkımızda sâyesin Allâh memdûd eylesin
Âlem ancak zât-ı vâlâsıyla âlemdir bize

280

1. Bağlanıp zülfünde bozdum ahdi de peymânı da
   Çeşmini gördüm unutdum derdi de dermânı da

2. Ey hôş ol mest-i mahabbet kim humâr-ı aşkdan
   Bir kadeh meyle degişmiş küfrü de îmânı da

3. Merd-i bî-kayda belâ-keşlikdedir ârâm-ı dil
   Yohsa çokdan terk ederdim cânı da cânânı da

4. Bende-i pîr-i harâbatım ki yokdur sikleti
   Zâhid-i zerrâkın olsun ilmi de irfânı da

5. Âteş-i cân-sûz-ı dil fikr-i dehân-ı dil-rübâ
   Âşıkın mâlûmudur peydâsı da pinhânı da

6. Çünki derd ehline hep bîgânelerdir çâre ne
   Sen dahi yâd etme Gâlib sabrı da sâmânı da

281

1. Hayf ol gonce gülün bahşiş-i şâhânesine
   Beyza-i berk düşe bülbülün lânesine

2. Şîşe-i tab'ı şikest olmadan ehl-i suhanın
   Uğramaz mani-i bîgâne peri-hânesine

3. Yoğuken gamze-i cellâddan ümmîd-i halâs
   Nigeh-i mestin aceb gâret ü yagmâ nesine

4. Bîm-i fitneyle kazâ tıfl sirişkin her şeb
   Avutunca ne füsûnlar katar efsânesine

5. Kanla doldurdu yine sâkî-i devrân gönlüm
   Gevher-âşâm oluyor kırdıgı peymânesine

6. Hele öldürsün o şeh eyleme şekvâ Gâlib
   Âkıbet nâdim olur va'z-ı dilîrânesine

282

1. Reng-i ruhun eyler gül-i pür-jâle piyâle
Şerbetleyüp âle
Fevvâre midir gevher-i seyyâle piyâle
Hayrânım o hâle

2. Raks etse o mehpâre açıp kâkülü fistân
Ber meşreb-i mestân
İhdâs ederek şu’le-i cevvâle piyâle
Nûr eyler îsâle

3. Aşk olsun o mahmûra ki hûnâbe-i dîde
Zehr ede çekîde
Laht-ı ciğerinden suna pergâle piyâle
Kandıkça cemâle

4. Lâyık mı bu kim bezm-i tarabda tek ü tenhâ
Bî-kayd u muhâbâ
Şems-i meye endâmın ede hâle piyâle
Âgûşuna ala

5. Duht-ı rezîn erbâb-ı degildir bize versin
Davâ-yı çevirsin
Nevbet gelicek zâhid-i muhtâle piyâle
Ba-şart ü kâle

6. Ol dilber-i Keşmîrin içip aşkına sebz âb
Şevk eyleye gark-âb
Bezmi ede çün sâhil-i Bengâle piyâle
Her cins-i kemâle

7. Gâlib eser-i neş’e-i şâkir mi degildir
Zâhir mi degildir
Bu tâze zemînden çıka çün lâle piyâle
Gülzâr-ı hayâle

283

1. Çekildi dîv-i gam zencîre zencîr-i cünûnumla
   Hat-ı âzâdî-i hecrim yazıldı kendi hûnumla

2. Şeb-i târîk-i gamda açdılar mektûb-ı âmâlim
   Zuhûrumdan tefâvüt bulmadım hayfâ bütûnumla

3. Ferâgat yok bana pest ü bülend-i nâleden bir dem
   Gehî ol şâhı âlî-menkıbet ki baht-ı dûnumla

4. N'ola bin sûret-i dâğ olsa peyda levh-i sînemde
   Ki fânûs-ı hayâle dönmüşüm sûz-ı derûnuma

5. Görünmez vaz'-ı hem-vâr-ı felek Gâlib-dil-i zâra
   Meğer kim tâli'im ber-aks ola rey-i nigûnumla

284

1. Mâh-veş mihr-i ruhun şevkine yandım bu gece
   Şu'le-efrûz olarak çarhı dolandım bu gece

2. Çeşm-i sevdâzedeye eşkim edip hûn-ı şafak
   Rengine şâm-ı gamın ben de boyandım bu gece

3. Mâhtâb eyledim âyîne-i baht-ı siyehi
   Tîg-i hâbide-i gamzen-veş uyandım bu gece

4. Bâm-gâh-ı felekde çıkdı sütûn-ı âhım
   Hasm-ı çarhın dişine hayli dayandım bu gece

5. Şeb-i târ ü ser-i zülf ü gam-ı sevdâ Gâlib
   Hâl-i Mecnûn-ı siyeh-rûzı çok andım bu gece

285

1. Görünce şu’le-i rûyunda dûd pervâne
Yanardı nâr-ı gama hem-çû ûd pervâne

2. Gerekdir encümen-i aşka bi-dilân-ı hamûş
O bezme bülbül-i âteş-sürûd pervâne

3. Kılup zebâne-i şem’i piyâle-i sahbâ
Eder mahabbete bezl-i vücûd pervâne

4. Fürûğ-ı berk-ı tecellîye hasr eden nazarın
Misâl-i merdüm-i çeşm-i şühûd pervâne

5. Harîr-i şu’leye tebdîl edip libâs-ı teni
Fenâda anladı zevk-i hulûd pervâne

6. Bedîd gerdiş-i germinde halka-i tevhîd
Çeker sabâha dek ism-i Vedûd pervâne

7. Bilen uzak dolaşır âteş-i mahabetden
Kim etdi kendüyü Gâlib çi sûd pervâne

286

1. Ağlama ey bülbül-i dîvâne Allâh aşkına
Merhamet kıl haste-i hicrâne Allâh aşkına

2. Oyma bağrım oyma ey şeh gamze-i hûn-rîzine
Girme ol bed-mest için sen kana Allâh aşkına

3. Bâri sen ey âh-ı hasret satr-ı mektûb-ı gam ol
Tesliyet ver ol gül-i handâne Allâh aşkına

4. İsm-i nûru gün gibi söyler muammâ-yı cemâl
Bakma rûy-ı yâra küstâhâne Allâh aşkına

5. Rûşen et çeşm-i çerâg-ı cân u dil bulsun safâ
Zulmet içre kalmasın pervâne Allâh aşkına

6. Dâsitân-ı aşkı itmâm eyle ey meddâh-ı kilk
Böyle pür-gam kalmasın efsâne Allâh aşkına

7. Pertev-i Ruşen-zamîre eyle Gâlib peyrevi
Vâsıl olsun şem’ine pervâne Allâh aşkına

287

1. Geçdi zahm-ı tîr-i hecrin tâ dil-i nâ-şâdıma
Merhamet ey gamze-i câdû yetiş imdâdıma

2. Öyle bî-hûş eyledin âzâr ile kim tab’ımı
Gelmez oldu bir dahı lutf-ı kelâmın yâdıma

3. Bî-muhâbâ eylerim ben geşt-i sahrâ-yı cünûn
Rahmet olsun milk-i aşk vakf eden ecdâdıma

4. Ol çerâğ-ı lâle-i derdim bu gülzâr içre kim
Âşiyândır sîne murg-ı dâg-ı mâderzâdıma

5. Mekteb-i şerm ü edebde olmuşum sâhib-sebak
Ögredirdim dersimi her fende ben üstâdıma

6. Perçemin göster perîşân eyle hâl-i zârını
Gelmesin lutf eyle sultânım halel mu’tâdıma

7 Meclis-i ehl-i suhanda yek kalemdir bu gazel
Es’edâ söz var mı hüsn- i tab’ u isti’dâdıma

288

1. Bakan rengîn nigehler girye-i hûnin-i mestâna
Görüp tohm-ı gül-i işret demişler katre-i kâna

2. O rütbe Rûşen et şem'-i nigâhın nûr-ı ma'nîden
Ki olsun dîde-i ehl-i basîret ana pervâne

3. Meger şebnem yerine hûn-ı eşk-i çeşm-i hurşîdin
Düşer sîb-i zenehdân üzre ol yâkût-ı rummâna

4. Olaldan cilve-gâh-ı şâh-ı hüsn ü künc-i istignâ
Sarây-ı aşk mâmur u dil-i bî-tâb-ı vîrâne

5. Diyâr-ı âlem-i endîşeyi çok cüst cû kıldım
Olunca âşinâ elfâzıma manî-i bîgâne

6. Ol feyzi eyler işrâb Es'adın bu tarz-ı güftârı
Ki kılmış şâhid-i maksûdu sâkî bezm-i irfâna

289

1. Sünbül-i zülfü dökülmüş nergis-i câdûsına
Ejder-i sıhriyle zincir eylemiş âhûsuna

2. Çeşm-i hâb-âlûde-i baht-ı siyâhımdır benim
Bak riyâz-ı hayretin berk-ı gül ü şebbûsına

3. Rüstem-i resm-i sitemdir doğrusu ammâ yine
Cânlar kurbân o hûn-rîzin kemân ebrûsına

4. Mısrâ-ı mevzûn-ı âhın gül gibi mazmûnları
Nev-nihâl-i hüsnünün değmez mi şeftâlûsuna

5. Bî-haberdir dûzah-ı hecrindeki âlâmdan
Mihr-i mahşerdir diyenler ârız-ı dil-cûsuna

6. Kâkülü her dem peyâm-ı hattın eylermiş su'âl
Fitne fırsat-yâb olup geldikçe dâmen-bûsuna

7. Biz sevâd-ı aşkı Gâlib eyledik Leylîsitân
Kays hayrandır anın âhûsuna tîhûsuna

290

1. Ey bâde-i nâzı reng-i şu'le
Devrinde nihân direng-i şu'le

2. Hatt-ı leb-i la'linin meâli
Hep ma'nâ-i sulh ü ceng-i şu'le

3. Şehbâz-ı nigâh-ı nâza gûyâ
Tîg-i gazabı çeleng-i şu'le

4. Yâkût-ı lebi şarâb-ı nâba
Hôş-âfet-i şûh u şeng-i şu'le

5. Gâlib ne var ol izâr-ı hattdan
Dûd olmaya çünki teng-i şu'le

291

1. Kâfir olayım zülfü siyehkâra degilse
Çeşm-i eger îmânı gibi kara degilse

2. Zünnârım ola sübha-i mercân-ı sirişkin
Laht-ı cigerim zahm ile sad-pâre degilse

3. Bir kerre de mir'ât-ı dil-i zâra nigâh et
Ey mâh eger ragbetin agyâra degilse

4. Hasretde koma çeşmimizi la'l-i lebinden
Yek-pâre o mey gamze-i mey-hâre degilse

5. Hurşîd niçin târ-ı şuâ'ın remed eyler
Ger hatt-ı ruhun düşmen-i nezzâra degilse

6. Nevmîd olurum Gâlib-i serkeşteden elbet
Ümmîdi eger Hazret-i Hünkâra degilse

292

1. Egri nigâh etme sakın keç-nümâlara
Bak tîgın i'tibârına doğru asâlara

2. Ey şeyh sûret içre degildir kemâl ü hâl
Hâcet ne bu imâme vü şâl ü ridâlara

3. Rindâna pîr-i meygedenin feyzi aşkdır
Elbet humun tereşşühu meydir inâlara

4. Pür-pîç-tâb perçem ü destâr ber taraf
Eyâ sebeb nedir bu perişân edâlara

5. Arz et o çeşm-i meste hemân güft ü gûların
Tevcîh-i sohbet edemesin nâ-sezâlara

6. Tazîr edince La'lî-i hôş-gûyu Es'edâ
Şîrîn-suhan bu gûne gerek nev-edâlara

293

1. Serâser dâg cismim sînem âteş âh var dilde
   Bilinmez n'idigi bir illet-icângâh var dilde

2. Cünûn iklîminin yektâsı aklın kâr-fermâsı
   Ana sultân-ı aşk ıtlâk olur bir şâh var dilde

3. Gezüp dünyâları gam leşkeri tenk etmesin câyın
   Fezâ-yı vüs' derler bir nişîmengâh var dilde

4. Nice gümgeşte olmaz sâlikân-ı deşt-i vahşet kim
   Serâ-yı âlem-i gayba çıkar şeh-râh var dilde

5. Ne var rûz u şebim yek-renk olursa berg-i âhımdan
   Fürûgundan güneş bir zerre olmaz mâh var dilde

6. Dimâgım lezzet almış şerbet-i şehd-i kanâ'atdan
   Nevâl-i lutf u cam-ı îşden ikrâh var dilde

7. Vukûfum yok bu rütbe hâhişin hayrânıyım Gâlib
   Gönülden de nihân bir matlab-ı dil-hâh var dilde

294

1. O bâlâ-kad aceb serv-i hırâmân oldu gitdikçe
   Kıyâmet kopdu pek âşûb-ı devrân oldu gitdikçe

2. Gel ey bîgâne-meşreb gitme semt-i cevre insâf et
   Firâkınla benim hâlim perîşân oldu gitdikçe

3. Ümîd-i katre-i cûd u kerem der-kârdır derken
   Varıp cûy-ı katre reşk-i ummân oldu gitdikçe

4. O meh kaldırdı dest-i merhabâyı bizden el çekdi
   Uyup agyâra âşıkdan girîzân oldu gitdikçe

5. Düşüp Ferhâd Kaysın isrine râh-ı mahabbetde
   Gönül gümgeşte-i kûh ü beyâbân oldu gitdikçe

6. Ya mahz-ı dâd-ı Hak yâ himmet-i ahbâbdır bilmem
Ki Gâlib sözlerin mahsûd-i akrân oldu gitdikçe

295

1. O mehin talat-ı dîdârlarına mâşâ'a'llâh
Ebrûvân ü ruh ü ruhsârına mâşâ'a'llâh

2. Bârekellâh hat-ı sebz-i letâfet-bahşâ
Levha-i rûy-ı pür-envârına mâşâ'a'llâh

3. Hüsn-i cevlânına tahsîn semend-i nâzın
Cilve vü cünbiş-i reftârına mâşâ'a'llâh

4. Çeşm-i bed-vâr siyeh nergis-i mahmûrundan
Fitne-i gamze-i sehhârına mâşâ'a'llâh

5. Hele ma'mûrluğun gördü harâbâtın dil
Der ü dervâze-i dîvârına mâşâ'a'llâh

6. Eylemiş ol sanemi Mâni-i fikrim tasvîr
Eser-i hâme-i pür-kârına mâşâ' a'llâh

7. Gâliba kıldı nazar şâhid-i hüsn-i takrîr
Sâfî-i sûret-i eş'ârına mâşâ'allâh

296

1. Her zilletin elbetde bir izzet var içinde
Seyr et çeh-i Ken'ânı ne devlet var içinde

2. Hep cân atıyor halk fenâ mülküne ammâ
Bir hârice çıkmaz ki ne halet var içinde

3. Mazlûma olur keyfer-i bed-hûyi-i zâlim
İklîm-i gamın başka bir âdet var içinde

4. Sen akla uyup gezme Felâtûn dahı bilmez
Humhâne-i dehrin nice hikmet var içinde

5. Pek dar yeridir sırr-ı dehen sohbet-i aşkın
Yok yok bütün esrâra işâret var içinde

6. Çâk eyleyemem sînemi her dilbere zîrâ
Sultânıma âid bir emânet var içinde

7. Etmiş yine Gâlib kudemâ tavrını der-pîş
Eş'ârının âsâr-ı hakîkat var içinde

297

1. Çeşmimde akan katrelerim kan arasında
Çün jâle-i dürdür gül ü mercân arasında

2. Tâ nesh edicek hükmünü hat hâtem-i la'lin
Çok cilve geçer mûr u Süleymân arasında

3. Pür-hûnî-i pîrâhen-i Yûsufdan al evreng
Hem-reng-i mahabbet görün ihvân arasında

4. Bir sohbet-i mihr imiş anı subh eder îzâh
Îmân-ı seher küfr-i şebistân arasında

5. Nutkun yeter evlâd-ı nefes olmaga Gâlib
Geç mesned-i endîşeye yârân arasında

298

1. Garazın hâtır-ı bî-çâreye şefkat degile
Bildik ey meh seni şimden gerü hâcet degile

2. Nola Mecnûn gibi rüsvâ-yı cihân oldumsa
Şehr-i aşk içre bu işler yeni âdet degile

3. Dile âyâ ki hurşîd-i kerem dogmaz mı
Subh-ı matlab dahı ferdâ-yı kıyâmet degile

4. Âdeme böyle cefâ lâyık-ı Allâh olmaz
Ser-i kûyun sanemâ mûcib-i cennet degile

5. Katl buyurursanız ihyânız olur sultânım
Âşıka cân fedâ etmesi minnet degile

6. Gâlib üftâde vü şimşîr-i tegâfül elde
Hâlin arz eyler o maksûdu şikâyet degile

299

1. La'lin arak-ı neş'emize gül-şeker eyle
Bu hasret ile câm-ı meyi derbeder eyle

2. Ey gonce-i ra'nâ heves-i şi'r-i ter eyle
Bu nutku gül-i kûşe-i destâr-ı ser eyle

3. Ey murg-ı semender var ise tâkat-ı tâbiş
Gel dâğ gibi sîne-i pür-sûza yer eyle

4. Tâb-âver-i şemşîr-i nigeh olma ne kâbil
Hâl-i dil-i nâlânıma bir hôş nazar eyle

5. Ey zülf sakın kûşe-i ebrûda dolaşma
Ol kâtil-i çâlâke takılma hazer eyle

6. Ey tîr-i müje semt-i kazâdan mı gelirsin
Lutf et bana çeşmimden anın bir haber eyle

7. Ebrûların müjgânına mihrâb-ı namâz et
Hâl-i ruh-ı Hindû-menişin secde-ber eyle

8. Gâlib geceler şem-veş ifnâ-yı vücûd et
Tâ kendüyi îsâl-i safâ-yı seher eyle

300

1. Za'fımız hatt-ı leb-i cânân-veş unvândır bize
Mûrız ammâ iltifât eden Süleymândır bize

2. Mülk-i hüsnünde süveydâmız sevâd-ı şâmdır
Yanî ol meh her gece hâtırda mihmândır bize

3. Rind-i bî-pervâlarız hussâdımız çokdur eger
Tevbe etmiş bâdeden derlerse bühtândır bize

4. Reşke hâcet yokdur olsak dahı meşhur-ı cihân
Hil'at-i vâlâ-yı şöhret cism-i uryândır bize

5. Cândan a'lâ yokdur olsak dahı meşhûr-ı cihân
Mihr-i hüsnü şu'le-tâb-ı nûr-ı îmândır bize

6. Bir çerâgân-ı hakîkatdir ki dâg-ı sînemiz
Bülbül ü pervâne etfâl-i debistândır bize

7. Fikr-i ruhsâriyle her bir katre hûn yâkût olup
Girye hem deryâ-yı âteş hem gülistândır bize

8. Ehl-i dil kalmışdı vîrân-ı sitem ammâ henüz
Rûzgâr ol vaz-ı nâ-sâza peşîmândır bize

9. Rûh-ı pâk-i hazret-i Monlâ-yı Gâlib kıldı şâd
Şimdi vird-i rûz u şeb sultân Selîm Handır bize

10. Himmetin masrûf edip tecdîd-i dîn ü devlete
Kârı hep lutf u inâyetdir hem ihsândır bize

11. El açup bâlâya mânend-i sadef hengâm-ı feyz
Farz-ı ayn olan duâda çeşm-i giryândır bize

301

1. Nevâ-yı âh besdir hâtıra âheng gelmezse
Dem-i firkatdeki Yâ Hû yeter gülbank gelmezse

2. Bilir rindân-ı sâfî-dil ki sahba süzmemiş sâkî
Beyaz-ı perde-i bâdâm-ı çeşme renk gelmezse

3. Şikest etmez humâr-ı aşkı ol rıtl-ı girân-ımey
Bu nüh mînâ-yı gerdûn ile ger pâ-senk gelmezse

4. Eder mümtâz-ı ekdâr havâdis cevher-i zâtı
Verir mi mir'ât-ı fülâda küdûret jeng gelmezse

5. Utan ey dil ki rüsvâ-yı mahabbet koymazsam adın
Arûs-ı haclegâh-ı şerme senden reng gelmezse

6. Soğuklukda girân-cânlıkda kâfirlikde her şeyde
Füzûnterdir Keşiş Tagıyla zâhid deng gelmezse

7. Kemâl-i vus'at-i lutfiyle yârân-ı suhan Gâlib
Buyursunlar hep bu tarh-ı dil kuşâya teng gelmezse

302

1. Çekme gam dest-gîrdir Allâh
Kula nimennâsîrdir Âllâh

2. Ye'sile kâmetin dûtâ etme
Kim muîn ü zahîrdir Âllâh

3. Korkmazım şâh u mîrden zîrâ
Hâlik ü şâh ü mirdir Allâh

4. Hazretinde küçük büyük yokdur
Mütekebbir-i kebîrdir Allâh

5. Kendü lutfıyla abd-i bî-haberin
Her işinden hâbîrdir Allâh

6. Mahz-ı hakkiyet ile bî-illet
Lutfu kahra kadîirdir Allâh

7. Kimse men edemez anı hâşâ
Bî-vezîr ü müşîrdir Allâh

8. Nigerân ol atâsına Gâlib
Çekme gam dest-gîrdir Allâh

303

1. La'lin olunca gonca-i tarf-i külâh-ı ney
Bir nev-bahâra neş'e verir bûy-ı âh-ı ney

2. Çeşm-i ümîdi nagme-i rengîne kasr edip
Peyvestedir o leblere medd-i nigâh-ı mey

3. Fânûs-ı nev-zuhûru degil şem'-i âhın ol
Aşk âteşiydi deşte berk-ı giyâh-ı ney

4. Bâlâ-yı şem' ü şu'le-i âvâza nâz eder
Bir mısra-ı resâsı ile medd-i âh-ı ney

5. Seddeyleyip girîveleri bir dem et sülûk
Tevhîd-i sırfa râst gelir dogru râh-ı ney

6. Envâr-ı Mâh-ı Nahşebîdir şu'le-i sadâ
Ayn-ı Alî'den aldı nazar çünki çâh-ı ney

7. Gavvâs-ı feyzdir ki uzar mevc-i nâlede
Olmuş kudûm sanki kedû-yı şinâh-ı ney

8. Sırr-ı güvâh-i dü-lebden edip suâl
Hak etdi hakk-ı davi-i Mansûru şâh-ı ney

9. Gâlib cenâb-ı Şemsden almış nefes meger
Erdi amûd-ı subha dem-i sub gâh-ı ney

10. Mecrâ-yı feyz-i Hızr-ı hidâyetdir ârife
Âb-ı hayât künkü imiş şâhrâh-ı ney

1. Doldu murgân-ı terennümle perî-hâne-i ney
Meh-i nev sandı leb-i ney-zenî dîvâne-i ney

2. Dem durur saltanat-ı Mısr-ı hakîkatdan Kays
Yûsuf-ı nağmeye çâh olsa siyeh hâne-i ney

3. Sihr-i Hârûtdan etmiş dem-i Îsâ'ya rasad
Yerde gökde ne var olmadı bîgâne-i ney

4. Bülbül-i nağmeyi şem'-i güle mûmlar ney-zen
Edecek gonce-i engüştünü pervâne-i ney

5. Kâlıb-ı Meryem olur hem-dem-iRûh-i Cibrîl
Gelse lafz-ı kaleme manî-i bîgâne-i ney

6. Etdi gülbânkla gül-pûş bahâr-ı eşki
Mevc-i hîz-i mey olup nâle-i mestâne-i ney

7. Neş'e-i feyz verip pertev-i subh-ı enfâs
Doldu envâr-ı sadâyile Şems-hâne-i ney

8. Sîh-i te'sîri eder tâir-i Cibrîli kebâb
Âteşîn demle yanıp matbah-ı mey-hâne-i ney

9. Ne sayar kim bile seyyâre şumâr-ı tîrîn
Heft-dâg-ı dilidir subha-i sad-dâne-i ney

10. Çeşm-i pür-hûndan alır rengini gülzâr-ı tarab
Dâglardan yaraşır revzen-i kâşâne-i ney

11. Şerer-i âh saçar şu'le-i endâmından
Mûsikâr ola meger kimi yine pervâne-i ney

12. Açamaz çeşmim arak-nûş-i sirişk-i hayret
Dolmasa şu'le-i âvâzile peymâne-i ney

13. Nakl için gördügü tûfân-ı gamı uşşâka
Göz göz etmiş tenini bak pul-i vîrâne-i ney

14. Burc ü bârûsu sanem hâne-i çarh-ı edvâr
Yek-sütûn üzre iken cümle-i kâşâne-i ney

15. Neyimiş dinle dem-i hazret-i Monlâ Gâlib
Vardı mi'râca yakın şöhret-i efsâne-i ney

16. Zemzem-i feyz-i sülûku çıkarır zemzemesi
Sır verir çâh-ı Alî'den dem-i kutbâne-i ney

305

1. Çünki Mesîh-i aşkdan aldı nefes asâ-yı ney
   Mürdeye bahş-ı cân ederdim çekip ejdehâ-yı ney

2. Hây-ı dehende Hûsuna hem-dem olup hüviyyetin
   Âlem-i bi-hûdîdedir na're-i Hudâ-yı ney

3. Rûha olup bi-aynihî Ka'beye nâvdân-ı zer
   Zemzem-i feyz-i giryedir zemzeme-i nevâ-yı ney

4. Kalbe işâret eyleyip söyledi beynel-isbıîn
   Nefy-i hevâ-yı nutk eder ehline nûn u yây-ı ney

5. Dûr-i şenîd-i râz olan dahı dil-âşinalara
   Silsiletül-cereslenür velvele-i derây-ı ney

6. Eyle urûc-ı çarh-ı dil dinle kalem sarîrini
   Sırr-ı semâ-ı sidredir nagme-i müntehâ-yı ney

7. Minber-i arşa dek çıkup pâye-be-pâye keşfile
   Cifr-i rızâ beyân eder hutbe-i Murtezâ-yı ney

8. Fasl ile valsın aslını ân-be-ân bilenlere
   Hûy-ı Hudâ Hudâyimiş hây-ı cüdâ cüdâ-yı ney

9. Hûr-ı behişt-i nağmeyi gûne-be-gûne gösterir
   Kûçe-i sûk-ı sûretin câddesidir fezâ-yı ney

10. Bâz hezâr-sayd olur evc-i safâda alsa ger
    Şehperest-i desti neyzenin bâl ü hümâ-yı ney

11. Oldu bu cân nâle-ger nagme-misâl derbeder
    Yâra yürekde elde ser serde yine hevâ-yı ney

12. Bir dem ü bir elif gerek âdeme âdem olmaga
    Gâlib o remzi keşf eder kâmet-i Hak-nümâ-yı ney

13. Çeng ü nefîr her biri mazharıdır bir ârifin
    Hazret-i Mevlevîyedir aşkda intimâ-yı ney

14. Eyler o şâh-ı kâm-yâb bahşiş-i şevk bî-hisâb
    Keçgül alup ele rebâb gelmiş olup gedâ-yı ney

306

1. Tarâvet haşr edip eczâ-yı hüsnü
   Hatından gösterir ihyâ-yı hüsnü

2. Dahı mahv-ı temâşâdır görenler
   Geçip gitmiş velî âla-yı hüsnü

3. Gül-i ebr-i deme ruhsâr-ı yâra
   Bulutdan nem kapar kâlâ-yı hüsnü

4. Eder âyîneyi rüsvâ-yı âlem
   O mâhın nûr-ı ser-tâ-pâ-yı hüsnü

5. Düşürdü bahr-ı sîm-âba serâba
   Beni çün-sîmyâ sîmâ-yı hüsnü

6. Hafîdir hüsnü manâ gibi Gâlib
   Bilen vasf edemez manâ-yı hüsnü

307

1. Bûm-ı gamdır şem'-i bezm-i devletin pervânesi
   Tîg-i mâtemdir bu subh-ı işretin pervânesi

2. Nokta nokta eşk-i harmândır süreyya sanma sen
   Mâhtâb-ı dâgdâr-ı servetin pervânesi

3. Başına üşmekde zenbûr-ı belâdır var ise
   Güm-çerâg olan sefîh-i nikbetin pervânesi

4. Bâg-ı iyşin gül be-çeşm-i tîg imiş nergisleri
   Çeşm-i hasretmiş bu bark-ı fırsatın pervânesi

5. Çünki şehr-i âfiyetde tünd bâd eksik degil
   Olma kandîl-i menâr-ı şöhretin pervânesi

6. Geldi ol dem ki ola başdan başa gaddârlar
   Tîg-i âteş-tâb-ı şâh-ı gayretin pervânesi

7. Şu’le-i manâyı idrâk et sipend-i harfden
Dâg-ı dildir merd-i rûşen-tıynetin pervânesi

8. Kirm-i şeb-tâb edemez cevlân bu âteş-hânede
Bülbülândır gülşen-i germiyyetin pervânesi

9. Mâhın ahterdir şerâr-ı şu’le-i âlâyişi
Hallardır âftâb-ı tal’atın pervânesi

10. Pâre pâre hırka-i peşmînesidir Gâlib’in
Şeb-çerâg-ı fakr-ı vâlâ kıymetin pervânesi

11. Arş-ı istignada Cibrîl ile olsun hem tavâf
Öyle lâzım Şems-i âlî himmetin pervânesi

308

1. Nûr-ı şems-i bâdeye mir’ât-ı câm etdin beni
Kalmadı noksânım ey meh-rû tamâm etdin beni

2. Tohm-ı dûzahdır şerâr-ı eşkim ol gülşende kim
Sen harâb-ı cilve-i berg-i hırâm etdin beni

3. Mûy-i âteş dîdedir müjgân nigâh-ı germden
Ey hat-ı gülberk hîz âşûfte-kâm etdi beni

4. Gerçi aldım cümle-i âgûşıma nezzâremin
Hayret-i hüsnünle lîk âyîne-fâm etdin beni

5. Nev- civânken oldu Gâlib neş’e-dâr-ı pîr-i câm
Kalmadı noksanım ey meh-rû tamâm etdin beni

6. Mahv-ınûr-ı Şems olup erdim sabâh-ı vuslata
Âferin ey kevkeb-i tâli be-kâm etdin beni

309

1. Doyunca bakmaga dîdâra kalmadık gitdi
   O mâhı hâle-i âgûşa almadık gitdi

2. Dirîg o âyîne-i mevc-hîz-i rakkâsın
   Tamâm hayret-i hüsnüne dalmadık gitdi

3. Civânlar aşkı gönül hâlidir bu ta'n etme
   Cüvân-ı merg-i gâm olduk kocalmadık gitdi

4. Hezâr-rahne tenim döndü dâm-ı mâhiye
   Henûz bahr-i temennâya salmadık gitdi

5. Üzüldü cân gam-ı zülfüyle derd-i çeşminden
   Bu hastalıkdan efendim sağalmadık gitdi

6. Bu sûr-gâh-ı mahabbet terânede Gâlib
   Rebâb-ı matlabı gönlümce çalmadık gitdi

7. Nesîm-i himmet-i Monlâ-yı Rûm esip el-ân
   Misâl-i mevce-i deryâ çogalmadık gitdi

310

1. Sâkiyâ eyle revân ol arak-ı tabûru
   Ki ola penbe-i mînâsı kef-i mevc-i perî

2. Kaldı nûr-ı nigehin şîşede kalmadı arak
   Almadan penbe-i mînâsını uçdu o perî

3. Tâir-i rûh gibi eyledi bâlâya suûd
   Murg-ı mînânın olup mevc-i arak bâl ü perî

4. Arak-ı hôş-tere ben rûh-ı Mesîha der idim
   Çarhda kâlıb-ı mînâsının olsaydı yeri

5. Yed-i Beyzâyıle mînâ-yı arak zabt edemez
   Bir felek berg-i tecellâ çakan âteş-nazarı

6. Halka-i bezmi arak-Hûyıla pür-nûr eyler
Kulkul-i demkeş-i mînâsı ötünce seheri

7. Etdi girdâb-ı gümüş halkayı mînâ-yı arak
Gûyiyâ verdi Gümüş suyuna mehtâb feri

8. Penbe-veş şu'lesi kâfûrun eger olsa sefîd
Veremez pertev-i mînâ-yı arakdan haberi

9. Çeşme-sâr etdi perîlerle çü mînâ-yı arak
O mehin bu gece âyîneye düşdü nazarı

10. Çeşm-i pür-hûnum olur âteş-i mînâ-yı sirişk
Sensiz etsem dahı ben nukl-i arak gülşekeri

11. Bâdedir aşk arak girye-i nev-sâlikdir
Oldu mînâ dahı Gâlib suhanin sâf-teri

12. Sâye-i şemsde bâridir arak berf gibi
Jâle-veş olsa da mînâsı anın verd-i tarî

13. Arak-ı sâf nesîm-i nefes-i subh- âsâ
Geçdi mînâ-yı felekden nazar-ı berk-eseri

311

1. Yine zevrak-ı derûnum kırılıp kenâre düşdü
Dayanır mı şîşedir bu reh-i seng-sâra düşdü

2. O zamân ki bezm-i cânda bölüşüldü kâle-i kâm
Bize hisse-i mahabbet dil-i pâre pâre düşdü

3. Gehî zîr-i serde desti geh ayağı koltuğunda
Düşe kalka haste-i gam der-i lutf-ı yâra düşdü

4. Erişüp bahâra bülbül yenilendi sohbet-i gül
Yine nevbet-i tahammül dil-i bî-karâra düşdü

5. Meh-i burc-ı ârızında gönül oldu-hâle mâil
Bana kendi tâli'imden bu siyeh sitâre düşdü

6. Süzülüp o çeşm-i âhû dedi zevk-i vasla Ya Hû
Bu degildi neyleyim bu yolum intizâra düşdü

7. Reh-i Mevlevîde Gâlib bu sıfatla kaldı hayrân
Kimi terk-i nâm ü şâna kimi itibâre düşdü

312

1. Dökdü omuzdan pûşu saçagını
Açdı gönüller delî bayragını

2. Ay yenisi gökde ne ülker satar
Degmeyecek kesdigi tırnagını

3. Gözcegizim boyamak ister benim
Âl boyayıp kan ile dudagını

4. Saldı gönül illerine âfeti
Kurdu göz ırmagına otagını

5. Niçe tabur dağıdır ol yosmanın
Saç tağıdıp egmesi kalpagını

6. İçip içip kendi elinden anın
Duramayıp öpmüşüm ayağını

7. Çok sürünüp gözlemişim özleyip
Ayağının izini topragını

8. Vermedi bir kimseye Gâlib geçit
Kanda çevirdiyse söz ırmagın

9. Hazret-i Monlâyı bilenler bilir
Bilmeyenin kim çeke kulagını

313

1. Vâ’iz nihânı çekmiş o hînâgeri geri
   Eyler gelip dükâna büt-i berberi beri

2. Çıksa ne dem kubâ-yı hevâ-gün ile o mâh
   Pür-nûr eder bu kubbe-i nîlüferi feri

3. Şehbâz çeşm-i suhân müjgân degildir ol
   Kurtuldu pençesinden atıp sipihri peri

4. Bî-behredir hilâle bakan sûz u tâbdan
   Eyler mi merd-i bî-dili hîç hançeri çeri

5. İnsâf olunsa gonce-i bâg-ı hayâ imiş
   Gülzâr-ı hüsnü behcetin en bihteri teri

6. Başına buyruk olsa gelen gurûr-mend
   Çekmezdi belki gâile-i efseri seri

7. Ağyâra aldanır mı meger nev-resîdeler
   Görmezse anda âşıkına benzeri zeri

8. Dâim tarîk-i Hakda budur akl ü nefse kâr
   Biri Mesîhi rehber eder âhari hari

9. Dervîş-i kayd pûşîşe Gâlib ne ihtiyâc
   Uryân-tenân câmesi bir Hayderî deri

10. Dergâh-ı Mevlevîde niyâz ile hâk olan
    Eflâke nâz ederse yeridir yeri yeri

314

1. ………………….. âteşlere yanmaz mı
   ……………….. korkuyla uyanmaz mı
2. ……………………………………….....
   …………………. bahr olsa bulanmaz mı
3. ……………………………………………
   …………………. hiç kimsecik anmaz mı
4. ……………………………………………

…..………………….. âşık anı sanmaz mı
5. ………………………………………….
…………………. kan içmeğe kanmaz mı
6. ………………………………………….
……..………………… iksîr kazanmaz mı
7. ………………………………………….
…………………….. kâfirler inanmaz mı
8. Men Gâlib-i rüsvâyım hâk-ı reh-i Monlayım
Üftâde-i bî-pâyım düşkünler anmaz mı

315

1. Zât-ı aşka rûh-ı mülhemdir gürûh-ı Mevlevî
Ya'nî sırr-ı devr-i âdemdir gürûh-ı Mevlevî

2. Zindedir âfâk u enfüs feyz-i Mevlânâyile
Kalb-i âdem cân-ı âlemdir gürûh-ı Mevlevî

3. Fakr ü fahra dâver-i sâhib-külehdir cümlesi
Har tarîk içre müsellemdir gürûh-ı Mevlevî

4. Âsümân-ı lâ-taayyündür makâm-ı gerdişi
İsm-i A'zamla mükerremdir gürûh-ı Mevlevî

5. Âlem-i samt içredir germiyyet-i sohbetleri
Gûyiyâ nutk-ı mücessemdir gürûh-ı Mevlevî

6. Ayn-ı manâdır desem sûretleri olmaz aceb
Her kademde vâkıf-ı demdir gürûh-ı Mevlevî

7. Hamdulillâh olmuşam cârûb-keş-i dergâhına
Gâlib-i nâçîze hem-demdir gürûh-ı Mevlevî

316

1. Micmer-i ûd-ı mahabbetdir külâh-ı Mevlevî
   Dûd-ı gülbânk-i hüviyyetdir külâh-ı Mevlevî

2. Rûşenâyı bahş-i çeşm-i mû-şikâfân-ı fenâ
   Sermedân-ı ehl-i dikkatdir külâh-ı Mevlevî

3. Kûşe-gîr-i hücre-i seyrân olan âriflere
   Dürbîn-i çeşm-i ibretdir külâh-ı Mevlevî

4. Tâk-i pirâ-yı nihâlistan-ı cemül-cem-i gayb-ı
   Hûşe-i engûr-ı vahdetir külâh-ı Mevlevî

5. Subha-i seyr ü sülûk-ı râhiyân-ı hazrete
   Ser-nişân-ı bed'ü gayretdir külâh-ı Mevlevî

6. Zîver-i butsân-ı envâr-ı tecelliyât-ı Hak
   Lâle-i bâg-ı hakîkatdir külâh-ı Mevlevî

7. Gerçi ihvân-ı zamâna pür-meşekkat zann eder
   Çâh-ı Kenân-ı selâmetdir külâh-ı Mevlevî

8. Kıble-gâh-ı maniye her dem huzûr-ı kalb için
   Nakş-ı mihrâb-ı ibâdetdir bir külâh-ı Mevlevî

9. Leşker-i nefs üzre Gâlib harb-gâh-ı aşkda
   Top-ı kahr endâz-ı himmetdir külâh-ı Mevlevî

317

1. Ey siyeh sünbil-i perîşâni
   Kâr-fermây ta-be-sâmâni

2. Ver çerâg-ı zalâm-ı îmâni
   Âteş-efrûz-ı nâ-müselmâni

3. Tâ-be-key ola çeşm-i cellâdın
   Mest-i peymâne-i pîşmânî

4. Lutf edip tîg-i nâza sun destin
Koma hasretde bî-günâhânı

5. Tâ-be-key ede lal-i cân-bahşın
Haste-i derd ü gam dil ü cânı

6. Ey Zelîhâ-yı aşk gayretdir
Hod-furûş eyle hod-perestânı

7. Ey dil ey dil yeter bu eşk-i revân
Etme isrâf o âb-ı hayvanı

8. Hayli demdir ki çeşm-i hûn-hârın
Kaldı efsürde tîg-i bürrânı

9. Bir niçe îd geçdi vermedi âb
Tîg-i cânâna cân kurbânı

10. Mâcerâmız garîbdir Gâlib
Âşikâr etme derd-i pinhânı

318

1. Geçdi o dem ki mey-pür-hurûş idi
Sâgar sadâ-yı kulkul-i mînâya gûş idi

2. Müstegrak-ı tecellî-i envâr-ı hüsn olup
Âteş-ruhâna bezm-i kadeh şu’le-nûş idi

3. Hep güft ü gûy-ı çeşm ü leb-i gül-izârdan
Ben söyledikçe şevk ile bülbül hamûş idi

4. Ol bezme meh ki şem’-i şebistân-ı çarhdır
Bir âteşin gülruh-ı kâküle-be-dûş idi

5. Arz-ı visâl ederdi Zelihâ-yı hâhişe
Yûsufları harîm-i gülün hod-furûş idi

6. Bir bî-emân şûh-ı perî-zâd idi o kim
Müjgân-ı çeşmi âfet-i saff-ı sürûş idi

7. Var ise gamzen etdi cihâna bu sırrı fâş
Gâlib hamûş tab' ise bî-akl u hûş idi

319

1. Aşk eger bâzârını germ etmese bülbül gibi
Hüsn olur vakt-i şitâ içre açılmış gül gibi

2. Eylesem her şeb tahayyül nükhet-i gisûsunu
Feyz alır bûy-ı dimâgımdan sabâ kâkül gibi

3. Öyle bir te'sîri var âb u hevây-ı aşkının
Sîne-i pür-hûnda peykânlar biter sünbül gibi

4. Girye-i mestâne hemdem sûz-ı şevke sâz-gîr
Bir sadâ gûş etmedim âvâze-i kulkül gibi

5. Şevket-i ikbâlin ey şeh şi're etmez mi dimâg
Yohsa Gâlib söylemez mi Tâlib-i Âmül gibi

320

1. Uyup baht-ı siyehkâra perîşân olduğum kaldı
   Hevâ-yı zülf ile bergeşte-sâmân olduğum kaldı

2. Sözü agyâra imiş hayf ol tûtî-i cân-bahşın
   Benim âyîne-veş mebhût u hayrân olduğum kaldı

3. Nihâl-i kâmetinden mîve-çîn-i vasl olam derken
   Akıp cular gibi hâk ile yeksân olduğum kaldı

4. Görüp çeşm-i humâr-âlûdu derd etdim dil-i zâra
   O sahbâdan harâbat içre vîrân olduğum kaldı

5. Budur dâd u sitâd-i dehrden sûd u ziyân ancak
   Hezârân ârzûdan bir peşîmân olduğum kaldı

6. Ben âh etdikçe geldi bezm-i hüsnün mâh rûyânı
   O meclisde yanıp şem'-i şebistân olduğum kaldı

7. Ayağımla tutuldum dâmına pîr-i harâbâtın
   Fakat mescid-be-mescid bergürîzân olduğum kaldı

8. Çıkardı gevher-i yek-dânemi gavvâs-ı endîşem
   Hemân genc-i sadefde bunca pinhân olduğum kaldı

9. Zelîhâ-yı zamân ömr-i azîzim gasb edip Gâlib
   Civânlık âleminde pîr-i Ken'ân olduum kaldı

321

1. Üftâdeligi bu dil-i vîrân yapa düşdü
   Humhânede bir kâfir-i hüsne tapa düşdü

2. La'l-i nemekinin unutup sînesin öpdüm
   Mellâh-ı mahabbet galat etdi şapa düşdü

3. Dil tahtâ-i meşk olmuş iken tir-i cefâya
   Tâtâr-ı nigeh gârete geldi çapa düşdü

4.	Gitmezdi bileydi bu kadar semt-i hilâfa
Şeyhin yolu mey-hâneye vardı sapa düşdü

5.	Sâbit dahı çevgân-ı kalemle gezinirken
Gâlib yetişüp gûy-i edâ-yı kapa düşdü

322

1.	Devletle meh-i rûze mübârek sefer etdi
Yaz günlerini kıt'a-i nâr-ı sakar etdi

2.	Güldesteler üstüne kanâdîl degildir
Hep âhlar eflâke nisân-ı şerer etdi

3.	Mehpâreler künc-i cevâmide olup cây
Germî-i hevâ mihr ü mehi derbeder etdi

4.	Perhîz ü riyâzet ile teb-lerzeye düşdü
Hurşîde sahı savm-ı Mesîha neler etdi

5.	Mülhidlere ögretmek için nâr-ı cahîmi
Mâh-ı Ramazân sayfa gelip bir haber etdi

6.	Bârân gibi hurşidden âteş yagar oldu
Leb teşnelerin sûzişi çârha eser etdi

7.	Yehpâre kadar kıymeti yokdur bilir ammâ
Gâlib düşüp âteşlere nazm-ı güher etdi

323

1. Ey çeşm-i cihân-peymâ hîç eşk-i terin yok mu
Tûfân-ı mahabbetsin yohsa güherin yok mu

2. Efsûn-ı nigâhından sahrâlara düşmüşsün
Dîvâne misin ey dil benden haberin yok mu

3. Bir şu'lesi olmaz mı bu âh-ı cihân-sûzûn
Ey şâm-ı ziyâ-düşmen vakt-i seherin yok mu

4. Degmez elimiz bildik pâzârdan el kesdik
Ey kâle-i Ken'ânî dahı degerin yok mu

5. Düşmez sana kim şebnem bâlâ-rev-i mihr oldu
Ey gonçe senin gûyâ berg-i seferin yok mu

6. Dil-sîr-i felâketsin her gece hayâliyle
Gâlib aceb ol mâhın gönlünde yerin yok mu

324

1. Senin ey cân şehîd-i çeşm-i hûn-hâr oldugun var mı
Kanup hâb-ı humâra mest-i bîdâr oldugun var mı

2. Devâ-hân olmaga yokdur dimâgı haste-i aşkın
Düşüp bâlin-i istiğnaya bîmâr oldugun var mı

3. Verirsin zâhidâ billâh dînin küfre bî-pervâ
Senin hak söyleyip şer'iyle berdâr oldugun var mı

4. Yanar hasretle cân hat kıldı pinhân hâl-i hündûsuın
Hümâ-yı nâz ile dâme giriftâr oldugun var mı

5. Güler dâmenleri güftâre sanma halka-i bezmin
Tamâm âgûş-ı şevk-i vasl-ı dildâr oldugun var mı

6. Bahâ yok gevher-i güftâre ey tab'-ı tenük-mâye
Bilirsin kıymetin ammâ harîdâr oldugun var mı

7. Demişsin bâde-i lutfunla her dem mestdir Gâlib
Mürüvvetsiz aceb bir gün kadehkâr oldugun var mı

325

1. Kâkülünde halkalar çeşm-i siyehdir her biri
Ârızında haller nûr-ı nigehdir her biri

2. Şu'ledir zerrîn taht-ı saltanat pervâneye
Beste-i zincîır-i aşkın pâdişehdir her biri

3. Ol şererler kim dil-i sûzândan etmişdi zuhûr
Şimdi gerdûn-ı belâda mihr ü mehdir her biri

4. Tengnâ-yı hâne-i sûz u güdâza girmege
Târ-ı tanbûr-ı sürûdûn şâh-rehdir her biri

5. Şîşe-i elfâzımız sahbâ-yı tahkîk istemez
Bir perî-zâd-ı hayâle cilve-gehdir her biri

6. Yâd-ı çeşm-i yâr Gâlib eylemiş mestânı mest
Gûyiyâ bir kahramân-ı Cem-sipehdir her biri

326

1. Ser-âgâz-ı cünûndur dilde encâm-ı heves şimdi
Müreccahdır sadâ-yı nâye feryâd-ı ceres şimdi

2. Rehîn-i acz iken endîşe vakt-i iltimâsımda
Serâpâ iktidârın lîk yokdur mültemes şimdi

3. Sipend-i şu'le-i nutk olsa da dil nakl-i râz etmez
Fürûg-ı şem'-i istingâya mânidir nefes şimdi

4. Niçe âzâde-i gülçehregân-ı hüsn olur bilmem
Hezâr-ı tab'a her bir gülbün oldu bir kafes şimdi

5. Edâ-yı lutf-ı istintâkdan kat'-ı nazar Gâlib
Cenâb-ı Rif'at-i hôş-gûyâ etdim ben de bes şimdi

327

1. Eder sergeşte şâh u mâhı şevk-i mey pey-ender-pey
Döner câm-ı Cemin ardınca tâc-ı key pey-ender-pey

2. Bülend oldukça her dem bânk-i yâ Rab yâ Rab-ı uşşâk
Gider arşa sadâ-yı kulkul-i hey hey pey-ender-pey

3. Bahâra sun'u yokdur mülk-i zühdün arz-ı tis'în-veş
Müselseldir hemîşe tîre-mâh-ı dey pey-ender-pey

4. Ne kûteh şeydir ayâ şâm-ı hat kim geçmeden dahı
Zuhûr etmekde her rûzumda yüzbin şey pey-ender-pey

5. Figân u âh-ı Gâlib kalmadı mestûr o zâlimden
Çıkardı perdesinden hâme hem-çün ney pey-ender-pey

328

1. Aşk bir şem'-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anın kâşânesi

2. Mahrem-i râz olalı gamzenle oldu hâtırım
Âşınânın âşınâ bîgânenin bîgânesi

3. Zühd-i huşk-i bezm-i nûşanûşdan fark eylemez
Böyledir erbâb-ı hâlin meşreb-i rindânesi

4. Âlem-i âbın sevâd-ı hâki hep pür-feyz olur
Çeşme-i hurşîd-i hikmetdir hum-ı mey-hânesi

5. Ol nigâh-ı çeşm-i zehr-âlûddan meynûş-ı nâz
Ben humâr-ı nergis-i şehlâsının mestânesi

6. El-hazer gâfil bulunma hançer-i hâbîdeden
Güft ü gûy-i katldır dâim anın efsânesi

7. Mahrem-i halvet-sarây-ı zevki ol Gâlib de gör
Başkadır rez duhterinin meşreb-i ferzânesi

329

1. Gamdan ölmem korkarım gayret helâk eyler beni
Rûzgâr ile gubâr-ı kîne hâk eyler beni

2. Hûşe-i engûr-veş tarz-ı riyâda şevk-i mey
Câygîr-i kûşe-i mihrâb tâk eyler beni

3. Mahv olur âlûde-dâmenlik şebâb etmez karâr
Seyl-i tûfân-ı havâdis pîr-i pâk eyler beni

4. Şîr-i merdân-veş eger kurbân-ı aşk olmasa dil
Pençe-i pür-zûr-ı himmet çâk çâk eyler beni

5. Geh hayâl-i nergis-i bîmârı geh baht-ı siyâh
Her zamân bir gûne sevdâ derd-nâk eyler beni

6. Eylemiş magrûr o rütbe Kaysı ikbâl-i cünûn
Bin belâlarla kabûl-i iştirâk eyler beni

7. Hasbihaldir bu nutk-ı pâk-ı Gâlib Neş'etin
Gamdan ölmem korkarım gayret helâk eyler beni

330

1. Gamdan ölmem korkarım gayret helâk eyler beni
Tîgden çekmem hazer firkat helâk eyler beni

2. Mûmdur tab'ım gerçi şu'le-i dîdârına
Bir şeb olsam germ ülfet helâk eyler beni

3. Gülşen-i hüsnünde şâyân-ı nigâh-ı lutf iken
Jâle-veş ol mihr-i hôş-tal'at helâk eyler beni

4. Reşk-i Mirrih-i felekde gamze-i cellad-veş
Etmezem tâli'le ünsiyet helâk eyler beni

5. Zehr-i mâr-ı halkadır gûyâ mey-i meclis dile
Sensiz ey meh sâgar-ı işret helâk eyler beni

6. Yâr-ı sengîn dil kabûl eyler şikeste-hâtırım
Gevher-i fakrım girân-kıyâmet helâk eyler beni

7. Hazret-i Neş'etle Gâlib ben de hem tavrım velî
Gamdan ölmem korkarım gayret helâk eyler beni

331

1. Gören âyîne-i âlem-nümâyı câm-ı billûru
   Eder mi zîb-i meclis çînî-i mûdâr-ı fagfûru

2. Olur her şu'le-i cevvâle bir pervâne-i pür-sûz
   Bezimde sâgar-ı mînâ-yı meydir şem'-i kâfûru

3. Ne fetretler düşürmüş perçem-i hâm-der-hâm-ı yâra
   Perîşân etse zülf-i fitneyi ger hatt-ı pür-şûru

4. Tegâfülden garaz agyâra sahbâ-sûzdur yohsa
   Görür keyfiyyetin mestân-ı aşkın çeşm-i mahmûru

5. Neberd-i da'vîde tayy eyleyenler hâtemi Gâlib
   Eder hüccet meger kim nakş-ı çîn-i şâhid-i zûru

332

1. Ey felek âyâ o mehveşden ne dûr etdin beni
   Hâhiş-i vaslıyla her dem bî-huzûr etdin beni

2. Mesned-i himmetde ey şâhenşeh-i iklîm-i aşk
   Hem zebûn-ı fakr hem mest-i gurûr etdin beni

3. Çünki kasdın terk-i âyîn-i mahabbetdi neden
   Müjde-i lutfunla evvel pür-sürûr etdin beni

4. Etdigin sâ'atda tîg-i âbdârınla şehîd
   Garka-i deryâ-yı bî-pâyân-ı nûr etdin beni

5. Tûtî-i tab'ım bülend-âvâz vasfınken dirîg
   Âkıbet üftâde-i dâm-ı fütûr etdin beni

6. Başına çal kâse-i mihr ü mehi ey çarh-ı dûn
Va’dile bîzâr-ı eyyâm u şuhûr etdin beni

7. Âteş-i dûzahla ey vâiz ko tehdîdi yeter
Nâ-ümîd-i rahmet-i Rabb-i gafûr etdin beni

8. Len terâni-sencî-i tenzîh idi çünkim murâd
Yâ niçin dil âb-ı şerm-i kûh-ı Tûr etdin beni

9. Es’edâ te’sîr-i efgânın mıdır bilmem senin
Lâubâlî-gûy-ı dîvân-ı huzûr etdin beni

333

1. Hirâsân ol Hudâdan ey şeh-i bîdâd yetmez mi
Gücüm yetmese zûr-ı aşkına feryâd yetmez mi

2. Koyan uşşâkdır hep sûret-i Şîrîne maşûku
Begim hîç gûşe sît-i tîşe-i Ferhâd yetmez mi

3. Yine kem kasdı yok ehl-i cünûna leşker-i aklın
Varup rûh-ı Kayısdan etsem istimdâd yetmez mi

4. Olur bî-iltica sergeştegân-ı vâdî-i hayret
Bu yolda rehnümâ olmaga gird-bâd yetmez mi

5. Meseldir hâs ü âm ü indinde çünkim kâr ber- nevbet
Sen oldun haylidendir ey felek dilşâd yetmez mi

6. Usandık seyf-i Kâgıd-hâne-i eş’ârdan Gâlib
Bahâr ermez mi âyâ vakt-ı Sa’dâbâd yetmez mi

334

1. Leb-i cânân-bahşına serdâde-i imân-ı Îsî
Kâkülü bütgede-i perçeminin kıssîsi

2. Hatt-ı pür-şûru şeb-i fitne-i rûz-ı mahşer
Ahter-i hâli belâ âleminin bercîsi

3. Cezbe-i aşkına düşmüş nice âhen-diller
Gösterir hançer-i haysıyyet-i mıknâtısı

4. Kalb-i dânâ olmaz akl-ı maâşa mesken
Arama hum-ı Felâtûnda Aristâlisi

5. Eylesin dâm-ı teselsülde kalan ehl-i hıred
Halka-i bezme bedel dâire-i tedrîsi

6. Târ-ı pûd-ı hikemi eyleme zâhirde taleb
Safha-i sineye çek cedvel-i Öklidîsi

7. Ma'rifet aldı anı rütbe-i istishâba
Sanma kim tâli'i alâya çeker Îdrîsi

8. Göremez çeşm-i terâzû gibi sûd ehl-i niyâz
Cem'-i nakdîne-i hüsrandır anın der kîsi

9. Bî-nazîr etmek ise sözlerin Es'ad işte
Bilmeden matlab olan tevriye vü tecnîsi

335

1. Ol meh bizi terk eyledi sohbet sana kaldı
Ey gam yine meydân-ı mahabbet sana kaldı

2. Etdin heves-i vasl ile cân u seri ihdâ
Kurbânın olam gayri mürüvvet sana kaldı

3. Hurşîd-ruhân eyledi akl ü dili yagma
Ey baht-ı siyeh rûz-ı kasâvet sana kaldı

4. Dil hânkah-ı zühüdde çok döndü dolaşdı
Âşık eser-i âh-ı nedâmet sana kaldı

5. Erbâb-ı himem mest ü harâb oldu hep Es'ad
Meyhâne-i endîşede himmet sana kaldı

NÂ-TAMÂM GAZEL

1. Dil hayli zamân kalmışdı vâlih ü hayrân
Gerdûn ile bir âfet-i devrân arasında

2. Bir gûne abes da’iyeye düşdü ki nâ-gâh
Eş’ârını tertîb ede yârân arasında

3. Ammâ yine fikr eyledi kim böyle gazeller
Makbûl olamaz nâdire-sencân arasında

4. Kim her birisi sâde vü pûhte vü pür-şûr
Söylenmiş idi mevsim-i rübân arasında

5. Bu beyt-i neşât-âveri buldum hele Gâlib
Zihnimdeki evrâk-ı perîşân arasında

6. Bir vakt ola Nevres aranır böyle gazeller
Kayd et ko bulunsun bu da dîvân arasında

Mersiye Berâyı Esrâr Dede

1. Kan ağlasın bu dide-i dür-barım ağlasın
Ansın o benim o yâr-ı vefâdâlarım ağlasın
Çeşm ü dehân u ârız u ruhsârım ağlasın
Baştan başa bu cüsm-i siyeh-kârım ağalsın
Agyârım ağlasın bana hem yârım ağlasın
Gûş eyleyen hikâyet-i Esrâr'ım ağlasın

Nâdîde bir Güher telef etdim dirîg ü âh
Hak içre defn edip geri gitdim dirig ü âh

2. Zât-ı şerîfi âleme bir yâdigâr idi
Fakr u fenâ vu aşk ı hüner ber-karar idi
Her şeb misâl-i şem' benimle yanâr idi
Sâye gibi yanımda enis-î nehâr idi
Hakka tamâm âşık idi yâr-ı gâr idi
Birkaç zamân muammer olaydı ne vâr idi

Allâh verdi aldı yine kurb-i hazrete
Biz kaldık intizar ile rûz-i kıyâmete

3. Âhır nefesde sohbeti oldu muhabbet âh
Bir yâra urdu bagrıma âh derd-i firkat âh
Gelmezdi hiç kalb-i fakîre bu sûret âh
Ey kaş etmeyeydim o âşıkla sohbet âh
Yakmazdı belki cânımı bu nar-ı hasret âh
Telhetti kâmımı o zehirnâk şerbet âh

Eyvâh elden o gül-i handânım aldı mevt
Esrâr-ı aldı cümle dil ü cânım aldı mevt

4. Olsun mübârek ol mehe kabr-î saadeti
Mevlâ müyesser ede makam-ı şefaâti
Bitmiş ne çâre dâne vü gelmişti saâti
Dehrin budur hemîşe muhibbâne âdeti
Tevfîk içindir etse de izhâr vuslatı
Zehri yutulmaz ağza alınmaz harâreti

Ben gördüm bu dâr-ı fenânın fenâsıdır
Bâki Hudâ rızası beka Hak bekâsıdır

5. Meydân-ı Mevlevîde nişân âşikâr edip
Pervâz ederdi şevk ile anka şikâr edip
Eylerdi nây u defle semâ ah u zâr edip
Bulmuştu kân-ı matlabı Hak'ta kârâr edip
Almıştı müjde kûyuna yârın güzâr edip
Gitti ne çâre Gâlib-i hasretle yâr edip

Olsun visâl-i Hazret-i pîrânla kâm-yâb
Kıldı karîn-i kabr-i Fasîh-i felek cenâb

LÜGAZLER

1
Lügaz-ı Zibâ

1. Kimdir ol merd-i ehl-i derd-i za’îf
Ki olur her kes ile yâr u har’îf

2. Bir kulağı delik kalenderdir
Neylesin âh ederse muztardır

3. Mescide girse âşkâr olmaz
Nây-ı ûd olmasa safâ bulamaz

4. Bir aceb fâsık ü mürâyîdir
Zevki bu meşrebi hevâyîdir

5. Vardığı yerde kârı efzûndur
Ufalandıkça kadri efzûndur

6. Yedilir bir kıl ile bir nicesi
Olmaz âsûde gündüzü gecesi

7. Sikkesiz nakdir olur râyic
Kârı hüsrândan degil hâriç

8. Sararıp çehresi benizi solmuş
Çekecek hâli kalmamış tolmuş

9. Yalnız bir yere girer basılır
Düşüp irfân kaydına asılır

10. Hızr ile ülfet eylemiş niçe dem
Kimyâ gibi hôş tutar âlem

11. Ayağı yok fakat dizi vardır
Câmesinde yazı çizi vardır

12. Beşini tarh edince buldu vücûd
Zann-ı Gâlibde vasfı nâ-madûd

2

1. Nedir ol sûret-i pâk ü mergûb
   Âşkâr anda safâya-yı kulûb

2. Şeh degil her yeri tebdîl gezer
   Kimisi bilmez anı kimi sezer

3. Eyler envâ-ı mezâhirde bürûz
   Gâh mihr ü meh olur geh şeb ü rûz

4. İsmi yâd olmaz o sırr-ı pâke
   Kıl nazar âyîne-i idrâke

5. Aslı geh cânlı vü geh cânsızdır
   Bunu fehm etmeyen izânsızdır

6. Ehl-i irfân iledir ülfeti hep
   Meyl-i ahmaklara çokdur bu acep

7. Bilir anı ekser pîr ü dânâ
   Lîk mâhiyeti mechûl ammâ

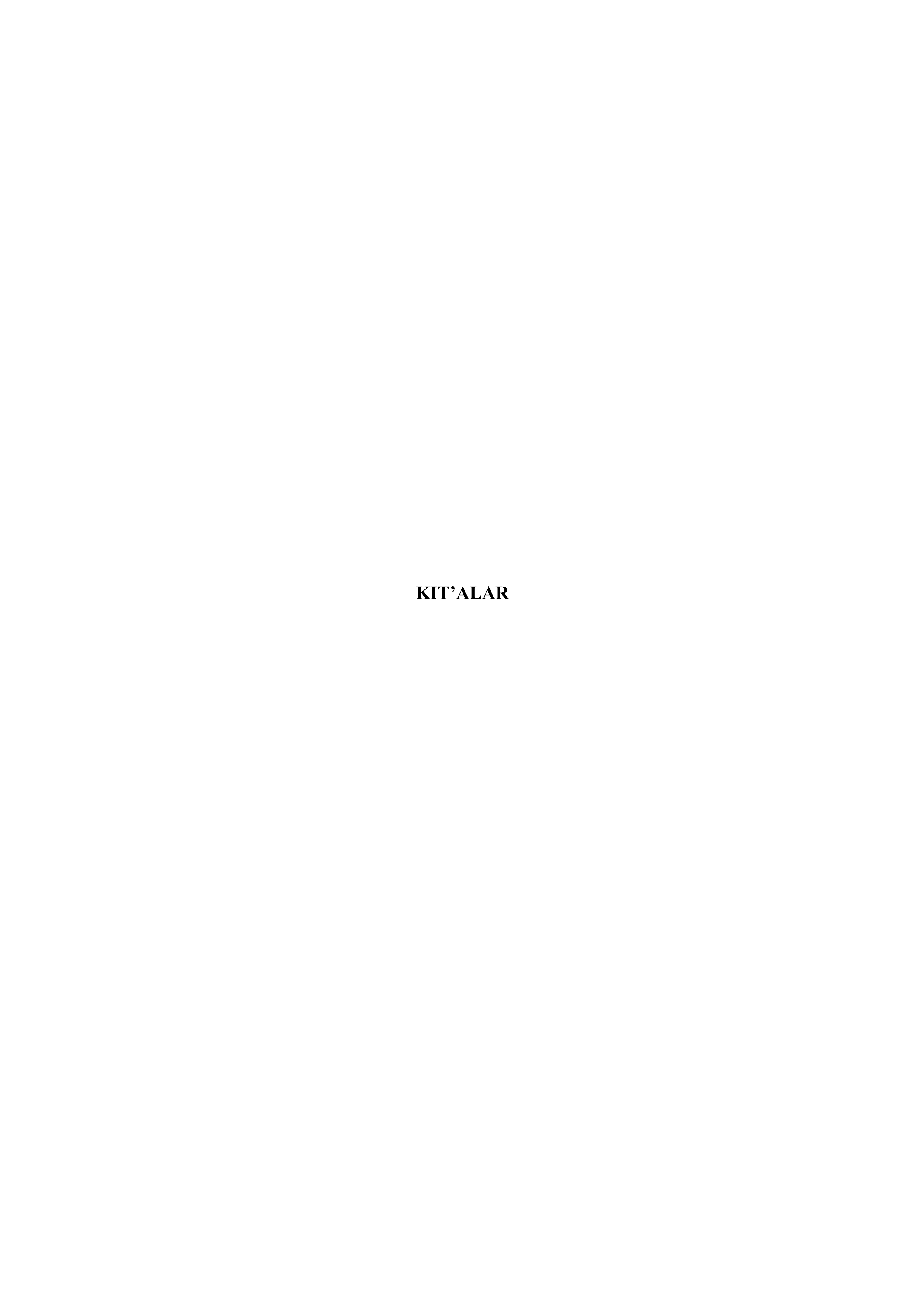
8. Zâta yok ragbeti evsâf iledir
   Mâye-i şöhreti çok lâf iledir

9. Hîç yalan söylemez ammâ o harîf
   Dogrusu az bulunur çoğu sahîf

10. Okur erbâb-ı suhan gûnâgûn
    Gûyiyâ bir gazel-i nâ-mevzûn

11. Var derûnunda bilinmez şeyler
    Yelle yûf her biri bir kal'a deger

12. Gâlib endîşeni seyr et bir kez
    Çocuk oyuncagı şeydir bu lügaz

KIT’ALAR

1

Ayn-ı hidmetle teeddüble sipihr-i ser-keş
Öyle münkâd idi kim Hazret-i fahr-ı beşere
Düşürürdü müje-i hattı şuâ'ıyla müdâm
Sâyesin mihr-i cihân-tâb düşürmezdi yere

2

Leyle-i Mevlidde bu rahşân olan kandîller
Bahş-ı nûr eyler ser-â-ser encüm-i eflâke hep
Âlem-i envârdan gûyâ bu manâ âşikâr
Dîdeler Rûşen demekdir âsümân hâke hep

3

Yevm-i Âşûrede Koca Mustafâ Paşa Câmiinde âyîn-i şerîf icrâ olunur iken Bârânın kesretle nüzûli akmasında dışarı hurûclarında söylenen rubâîdir

Bulandı yevm-i âşûrâda çarhın tab-ı nâşâdı
Zemîn ü âsümân bu hüzn ile deryâ-yı Nîl oldu
Semâvât ehlinin göz yaşıdır bârân zann etme
Şehîd-i Kerbelânın rûh-ı pâkiyçün sebîl oldu

4

Fahr-ı sâdât-ı kirâm u pîşvâ-yı ârifîn
Mazhar-ı sırr-ı halîl ü nuhbe-i ehl-i yakîn
Bülbül-i gülzâr-ı âteşgâh-ı aşk-ı lâ-yezâl
Hazret-i Ahmed Rüfâî râfi-i alâm-ı dîn

5

Hânkâh-ı hazret-i sultân Eşrefzâdenin
Etsem iksîr-i gubârıyla dü-çeşmim iktihâl
Ben de Es'ad Eşrefî altun ederdim nâmımı
Şeyh Abdülkâdir etse bir nigâh-ı bâ-kemâl

6

Şarîhdedir hakâyık esrâr-ı Mesnevî
Oldu sözü müfessir-i Kurân-ı manevî
Gel menbaında zemzem-i irfânı eyle nûş
İsmâil oldu rehber-i sâlik-i manevî

7

Îd oldu sen de hançerine âb ü tâb ver
Mâh-ı nev içre gel şeref-i âftâb ver
Bir îde dahı kalmayalım nîm-i bismilin
Kurbânyân-ı aşka kesin kes cevâb ver

8

Cevelân eyle hemân hâme gibi bî-pervâ
Hamdülillâh ki meydân-ı me'ânî boldur
Vüs'at-i tab'ı olan hîç eder mi tek ü tâz
Kûçe-i mısra-ı müşkilde ki çıkmaz yoldur

9

Cürmüm ne gûne arz edem ey şâh-ı ma'nevî
Kim hâk-i pâyin ismet-i aşka harîmdir
Ketm eylemek de terk-i edeb anma da hata
Sen vâkıf oldugun bilirim Hak alîmdir

10

Lutfundan eyle kâne ke'enlem-yekün anı
Dîvân-ı himmetinde mürüvvet kadîmdir
Ey hazret-i kerâmet-i sultân-ı âşıkân
Bir tâze cân bağışla ki Gâlib adîmdir

11

Biraz meclisde ol rakkâs-ı fettân oynasın gülsün
Edip bezm-i neşâtı gül gülistân oynasın gülsün
Uyup mevc-i nesîme zir ü bâlâ eylesin pervâz
Hevâsın alsın ol gülberg-i handân oynasın gülsün

12

Bâdenin te’sîrini meclisde yâr olsun da gör
Gülsitânın revnakın subh-ı bahâr olsun da gör
Bak ne çenberlerden eylermiş güzer cânbâz-ı aşk
Halka halka bend-i zülfü târümâr olsun da gör

13

Çerâgân Kapusu bâlâsına muharrerdir
Sabâhül-hayr devlet bu der-i vâlâ-yı ismetdir
İki bâli hümâ-yı mihre şeh-perr-i sa’âdetdir
Nücûm-ı âsümân deryûze eyler âstânından
Çerâgan eyler memlû bir çerâgan-ı inâyetdir

14

Te’âlellâh der-i sâhil-serây-ı dil-küşâdır bu
Leb-i deryâda gûyâ gevher-i nazm-ı duâdır bu
Sufûf-ı mevc-i bahr ol dergehe ruhsûdedir dâim
Harîm-i devlete mihrâb-ı envâr-ı safâdır bu

15

Açılsın bâb-ı devlet gülşen olsun
Hemîşe hâtır-ı vâlâ şen olsun
Furûg-ı lâle-zâr-ı âsümân-veş
Çerâgân-ı inâyet rûşen olsun

16

Terk-i hidmetle bendesin takdîr
Hazret-i üstâda külfetdir
Olmaz elbet ocağ gülden dûr
Murg-ı dil âşayâne-ülfetdir

17

Etfâl-i heves cümlesi mekteb seyirinde
Tâ râhile-i derdden o meh geldi derûna
Âgâzı becâ bu gün ebced-i aşkın
Gördüm hat-ı ruhsârı veleh geldi derûna

18

Yed-i beyzâ-yı manâ âşikâr eylese de tab'ı
Çıkan ceyb-i keremden şâ'ire dest-i duâdır hep
Bana şemşîr-i kahrın arz edip agyâra ebrûsun
Nigâh-ı iltifâtı vardır ammâ keç-atâdır hep

19

Sûz-ı dilimi berg-i tecellâya degişmem
Ben şem'imi mâhtâb-ı şeb-ârâya degişmem
Her kûşede bir mihr-i felek etmede cevlân
Mey-hâneyi bu hâl ile dünyâya degişmem

20

Ölürsem şâm-ı gamda rûy-ı yâra intizârımdan
Yarın hurşîd-i mahşer nûr alır şem'-i mezârımdan
Dükeldir eşk-i hûnîn ârzû-yı la'l-i nâbınla
Düşürdüm sâgar-ı gülgûn-ı çeşm-i itibârımdan

21

Gönül yine duramazdı mahabbet olmasa da
Yanardı âteş-i gayretle hasret olmasa da
Seninle şâm u seher sohbet-i ülfet etse idik
Arada âh efendim şu firkat olmasa da

22

Îd etdi çarh-ı hasret ile terk edip bizi
Hâtırda mı geçen Ramazânın safâları
İnsanı rûze rûze gibi bî-dimâg eder
Döndürdü Şeyh Efendi dükenmez duâları

23

Kevser-i âteş-nihâdın adı eşk
Dûzah-ı cennet-nümânın adı aşk
Bir lügat gördüm cünûn isminde ben
Anda hep cevr ü cefânın adı aşk

24

Hat gelip perçemi imâna gelir zann etme
Küfrüne âlet eder safha-i İncîl gibi
Sidre-i sîneme tîr-i nigehi geçmedi âh
Yandı aşk âteşine şeh-per-i Cibrîl gibi

25

Ol şâir-i kâm-yâb benim kim Gâlib
Mazmûnlarımı anlamamak aybolmaz
Yektâ-güher-i gayb-ı hüviyetdir hep
Gavvâs-ı hıred behre-ver-i gayb olmaz

26

Ey felek maksadın ülfet mi adâvet mi nedir
Yohsa ol mâh ile uşşâka felâket mi nedir
Ermeden vuslata hicrâne erişdik ammâ
Anlasam bârî bidâyet mi nihâyet mi nedir

27

Ben demem meclis-i bîgânede mey nûş etme
Ey peri âşık-ı mahmûr-ı ferâmûş etme
Garazın çünki hemân sûret-i istingâdır
Bâri âyîneyi müştâk-ı der-âgûş etme

28

Eger desem ki havâlar açıldı geldi bahâr
Murâd odur ki benimle mahabbet eyledi yâr
Yâ söylesem ki çemen gonçelere zeyn oldu
Odur garaz ki tebessümle söyledi dil-dâr

29

Hem reng-i çarh-ı ahdar edip dûş-ı kadrimi
Lutf u şerîf geldi bir alî-tebârdan
Nakd-i ferahla döndü çemenzâde tab'ı hâk
Gûyâ ki sebz câme giyip nev-bahârdan

30

Gurbetde şem'-i rûz gülerdi gedâsına
Mâhtâb-ı berk düşmese zulmet serâsına
Vakt-i siyeh bahârda mehtâb olur şebîh
Semmûr içinde gerden-i sâfın safâsına

31

Bezm-i taraba şu'le verip berk-i mahabbet
Pervâne-veş olmakda gönül gark-ı mahabbet
Bülbüldeki hâli göremez dîde-i nergis
Her dilber-i ranâ edmez fark-ı mahabbet

32

Bir noktayı etmiş leb-i lâ'lin iki nîme
Remzîyle hemân bakmayalım kavl-i hakîme
Cevr etmeyecek Gâlibe gerdûn kasem etdi
Hâk-i kadem-i hazret-i Sultân Selîm'e

33

Açıl ey gonce-leb nûr eylesin bezmi tekellümler
Safâdan hande deryâsında mevc ursun tebessümler
İzârın gül gül etsin tâb-ı sahbâ-yı neşât olsun
Bu âteş güfte rengîn besteler hûnîn terennümler

34

Perçemin dâm-ı firîb etmiş dagıtmış dûşuna
Bir kucak ser-rişte vermiş tâlib-i âgûşuna
Gamzesinden sor rumûz-ı küfri bu büt-hânede
Kıl perestiş deyr-i hüsnün Îsî-i hâmûşına

35

Güzelsin bî-bedelsin nâz-perversin dil-ârâsın
Degilsen bî-vefâ ammâ gâyet bî-muhâbâsın
Ne manî'dir uzatsan destini bûs etse âşıklar
Kolun bükmezlere bir pâdışâh-ı âlem-ârâsın

36

Her ne meclide ki ol dilber-i mestâne güler
Sâgar-ı mey hased-i gonca-i handâna güler
Aldadıp gelmedigi gece o mâh uşşâkın
Ser-te-ser çâk-ı girîbânları dâmâna güler

37

Ol rûy-ı âteşîne gelince hatt-ı siyâh
Yakdı derûnu şu'lelenip hatt-ı sebz âh
Bozmaz safâ-yı mihr-i ruhûn kâkül-i siyâh
Afv-ı Hudâya nisbet ile böyledir günâh

38

Görmedinse bahr-i aşkın lü'lü'-i menşûrunu
Mutribin seyr eyle mevc-i nagme-i tanbûrunu
Öyle pey-der-pey terennüm-rîz olur âgûşu kim
Selsebîl etmiş sanırsın sîne-i billûrunu

39

Âftâb-ı aşkı mestûr olmasın bir kimsenin
Sâ'at-ı nevrûzu deycûr olmasın bir kimsenin
Çarha feryâd-ı tanîn-endâz olursa gam degil
Bâ'is-i feryâdı meşhûr olmasın bir kimsenin

40

Perçem mi aceb müşk-i Buhârâ mı nedir bu
Reyhân mı yâ âşûb-ı Erîhâ mı nedir bu
Fermânına dilbestedir ol turrenin âlem
Sultân Selîm ismine turâ mı nedir bu

41

Bülbülde biraz bûy-ı ru'ûnet görürüz biz
Pervâneyi âgâh-ı mahabbet görürüz biz
Etmiş bizi endîşe-i sûretde fedâ kim
Mirâta da baksak yine hayret görürüz biz

42
BERÂY-I PÎŞTAHTA-İ CENÂB-I RÂŞİD EFENDİ

Gûyâ bu pîştahta nukûş-ı garîb eden
Zâtül-bürûcu âlem-i vehm ü hayâldir
Her safhası netâyic-i efkârı cem edip
Sî-murg-ı Kâfı ma'rifete perr ü bâldir

Fihristidir bedâyş-i fazl ü letâyifin
Tâb-ı cenâb-ı Râşîd-i Hâtem-hisâldir
Gencûr-ı dildeki tühafi etseler mezâd
Müzd-i nezâresine yetişmek muhâldir

43
DİGER

Bu pîştahta cilve-i nakş u nigârda
Erjenge hurde-kâri Behzâd andırır
İcmâl içinde kudret-i tafsili gösterip
Ervâha zevk-i âlem-i ecsâdı andırır

Her gonce-i şükuftesi bir tâze târz ile
Bâğ-ı behişte tâb-ı nev-îcâdı andırır
Mir'ât-ı sûret-i tühaf-i kâinâtdır
Zihn-i Cenâb-ı Râşid-i nakkâdı andırır

RUBÂİLER

1

Ey şâh-ı cihân bu çarh u eyvân kimin
Îcâd kimin bu lutf u ihsân kimin
Adl eyler isen dahı ben olmam me'yûs
İsyân benimse afv ü gufrân kimin

2

Ey hazret-i hâdî-i sübül fahr-ı Rusül
Âyîne-i ihsân-ı ezel mazhar-ı küll
Şâyân degilim gülşen-i na'ta ammâ
Eyle kereminden beni gûyâ bülbül

3

Sıddîk ki çâr- yara serdâr oldur
Sultân-ı rusülle rûz u şeb yâr oldur
Hem pîr-i tarîk-ı zümre-i ehl-i hafâ
Hem cedd-i cenâb-ı Monlâ Hünkâr oldur

4

Ben Âl-i resûle cân-sipârım billâh
Dâmân-ı mahabbetde gubârım billâh
Bû bekr-i Ömer Osmân u Alîdir şâhım
Hâk-i kadem-i cihâr- yârım billâh

5

Etdikde Hudâ cihâr- yârı mevcûd
Her birine vermiş şeref-i nâ-ma'dûd
Ammâ ki cenâb-ı Murtazâdır hakkâ
Çün mısra-ı âhir-ı rubâ'î maksûd

6

Ey pâdışeh men ene mevlâh Alî
Hurşîd-i cemâl-i Ahmede mâh Alî
Bil râzî vü Murtazâ vü marzi kimdir
Vallâh Alîyy ü sümme billâh Alî

7

Ey mazhar u hem muhzır-ı esrâr Alî
İsnâ aşerin hayline serdâr Alî
Anlar ki Hüseyn ü Mûsiy ü Ca'ferdir
İki Hasan üç Muhammed ü çâr Alî

8

Ey kâşif-i esrâr-ı Hudâ Mevlânâ
Sultân-ı fenâ şâh-ı bekâ Mevlânâ
Aşk etmededir hazretine böyle hitâb
Mevlâ-yı gürûh-ı evliyâ Mevlânâ

9

Çarhı çeviren himmet-i Mevlânâdır
Şemsin talebi hidmet-i Mevlânâdır
Vel-hâsıl eger sözüm edersen iz'ân
Mevlâ diyecek hazret-i Mevlânâdır

10

Ol kümmel-i ervâh ki bî-pervâdır
Her biri bir iklîme nazar-bahşâdır
El'âna bu merz-i bûm-ı Rûmun kutbu
Bî- reyb ü gümân Hazret-i Mevlânâdır

11

Ey sâlik-i râh-ı Mevlevî ol âgâh
Evlâdına uy pîrinin olma güm-râh
Fehvâ-yı latiful-veled-i sırr-ı ebih
Sultân Veled degil de kimdir billâh

12

Her kim Celâl-ı Rûma vasl ede murâd
Sultân Veledden eylesin istimdâd
Zîrâ ki verâsetde şefâatda tamâm
Takdîm olunur cemî'-i nâsa evlâd

13

Ey mazhar-ı nûr-ı şems eyle sırr-ı ehad
Hem cedd-i mülûk hem şeh-i ced-ber-ced
Evlâdların başı için rahm eyle
Bu Gâlibe ey Hazret-i Sultân Veled

14

Hidmetde sana şâh ile dervîş-enbâz
İkrâr-ı dîn-i âşıka maksûd-ı niyâz
Bu matbah-ı sînede ne od var ne ocak
Bir germ nefes gönder eyâ Âteş-bâz

15

Ey âlem-i ilm-i kün fe-kân Hazret-i Şeyh
Tayîn-kün-i tevhîd ayân Hazret-i Şeyh
Burhân-ı Acem fahr-i Arab Muhyiddîn
Şeyhü'llâh-ı amân amân Hazret-i Şeyh

16

Ey âlem-i tahkîka soran râh-ı yakîn
Bulmak dileyen vahdete burhân-ı mübîn
Ezberle sözüm inanma kîl ü kâle
Sadrında bulunsun suhan-ı Sadreddin

17

Âyînemiz âyîne-i pür-ma'nâdır
Tasvîr kün-i dâire-i a'lâdır
Benzer bu semâ'a devr-i esmâ vü sıfât
Mevlâ degil ise aynı Mevlânâdır

18

Yakûb-ı gamım aşk ile hâk olsam da
Cânımdan azîzsin helâk olsam da
Dâmânını mânend-i Zelihâ tutdum
Ey Yûsuf-ı Sîneçâk çâk çâk olsam da

19

Şârihdedir hakâik-i esrâr-ı Mesnevî
Olmuş sözü magz-ı Kurân-ı Ma'nevî
Gül menbâ'ından zemzem-i irfânı eyle nûş
İsmâîl oldu rehber-i sullâki Mevlevî

20

İsmâil Efendi mürşid-i râh-ı sevîyy
Erbâb-ı safâya kavli burhân-ı kavî
Ol fâzıl-ı yektâya yeter kim bu kemâl
Şârih deseler fehm olunur Ankaravî

21

İndimde degil kevn ü mekân bir-mekes
Aynımda degil bâg-ı cihân hârla hâs
Bir âlemde düşdüm ki ne ümîd ü ne bîm
Allâh be feryâd-ı men-i bî-kes res

22

Ey hazret-i Monlâdan olan himmet-cû
Ser-çeşme-i tahkîki bulup eyle vuzû
Ger tâlib olursan inşirâh-ı sadra
Âdâbla gel merkad-i Şârihdir bu

23

Ne zühd ile ne ilm ile müstesnâyız
Hayrân-ı ezel âşık-ı bî-pervâyız
Feyz-i nefes-i Pîr ile gûyâ oluruz
Her neyse neyiz bende-i Mevlânâyız

24

Ey sâlik-i râh-ı Mevlevî etme direng
Seyyâreler almış eline ber- batt u çeng
Evzâ-ı nüh-âbâ-yı sipihri seyr et
Sultân Veled Devrine eyler âheng

25

Ey pâdışâh-ı murâd-bahs-ı fuâd
Mevlâ-yı cemî-i evliyâ-yı emcâd
Ne küfr ü ne îmân ile oldum hoşnûd
Feryâd sana bu nâ-talebden feryâd

26

Erbâb-ı safâya eyle kalbin me'nûs
Tâ keşf ola sırr-ı ittihâd-ı nüfûs
Mir'ât ile mir'âtı mukâbil tutsan
Birbirine hem âkis olur hem ma'kûs

27

Her kim taleb-kâr-ı dil-i merdândır
Terk etmez ise irâdesin şeytândır
Benlik burada küfrdür îmân ise de
Teslîm ü rızâ küfr ise de îmândır

28

Ben zülf-i siyehden ederim yâra hitâb
Yâr ise verir hemân bana câm-ı şarâb
Ol gamze-i şûh mest ü dil-i dîvâne
Anlamadı gitdi ne suâl ne cevâb

29

Endîşe degil âlem-i manâdır bu
Esmâ deme kim ayn-ı müsemmâdır bu
Esrâr-ı hakâyık olmuş anda pinhân
Dil nâmına bir nüsha-ı kübrâdır bu

30

Fem nâmına bir sırr-ı hüveydâdır bu
Ruh nâmına bir nâr-ı tecellâdır bu
Leb nâmına bir muciz-i Îsâdır bu
Dil nâmına bir mahşer-i gavgâdır bu

31

Al gönlümü âyîne-i manâdır bu
Senden bana bir sûret-i ranâdır bu
Hattın gelip ey mâh utanırsın bir gün
Hüsnünle gurûr etme ki dünyâdır bu

32

Cânlar üzülür rişte-i büşrâdır bu
Eller kesilir remz ü temâşâdır bu
Mısr-ı dilimiz aşkınla memlûdur
Ey Yûsuf-ı cân sanma ki rüyâdır bu

33

Sermâye-i kevn olan tecellâdır bu
Aşk-ı ezelî denen muammâdır bu
Ahlâk-ı Muhammedî-i nâtık Kur'ân
Yanî ki dil-i hazret-i Monlâdır bu

34

Ey zabt-ı makâl-i ma'rifetle magrûr
Hüsyârlıgından etmedin habt-ı umûr
Aşk ile irâde bir yere cem olmaz
Mest ana denir ki olmaya anda şu'ûr

35

Anlar ki niçe âdeti hark eylediler
İrfân ile ayn-ı cemi fark eylediler
Seyr et bu tecellî ne kıyâmetdir ki
Âyîne-i dilde garbı şark eylediler

36

Şekvâ edip ol dilbere bed-hû diyemem
Ammâ katı dil-nevâz ü dil-cû diyemem
Hercâyî demek çıkar deyü havfımden
Hurşîd desem rûyuna karşı diyemem

37

Nâr-ı gama oldu dil kebâb ey sâkî
Tek yanmayam et gark-ı şarâb ey sâkî
Mânend-i habâb-ı bâde gelsin gitsin
Peymâneleri etme hisâb ey sâkî

38

Mestânelere etme cefâ ey sâkî
Kılma o kadar redd-i recâ ey sâkî
Şeytânın edip ayagını işkeste
Bir câm dahı eyle atâ ey sâkî

39

Peymân deme peymâne şikestim sâkî
Tevbem gibi yek pâre şikestim sâkî
Lutf eyle gör kendi elinden bir cam
Düşdüm ayagına işte mestim sâkî

40

Ben kan içerim şarâbsızlıklardan
Âteş yudarım kebâbsızlıklardan
Ey kaşları ya kemâne döndü sînem
Sad âh u enîn rebâbsızlıklardan

41

Pür yâre eder sîneyi te'sîr-i rebâb
Hôş yaraşır âh-ı zâra takrîr-i rebâb
Tahsîn ki hâne-i kemândan çıkmaz
Murg-ı dil yârelerine tîr-i rebâb

42

Ey nây aceb sırr-ı Hûdasın neysin
Hem nahl ü hem âteş-i Hûdasın neysin
Yâhşâ "yaraşır" innî enallâh" sana
Mûsâ'sın âsâsın ejdihâsın neysin

43

Deryûze elin hâhiş-i ihsân-ı Hudâda
Ey zâhid-i huşk eyleme bîhûde küşâde
Yagdırmayıcak aşk ile nîsân-ı sirişki
Gevher bulamazsın sadef-i dest-i duâda

44

Bir kâfire ben eyleyem sarf-ı nigâh
But-hâne-i mekâne dolar şu'le-i mâh
Tesbîhini şeyh dâm-ı tezvîr eyler
"Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh"

45

Bir rütbede aldı beni aşk-ı dil-dâr
Mahv oldu hayal ü nazarımdan ağyâr
Bir yerde bu efkâr ile kendim bulamam
Âyîneye baksam görürüm sûret-i yâr

46

Âlem dedigin senin ne manâ bilsem
Bitmez mi tükenmez mi bu gavga bilsem
Bir şâm u seherdir ki mükerrer dâim
Olduk ne için mahv-ı temâşâ bilsem

47

Kan aglayıp ızhâr-ı telâş eyleyemem
Çeşmim leb-i dâğa râz-dâş eyleyemem
Bir yâr bilir o dahî gâyet pinhân
Ben sırrımı bilmezlere fâş eyleyemem

48

Yokdur nazar olsa bu cihânda ne ki var
Var yokdan olup yokluga geldi tekrâr
Var var bula gör anı ki yok yok Allâh
Yoklukda bulundu yog imiş var ise yâr

49

Dilbere ne kadar ki tünd-i âteş-hûdur
Mey nûş edecek inâyeti mercûdur
Nev-bâde-i bûse eyler elbetde zuhûr
Zirâ kadeh-i mey gül-i şeftâlûdur

50

Pey-der-pey olup câm-ı şarâb ey sâkî
Kalmaya dehende nutka tâb ey sâkî
Dolu dolu verdikçe zebânım tolaşır
Yarım yarım etdim hitâb ey sâkî

51

Hurşîd gibi egerçi uryân gezeriz
Zann eyleme ammâ ki uryân gezeriz
Erbâb-ı nazar şa'şa'amızdan göremez
Huffâşların gözünde pinhân gezeriz

52

Sâkî kanı ol sihr-i helâl eylediğin
Bir mâhı bulup sekiz hilâl eylediğin
Bir neş'e idi Hak bu ki i'câze yakîn
Mestâneye bahş-ı portakal eylediğin

53

Etdi bu şitâ cemreleri dîvâne
Söndürdü külün savurdu hep meydâna
Hakkâ ki bahâra nisbeten eyledi berf
Zîr ü zeber-i zemîni Kâgıd-hâne

54

Bir nev-haber-i dürûğ-edâdır o dehen
Enmûzec-i va’d-î bî-vefâdır o dehen
Mahsûl-i me’âl-i hall ü akdı nâ-bûd
Gûyâ ki rumûz-i kimiyâdır o dehen

55

Nâ-bûd ise de bûd nümâdır o dehen
Her râz-ı nihâna âşinâdır o dehen
Manâ-yı bekâ fenâdâ olmuş pinhân
Sırr-ı dil-i merdân-ı Hudâdır o dehen

56

Çeşm-i hurde hafî-nümadır o dehen
Hurde-hattla fâ-i cefâdır o dehen
Aldanma sakın ki aslı yokdur billâh
Bir nakş-ı hayâl-i sîmyâdır o dehen

57

Çün nokta-i nûn nefy-i lâdır o dehen
Tevhîdde hâ-yı intihâdır o dehen
Her ehl-i şühûda keşf olunmaz tahkîk
Gayretde olan sırr-ı hafâdır o dehen

58

Şem'-i ruhûna yandıgım ey mâh yeter
Âh eyledigim tâ-be-sehergâh yeter
Oldumsa sanem-perest-i aşkın tevbe
Ey tıfl-ı cefâ-pîşe bir Allâh yeter

59

Leşker leşker bütân-ı hulyâ geçdi
Etdikleri nâz u şîve gavgâ geçdi
Bu hayretimiz şimdi ruh-ı hayretdir
Yohsa o alay olup temâşâ geçdi

60

Hey niçe perestiş nice âh-ı cân-gâh
Etmekde o zülfe oldu ömrüm kûtâh
Zünnârımız ile bizi berdâr etdi
Dâd eylemedi ol sanem Allâh Allâh

61

Bu îddir ey mâh gel ihsân eyle
Erbâb-ı niyâzı nâza şâyân eyle
Şâyed ki bu takrîb-i lebin bûs ederiz
Yak bu cierim âteşe büryân eyle

62

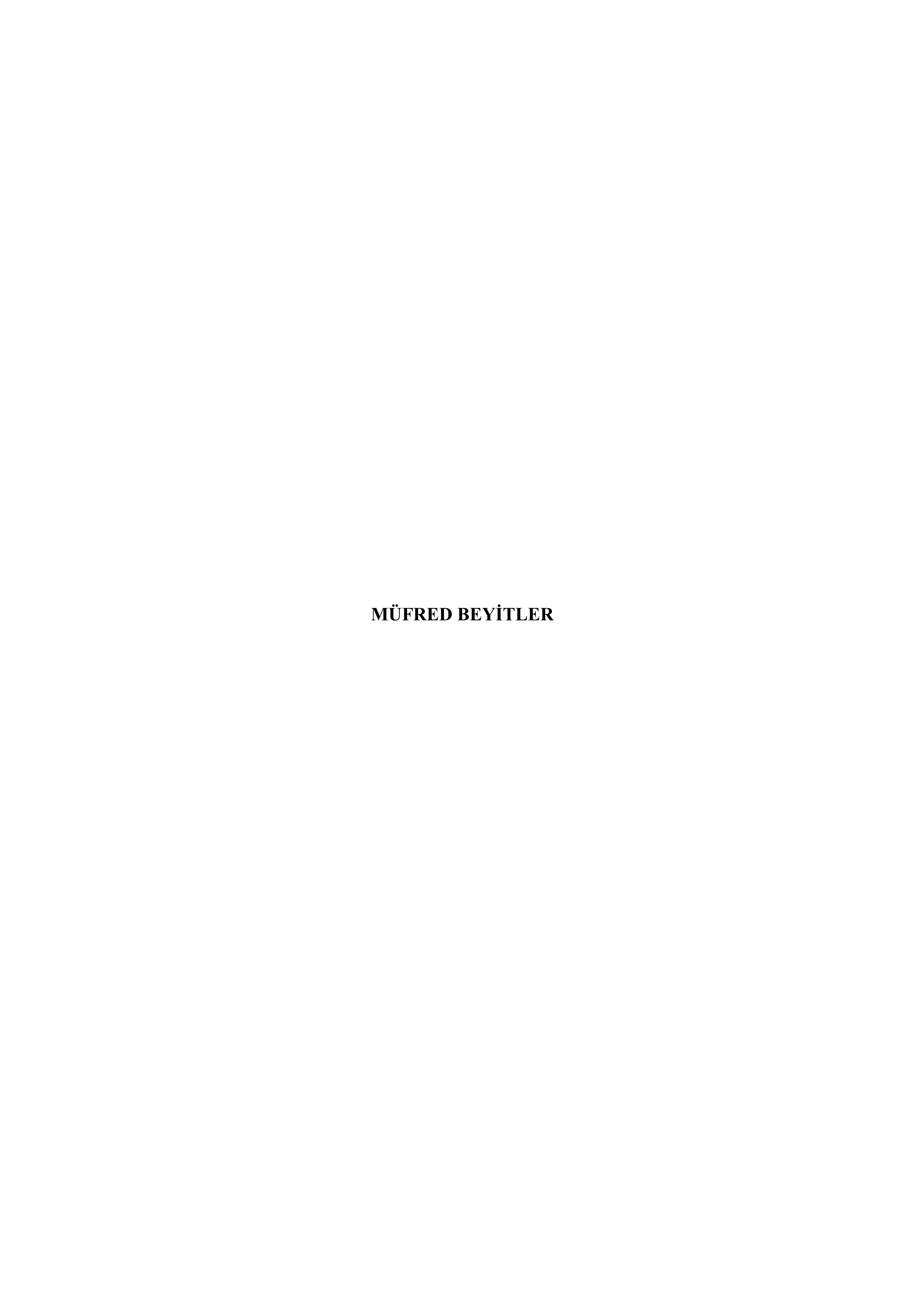
Rahm-ı dile etfal-ı gamın idiyçün
Bîmârların hâtır-ı nev-mîdiyçün
Gâlib sana bin cân ile kurbân olsun
La'l-i lebinin hayât-ı câvîdiyçün

63

Ey şâh-ı hüsün îddir ihsân eyle
Cellâd-ı nigâha nîm-fermân eyle
Ağyâr-ı fedâ eyle de koç başın için
Kurbânın olam bendeni kurbân eyle

64

Tâ olmaya çeşmin hedef-i tîr-i bütân
Mıkrâs gibi olma cihânda dü-zebân
Âsûde olam dersen eger vel-hâsıl
Hîç bir kişinin rahnesine açma dehân

MÜFRED BEYİTLER

1

Bu bâb-ı şevket-ârâ tâze mazmûn iki mısra’dır
Duâ-yı devlet-i Sultân Selîm’e hüsn-i matl’adır

2

Küşâd olmuş bu bâb-ı şevket-unvân
İki lebdir duâ-gûy-ı Selîm Hân

3

Açılmış berg-i gülden bâb-ı devlet
Öpüp yüz sürmede erbâb-ı devlet

4

Bâb-ı şevket-me’âb-ı şâhîdır
Kadr ü şânın iki güvâhıdır

5

Açılır hem-çü nev bahâr bu bâb
Bed-duâ-yı dil-i ülü’l-elbâb

6

Açılsın bâb-ı devlet hôş gelip bâl
Küşâd olsun hemîşe rûz-ı ikbâl

7

Matla-ı hurşîde ragmen bu der-i devlet mukîm
Bir muammâdır ki feth olsa çıkar Sultân Selîm

8

Bu bâb-ı pür-safâ mir'ât-ı endâm-ı letâfetdir
Olursa cilvegâhı Han Selîm'in hüsn-i sûretdir

9

Der-i kasr-ı hümâyûndur yâhûd bâl-ı hümâdır bu
Zemîn bûs-ı şeh-i devrâna bir dest-i duâdır bu

10

Bu bâb-ı nev-küşâyişlerle reşk-i nev-bahâr olmuş
Kudûm-ı Han Selîme dîde rûz-ı intizâr olmuş

11

Sürüp yüz hâk-i pây-i Han Selîm-i dâd-fermâya
Bu bâbın âsitân-ı zîri mahsûd oldu bâlâya

12

Bu kapu Vâlide Sultâna duâ icrâya
İki eldir ki açılmış mele'-i alâya

13

Der-i ismet-meâb-ı Vâlide Sultân ayân üzre
Açıp iki kanad pervâz urur şâh-ı cihân üzre

14

Der-i hâver eser-i Vâlide Sultândır bu
Tal’at-ı mihr-i cihan-tâba girîbândır bu

15

İki hilâl bir yere gelmiş kemer gibi
Rûy-ı zemîne nûru yayılmış kamer gibi

16

Cenâb-ı Vâlide Sultâna nisbetle bu dervâze
Gelir pervâne-veş şem’-i cemâl-i şâha pervâza

17

Ayn-ı mir’ât-ı safâ âlem-i mahviyyetdir
Sûret-i ehl-i fenâ mahrem-i mahviyyetdir

18

Tâb-âver-i dil pertev-i aşk-ı ezelîdir
Makbûl olamaz cevher-i zühdün amelidir

19

Nazar-gedâlık edip sâkiyâ habâb sana
Görünmecik yapar ol hânmân-ı harâb sana

20

Bir Şemse bendeyiz ki harîm-i cenâbının
Müjgân-ı âfitâb-ı felek hüsn-rubâsıdır

21

Bî-nevâlar aceb mi gelse sana
Zerreler âftâba râci'dir

22

Yine bir nûr-ı zemîn tarh olmuş âyîn-i mahabbetden
Ki var hüsnü tahallüs makta'ından kat-ı ülfetden

23

Oynardı sahn-ı bağ-ı hayâlimde ol perî
Mânend-i tıfl nağme dahı ney-süvâr iken

24

Üftâdeliğe yarışdık ammâ
Sâyem öte ben bu yana düşdüm

25

Şâhid-i hayretedir şimdi bizim hayretimiz
Pîş-i nezzâreden alay-ı temâşâ geçdi

26

Müje gibi saf saf sipeh-i nezzâre-rûzân

Gözümüzden ol meh-i nev yine zâil oldu gitdi

27

Kût-ı rûhudur arak meyzede-i dil-cûnun
Çünki âteş yanıgı merhem-i kâfûr ister

28

Bu kapu devlet-i ikbâl ile oldukça küşâd
Hazret-i Vâlide-i Han Selîm olsun şâd

29

Hayretdeyim ey sâkî keyfiyet-i sahbâya
Cism-i müteberruh mı rûh-ı mütecessid mi

30

Âşık odur ki Gâlib şehrinde ola rüsvây
Sahrâ vü deşte gitme Mecnûn yabâna söyler

31

Hatt-ı sâgar-ı cevher-i şemşîrdir sensiz bana
Mevc-i sahbâ âteşîn zencîrdir sensiz bana

32

Dil nûş-ı mey-i nâbdan olmaz mütelezziz
Âteşdir o çün âbdan olmaz mütelezziz

33

Dür-i dendânı için bî-rayb
Açılur tab'ıma hazîne-i gayb-ı

34

Çeken piyâleyi pâ-der-rikâb olup gidiyor
Gelen bu meclise mest ü harâb olup gidiyor

35

Ebruvânımda yazar ol seyyid-i âlî-tebâr
Lâ fetâ illâ Alî lâ Seyfe illâ Zülfikâr

36

Dîde-i bîmârı ol şûhûn ifâkat görmesin
Haste-i aşkı dahı bir gayrı illet görmesin

37

Kapanmış şâm-ı hatdan subh-ı gagab
Mısırlı harcı olmuş ol şeker leb

38

Vücûd-ı pâkîn Allâha emânet eyledim anın
Gönül eglencesi cân pâresi bir-dil-nevâzım var

39

Lafzı yâ âh yâhûd nâle yâhûd efgândır
Suhan-i aşkda hîç olmaz edâ-yı diger

40

Gelir hatt şerbet-i la’l-i şeker-rîzîn tamâmında
Buhûr u ûd bezm-i îşi Miskiyyül hitâm eyler

41

Malûmudur anın dahı Gâlib bu müdde’â
Görsem de görmesem de mahabbet yerindedir

42

İbâdet merd-i sâfî-tiynete sûz-ı derûn besdir
Egilmek nâ-becâdır câyi mihrâb olsa da şem’in

43

İntizâr-ı peyâm-ı hattınla
Kara su indi çeşm-i pür-hûna

44

Gam-ı sayd-ı hümâ-yı nazma yâ Rab düşmesin kimse
Siyeh ebr-i belâdır sâye-i bal-ı humâyûnu

45

Sanma devr etdirdi sâkî bâde-i nâzikterin
Levni döndü câm-ı gülgûnun görünce leblerin

46

Bûs-ı la’linde oldu hayf be-kâm
Duhter-i rez gibi nemek be-haram

47

Bir rütbe ki rûz-ı mey-peresti
Yoklar başını eliyle desti

48

Güneş cemâline zâhidden istesem teşbîh
Tamâm-ı bedre işâret edince mâh desem

49

Ey ûd kokla perçemini benden ol şehin
Nakl eyle dûd-ı âteş-i hicrânını mû-be-mû

50

Ey mûy-ı çîn yüzlerin öp benden ol mehin
Ögret cefâ-yı rencîş-i hicrânı mû-be-mû

51

Ey seng-i vesme hançer-i ebrûya kıl selâm
Tertîble fesâne-i hicrânı mû-be-mû

52

Degildir hüsn-i câlem-gîre hâcet aşk-ı dîgerdir
Döner pervâne etrâfında mehtâb olsa da şem’in

53

Şem'i ârâyişde âgûş-ı fânûs etmeyen
Rûzgar eksikligidir rûzgâr eksikligi

54

Kadr-i dürr ü gevher-i âlem bilir
Âdemi ammâ yine âdem bilir

55

Nam-ı sevdâsı ile dîdesi pür-hûn olanın
Ser-nüvişti hat-ı hâtem gibi ma'kûs gerek

56

Meslek-i şer'-i mahabbetde budur fetvây-ıs aşk
Münkirân-ı cezbe-i dîdâr-ı kâfirdir bütün

57

O şûha dil verip âzârın aldık cân verip cevrin
Lebinde şimdilik bir bûse kaldı kan bahâsından

58

Kâsid et bâzâr-ı âlemde metâ'-ı râ'icim
Yanî senden gayri hiç kimse harîdâr olmasın

59

Âyet-i Yâsin ye’s okur gelip hatt-ı ruhun
Bir gün ümmîdi kesersen dîde-i bîmârdan

60

Düşdü etfâl-i çemen başına ferd-i devlet
Allâh Allâh neler görse gerek çeşm-i hümâ

61

Hîç hutûr etmez idi tab’a bu manâ-yı ferah
Hayli güldürdü beni şevk ile ra’nâ-yı ferah

62

Çün câmi-i gülşen ki cemââtleri şendir
Geçsin ileri saffa bu mümtâz-ı çemendir

63

Gonce-i tâb’ını sabr eyle açar ehl-i şühûd
Hâk-i Eyyûb gerek lâleye bir sırr-ı vedûd

64

Olur küşâde lâle gibi haksâr olan
Düşmek ayağa mûcib-i izzet degil midir

65

Cilvegâh oldu mihre subh-ı celî
Kûh-ı billûra çıkdı sanki Alî

66

Adı deycûr olup cihânda kim
Giydi hurşîd-i ferve-i kâkum

67

Gele bir devr ki bu Gâlibi yâd eyleyeler
Fursat-ı sohbet-i ahbâb ganîmet bilsin

68

Küşâde ola hemîşe bu dârgeh âbâd
Nesîm-i huld-ı Hudâdır gelen mübârek bâd

69

Bu bâb-ı nev-kudûmün arzu eyler Selîm Hânın
İki dest-i recâ peyvestedir Beyhân Sultânın

70

Almış âşık cemâli hatt-ı siyâh

Geç geçenden güzeştelenmiş o mâh

71

Hayretdeydim ey sâkî keyfiyet-i sahbâya
Cism-i müteberruh mı rûh-ı mütecessid mi

MUZÂRİÂT- MISRA

1
Fikr etse hâl-i âlem-i âdem garîb-ser

2

Bulur neşv ü nemâyı bîd-i Mecnûn hâk-i Leylâdan

3

Zevk anındır ki perişânlıgı cemiyyetdir